

САМОСТОЯТЕЛЕН **ФИНАНСОВ**
ОТЧЕТ
2023

„ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД

СЪДЪРЖАНИЕ

Доклад на независимите одитори	1
Самостоятелен годишен доклад за дейността	44
Декларация за корпоративно управление	62
Нефинансова декларация	82
Самостоятелен Финансов отчет:	82
Самостоятелен отчет за доходите	84
Самостоятелен отчет за всеобхватния доход	85
Самостоятелен отчет за финансовото състояние	87
Самостоятелен отчет за промените в собствения капитал	89
Самостоятелен отчет за паричните потоци	91
Приложения към самостоятелния финансов отчет	

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
home.kpmg/bg

Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД
ул. „Стара Планина“ № 5, ет. 5
София 1000, България
+359 (2) 9580980
info@bakertilly.bg
www.bakertilly.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на „Юробанк България“ АД

Доклад относно одита на самостоятелния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 65 до стр. 210 самостоятелен финансов отчет на „Юробанк България“ АД („Банката“), съдържащ самостоятелен отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 г. и самостоятелен отчет за доходите, самостоятелен отчет за всеобхватния доход, самостоятелен отчет за промените в собствения капитал и самостоятелен отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към самостоятелния финансов отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводните политики.

По наше мнение, приложеният самостоятелен финансов отчет дава вярна и честна представа за неконсолидираното финансово състояние на Банката към 31 декември 2023 г. и за нейните неконсолидирани финансови резултати от дейността и неконсолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на самостоятелния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на самостоятелния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на самостоятелния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на самостоятелния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ние определихме въпросите, описани по-долу, като ключови одиторски въпроси:

Обезценка по отношение на кредити и аванси на клиенти

Към 31 декември 2023 г. самостоятелният финансов отчет включва:

- Брутна стойност на кредити и аванси на клиенти в размер на 12,906,517 хил. лева (31 декември 2022 г.: 10,410,620 хил. лева) и загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби („ОКЗ“) в размер на 366,275 хил. лева (31 декември 2022 г.: загуба от обезценка за ОКЗ: 347,187 хил. лева), както са представени в приложение 18 към самостоятелния финансов отчет;
- Нетен размер на разходи за обезценка за кредитни загуби, признат в самостоятелния отчет за доходите в размер на 100,780 хил. лева (2022: 75,985 хил. лева), както е представен в приложение 12 към самостоятелния финансов отчет;

Виж също следните приложения към самостоятелния финансов отчет:

- 2.2.15 Обезценка на финансови активи
- 3.1 Обезценка на кредити и вземания
- 5.2.1 Кредитен риск

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Загуба от обезценка по отношение на кредити и аванси на клиенти (общо „кредити“, „експозиции“) представлява най-добрата прогнозна оценка на Банката за очакваните кредитни загуби („ОКЗ“), свързани с тези експозиции към отчетната дата. Измерването им изисква от Банката да прави сложни преценки и допускания. Както е описано в приложение 3.1 към самостоятелния финансов отчет, очакваните кредитни загуби са били определени в съответствие със счетоводните политики на Банката, които следват изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти („МСФО 9“). Съгласно изискванията на МСФО 9, Банката изготвя приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби, като отчита класификацията по фази на кредитните експозиции. За редовни експозиции (Фаза 1 и Фаза 2 кредити в йерархията на МСФО 9), както и за експозиции във Фаза 3, които не надвишават конкретни прагове, определени за различните сегменти, съгласно „Счетоводната политика	Нашите процедури, изпълнени, където е приложимо, с помощта на наши специалисти по управление на финансовия риск, оценители и ИТ специалисти, включиха без да се ограничават до: • Оценка доколко са подходящи счетоводните политики за обезценка на кредити и свързаните с тях методи и модели спрямо изискванията на съответния счетоводен стандарт, нашето разбиране за бизнеса и практиките в индустрията. По-конкретно ние подложихме на критична оценка преценката на Управителния съвет, за това дали нивото на сложност на методологията е подходящо на база на оценката на фактори на ниво дружество и на ниво портфейл; • Отправихме съответните запитвания към служители на Банката в отделите за управление на риска, вътрешен одит и информационни технологии с цел да придобием разбиране за процеса на

за обезценка на кредитни експозиции“ на Банката, очакваните кредитни загуби се определят на база на статистически модели, в които са заложили данни, на база на историческа информация на Банката за обслужване на дълга, както и прогнозна информация и макроикономически сценарии. Основните допускания в тази област, наред с останалото, са свързани с вероятността длъжникът да не изпълни задължението си („вероятност от неизпълнение“), оценката на задължението, което няма да бъде възстановено от длъжника в случай на неизпълнение („загуба при неизпълнение“) и размерът на експозицията при неизпълнение („експозиция при неизпълнение“). В резултат на икономическата нестабилност, причинена от продължаващото нормализиране на глобалната търговия след пандемията, повишеното геополитическо напрежение и слабата икономическа активност в еврозоната, оценката на ОКЗ на колективна база беше свързана с допълнителни усложнения и повишена несигурност при приблизителното оценяване. Наред с останалото, се изискваше прилагането на корекции извън модела от страна на ръководството при определяне на оценката на колективните загуби от обезценка в края на годината.

За експозиции във Фаза 3 надвишаващи конкретни прагове, определени за различните сегменти, съгласно „Счетоводната политика за обезценка на кредитни експозиции“ на Банката, очакваните кредитни загуби се определят на индивидуална база, посредством анализ на дисконтирани парични потоци. Процесът включва елементи на субективност и разчитане на редица съществени допускания, включително такива по отношение на очакваните постъпления от продажбата на свързаното обезпечение и минималния период за реализиране на обезпечението.

Вследствие на горепосочените фактори и сложности, ние сметохме, че очакваните кредитни загуби на кредити и аванси на клиенти са свързани със значителен риск от съществени неправилни отчитания в самостоятелния финансов отчет, което изискваше нашето повишено внимание при одита и като такова беше определено като ключов одиторски въпрос.

приблизително оценяване на ОКЗ, използваните в него приложения на информационните технологии, основните източници на данни и допусканията, използвани в модела на ОКЗ. Също така, направихме оценка и тестване на контролната среда на информационните технологии на Банката за сигурност и достъп до данните и промени в програмите;

- Оценка и тестове на проектирането и внедряването, както и оперативната ефективност на избрани основни контроли по отношение на одобрение, отчитане и наблюдение на кредити, включително, но не само, контроли свързани с коректността на класификацията на експозициите на такива, по които има изпълнение и такива, по които няма изпълнение, изчисление на дните просрочие, класификация по фази и изчисление на ОКЗ;
- За избраната извадка от кредити извършихме критична оценка, която се базира на наличната документация (актуализирани финансови индикатори, специфика на изплащането, събития на неизпълнение, реструктурирана експозиция) и на дискусия с кредитните инспектори и служители в отдела за управление на риска, за наличие на обстоятелства, които да наложат класификация във Фаза 2 или във Фаза 3 към 31 декември 2023 г.;

За ОКЗ, оценени на колективна база:

- Получаване на съответните макроикономически прогнози на Банката и критичен анализ на оценката на Банката за прогнозната информация и макроикономическите сценарии, използвани при изчислението на ОКЗ, чрез проверка на публично достъпна информация;
- Критичен анализ на вероятност от неизпълнение, загуба при неизпълнение и експозиция при неизпълнение за извадка от портфейлите на Банката, като се позоваваме, наред с останалото, на нашия собствен анализ на данните на Банката за минали случаи на неизпълнение, реализирани загуби от тези неизпълнения, договорни парични потоци и продължителност на договора;

	- Тестване на корекции извън модела, за да се отрази текущата пазарна волатилност, която не е отразена в първоначалните модели за ОКЗ. Като част от процедурата, ние оценихме данните, допусканията и методите, използвани при изчисляването на корекциите; - Преизчисляване на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2023 г. за избрани портфейли на Банката на база на модела за ОКЗ на Банката; За ОКЗ, оценени на индивидуална база: - За тези кредити, за които са идентифицирани обстоятелства, които да изискат класификация във Фаза 3, критичен анализ на основните допускания, използвани от Управителния съвет при изготвяне на приблизителната оценка на бъдещите парични потоци, използвани при изчисление на обезценките, включително време за продажба и реализируема стойност на обезпечението, чрез проверка на съответните споразумения за обезпечение и оценки, чиято уместност и надеждност оценихме независимо; Общо за кредитни експозиции: - Проверка дали оповестяванията по отношение на ОКЗ в самостоятелния финансов отчет на Банката включват и описват по подходящ начин съответната количествена и качествена информация, изисквана от приложимата рамка за финансово отчитане.
--	---

Придобиване на „БНП Париба Лични Финанси“ ЕАД, клон България

Към 31 декември 2023 г. самостоятелният финансов отчет включва репутация в размер на 82,126 хил. лева (31 декември 2022 г.: нула), както е представено в приложение 38 към самостоятелния финансов отчет.

Виж също следните приложения към самостоятелния финансов отчет:

- 2.2.1 Акции в дъщерни предприятия
- 38 Придобиване на „БНП Париба Лични Финанси“ ЕАД клон България от „Юробанк България“ АД

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Както е оповестено в приложение 38 Банката е обявила през декември 2022 г., че е	Нашите процедури, изпълнени, където е приложимо с помощта на наши специалисти

склучила споразумение с „БНП Париба Лични Финанси“ С.А. за придобиване на бизнеса ѝ в България.

Придобиването е приключило на 31 май 2023 г., след като са получени съответните регулаторни одобрения.

Придобиването е отчетено като бизнес комбинация, чрез прилагане на метода на придобиване. Съгласно условията на споразумението, договорите за финансиране на българския клон бяха изключени от поетите задължения. Крайната цена на придобиването е в размер на 766,179 хил. лева, която е уредена с парично плащане.

В резултат на придобиването Банката е признала репутация в размер на 82,126 хил. лева.

Счетоводното отчитане на това придобиване е сложно, поради множеството допускания и приблизителни оценки, които се изискват, за да бъдат определени стойностите на прехвърленото възнаграждение, както и идентифицирането и оценката по справедлива стойност на придобитите активи и поетите пасиви.

Поради размера и сложността на гореспомената транзакция ние определихме това като ключов одиторски въпрос.

оценители, включиха без да се ограничават до:

- Критичен анализ на оценките, изготвени от Банката и използваната методология за идентифициране на придобитите активи и поетите пасиви и по-конкретно:
 - оценка на компетентността, уменията и обективността на външния експерт, назначен от Управителния съвет да определи справедливата стойност на придобития кредитен портфейл;
 - критичен преглед на приложените методологии и основните допускания, използвани от външния експерт при оценката на кредитния портфейл, което включва:
 - сравнение на дисконтовия процент, използван от външния експерт със статистиката на лихвения процент за нови потребителски кредити, публикувана от Българската народна банка („БНБ“);
 - оценка, доколко са подходящи приложените корекции върху дисконтовите проценти под формата на премия добавена към пазарния процент, за да отрази по-високия риск на придобития портфейл;
 - оценка доколко са разумни корекциите на очакваните загуби от обезценка, приложени за кредити във Фаза 1, Фаза 2 и Фаза 3.
- критичен анализ на определената от Банката справедлива стойност на останалите активи и пасиви по отношение на пълнотата на идентифицираните активи и пасиви и разумността на допусканията, използвани при оценката;
- тестване на извадкова база на съществуването на придобити активи и поети пасиви, включително получаване на доказателства за собствеността на земи и сгради;
- проверка на математическата точност на изчисленията за определяне на справедливите стойности на активите и пасивите и преизчисление на произтичащата от това репутация.

Друга информация, различна от самостоятелния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от самостоятелен годишен доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва самостоятелния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно самостоятелния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на самостоятелния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие със самостоятелния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на самостоятелния годишен доклад за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в самостоятелния годишен доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен самостоятелния финансов отчет, съответства на самостоятелния финансов отчет.
- Самостоятелният годишен доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен самостоятелния финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен самостоятелния финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за самостоятелния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето на този самостоятелен финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на самостоятелни финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на самостоятелния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността и, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на самостоятелния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали самостоятелния финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този самостоятелен финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в самостоятелния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от

нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в самостоятелния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на самостоятелния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали самостоятелния финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на самостоятелния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнително докладване във връзка с Наредба №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката („Инвестиционен посредник“) в хода и контекста на нашия одит на самостоятелния финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 3-10 от Наредба № 58 на КФН и чл. 92-95 от Закона за пазарите на финансови инструменти, по отношение на дейността на инвестиционния посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- КПМГ Одит ООД и Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД са назначени за задължителни одитори на самостоятелния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Банката от общото събрание на акционерите, проведено на 3 април 2023 г., за период от една година. Одиторският ангажимент е поет с Писмо за поемане на съвместен одиторски ангажимент от 10 ноември 2023 г.
- Одитът на самостоятелния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Банката представлява шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от КПМГ Одит ООД и шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.

София, 29 март 2024 г.

За КПМГ Одит ООД

Вписано под №045 в Регистъра на регистрираните одитори

SEVDALINA
NIKOLAEVA
DIMOVA

Digitally signed by
SEVDALINA
NIKOLAEVA DIMOVA
Date: 2024.03.29
15:56:58 +02'00'

Севдалина Димова

Управител и регистриран одитор,
отговорен за одита

Бул. „България“ № 45/А
София 1404, България

**За Бейкър Тили Клиту и
Партньори ЕООД:**

Вписано под №129 в Регистъра на регистрираните одитори

Galina Dimitrova
Lokmadjieva-
Nedkova

Digitally signed by
Galina Dimitrova
Lokmadjieva-Nedkova
Date: 2024.03.29
17:23:28 +02'00'

Галина Локмаджиева

Управител и регистриран одитор,
отговорен за одита

Ул. „Стара Планина“ №5, ет. 5
София 1000, България

САМОСТОЯТЕЛЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Ръководството на Банката представя самостоятелен годишен доклад
за дейността към 31 декември 2023 г.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Юробанк България АД (Банката или Пощенска банка) е акционерно дружество (акциите му не се търгуват публично на нито една фондова борса), създадено в съответствие с българското законодателство. Тя е лицензирана кредитна институция и инвестиционен посредник, предлагащ обслужване на физически лица, корпоративно и инвестиционно банкиране в България. Централният офис на Банката се намира в град София. Адресът на управление е п.к. 1766 гр. София, ул. „Околовръстен път“ 260.

Дейността на Банката се регулира от приложимото законодателство за кредитните институции и инвестиционните посредници. Основните надзорни органи са Българска народна банка (БНБ) и Комисията за финансов надзор (КФН). От 1 октомври 2020 г. Пощенска банка е под надзора на Европейската централна банка, който е част от процеса за сътрудничество между ЕЦБ и БНБ.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Макроикономическа среда

Въпреки че растежът на световната икономика се забави през 2023 г., той беше по-добър от очаквания поради по-добрите резултати на икономиките на САЩ и на някои от развиващи се страни. Факторите, които ограничаваха растежа през изминалата година, бяха същите като през предходната - конфликтът в Украйна, затягането на паричната политика, предизвикано от все още високата инфлация, и относително слабата световна търговия. Намирайки се далеч от конфликта в Европа и възползвайки се от спадащите цени на енергийните ресурси и облекчаването на ограниченията в предлагането, икономиките на развиващите се държави успяха да запазят инерцията и да повторят темпа на растеж от предходната година. От друга страна, повечето от развитите икономики изпитаха по-тежко спада в икономиката, като в някои случаи дори изпаднаха в техническа депресия.

Перспективите за 2024 г. са умерено оптимистични. През 2024 г. прогнозите са глобалният растеж да бъде 3,1% - същият като през 2023 г., с очакване за леко повишение до 3,2% през 2025 г. Горното се базира на допускането, че отново развиващите се страни ще бъдат двигател на растежа, докато развитите икономики ще се опитват да се справят с високите лихвени проценти и оттеглянето на фискалните стимули. Всяка положителна промяна в последните две допускания ще доведе до по-висок растеж от очаквания. По-бързата дезинфлация ще позволи на централните банки да ускорят разхлабването на паричната политика и ще подобри нагласите на бизнеса, облекчавайки натиска за държавна намеса.

Основните рискове в негативна посока са по-високият геополитически риск от влошаване на конфликтите в Близкия изток и Червено море, устойчивата инфлация и по-рестриктивната фискална политика. Последната перспектива е силно обезпокоителна, тъй като задлъжнялостта на държавите продължава да нараства и в условията на повишени лихвени проценти може да доведе до увеличаване на данъците и силно ограничаване на държавните

разходи, което частното потребление няма да може да компенсира. Освен това устойчиво високата инфлация ще засили натиска за увеличаване на заплатите, особено в развитите икономики, с риск от подновяване на спираловидното увеличение на заплатите и цените, което досега беше успешно избягвано. Не на последно място, ескалацията на конфликтите в Близкия изток и Червено море може да окаже негативно влияние върху световната търговия и цените на петрола, което ще доведе до вторичен ефект върху инфлацията и може да задейства предходните два сценария.

Въпреки че повечето от икономиките на ЕС избегнаха рецесията, икономическата активност загуби инерция, опитвайки се да се приспособи към променената среда. Различни фактори допринесоха за забавянето - потреблението беше засегнато от намаляването на реалните доходи и постепенното прекратяване на фискалната подкрепа, инвестициите бяха под желаното ниво, тъй като компаниите ограничиха вземането на заеми поради високите лихвени проценти, а приносът на външния сектор беше положителен само поради намаляващия внос. Отчитайки всички тези фактори, икономиката на ЕС се очаква да нарасне с едва 0,6% през 2023 г. (същият темп е очакван и за държавите от еврозоната), след което леко да се възстанови до 1,3% през 2024 г. и до 1,7% през 2025 г. Перспективите на еврозоната са малко по-лоши за следващите две години – ръст съответно от 1,2 % и 1,6 %.

Решителните действия на централните банки спомогнаха за овладяване на инфлацията, която през изминалата година следваше темп на намаление, по-бърз от очаквания. Федералният резерв повиши основния си лихвен процент от 4,25-4,5% в края на 2022 г. до 5,25-5,5% в края на юли 2023 г., без никакви промени след това. ЕЦБ, както обикновено, беше по-консервативна и изоставаха с повишаването на лихвите, но все пак увеличи лихвите по депозитното улеснение с 2 процентни пункта до 4% през 2023 г. Успоредно с това ЕЦБ спря да реинвестира плащанията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж по програмата за закупуване на активи (APP), а същото се очаква да се случи в средата на 2024 г. по програмата за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PEPP), което ще повлияе на намаляването на портфейла средно със 7,5 млрд. евро на месец. С приближаването на инфлацията към целевите равнища спекулациите са, че двете централни банки ще започнат да облекчават паричната си политика през втората половина на 2025 г.

През 2023 г. икономиката на България се забавяше с очакване на достигне прогнозираното ниво от 1,8%. През четвъртото тримесечие на годината растежът на БВП беше 1,6% спрямо 1,8%, 2,0% и 2,4% през предходните три. Потреблението нарасна с 3,1% на годишна база, следвайки низходяща тенденция. Растежът на бруто капиталонакопаване (4,2% на годишна база) беше положителен за трето поредно тримесечие, но страната все още изостава от равнището на местните инвестиции, необходими за повишаване на производителността, което да компенсира застаряването на населението и двуцифрения ръст на заплатите. Приносът на външния сектор беше положителен, но само поради по-бързото намаляване на вноса в сравнение с износа.

В номинално изражение външната търговия на България беше засегната от спада на цените на енергийните ресурси и суровините, както и от ограниченията върху вноса от Русия. Стойността на износа възлизаше на 86,6 млрд. лева, или с 6,8% по-малко в сравнение с предходната година. Стойността на вноса беше 96,9 млрд. лева, което е с 10,2% под нивото от 2022 г. Износът за държави извън ЕС отбеляза скромнен спад от 2,9% на годишна база, тъй като спадът на износа на енергийни продукти и оръжия бе частично компенсиран от по-високия износ на храни и машини. За разлика от това, вносът от държави извън ЕС спадна с близо 20%, като по-голямата част от ефекта се дължеше на по-ниските цени на енергийните ресурси и ограниченията върху вноса от Русия и Украйна, във втория случай предимно на зърнени култури. Износът и вносът за страните от ЕС също бе по-нисък на годишна база – съответно

с 8,9% и 2,5%. Най-големият търговски партньор на страната беше Германия с дял от над 12% от външната търговия през 2023 г., следвана от Румъния (8,4%) и Турция (7,3%).

През 2023 г. преките чуждестранни инвестиции продължаваха да растат, достигайки 3,37 млрд. евро (28% увеличение на годишна база) - най-високото отчетено ниво в номинално изражение. Малко повече от 3 млрд. евро, или близо 90% от инвестициите, бяха реинвестирана печалба, тъй като много дружества с чуждестранна собственост се радваха на подем, подхранван от инфлацията и спадащите цени на енергийните ресурси. Инвестициите в дялов капитал намаляха с около 20% до 530 млн. евро, вследствие на по-малкото сделки и инвестиции на зелено. Външното финансиране намаля със 172 млн. евро, в резултат на по-високите лихвени проценти в глобален мащаб, което направи местното финансиране по-евтино за компаниите. Най-много инвестиции бяха привлечени от Швейцария (821 млн. евро), Австрия (377 млн. евро) и Белгия (336 млн. евро), докато най-големите нетни изходящи потоци бяха към Израел (27 млн. евро) и Ирландия (22 млн. евро).

През последната година инфлацията следваше низходящ тренд. Измерена чрез индекса на потребителските цени, тя спадна до 4,7% в края на декември 2023 г. спрямо 16,9% година по-рано и върхова точка от 18,7% през септември 2022 г. Само няколко стоки и услуги бяха по-евтини в сравнение с декември миналата година - най-вече петролът, енергийните ресурси и електрониката, като в нито една от основните категории индексът не беше отрицателен. Въпреки преференциалните ставки по ДДС, от които се възползват ресторантите и хотелите, цените им се повишиха в най-висока степен - с 9,5% на годишна база, следвани от образованието (8,2%) и здравеопазването (8,1%). Средногодишният хармонизиран индекс на потребителските цени, който е критерий в конвергентния доклад, също спадна през голямата част от годината, но при ниво от 8,6% през декември той все още е доста над прага, което застрашава приемането на еврото, като национална валута в България, в началото на 2025 г.

Забавянето на икономиката се усети на пазара на труда. По данни на Националния статистически институт равнището на безработица се повиши с половин процентен пункт до 4,3%. Броят на безработните беше 127 хил. души - с около 14 хил. души повече, отколкото година по-рано. Коефициентът на заетост във възрастовата група 15-64 г. спадна до 70,5% - с 1,2 процентни пункта по-нисък от този през 2022 г. Работната сила се е свила с около 50 хил. души през миналата година, в съответствие с общото намаляване на населението.

Броят на продължително безработните (безработни от повече от 2 години) леко се увеличи - с 1,4 хил. души до 39,4 хил. души. По-тревожно е, че младежката безработица (хора на възраст 15-24 години) нарасна значително - от 9,1% през 2022 г. до 14,1% през 2023 г., което предполага, че за хората с основно и по-ниско образование е все по-трудно да си намерят работа в настоящата среда. Северозападният регион е с най-високо равнище на безработица (8,2%), следван от Северния централен (5,2%). Най-ниското равнище на безработица е регистрирано в Южния централен район (около Пловдив) - 2,5%, като това е и един от двата района, в които равнището на безработица намалява. Югозападният район (включващ София) се движи в обратната посока и въпреки че има второто най-ниско равнище на безработица в страната (3,6%), то е с 0,6 процентни пункта по-високо от това през 2022 г.

Нарастващата безработица и забавянето на икономическия растеж не изглежда да оказва голямо влияние върху заплатите. Средната работна заплата в страната нарасна с 12% на годишна база до 2,173 лв. в края на декември - или над два пъти повече от инфлацията за същия период, което превръща България в една от малкото страни в ЕС с реален ръст на възнагражденията през 2023 г. По-подробен анализ обаче показва, че заплатите в най-нископлатените сектори, които бяха в подем през миналата година, като строителството,

ресторантьорството и хотелиерството, нарастват с над 20% на годишна база, докато заплатите на селскостопанските работници почти не са помръднали. Информационните технологии продължават да бъдат най-добре платеният сектор със средна заплата от 5,043 лева (8% ръст на годишна база), значително изпреварвайки втория (Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива), където средната заплата е 3,455 лева (6% ръст на годишна база).

В общественния сектор средната заплата е била 2,344 лева (10% ръст на годишна база). Въпреки че заплатите в частния сектор нарастват по-бързо - с 12% за една година до 2,115 лева, общественият сектор все още плаща с около 10% повече от частния.

Един от основните приоритети на новото правителство, встъпило в длъжност в началото на юни, беше България да стане член на еврозоната в началото на 2025 г., което предполагаше строга фискална дисциплина, задасе спазят критериите от Маастрихт. Бюджетът за 2023 г., който беше окончателно приет в края на юли, целеше дефицит под 3%. Предварителните данни на Министерството на финансите показаха, че бюджетът приключва с дефицит от 3,1% на касова основа (5,62 млрд. лв.). На начислена основа, съгласно методологията на Европейска система от национални и регионални сметки 2010 г. (ЕСС 2010), дефицитът се очаква да бъде 2,2%, или доста под прага.

Бюджетните приходи бяха 67 млрд. лева, което е само с 2,3 млрд. лева повече от 2022 г. и представлява 96,5% от прогнозното ниво. Макар че по-ниските от прогнозираното приходи отчасти се обяснява със забавения втори транш от Механизма за възстановяване и устойчивост, нито едно от основните данъчни и неданъчни пера не надхвърли планираното. Данъчните приходи възлизаха на 52,3 млрд. лева, което е с 12% повече от 2022 г., но с около 850 млн. лева под заложените в бюджета. Разходите се увеличиха с 10% (6,4 млрд. лева) до 70,8 млрд. лева. За разлика от предходните години капиталовите разходи са над планираното ниво, поради повечето изплатени средства за проекти, финансирани от ЕС, и поради авансовото плащане на касова основа за инвестиционната програма за общински проекти. На годишна база капиталовите разходи нарастват с 63% (3,5 млрд. лв.) до 9,1 млрд. лв. – най-високото отчетено ниво в исторически план. Разходите за лихви скочиха с 27% на годишна база до 831 млн. лв. като ще продължават да нарастват заради новоиздадения дълг и прогнозираните дефицити за следващите години. Приходите на социалноосигурителните фондове (основно пенсии и здравно осигуряване) бяха 15,6 млрд. лева (с 12% повече от 2022 г.), а разходите - близо 30 млрд. лева, което представлява над 20% увеличение на годишна база. През последните няколко години ръстът на разходите за социално осигуряване изпреварва увеличението на приходите (заложен е ръст на пенсиите с още 11% от юли 2024 г.), което не е устойчиво в дългосрочен план.

Държавният дълг се увеличава с 4,3 млрд. лева през 2023 г. до 41,4 млрд. лева или 21,5% от БВП. Номиналното нарастване на БВП беше по-високо, което доведе до подобряване на съотношението спрямо 2022 г. (22,1%). В началото на 2023 г. България емитира десетгодишни облигации на стойност 1,5 млрд. евро за покриване на падежиращ дълг, а през ноември 2023 г. бяха емитирани други облигации на стойност 2,3 млрд. евро (с матуритет 7,5 и 12,5 години) за финансиране на прогнозирания бюджетен дефицит. През 2023 г. не беше емитиран местен дълг.

През 2023 г. рейтинговата агенция FITCH направи два прегледа на кредитния рейтинг на България и при всеки от тях потвърди рейтинга на страната от ниво BBB с положителна перспектива. S&P направи един преглед, в който потвърди рейтинга BBB, но подобри перспективата на положителна. Третата голяма рейтингова агенция, Moody's, направи първия си преглед от 2020 г. насам, като запази рейтинга и перспективата непроменени – Baa1 и стабилна перспектива.

Банкова система

Българската банкова система приключи още една успешна година. Докато в много други страни затягането на паричната политика доведе до повишаване на разходите по заемите и намаляване на търсенето на кредити, българската банкова система остана до голяма степен изолирана от тези тенденции и продължи да чупи рекорди. Българските банки успяха да получат по-висок доход от операциите си, свързани с международните пазари, като депозити в други банки, ценни книжа и кредити, базирани на индекси, като същевременно запазиха лихвените проценти на дребно до голяма степен непроменени, което запази търсенето на кредити и стабилното качество на портфейла. Нетната печалба на банките скочи с близо две трети до нов връх от 3,4 млрд. лв. Възвръщаемостта на собствения капитал се подобри значително - от 12,3% през 2022 г. до 18,3% година по-късно, докато възвръщаемостта на активите беше 2,1% (2022 г.: 1,4%).

През 2023 г. кредитирането нараства с почти същия темп като през предходната година - съответно 13,2% и 13,5%. В номинално изражение общият размер на кредитите се увеличи с 11,3 млрд. лв. до 97,4 млрд. лв. На пръв поглед, растежът беше почти равномерно балансиран между фирмите и домакинствата - кредитите за фирми се увеличиха с 5,8 млрд. лева (11,1% ръст на годишна база) до 57,9 млрд. лева, а кредитите за домакинствата - с 5,5 млрд. лева (16,3% ръст на годишна база) до 39,5 млрд. лева. По-подробен анализ на данните обаче показва, че значителна част от новите кредити за предприятия (2,1 млрд. лева, или 36% от новите кредити) са били предоставени на други финансови предприятия и значителна част от тях вероятно са били използвани за кредитиране на домакинствата. За разлика от предходната година по-голяма част от новите кредити за нефинансови предприятия са предоставени за дългосрочно финансиране, а не са под формата на овърдрафт, което предполага, че предприятията са преодолели ликвидния стрес от 2022 г., предизвикан от високите цени на електроенергията и нарастващата инфлация. Търсенето на потребителски кредити остана почти без промяна спрямо предходната година и те нараснаха с 1,9 млрд. лева (11,8% на годишна база) до 18 млрд. лева. Едновременно с това подобряването на жизнения стандарт, стабилните лихвени проценти и активният пазар на недвижими имоти изстреляха търсенето на ипотечни кредити до нови висоти - 3,66 млрд. лева нетно увеличение през 2023 г. до 22 млрд. лева или почти 20% ръст на годишна база.

Лихвените проценти по нови кредити в местна валута за нефинансови предприятия следваха плътно международните тенденции и се движеха успоредно с индекса EURIBOR, повишавайки се от 3,12% в края на декември 2022 г. до 4,55% година по-късно - нива, последно виждани през 2016 г. Подобна тенденция обаче не се наблюдаваше в сегмента банкиране на дребно - лихвените проценти по нови потребителски кредити в левове бяха 9,6% в края на декември 2023 г. спрямо 9,7% през 2022 г., докато лихвените проценти по ипотечните кредити се колебаеха през цялата година около 2,6%.

Растежът на депозитите рязко се забави през 2023 г. от 15,4% на 8,4% на годишна база и за първи път от почти 15 години насам увеличението на депозитите не можа да покрие отпуснатите нови кредити. Общият обем на депозитите се разшири с 10,6 млрд. лв. до 136,8 млрд. лв. или със 740 млн. лв. по-малко от увеличението на кредитния портфейл. След изобилната 2022 г. през следващата година компаниите изпитаха ликвидно охлаждане, като новите депозити намаляха почти пет пъти - от 10,6 млрд. лева (26% ръст на годишна база) до 2,2 млрд. лева (4,3% ръст на годишна база). Въпреки че някои от ключовите фактори за спада бяха по-ниските цени на електроенергията, петрола и природния газ, забавените бюджетни плащания и по-слабата международна търговия, със сигурност роля изиграха и по-високите лихви, които големите корпоративни клиенти можеха да получат по депозитите си в чужбина. От друга страна, домакинствата депозираха нова рекордна сума в банките -

8,3 млрд. лева (с една трета повече от 2022 г.), с което общите им депозити достигнаха 82,6 млрд. лева, годишният ръст се обяснява с по-високите доходи на домакинствата и липсата на алтернативи за депозирание в чужбина. Използвайки натрупаните през последните няколко години стабилни ликвидни буфери, банките нямаха непосредствена нужда от привличане на допълнителна ликвидност, което задържа възходящото движение на лихвените проценти по депозитите. По-високи лихвени проценти бяха предложени за срочни депозити с по-дълъг матурирест както на големите предприятия, така и на домакинствата, но общият ефект върху цялата депозитна база е все още слаб - цената на привлечените ресурси се увеличи с по-малко от 15 б.т. през годината.

Приходите от лихви нараснаха със 62% на годишна база (2,2 млрд. лева) до 5,9 млрд. лева. Малко повече от половината от нетното увеличение (1,18 млрд. лв.) дойде от кредитния портфейл, предимно от заемите за фирми, докато приходите от заемите за домакинства нарастваха успоредно с увеличаването на обемите. Приходите от лихви по депозити в банки бяха повече от пет пъти по-високи, достигайки 1 млрд. лева, а лихвеният доход от ценни книжа се увеличи с 216 млн. лева до 482 млн. лева. Разходите за лихви скочиха 2,5 пъти до малко над 1 млрд. лева, но това дойде предимно от увеличените разходи за външно финансиране – банките привличаха финансиране, което отговаряше на критериите на приемливи задължения, а не от депозити от клиенти. Разходите за последните нараснаха с около 160 млн. лева (282% на годишна база) до 218 млн. лева, което представлява едва 21% от лихвените разходи на банките. Нетните приходи от такси и комисиони бяха с едва 3% по-високи (45 млн. лв.), защото банките трябваше да компенсират загубения приход от таксите за съхранение, които начисляваха върху големи депозити през първата половина на 2022 г. Общият доход за годината възлизаше на 6,9 млрд. лева, или с 31% повече спрямо 2022 г.

Разходите за годината възлизат на 2,7 млрд. лева, като до голяма степен са държани под контрол и в съответствие с темпа на инфлация. Разходите за персонал бяха 1,26 млрд. лв. и нараснаха с 14,8% на годишна база (163 млн. лв.) подобно на увеличението на заплатите във финансовия сектор.

С подобряването на качеството на портфейла банките имаха по-ниски разходи за обезценка на кредити и ценни книжа - те се понижиха с 30% до 413 млн. лв. Коефициентът на необслужваните експозиции се подобри със 121 базисни точки (б.т.) до 3,96%. Обемът на необслужваните кредити спадна с над 590 млн. лв. до 3,85 млрд. лв. главно поради отписани или продадени кредити с просрочие над 180 дни (439 млн. лв.). В края на годината коефициентът на покритие възлезе на 81% (2022 г.: 77,6%).

През цялата година банките подсилваха капиталовите си буфери, подготвяйки се за влизането в сила на задължителните нива на МИСКПЗ от 1 януари 2024 г. Общият коефициент на капиталова адекватност беше 21,65% в края на декември, или с близо 80 базисни точки над нивото година по-рано. Коефициентът на адекватност на базовия собствен капитал от първи ред беше 20,07% към същата дата.

Основни промени в регулаторната среда

На 26 април 2023 г. Управителният съвет на БНБ прие решение за прилагане на Насоки ЕВА/GL/2023/04 относно политиките и контролните механизми за ефективно управление на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма (ИП/ФТ) при предоставяне на достъп до финансови услуги, в сила от 3 ноември 2023 г. В Насоките се определят политиките, процедурите и механизмите за контрол, които кредитните и финансовите институции следва да прилагат за ефективно намаляване и управление на рисковете от изпиране на пари/финансиране на тероризма в съответствие с член 8, параграф 3 от Директива (ЕС)

2015/849, включително мерките относно предоставянето на платежни сметки с основни характеристики в съответствие с член 16 от Директива 2014/92/ЕС. Насоките въвеждат изискване към кредитните и финансовите институции да въведат чувствителни към риска политики и процедури, за да гарантират, че подходът им към прилагането на мерките за комплексна проверка на клиента не лишава неоправдано клиентите от законен достъп до финансови услуги.

На 26 април 2023 г. Управителният съвет на БНБ прие промени в Наредба № 21 за задължителните минимални резерви, които банките поддържат при Българската народна банка. Промените включват увеличаване на процента на задължителните минимални резерви върху привлечените от банките средства от нерезиденти от 5 на 10%, считано от 1 юни 2023 г., и увеличаване на процента на задължителните минимални резерви върху привлечените от банките средства от резиденти и от нерезиденти от 10 на 12%, считано от 1 юли 2023 г.

На 18 октомври 2023 г. Европейският парламент и Съветът на ЕС приеха Директива (ЕС) 2023/2225 относно договорите за потребителски кредити, с която от 20 ноември 2026 г. се отменя Директива 2008/48/ЕО (Директива за потребителския кредит). С директивата се установява обща рамка за хармонизиране на някои аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно договорите за потребителски кредити. Определени членове се прилагат за всички договори за кредит от отворен тип, съществуващи към 20.11.2026 г. Държавите членки следва да приемат и публикуват до 20.11.2025 г., законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с настоящата директива.

На 30 декември 2023 г. в Държавен вестник бяха обнародвани промени в Закона за корпоративното подоходно облагане, с които се въвежда Директивата на ЕС за минималното глобално данъчно облагане, приложима в България от 1 януари 2024 г. Съгласно промените минималната ефективна данъчна ставка от 15% ще се прилага за българските дружества и постоянни представителства, част от многонационални или чисто местни групи с консолидиран оборот над 750 млн. евро за 2 от последните 4 години. Съответно българските дружества, попадащи в обхвата, определен по-горе, ще плащат директно в българския бюджет данък за доплащане до 15% ефективна данъчна ставка - ако тяхната (обща) ефективна данъчна ставка е била под 15% - приложим от 1 януари 2024 г.

В края на декември 2023 г. беше публикуван Регламент (ЕС) 2022/2554 относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор ("DORA"). Регламентът влиза в сила на 16.01.2023 г., като разпоредбите му се прилагат от 17.01.2025 г. Регламентът има за цел да укрепи ИТ сигурността на финансовите субекти, като например банки, застрахователни дружества и инвестиционни посредници, и да гарантира, че финансовият сектор в Европа е в състояние да запази устойчивостта си в случай на сериозни оперативни смущения.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. бяха въведени изменения в Закона за платежните услуги и платежните системи. В ЗПУПС е предвидено допълнение във връзка със сметките за основни операции. Предвижда се, че когато в сметка за основни операции по чл. 118 от ЗПУПС се извършват операции по нареждане на титуляря, включително теглене на пари в брой, за тях не се заплащат такси, когато са за сметка на средства, получени от трудови възнаграждения, пенсии, обезщетения за социално осигуряване и социално подпомагане, стипендии на ученици, студенти и докторанти. Тази разпоредба не се прилага за теглене на пари чрез АТМ и ПОС терминали на банки, различни от обслужващата банка. Сметката за основни операции се обслужва безплатно, когато се получават и съхраняват горепосочените средства и лихвите по тези средства. Промените влизат в сила на 01.09.2023 г.

Развитие и основни индикатори от дейността на Юробанк България

Новите изменения в Закона за мерките срещу изпирането на пари ("ЗМИП") имат за цел да повишат съответствието на националното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма с изискванията на Международните стандарти за борба с изпирането на пари, финансирането на тероризма и препоръките на Работната група за финансови действия (FATF). В чл. 4 от закона са включени нови категории задължени лица с цел постигане на по-високо ниво на съответствие с изискванията на Препоръки 10 и 15 на FATF, а именно: лицата, които по занятие предоставят услуги по прехвърляне, обмен, съхранение и управление на виртуални активи, както и услуги, свързани с публичното предлагане на виртуални активи, лицата, които по занятие предоставят достъп до депозитни касети в публични трезори, както и представителите на лицензирани пощенски оператори, извършващи пощенски парични преводи. Измененията влизат в сила от 6 октомври 2023 г., с изключение на някои разпоредби относно задълженията за уведомяване на задължените субекти, които ще влязат в сила 12 месеца след обнародването им.

Изминалата 2023 г. беше без съмнение най-силната в историята на Юробанк България. Възползвайки се от бурното развитие на пазара и от успешното придобиване на бизнеса на българския клон на BNP Paribas Personal Finance (BNP Paribas PF) в средата на годината, Юробанк България подобри резултатите си по всички показатели. Нетната печалба за годината достигна нов рекорд от 308 млн. лева - значителен годишен ръст от близо 50%. Възвръщаемостта на собствения капитал беше 14,6%, или с 3,3 пр.п. по-висока от миналогодишната, а възвръщаемостта на активите - 1,74% (2022 г.: 1,36%).

Брутните кредити се увеличиха с малко под 2,5 млрд. лева (24% на годишна база) до 12,9 млрд. лева, от които приблизително 879 млн. лева дойдоха от придобиването на БНП Париба ПФ, а останалата част е от органичен растеж. Нарастването на пазарния дял през миналата година беше с 1,2 пр.п. и достигна 13,3% - нов връх. Повече от половината от новите кредити дойдоха от сегмента на потребителското кредитиране - размерът на портфейла скочи със 74% (1,38 млрд. лв.) до 3,25 млрд. лв. при което неорганичният растеж на БНП Париба ПФ подкрепи изцяло този сегмент от бизнеса. Благоприятните лихвени проценти и силният пазар на недвижими имоти спомогнаха за задвижването на ипотечния портфейл с близо 20% на годишна база (588 млн. лв.) до 3,67 млрд. лв. Растежът в сегмента на СББ беше по-скромен - кредитите за малкия бизнес се увеличиха със 112 млн. лева (12,3% на годишна база) до 1,02 млрд. лева. Макар че представянето на корпоративния сегмент изглежда най-слабо в сравнение с останалите - 9,2% на годишна база с номинално увеличение от 419 млн. лева до 4,97 млрд. лева, то всъщност е с 50% по-високо от делтата в предходната година и малко по-високо от пазара, което води след себе си малко увеличение на пазарния дял. Въпреки че по-голямата част от новото кредитиране бе финансирана от притока на депозити, Юробанк България трябваше да използва част от ликвидните си ресурси, за да покрие останалата част - така кредитите и авансите за банки се свиха с 660 млн. лв. до 783 млн. лв.

Общият размер на депозитите нарасна с малко под 2 млрд. лева (14,4% ръст на годишна база) до 15,56 млрд. лева. Това беше значително повече от пазарния ръст (8,4%), което позволи на Юробанк България да подобри пазарния си дял с 60 базисни точки до 11,45% - най-високия в историята. Две трети от увеличението дойде от клиенти на дребно, чиито депозити надхвърлиха 11,2 млрд. лв. към края на годината. Въпреки трудните пазарни условия и липсата на ликвидност от страна на фирмите, Юробанк България успя да привлече над 640 млн. лева нови депозити от корпоративни клиенти, с което общият им размер достигна 4,45 млрд. лева. В резултат на придобиването на БНП Париба ПФ съотношението нетни кредити към депозити се повиши с 6 пр.п. до 80%. Другите привлечени средства нараснаха повече

от два пъти до 1,04 млрд. лв. поради 3 нови средносрочни заема от Eurobank S.A., които бяха използвани за покриване на задължителните нива на МИСКПЗ от началото на 2024.

Общият оперативен приход се увеличи с 40% на годишна база (230 млн. лева) до 797.7 млн. лева. Нетният лихвен приход нарасна наполовина (210 млн. лв.) до 637 млн. лв., като приносът на кредитния портфейл имаше най-голяма тежест (227 млн. лв.). Разходите за лихви се увеличиха повече от четири пъти до 102 млн. лева, но близо 60% от тях представляват разходи за външно финансиране, което е със значително по-висока цена, отколкото местните депозити. Нетните приходи от такси и комисиони се повишиха със скромните 5% (7 млн. лв.) до 148,6 млн. лв., но по-важното е, че приходите от трансакционен бизнес като преводи и касови операции, нараснаха с двуцифрени темпове.

Общите оперативни разходи се увеличиха с около една трета (86 млн. лева) до 327 млн. лева, главно поради придобиването на БНП Париба ПФ, което оказва влияние върху почти всички разходни пера. Половината от новите разходи бяха за заплати, което се дължеше и на ръста на възнагражденията. Положителното беше, че ръстът на приходите значително изпреварва този на разходите и съотношението разходи към приходи се подобри с 1,1 пр.п. до 40,97%.

Разходите за обезценка се увеличиха с 33% (25 млн. лв.) до 101 млн. лв., като сумата включва и ефекта от придобития портфейл от БНП Париба ПФ. Въпреки това, цената на риска беше на разумното ниво от 0,9%. Коефициентът на необслужваните експозиции се подобри значително - с 1,3 пр.п. до 2,5%, което е значително под пазарното ниво (4%). В номинално изражение обемът на необслужваните експозиции се сви със 67 млн. лв. до 325 млн. лв., като коефициентът на покритие на кредитите във фаза 3 беше 63%, а общият коефициентът на покритие - 113%.

През март 2023 г. Юробанк България получи разрешение от компетентния орган да включи заем в размер на 110 млн. евро, получен от Eurobank S.A. в края на 2022 г., в собствените си средства, облекчавайки натиска върху капиталовата адекватност вследствие на придобиването на БНП Париба ПФ. Междинните печалби бяха капитализирани през годината, което беше достатъчно за да се покрие нарастването на рисковопреетеглените активи. В края на годината капиталовата адекватност беше 20,6%, без да се включва междинната печалба за четвъртото тримесечие на 2023 г., приключващо на 31 декември 2023 г. или с около 0,1 пр.п. под нивото в края на 2022 г. С допълнителните средносрочни заеми, взети от банката майка през 2023 г., Юробанк България напълно покрива задължителното ниво на МИСКПЗ към 1 януари 2024.

Събития след датата на баланса

Няма други, значими събития след датата на баланса, които имат ефект върху самостоятелните финансови отчети към 31 декември 2023 г.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Рискът е съставна част от дейността на Банката за постигане на нейните стратегически и бизнес цели. Поемането на риск е присъщо на финансовия бизнес, а оперативните рискове са неизбежна последица от осъществяването на дейността. Затова навременното и ефективно управление на риска е важен приоритет за ръководството на Банката.

Дейността на Банката е изложена на различни финансови рискове и тя включва анализ, оценка, приемане и управление на риска или комбинацията от рискове. Политиките за управление на риска отразяват целите на Банката. Банката не възнамерява да поддържа големи рискови позиции с цел да се увеличи доходността в краткосрочен план. Целта на Банката е да постигне баланс между риск и възвръщаемост и да минимизира потенциалните негативни последици за дейността си.

Последователната и ефективна рамка за идентификация, оценка, мониторинг и контрол на риска е изцяло документирана от звеното за управление на риска в Банката. Тази рамка формира единна основа за дефиниране на стратегиите, политиките и процедурите на всички звена в Банката, които поемат риск. Банковите политики за управление на риска са предназначени да идентифицират и анализират рисковете, да определят лимити и контроли, да следят нивото на различните видове риск и придържането към определените лимити с помощта на надеждна и съвременна информационна система.

Надзорният съвет на Банката (НС) е делегирал на Риск комитета функциите по одобряване на всички стратегически решения за управление на риска. Риск комитетът е отговорен за контрола на количествените и качествени аспекти на всички кредитни, пазарни, ликвидни и оперативни рискове. Отдел „Риск“, който изпълнява „Риск“ функцията, подкрепя и допълва дейностите на Риск Комитета. Към момента това се допълва от функцията по управление на риска. В допълнение Вътрешен одит извършва независим преглед на управлението на риска и контролната среда.

Управлението на риска в Банката обхваща съществени източници на риск във всички портфейли и операции. Ръководството е отговорно за създаването и развитието на процеси и системи за ефективно и ефикасно извършване на банковите операции, адекватен контрол на риска, разумно управление на дейността, коректни оповестявания към външни и вътрешни потребители и спазване на вътрешните и външни правила и регулации.

Звената, чиято отговорност е измерването, отчитането и контролирането на риска имат ясно определени отговорности, които са независими от звената, откриващи позиции и поемащи риск. Създадените в Банката системи за вътрешен контрол осигуряват адекватно разделение на задълженията, с цел да се предотврати конфликт на интереси между дейностите по поемане, одобряване, мониторинг и контрол на риска.

Звеното за управление на риска в Банката участва активно в създаването и ценообразуването на новите продукти, в изготвянето на нови процедури, във вземането на бизнес решения, както и във въвеждането на ефективни механизми за управление и контрол на риска. Вътрешните процедури подsigуряват за Банката, че рискове, присъщи на новите продукти и инициативи, се идентифицират своевременно и са обект на адекватен анализ и контрол, преди да бъдат въведени или предприети.

Основните четири вида риск, управлявани и контролирани от страна на Банката, са кредитен риск, пазарен риск (включително лихвен риск в банковия портфейл), ликвиден риск и оперативен риск.

Кредитен риск

Банката е изложена на кредитен риск – рискът, свързан с невъзможността или нежеланието на клиенти или контрагенти да изпълнят задълженията си към Банката, свързани с кредитиране, търговия (с финансови инструменти, валута и т.н.), сетълмент, хеджинг или други трансакции в съответствие с договорния период или погасителен план.

Експозиции към кредитен риск възникват основно от дейности, свързани с предоставяне на заеми на клиенти и от инвестиционни дейности, свързани с придобиване на дългови и други ценни книжа в портфейла на Банката. Кредитен риск има и по задбалансовите финансови инструменти като поети кредитни ангажименти и риск на контрагента в извънборсови операции с деривати.

Банката използва рейтингови системи и подходяща методология на йерархията при оценка на кредитоспособността на корпоративните си клиенти. Рейтинговите системи включват както количествена, така и качествена информация за всеки един отделен кредитополучател с цел оценяване на неговата кредитоспособност и определяне на кредитния му рейтинг. Банката определя кредитното качество на кредитите, отпуснати на корпоративни клиенти, на индивидуална основа като използва съответния рейтинг на клиента, както и на база задълбочени анализи на определен брой качествени и количествени критерии. Класификацията на кредитите на малки предприятия и граждани е базирана на анализи на просрочия по групи. Групирането е на база общи характеристики на съответните продукти, на база на сходните рискове, които носят и на база на вида на обезпечението.

Експозициите към кредитен риск се управляват редовно чрез анализ на способността на настоящите и потенциални кредитополучатели да извършват плащанията за главници и лихви съгласно договора за кредит и чрез промяна на кредитните лимити, където е уместно. Експозицията на всеки кредитополучател е ограничена от съответните лимити, покриващи балансовата и задбалансовата част на експозицията. Задбалансовите ангажименти към клиентите включват валутни и лихвени деривати, банкови гаранции, акредитиви и други финансови инструменти.

В съответствие със своята стратегия за управление на риска, Банката поддържа ниско ниво на концентрация на риска по индустрии и клиенти.

Банката оценява на месечна база рисковите експозиции, свързани с кредитния портфейл чрез класифициране и провизиране на кредитите в съответствие с МСФО и Политиката за провизиране. Провизиите за обезценка отразяват вероятността Банката да не съумее да упражни своите права върху предоставените в нейна полза обезпечения по просрочените кредити.

Пазарен риск

Банката е изложена на пазарен риск, представляващ риска от потенциални финансови загуби в резултат на неблагоприятни промени в пазарни променливи като лихвени проценти, валутни курсове или цени на капиталови инструменти. Справедливата стойност или бъдещите парични потоци на даден финансов инструмент може да варира в следствие на изменения в пазарните променливи и по този начин да окаже влияние върху печалбата на Банката.

Корпоративните ръководни принципи по отношение на контрола и наблюдението на пазарните рискове са дефинирани в „Политиката за пазарен и контрагентски риск“ на

Банката. „Политиката за пазарен и контрагентски риск“ се допълва от процедури за пазарния риск, които излагат в детайли стандартите и изискванията, необходими за прилагането на Политиката. Политиката и процедурите се отнасят до контрола на пазарните рискове, произтичащи от всички активи, пасиви и задбалансови позиции на Банката, като по този начин покриват както дейностите на управление „Капиталови пазари“, така и всички останали, които носят експозиция към пазарен риск.

Установената от Банката рамка за контрол и управление на пазарните рискове цели да защити Банката от непредвидени пазарни загуби и да допринесе за стабилността на доходите посредством независимо идентифициране, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса, както и да изгради прозрачна, обективна и последователна информация относно пазарните рискове като база за вземането на разумни решения.

Отдел „Пазарен риск“ на Банката цели да спомогне за привеждането на банковата организационна структура и управленски процес в съответствие с най-добрите международни практики, за прилагането на стандарти за контрол на пазарните рискове и за осъществяването на връзката между бизнес стратегията и операциите - от една страна, и целите на контрола и наблюдението на риска - от друга.

Склонността на Банката за поемане на пазарен риск е изразена с помощта на номинални лимити за експозициите към пазарни рискове, както и чрез определени характеристики, като различни типове разрешени пазари, продукти, държави, контрагенти и валути. Измерването на пазарния риск се осъществява текущо чрез използването на данни за номиналните експозиции и лимити върху тях, което се допълва от изготвянето на регулярни стрес тестове. Банката не използва стойност под риск (value at risk -VaR)- базирани лимити.

При решение на ръководството, в бъдеще е възможно да бъде въведен допълнителен стойност под риск (VaR) анализ.

Системата за оценка на пазарния риск на Банката измерва рисковете, свързани със следните специфични пазарни фактори:

а) Лихвен риск

Дейността на Банката е свързана с поддържане на експозиции, чувствителни към колебанието на пазарните нива на лихвените проценти, което оказва въздействие върху финансовата позиция и паричните потоци на Банката. Лихвеният риск е вероятността за промяна в нетния лихвен марж, който може да се увеличи, но също така би могъл и да се намали или да доведе до загуби при поява на неочаквани движения на пазарните лихвени проценти. Лихвеният риск може да включва риск от преоценка, риск от промяна в кривите на доходността, базисен риск, спред риск, опционен риск и риск от волатилност. Ръководството наблюдава на месечна база нивата на лихвените дисбаланси и оценява необходимостта от предприемане на промени в лихвената политика на Банката.

б) Валутен риск

Промените във валутните курсове оказват съответното въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. Основната част от откритата валутна позиция на Банката е срещу евро, като обменният курс на лева спрямо еврото е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд в България. Ръководството определя лимити за откритите позиции по отделни валути и за нетната обща откритата позиция както за овърнайт, така и за дневни позиции, като тези лимити се следят непрекъснато.

в) Риск, свързан с цените на капиталовите инструменти

Рискът от промяна на цените на капиталови инструменти е риск от потенциални загуби поради неблагоприятна промяна в стойността на притежаваните капиталови инструменти. Той включва директен риск, риск от волатилност, спред риск и дивидентен риск.

а) Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, свързан с това Банката да не може да посрещне плащания, свързани с финансовите си пасиви, когато станат дължими или да набере достатъчно средства, компенсирани за изтеглени такива. Последствията могат да бъдат невъзможност за изпълнение на задължения за изплащане на депозити или поети ангажменти, свързани с усвояване на одобрени кредити.

Банката има ограничен апетит по отношение на ликвидния риск и приема потенциално увеличените разходи, свързани с поддържането на ликвидни буфери с цел подsigуряване на адекватна ликвидна позиция.

Банката поддържа политики за ликвидността, които подsigуряват наличието на адекватни практики в областта на управление на ликвидността. Като част от своята рамка за управление на ликвидния риск Банката съблюдава различни ликвидни съотношения и индикатори. Основните аспекти, вземани под внимание при контрола на ликвидността, са ликвидните съотношения, наличието на достатъчно и висококачествени ликвидни активи и буфери, профилът на падежните несъответствия, разнообразието и стабилността на депозитната база, съотношението на кредити към депозити, резултатите от провежданите стрес тестове и др.

Банката анализира ликвидната си позиция и при стресови сценарии, разработени да проверят адекватността на ликвидната позиция за устояване на кризисни ситуации (например значителен отлив на депозити, редуциране на кредитни линии и др.).

Управителният съвет (УС) на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) първостепенна отговорност да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел да управлява лихвения и ликвиден риск на Банката.

На стратегическо ниво КУАП управлява активите и пасивите на Банката с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения.

В неговите правомощия е да взема всички необходими решения по отношение на лихвената политика, управлението на ликвидността и активите и пасивите на Банката и да определя целевите параметри по потенциалното външно финансиране. Оперативното управление на ликвидността на Банката и изпълнението на решенията на КУАП относно управлението на ликвидността се възлагат на ръководителя на управление „Капиталови пазари”.

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за регулярното изготвяне и докладване на вътрешния отчет за ликвидните несъответствия и заложените в него ликвидни съотношения. Отделът упражнява независим контрол на ликвидния риск и ескалира нарушенията на лимитите до съответните ръководни органи.

ВАЖНИ СЪБИТИЯ, СЛУЧИЛИ СЕ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА

Пощенска банка, с юридическо име „Юробанк България“ АД, е четвъртата по активи банка в България, с широка клонова мрежа в цялата страна и значителна клиентска база от граждани, фирми и институции. Тя е водещ фактор в нововъведенията и формирането на тенденциите в банковия сектор в страната вече повече от 30 години и е многократно награждавана за своите иновации. Финансовата институция заема стратегическо място в банкирането на дребно и корпоративното банкиране в България. Банката е един от лидерите на пазара

на кредитни и дебитни карти, жилищното и потребителско кредитиране, спестовните продукти, както и по отношение на продуктите за корпоративни клиенти – от малки фирми до големи международни компании с присъствие в страната. Финансовата институция е с една от най-добре развитите клонови мрежи и модерни алтернативни канали за банкиране, като специално обръща внимание на качествено обслужване на своите клиенти.

2023 г. е поредната специална и важна година за Пощенска банка – година на устойчив растеж и изпълнена още с множество успехи, престижни български и международни признания за усилията ѝ да работи с грижа за човека, обществото и природата, като съчетава най-доброто от традиционното и дигиталното банкиране.

През юни 2023 г. Пощенска банка официално приключи и сделката по придобиването на търговското предприятие и дейността на „БНП Париба Лични финанси“, българския клон на BNP Paribas Personal Finance S.A, Франция. Считано от 1 юни 2023 г. дейността на клона премина към семейството на Пощенска банка и продължава работа на българския пазар под бранда ПБ Лични финанси, част от Пощенска банка, запазвайки своя бизнес модел.

Малко по-късно през ноември 2023 г. Пощенска банка представи новия си бранд „ПБ Лични финанси“ (PB Personal finance by Postbank) с първата по рода си конференция „Retail Reload – powered by AI“. Специалното събитие, което се организира в партньорство с Mastercard България, събра над 250 представители на водещи компании, които заедно с международно утвърдените лектори коментираха последните тенденции и иновации в областта на изкуствения интелект в ритейл бизнеса. Водени от желанието да споделят експертиза и глобални практики, компанията се обедини в мисията си да запознаят българската ритейл екосистема с новаторските начини, по които изкуственият интелект променя потребителското преживяване и помага за по-ефективното управление на бизнеса.

За посланик на новия бранд „ПБ Лични финанси“ на Пощенска банка (PB Personal finance by Postbank) бе избран Григор Димитров. Световноизвестният тенисист е звездата в първата комуникационна кампания на бранда, която носи силното послание „Финанси за шампиони“. Това партньорство е логичен ход, защото мисията на Пощенска банка е да бъде иновативна банка за динамичните хора, които търсят модерни концепции, дигитални и финансови продукти, като им предоставя отлично изживяване. Клиентите разполагат с лесен достъп до персонализирани банкови решения с висока добавена стойност, а най-новата иновативна концепция „One Stop Shop for your Beyond Banking ideas“ предоставя на потребителите финансиране на следващо ниво.

През 2023 г. Топ мениджмънтът на Eurobank избра София за домакин на най-значимата си среща за годината. Между 27 и 29 март Бордът на директорите на Eurobank Group, част от която е Пощенска банка, се събра за първи път в българската столица. Изборът ѝ за домакин е изключително признание от страна на ръководството на финансовата група за успехите и динамичното развитие на Пощенска банка, като един от лидерите на българския пазар. По време на първото си официално посещение в страната висшият мениджмънт на Eurobank проведе среща с Президента на Република България Румен Радев и други държавници на високо ниво, както и с корпоративни клиенти и служители на Пощенска банка. В разговорите се включиха председателят на Борда на директорите на Групата Юробанк Джордж Заняс, главният изпълнителен директор Фокион Каравиас, заместник-главният изпълнителен директор Ставрос Йоану, генералният мениджър „Международна дейност и Частно банкиране“ на групата Михалис Луис и главният изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Пощенска банка Петя Димитрова.

През февруари 2023 г. г-жа Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Пощенска банка, беше избрана за председател на Управителния съвет на Гръцкия бизнес съвет в България. Високото признание идва след като през последните няколко години г-жа Димитрова е заместник-председател на Управителния съвет на Гръцкия бизнес съвет в България. Той е една от най-важните бизнес организации

в страната, в която членуват водещи български компании, както и представители на гръцкия и кипърския бизнес у нас. Председателството на г-жа Димитрова е не само признание за безкомпромисните стандарти, които налага в работата си, но и голяма чест за Пощенска банка като доверен и надежден бизнес партньор.

Г-жа Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Пощенска банка, беше избрана и за председател

на УС на Асоциацията на Банките в България през месец април. Изборът става факт след заседание на УС на АББ и е признание за активната роля на г-жа Петя Димитрова като член на ръководния орган на организацията и лидер на една от водещите банки на българския пазар.

По време на годишните награди „Банка на годината“, организирани от Асоциация „Банка на годината“ Пощенска банка спечели приза за успешна дигитална трансформация и за поредна година триумфира с едно от най-важните отличия в тях. Наградата бе получена след оценка, изготвена от професионално жури, и бе връчена на г-жа Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Пощенска банка.

На тържествена церемония през месец декември 2023 г. вестник „БАНКЕРЪ“ връчи за 30-и път традиционните си награди „Банкер на годината“. С призове се удостоверяват онези мениджъри на финансови институции, които са постигнали забележителни успехи през отиващата си година. Г-н Димитър Шумаров, изпълнителен директор, главен финансов директор и член на управителния съвет на Пощенска банка, бе отличен с наградата „Банкер на годината“. Той я получи за постигнатата висока устойчивост в сегашната сложна макроикономическа среда.

Г-жа Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на УС на Пощенска банка и председател на Асоциацията на банките в България, и на Гръцкия бизнес съвет в България, участва в работна среща с министъра на финансите Асен Василев, на която присъстваха представители на големи инвеститори в областта на металургията и металообработването, банковия сектор, циментовата промишленост, строителния бранш, търговия с петролни продукти и други сектори, както и посланиците на Република Гърция Мариос Либеропулос и на Република Кипър Хараламбос Кафкаридис. С приветствието си към гостите тя постави в центъра на последвалата оживена дискусия теми, като данъчната система в България, присъединяването на страната към еврозоната и Шенген, и проектите по Националния план за възстановяване и устойчивост.

Пощенска банка подкрепи създаването на Канадската търговска камара в България. Канадската търговска камара в България „КанЧам“ обяви официалното си учредяване на церемония в Националния археологически музей в София. Финансовата институция беше представена на събитието от Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на УС на

Пощенска банка и председател на Асоциацията на банките в България. Г-жа Димитрова е и вицепрезидент на „КанЧам“. Създаването на камарата цели укрепването на икономическите връзки и затвърждаването на общата визия за насърчаване на двустранната търговия, инвестиции и сътрудничество между двете държави. Със създаването си Канадската търговска камара в България ще допринесе за разширяването на търговския обмен и икономическите връзки между България и Канада – една от водещите страни в Г-7 и 10-та икономика в света.

Като водещ работодател, който оценява успеха си през удовлетвореността на своите служители, Пощенска банка винаги се е стремяла да развива уменията на хората в екипа и да осигурява среда за разгръщане на техния потенциал. Благодарение на активната си политика в тази посока, финансовата институция беше отличена като „Топ работодател“ (Top Employer) за 2023 г. в България със сертификат от международния независим Top Employers

Institute. Той е създаден преди повече от 30 години, като досега е сертифицирал над 2000 компании от над 120 държави. Банката получава това признание след направен детайлен мониторинг на процесите в компанията през изминалата година. Отличието е за нейната иновативна визия и високи стандарти в прилагането на световно утвърдени работодателски практики в управлението на човешките ресурси, грижата за хората, условията на труд, програмите за личностно и професионално развитие на служителите и др. Пощенска банка е и първата компания от групата на Eurobank, която получава признанието „Топ работодател“.

За поредна година Пощенска банка е сред големите победители в престижните награди за най-добър работодател в България – Career Show Awards, като бе отличена с общо четири златни и едно бронзово отличие в едни от най-атрактивните и оспорвани категории на конкурса тази година. Финансовата институция получи златното отличие за „Най-добър работодател“ в секторите „Банкиране“ и „Финанси“. Признанията са за успешното прилагане на иновативни и креативни решения и успешни работодателски практики за привличане, обучение, управление и развитие на таланти. Компанията беше отличена и в общата и най-оспорвана категория „Най-добър работодател за 2023 г.“ за своята цялостна стратегия за работодателска марка. Пощенска банка заслужи награда и в категорията „Използване на технологии в HR“, в която отново със злато бе оценен иновативният ѝ подход за дигитална и виртуална реалност (VR) геймификация на работодателския бранд и автоматизация на HR процесите.

Пощенска банка спечели две международни отличия в тазгодишното издание на престижния конкурс Employer Brand Stars Awards 2023. Наградите в силно конкурентните категории „Използване на дигитални технологии“ („Use of Digital“) и „Преживяване на кандидатурите“ („Candidate Experience“) са признание за ангажимента на институцията в прилагането на иновативни стратегии и успешни работодателски практики. Като единствен победител от България,

постиженията на Пощенска банка демонстрират нейния модерен подход при управлението на човешките ресурси и са поредното доказателство за иновативната визия за управление на своята работодателска марка.

За поредна година Пощенска банка е един от категоричните победители в конкурса на b2b Media Employer Branding Awards. Финансовата институция бе отличена с общо две златни и една сребърна награда в едни от най-атрактивните категории. Банката спечели първо място в категорията Creative Thinking, с което получи признание за иновативния си вътрешен проект „Заедно сме лицето на Пощенска банка“. Пощенска банка доминира със златното отличие и в категорията Excellence in Teamwork. Финансовата институция заслужи отличие и в категорията Employer Branding Innovation, в която със сребро бе оценен иновативния ѝ подход за VR геймификация на работодателския бранд.

Пощенска банка стартира първата в България академия за жестов език за банкови служители „Beyond Sound“. С нея финансовите експерти от клоновата мрежа на институцията ще могат да предоставят услугите си по още по-достъпен начин и да обслужват с лекота клиенти, които използват този начин на общуване. Цялата програма на обучението ще се проведе със съдействието и подкрепата на Stray Sheep – компания, която цели да популяризира жестовия език в България, и в колаборация с Академия за глухи деца „Анди и Ая“, в резултат на което банкните

служители ще бъдат напълно подготвени да предложат едно комплексно изживяване на клиенти с изцяло невербална комуникация. С това Пощенска банка още веднъж затвърждава позицията си на отговорна компания и стремежа си да бъде максимално полезна за своите клиенти като им осигурява лесно, бързо, модерно и удобно банкиране.

Пощенска банка бе удостоена и с Отличителния знак за значими постижения в сферата на равнопоставеността на жените и мъжете. Финансовата институция бе единствената банка, отличена с високия приз в издание на конкурса през 2023 г., който се организира от Министерството на труда и социалната политика. Призовете бяха връчени от вицепремиера и министър на труда и социалната политика Лазар Лазаров и заместник-министър Надя Клисурска.

Пощенска банка получи високо признание, след като ѝ бе присъден дългосрочен депозитен рейтинг Ваа3 от международната рейтингова агенция Moody's (Moody's Investors Service). Перспективата на дългосрочния депозитен рейтинг е положителна. В същото време рейтинговата агенция - една от трите най-големи в света, присъди на Пощенска банка Ваа2 дългосрочен рейтинг за Risk от контрагента (Counterparty Risk Ratings, CRR). Стабилната капитализация, силната повтаряща се рентабилност и нарастваща депозитна база на Пощенска банка са напълно заслужено оценени и отразени в доклада на Moody's. Агенцията

отбелязва, че високата рентабилност на банката също така подкрепя способността ѝ да покрива загуби и да генерира достатъчно капитал вътрешно.

Пощенска банка получи златното отличие в категория „Иновативна банка“ от годишните награди „Компания на годината“. Това е поредното признание за финансовата институция, която вече 32 години е сред лидерите на пазара и успешно внедрява и налага едни от най-модерните и иновативни решения в полза на своите клиенти.

Пощенска банка бе големият победител от първото издание на уникалните по рода си иновативни награди Leaders of Influence Awards 2023, организиран от b2b Media. Освен най-значимия приз, Пощенска банка спечели златните награди и в някои от най-оспорваните категории „Strategy, Leadership and Success“, „Leadership Award“ и „Green Influencer“. В категория „Green Influencer“ Пощенска банка бе единственият награден участник, което в пълна степен кореспондира с ключовото ѝ послание – да бъде банка за зелени идеи. Зеленият старт към устойчиво бъдеще се реализира с всяка малка стъпка, усилие и постижение, които бизнесът и обществото правят в мисията си за по-природосъобразно поведение.

Пощенска банка бе удостоена с два приза по време на осмите награди на BAAwards 2023 за изключителни постижения в маркетинговите комуникации на Българската асоциация на рекламодателите (БАР). Финансовата институция спечели злато в категория „Нова услуга“ за кампанията „EVA – финансов дигитален асистент“. Обществено значимата кампания на Пощенска банка „Вселена от възможности“ бе оценена от журито със сребърно отличие в категорията „Корпоративно социална отговорност“.

Пощенска банка спечели две отличия в двадесет и третото издание на конкурса за най-добри постижения в областта на връзките с обществеността в България, PR Приз 2023. На церемония, която се проведе в Литературен клуб „Перото“, иновативната кампания „Дигиталното лице на Пощенска банка“ достойно триумфира с второ място в категория „Проект за вътрешни комуникации“. Признанието е за изграждането на събирателен дигитален образ на всички над 3000 служители на банката по уникален и емоционално ангажиращ начин. Иновативният, мащабен и изцяло дигитален проект за корпоративна социална отговорност „Вселена от възможности“ беше отличен за втора поредна година, като грабна почетното трето място в категория „Дигитални комуникации“.

Мащабната дигитална платформа „Вселена от възможности“ донесе поредния приз за Пощенска банка, която спечели наградата в категорията „Иновативен Корпоративен Социално Отговорен проект“ от годишните награди за благотворителност и корпоративна социална отговорност „Златно сърце“. Признанието е част от серия значими отличия, които банката получава за своята многопластова КСО политика, в рамките на която всяка година реализира разнообразни проекти в полза на обществото.

Пощенска банка бе отличена с три награди от деветото издание на Годишните награди на b2b Media 2023. Отличията бяха завоювани в конкуренцията на много силни проекти. Първото златно отличие банката получи в категория „Кампания за community branding“ за проекта „Дигиталното лице на Пощенска банка“ – иновативна кампания, която изгради събирателен образ, в който са съчетани чертите на служителите на банката. Журито на конкурса присъди втората златна награда за банката в категория „Иновативна кампания в социалните медии“ за дигиталната платформа „Вселена от възможности“. В категория „Зелена инициатива“ финансовата институция беше отличена с второто място за проекта си „Зелена класна стая“, прераснал в успешна и устойчива зелена инициатива, реализирана в партньорство с Mastercard България и Дирекцията на природен парк „Витоша“.

Пощенска банка получи наградата „Бизнес хонорис кауза“ за своя активен принос към опазването на околната среда и зелената трансформация на бизнеса и обществото. Наградите се връчват за втора поредна година от вестник „24 часа“ и отличават компаниите, които развиват активна дейност в сферата на социално отговорното предприемачество. Ангел Матеев, генерален мениджър сектор Банкиране на дребно в Пощенска банка, прие отличието, което му беше връчено от министъра на околната среда и водите Юлиан Попов.

В 13-тото издание на годишните награди на b2b Media за „Най-зелените компании в България“ Пощенска банка спечели златно отличие в категория „Зелен проект“ за своя проект „Зелена класна стая“. Отново с приз за първо място Пощенска банка бе отличена от журито на конкурса в една от най-оспорваните категории – „Зелена образователна инициатива“, а в категория „Лидер в зелените инициативи“ банката спечели трета награда, която резонно кореспондира с ролята ѝ да бъде Банка за зелени идеи, за която устойчивото бизнес развитие е в основата на дългосрочна стратегическа визия.

огромен ентусиазъм и отдаденост, и резултатите го доказват. Той подчерта, че адмира

Възможността за обмяна на идеи, тъй като споделянето на нашите постижения, ни помага да се движим в единомислие към една обща кауза, каквато е ESG.

През годината служителите на банката участват в различни бизнес форуми и конференции, сред които международния форум The World Ahead 2023, организиран от The Economist в София, конференцията „Банките и бизнесът“ на Капитал, мултиплатформения проект „Инфлацията – уравнения и решения“, организиран от телевизия „Bulgaria on Air“, форумът „Стратегия за политическо и икономическо развитие на България“, организиран от Гръцкия бизнес съвет в България, конференцията „Финансов форум Иновации“, организирана от Асоциация Банка на годината, Investor Finance Forum, международната конференция „Перспективи и нови възможности за пенсионните пазари в Централна и Източна Европа“, организирана от Европейската конфедерация PensionsEurope (CEES Forum) и Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), 4-та RICS международна конференция „Инвестиции, ESG и пазарни оценки“, специализираната годишна финансова конференция „Шумът на парите“, организирана от финансовия портал profit.bg, Residential forum 2023, престижният форум „Banking Today“, организирана от финансовия портал investor.bg, водещият финансов форум за дигитални финанси, финтех и банкови иновации #NEXT DIFI 2023, традиционната конференция на строително-инвестиционната индустрия на България – „ФОРУМ РЕАЛ“, образователната програма на Finance Academy и други.

Пощенска банка успешно интегрира ESG критериите в своето портфолио. Успешната интеграция на ESG стратегията във финансовия сектор беше тема на дискусия в рамките на 14-тата годишна Credit Risk конференция, организирана от ICAP България.

Опазването на околната среда и борбата с климатичните промени са основополагащи и за корпоративните ценности на Пощенска банка. Като отговорна финансова институция и водещ фактор в нововъведенията и формирането на посоките на развитие на сектора в страната, банката отчита значението на екологичните и климатичните аспекти от дейността си в процеса на вземането на ключовите управленски решения. Сред последните мащабни проекти, които Пощенска банка предприема в тази насока е изграждането на фотоволтаична електроцентрала за собствени нужди

Върху покрива на сградата на Централното си управление с обща инсталирана мощност от 388 kWp. Очаква се годишно производството на зелена енергия да достигне 432 хиляди кВтч, като в дните с интензивно слънцегреене произведеното от централата електричество ще покрива поне 30% от консумираната от сградата за едно денонощие електрическа енергия. Реализацията на мащабния фотоволтаичен проект дава редица предимства, като позволява на компанията да намали още повече въглеродния си отпечатък и същевременно мотивира служителите да бъдат по-отговорни. Идеята за проекта е разработена в унисон с ESG стратегическата визия на Пощенска банка, в която са изложени основните принципи, на които се основава корпоративната ѝ философия за развитие както в непосредствено бъдеще, така и в дългосрочен план.

Финансовата институция беше основен партньор през 2023 г. на поредица от бизнес дискусии в София, Пловдив, Стара Загора, Варна, Русе, Бургас, Велико Търново и др., част от проекта „Годишни награди на Imoti.net“, който се провежда за осма поредна година и насърчава добрите практики в сектора. На срещите с представители на бизнеса с имоти, експертите на банката обсъдиха тенденциите в развитието на сектора и като лидер в кредитирането представиха своя анализ на пазара, профила на потребителите и най-актуалните условия за жилищни кредити от Пощенска банка в предизвикателната година.

НОВИ ПРОДУКТИ

Пощенска банка въведе през 2023 г. още иновативни продукти и услуги, съсредоточавайки се в предлагането на удобства и допълнителни ползи за клиентите. В резултат на непрекъснатото развитие на финансовия сектор в посока дигитализация, компаниите трябваше да са по-бързи във внедряването на решения, които създават удобства за клиентите, за да продължат да бъдат успешни. Затова и Пощенска банка продължава да подкрепя своите клиенти като разработва и внедрява модерни и високотехнологични финансови решения, които да ползват от разстояние и през удобния за тях канал за комуникация, даващи им допълнителна добавена стойност.

През 2023 г. Пощенска банка представи най-новата си програма „Priority by Postbank“ със специалното участие на актьора Калин Врачански като неин посланик. Финансовото решение предоставя комбинация от комплексни банкови услуги за удобно и сигурно ежедневно банкиране, дигитални и спестовни продукти, както и допълнителни преференциални

условия, свързани с кредитните предложения на банката. Водещата роля на Калин Врачански, като един от най-обичаните и популярни български актьори, в кампанията на новата програма още веднъж свидетелства идеята за нейната ексклузивност и поставя изключителен фокус върху клиента и стремежа на Пощенска банка да предоставя безупречното потребителско изживяване. Клиентите, които не обичат да чакат, ползващи програма „Priority by Postbank“ могат да се възползват от иновативни услуги, създадени за тях - Дигитален център за продажби и обслужване и Priority Desk – приоритетно обслужване в над 45 от клоновете на банката. Дигиталният център на Пощенска банка е възможност за клиентите да се свържат с банката от всяко място. Екип от експерти ще се погрижи за желаните услуги бързо и удобно. Клиентите могат да заявят видео среща или да се свържат по телефон, като им се предоставя възможност да подписват дистанционно и на момента необходимите документи. С ползването на програмата „Priority by Postbank“ Priority клиентите спестяват време при всяко посещение в клон на банката, като избераат обслужване на Priority Desk.

Пощенска банка и ЗЕАД „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“ представиха най-новия си съвместен продукт Международна застраховка „Живот“ с допълнително здравно покритие „Premium Insurance“ по време на специално събитие в град София и в кампанията на водещи

бизнес медиуми. Новата застраховка „Premium Insurance“ е разработена специално за Premium клиенти на Пощенска банка, търсещи висок клас медицинска грижа, като предоставя финансова подкрепа, всеобхватни здравни услуги и пълно обслужване в страната и чужбина с лимит до 2 000 000 EUR. Специалното събитие се състоя в наскоро открития иновативен Premium Banking център „Сан Стефано Плаза“ на Пощенска банка, който е продължение на дългосрочната стратегия на финансовата институция за цялостно обновяване на клоновете ѝ мрежа и с изключително отношение към клиентите от Premium сегмента. Специализираните центрове осигуряват комфорт и конфиденциалност, в съчетание с безкомпромисни стандарти на обслужване за своите висок клас клиенти в луксозна обстановка и пространства с модерен високотехнологичен дизайн.

Пощенска банка си партнира с „Бон-Бон Мюзик“ в специална кампания, посветена на младежката програма „Project YOUth“.

В нея участие вземат талантите на формацията от различни възрастови групи, които разказват за предимствата на проекта по интересен и вълнуващ начин. Саундтракът на кампанията е дело на „Бон-Бон Мюзик“, а младежите от групата са не само главни действащи герои в клиповете, но и артистите, които чрез универсалния език на музиката достигат до младежката

аудитория, към която е насочено посланието на проекта. Пощенска банка разработи модерната програма, за да насърчи изграждането на полезни финансови навици и култура в управлението на собствения бюджет, както и да спомогне децата да придобият ключови умения, изграждащи повече самостоятелност. С „Project YOUth“ Пощенска банка се фокусира в изграждането на стабилна връзка с най-младите потребители, като ги вдъхновява и им предлага съобразена с техните потребности и възраст услуга, с която могат да открият вселена от нови финансови възможности.

По време на най-мащабния фестивал за поп култура у нас Aniventure Comic Con 2023, който се проведе на 8 и 9 юли в Интер Експо Център в град София, Пощенска банка заедно с Visa изградиха специален интерактивен кът, в който приветстваха участниците и предизвикаха тяхната креативност с разнообразни забавления, изненади и награди. За да насърчат и да позволят на посетителите да покажат своя потенциал и състезателен дух, двете компании предложиха на участниците забавна програма с множество активности на терен. Кулминационният момент по време на изложението на щанда на Пощенска банка и Visa

беше организираната томбола с голямата награда PlayStation 5, която привлече интереса на посетителите и над 500 души се регистрираха за участие в нея. Всеки един от терените в обособеното пространство беше вдъхновен от специалната Младежка програма „Project YOUTh“ на Пощенска банка, а дизайнът на всяка една инсталация в модерния кът бе изрисуван с помощта на преподаватели от Националната художествена академия.

Пощенска банка стартира нова комплексна програма, с която клиентите могат да спестяват за нов дом и да ползват жилищно кредитиране при преференциални условия. „Към дома“ е финансово решение с добавена стойност, създадено с цел да помогне по пътя към мечтания дом, като комбинира два банкови продукта. По програмата, клиентите могат да открият депозитна сметка със специални условия, по която да спестяват своето собствено

участие в покупката на жилище, както и да заявят жилищен кредит с промоционални условия.

Пощенска банка пусна на пазара в България жилищен кредит с фиксирана лихва за първите 10 години в евро. С новото си финансово предложение институцията отново затвърждава клиентски ориентирания си подход и предоставя на потребителите, които планират покупка на имот, възможност за дългосрочна сигурност и предвидимост за бъдещето. Кредитът може да бъде в размер до 350 000 евро, с максимален срок до 35 години и да се използва за покупка, ремонт, строителство или довършителни дейности по жилище, както и за рефинансиране на други задължения. Жилищният кредит с фиксирана лихва за първите 10 години в евро на Пощенска банка дава оптимално решение на конкретно очакване на потребителите в България да могат дългосрочно да планират разходите си. Създаването му е продиктувано от нарастващия интерес и запитвания от клиенти на банката за жилищен кредит с фиксиран лихвен процент и е в продължение на дългосрочната стратегия на банката да предоставя финансови решения с добавена стойност, които да отговарят на нуждите на потребителите, пазарната среда и променящите се нагласи.

**ЖИЛИЩЕН КРЕДИТ С
ФИКСИРАНА ЛИХВА В ЕВРО
за първите 10 ГОДИНИ**

МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР: 350 000 евро
СРОК: 35 години
ВАЛУТА: EUR

ЛИХВЕН ПРОЦЕНТ: фиксиран за първите 10 години

ЦЕЛ: покупка, ремонт, строителство или довършителни дейности по жилище, рефинансиране на други задължения

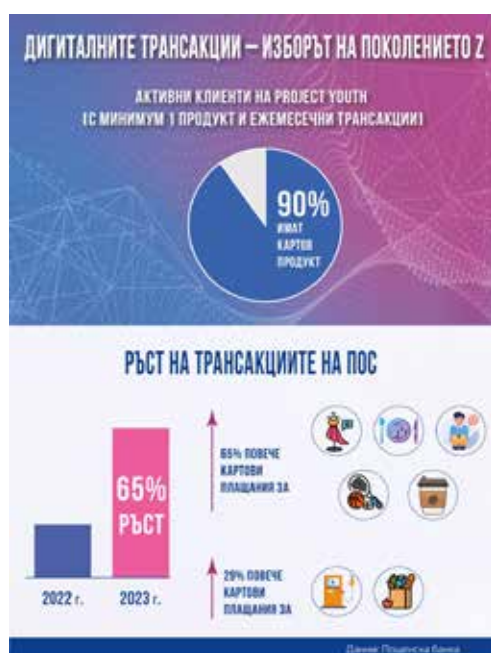
ПРЕДИМСТВА ЗА ТЕБ: осигурява дългосрочна сигурност, спокойствие, гъвкавост и по-добро планиране на разходите

Използвайки функционалностите на една от най-популярните платформи за комуникация в света, Пощенска банка е първата финансова институция в България, която разработи свой карриерен чатбот във Viber, за да предостави отлично изживяване на своите нови кандидати. SKY by Postbank дава възможност за профилиране на потребителите спрямо техните интереси и желания, спомага още с това и да бъдат ангажирани с компанията чрез

разнообразни игри, томболи, както и за осъществяването на персонална комуникация с тях при заявен интерес. Кариерният чатбот SKY на Пощенска банка ще помага на потребителите в избора на позиция, ще им изпраща информация за нови възможности за стаж и работа, ще ги предизвиква и насочва да откриват най-важното за тях и повече за Пощенска банка като работодател. Създаването на иновативния чатбот за млади таланти съвпада и с представянето на новото издание на ежегодната стажантска програма на банката. През 2023 г. финансовата институция, за която новаторството е традиция, отново дава възможност на младежите да кандидатстват за стаж с Instagram CV в специалния канал PostbankSuperstarter в популярната социална мрежа.

Банката продължава да предлага на своите клиенти напълно дистанционен процес по издаване на кредитни и дебитни карти, който позволява на клиентите не само да заявят своите карти онлайн, но и да ги получат на желан от тях адрес, като цялата процедура се случва без посещение в банков офис. През 2023 г. в над 10 града в цялата страна, сред които София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Благоевград, Плевен, Пазарджик, Габрово и в общо над 45 локации (финансови центрове) на Пощенска банка, работят машини за незабавно издаване на карти. Почти 40 000 клиента са се възползвали от бързината на модерната банкова услуга, а стремежът на Пощенска банка е да осигури още по-голямо покритие и да я направи достъпна за повече клиенти в цялата страна. Благодарение на удобството и все по-широката мрежа от локации, в които услугата е налична, се наблюдава повече от двойно увеличение на броя моментно издадени карти през 2022 г. спрямо предходната 2021 г., което несъмнено доказва ролята им в ежедневието на потребителите, наред със спестеното време и достъпна до редица други предимства, които картовите продукти предлагат на своите ползватели.

Пощенска банка отчита нарастващ интерес към иновативната си програма „Project YOUTH“, предназначена за най-младите клиенти на институцията. В последната година броят им се увеличава с 33,5%, което е явен признак за нарастващия интерес и ангажираност сред младите към банкови продукти и финансови решения. Близко 64% от цялото младежко портфолио на банката използва дигиталните услуги като Интернет банкиране и/или модерния мобилен портфейл ONE wallet by Postbank, а сред най-активните клиенти употребата на дигитални услуги за ежедневно банкиране е над 77%. Това сочат най-новите данни от проучване на Predicta, направено по поръчка на Пощенска банка, които открояват ясно, че младото поколение разчита все повече на дистанционни услуги и дигитални решения за банкиране в ежедневието си ритъм на живот, с които управлението на личния бюджет е още по-сигурно, лесно и удобно. В анализа на данните се наблюдава още, че най-големият ръст на активните потребители е

във възрастовата група 18-26 години с над 70%. Към юни 2023 година спрямо същия месец през 2022 година сред младежите се забелязва повишен интерес към използването на електронно банкиране.

През 2023 година Пощенска банка добави нови и атрактивни функционалности в иновативната си мобилна апликация. Актуалната версия предлага възможност на потребителите да получават безплатни известия на мобилното си устройство, чрез които да бъдат информирани за движенията по своите сметки, както и при всяка извършена картова трансакция на ПОС терминал, АТМ устройство или в интернет. Те разполагат още с опцията да разсрочват

трансакции, направени с кредитни карти през последните 30 дни на стойност над 100 лева, на равни месечни вноски за период от 3, 6, 9 или 12 месеца директно през мобилния портфейл. Всеки клиент може да покани свой приятел в приложението, с който заедно да откриват изключителните възможности на модерното решение на Пощенска банка.

Новата дигитална услуга на Пощенска банка позволява на потребителите да станат клиенти на банката и да заявят продукт напълно дистанционно без да се налага да посещават офис. Те могат само с няколко клика да кандидатстват за потребителски кредит, както и да се възползват от новата Дигитална програма на банката. Онлайн потребителски кредит идва с преференциални условия - желано финансиране в размер до 10 000 лв. за срок до 72 месеца. Като клиент на банката потребителите получават и безплатен достъп до интернет (e-postbank) и мобилното банкиране (m-postbank) на Пощенска банка, както и възможност да се възползват от предимствата на Дигиталната пакетна програма с разплащателна сметка и дебитна карта за комплексно банково обслужване, както и да сключат застраховка „Защита на плащанията“ по кредита.

Пощенска банка предоставя и изцяло дигитален процес на регистрация и кандидатстване за кредитна карта Mastercard Standard, Mastercard World или Mastercard Premium от всяка точка и по всяко време, без нуждата от посещение на банков офис. С новата си кредитна карта потребителят получава опцията да разсрочва вече направени плащания с нея на различен брой равни месечни вноски и по този начин да оптимизира месечния си бюджет. Като клиент на банката потребителят получава възможност за безплатна регистрация за интернет банкирането e-Postbank и мобилното банкиране m-Postbank, както и достъп до иновативния дигитален портфейл ONE Wallet by Postbank за бързи плащания само с телефон.

Предложението за „Зелен кредит“ за корпоративни клиенти от Пощенска банка дава възможност за финансиране до 90% от проектните разходи за изграждането на фотоволтаична централа за собствено потребление, с инсталирана мощност до 2 mWh, при максимален размер на финансиране до 2 млн. евро, както и дълъг период на погасяване – до 12 години след въвеждане в експлоатация на обекта, в допълнение към gratuitен период до 18 месеца, необходим за завършване на проекта. При заявяване на желанието за финансиране на соларен панел кандидатите получават възможност да се

възползват от атрактивните условия на Пощенска банка, тъй като зеленото финансиране е сред основните приоритети в политиката на кредитната институция. Пощенска банка финансира и соларни проекти при посочените параметри, и в случаите на продажба на електрическата енергия на свободния пазар.

На всеки собственик, който управлява бизнес с годишен оборот до 4 000 000 лева Пощенска банка предоставя атрактивно предложение за оборотен или инвестиционен кредит с фиксирана лихва за първите 3 години, с който да осъществи закуп всичките си смели планове. Кредитът може да бъде в лева или евро, с минимален срок на изплащане от 5 години и максимален срок – до 10 години, както и възможността за погасяване с равни месечни вноски, с която може да предвижда, оптимизира и разпределя фирмения бюджет.

Продуктивният пакет „Професионален домоуправител“ на Пощенска банка осигурява необходимите инструменти – разплащателна сметка в лева, бизнес дебитна карта (Mastercard Business или Visa Business) и интернет банкиране на всеки, чиято работа е свързана с тази сфера на дейност. Сметката за професионален домоуправител в Пощенска банка няма такса за откриване, нито минимално салдо, а клиентът може да се възползва от по-ниска месечна такса за обслужване, ако активира всички продукти от пакета.

За желаещите да се възползват от различните възможности, да управляват общите приходи и разходи за общото сградно пространство бързо и ефективно, Пощенска банка предоставя комплексно финансово решение в удобство на собствениците на жилища, които са част от Сдружение на собствениците по Закона за управление на етажната собственост. Продуктивният пакет „Етажна собственост“ обединява три от най-често желаните елементи – сметка за фонд „Текущи разходи“, сметка за фонд „Ремонт и обновяване“ и специална сметка по „Програма за саниране“ и цели, да облекчи собствениците в задълженията им, като им предложи комплексна услуга за техните очаквания. Банката е сред първите в страната, която предлага продукти, насочени към този тип дейност, за да улесни процеса по организация на вътрешния ред и този по кандидатстване за външно финансиране.

Пощенска банка непрекъснато развива и портфолиото си от депозитни продукти. Структурираният депозит като един от най-актуалните и атрактивни спестовни продукти обединява сигурността на банковия депозит с възможността за получаване на доходност, обвързана с представянето на даден пазарен индекс, като същевременно осигурява запазване на нивото на вложения първоначален капитал. Той е инструмент, гарантиран при условията и по реда на Закона за гарантиране на

влоговете в банките (ЗГВБ) и е с потенциал за получаване на по-добра лихва на падежа на депозита в сравнение със стандартните срочни депозити. Най-новият спестовен продукт, с който Пощенска банка допълва портфолиото си от депозитни решения, е структурираният депозит „Index EURO 50“, който идва в отговор на изключителния интерес на потребителите. Той е структуриран депозит за 5 години в евро, при който възвръщаемостта се състои от два компонента – основна фиксирана годишна лихва и възможност за допълнителна лихва на падежа на депозита, която на свой ред се базира върху представянето на борсов индекс. Продуктът е с гарантирана главница на падеж и основна фиксирана годишна лихва от 3,00% върху предоставената на депозит сума, която се дължи на окончателния падеж на депозита, но се изплаща авансово ежегодно – през всяка година от срока на депозита след изтичане на първия (набирателен) период и може да бъде изтеглена по всяко време.

Пощенска банка продължи да предлага целеви потребителски кредит за бизнес обучения в цял свят, без аналог на пазара у нас. С него могат да се финансират максимално по различни програми като Master of Business Administration, Executive Master of Business Administration, Advanced management и др. Продуктът е създаден, за да удовлетвори нарастващия интерес към финансиране на обучения, които отварят пътя към кариерно израстване и развитие, регистриран от банката през последните години.

Клиентите на Пощенска банка могат да се възползват и от удобствата на Онлайн центъра за жилищно кредитиране, който въвежда нов модел за бързо и удобно клиентско обслужване. Новото дигитално решение в процеса на жилищното финансиране е продължение на услугите, предлагани от банката в нейните специализирани Центрове за жилищно кредитиране. По този начин банката надгражда услугата за онлайн кандидатстване за жилищен кредит, за да отговори в максимална степен на потребителските очаквания за отдалечено консултиране и комуникация с банката в процеса по отпускане на кредита, пренасяйки процеса в дигитална среда.

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

През 2023 г. Банката осъществи редица социално значими проекти в областта на предприемачеството, образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство. Пощенска банка е активен член и работи в подкрепа на инициативи на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), Американска търговска камара в България (AmCham), Асоциация на индустриалния Капитал в България, Британско-българска бизнес асоциация, Асоциация на банките в България, „Борика“ АД, сдружение „Ендевър България“, Българския форум на бизнес лидерите, сдружение „Български дарителски форум“, фондация „Атанас Буров“, Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, Българската асоциация на рекламодателите и Българска Финтех Асоциация.

През 2023 г. финансовата институция, която традиционно е водещ партньор на бизнеса у нас, подкрепи за пета поредна година уникалната програма за растеж Dare to Scale - първата

от този род в България, насочена към бизнеси с потенциал за по-мощно разрастване на дейността си. В проекта на българския офис на глобалната мрежа Endeavor, поради големия интерес тази година, бяха отличени 6 компании по време на закриващото Demo Day събитие. Селектираните предприемачи преминаха през обучения и интерактивни сесии, водени от успешни практики и лидери от мрежата на Endeavor, като сред менторите се включват и експерти на Пощенска банка. Програмата за растеж Dare to Scale ще продължи и през

следващите години, за да насърчи растежа на още повече нови местни бизнеси. С участието си в програмата за растеж Dare to Scale Пощенска банка допринася активно за развитието както на перспективните scale-up компании, така и за бизнес средата у нас. Това е пореден израз на стремежа ѝ да насърчава смелите идеи, да подкрепя иновациите и конкурентоспособността на фирмите и икономиката.

За девета поредна година Пощенска банка беше основен партньор на конкурса за успешен малък бизнес на годината – „Големите малки“, организиран от вестник „24 часа“. В него всяка година малките и иновативни български компании представят идеите си, които успешно са развили в продукт или услуга на пазара. Първата награда в категория „Иновативна фирма“ бе връчена от Филип Попов, началник на управление „Банкиране малък бизнес“ в Пощенска банка, а за победители бяха определени Инфинити Той Бокс.

За петнадесета поредна година бяха връчени най-престижните годишни награди в застрахователния и пенсионноосигурителния сектор у нас. Организатори на събитието са Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ), Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ), Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българската асоциация на застрахователните брокери (БАЗБ), и фондация „Проф. д-р Велеслав Гаврийски“. Призът в една от водещите категории

„Застрахователен брокер на годината – Животозастраховане“ получи „Ай Ен Джи Иншурънс Брокерс“ ООД. Наградата беше връчена от Димитър Шумаров, изпълнителен директор и главен финансов директор на Пощенска банка. В словото си той посочи, че 2022 г. е била значима и успешна за застрахователния и пенсионноосигурителния сектор. Димитър Шумаров поздрави организаторите и изтъкна, че като водеща финансова институция Пощенска банка развива редица ползотворни сътрудничества с утвърдени животозастрахователни и пенсионни дружества.

Качественото образование и непосредствената връзка между училищата, университетите

и бизнеса е водещ приоритет в корпоративната социална отговорност на Пощенска банка. Ето защо финансовата институция участва в множество инициативи с фокус върху усъвършенстването на младите хора и инвестира в развитието на младите таланти на пазара на труда. Пощенска банка продължи да развива съвместния си проект със СофтУни (SoftUni) в подкрепа на българското образование, който стартира още през 2018 г. Той включва различни активности за подготовка на младите хора за професиите на

бъдещето и реализация в България. Със стратегическото партньорство двете организации имат за цел да насърчат студентите да развият потенциала си като IT и дигитални лидери, подготвени за динамично променящата се среда и новите тенденции в банкирането. По време на състезанието СофтУниада 2023, 15-годишният гимназист от гр. Плевен Марио Петков успя да се пребори за първото място и за наградата на Пощенска банка в категория „Състезателно програмиране – младша възраст“. В оспорваната двудневна надпревара, проведена изцяло онлайн, своите знания и умения премериха общо 238 участници в шест категории, като 183 от тях взеха участие в решаването на алгоритмичните задачи в двете възрастови групи на най-конкурентната категория „Състезателно програмиране“.

IT специалисти от Пощенска банка за пореден път участваха в карьерния онлайн семинар IT Journey, като представиха пред младите студенти от Софтуерния университет атрактивните възможности за работа и карьерно развитие в компанията. Банката предоставя атрактивни възможности за стаж и професионално развитие на младите IT специалисти, стана ясно по време на събитието. Пощенска банка е предпочитан топ работодател от младите софтуерни специалисти, които са в началото на своя професионален път.

Младите банкери от Postbank NEXT завоюваха заслуженото първо място сред десетокласниците в ученическото състезание, което се проведе в рамките на 24-ия училищен панаир по проекта „Интегративно практическо обучение“. В оспорваната надпревара в Интер Експо Център участваха 23 учебно-търговски банки и общо 63 учебни предприятия на възпитаници на Националната търговско-банкова гимназия и Частната професионална гимназия по банково дело, търговия и финанси.

Тази година училищния панаир е посветен на 110-годишния юбилей на Националната търговско-банкова гимназия. Екипът на учебната търговска банка Postbank NEXT представи богато портфолио от банкови продукти и услуги, сред които и собствена интернет

страница, като успя да впечатли посетителите и журито на конкурса. За поредна година високо квалифицираните експерти от Пощенска банка са ментори на учениците – част от мащабната инициатива на финансовата институция в подкрепа на образованието на ученици от Националната търговско-банкова гимназия и Частната професионална гимназия по банково дело, търговия и финанси.

За втора поредна година се реализира обучението на учениците от 10-и, 11-и и 12-и класове на Националната търговско-банкова гимназия и Частната професионална гимназия по банково дело, търговия и финанси от водещи експерти от Пощенска банка. Благодарение на специално създадена за нуждите на гимназистите програма топ експерти от финансовата институция запознават младежите, избрали за своята професионална реализация финансовата сфера, с практическото приложение на иновациите, модерните решения и

динамичното развитие на банковия свят. Устойчивото стратегическо партньорство между Пощенска банка и двете водещи професионални гимназии се реализира в подкрепа на повишаване на качествено образование и изграждане на тясна връзка между образованието и бизнеса – ключов процес за подготовката на добре запознати с истинския бизнес кадри. Серията от лекции, които екипът на Пощенска банка подготвя, са адаптирани към усвояния от всеки випуск учебен материал. Тематиката е съобразена с най-новите тенденции и процеси във финансовия сектор, като обхваща разнообразно съдържание: от структурата и организацията на една търговска банка и методологията за изграждане на бизнес стратегии и поставяне на цели до трансформацията, която се осъществява благодарение на виртуалната реалност и модерното банкиране и стремителното развитие на дигиталните канали.

Експерти от Пощенска банка проведоха открит урок на тема „Да поговорим за личните финанси“ пред ученици от втори и четвърти клас от столичното 131 СУ „Климент Тимирязев“. Над 120 деца и техните преподаватели се включиха в събитието, което се организира в рамките на международната инициатива „Европейска седмица на парите 2023“ и има за основна цел да запознае учениците с основите на личните финанси и подпомогне повишаването на финансовата им грамотност от ранна възраст. По атрактивен за децата начин

благодарение на интерактивния формат и увлекателните практически задачи лекторите от финансовата институция запознаха малките участници с произхода и историята на парите и с ролята им на средство за обмен на стоки и услуги, с развитието им през вековете и с употребата им в наши дни. Акцентът в обучението беше темата за личния и за семейния бюджет, а децата научиха основни понятия като „приходи“ и „разходи“, значението на „спестявания“ и защо са важни те, как най-лесно да организираме бюджет и как да управляваме

личните финанси. „Европейска седмица на парите 2023“ е инициатива на „Европейската банкова федерация, която се провежда ежегодно в редица европейски страни. Целта ѝ е посредством разнообразни образователни кампании, насочени основно към ученици, най-малките да се запознаят какво представляват парите, как работят банките и – генерално – да се повиши финансовата им грамотност и да се насърчи отговорното им отношение към личните финанси и спестяването.

Пощенска банка е генерален партньор на инициативата Mentor the Young за пореден сезон. 10 ментори от финансовата институция се включиха в сезон 5 на програмата и споделиха за своето преживяване. Пощенска банка вярва в силата на менторството и в обмена на опит между експерти и младежи, защото това е в основата на израстването на всеки професионалист.

Пощенска банка и Софийският университет си сътрудничат за обучението на бъдещите финансови експерти в магистърската програма на Стопанския факултет „Финанси и банково дело“. Модерните дисциплини „Банков мениджмънт“ и „Инвестиционно банкиране“ са част от задължителната учебна програма 2023-2024 г. и обучението в тях се води от експерти на банката.

През ноември и декември 2023 г. Пощенска банка се включи за осма поредна година в социално отговорната инициатива „Гордея се с труда на моите родители“, която се организира от Българската мрежа на Глобалния договор на ООН. Ученици посетиха централната сграда на финансовата институция, за да се запознаят с повече детайли за професиите и труда на техните родители чрез специално разработени образователни програми.

За осма поредна година Пощенска банка, като член на Асоциацията на банките в България (АББ), активно участва в европейската кампания, насочена срещу схеми за изпиране на пари и набиране на „финансови мулета“.

С подкрепата на Пощенска банка „Бон-бон мюзик“ представи спектакъла „Вълшебната корона“ по време на празниците „Аполония“ в Созопол на 29 август и на „Сцена на вековете“ в старопрестолния град Велико Търново на 12 септември. Подкрепата на Пощенска банка и партньорството с „Бон Бон мюзик“ са в продължение на инвестициите в устойчивото развитие и социално отговорна политика на водещата финансова институция. Екипът на Пощенска банка твърдо вярва, че развитието на дългосрочната устойчивост на бизнеса е тясно свързано с цялостното благосъстояние и развитие на обществото и грижата за децата и техните таланти. От позицията на водеща финансова институция Пощенска банка активно подпомага проекти в някои от основните сфери на обществения живот като образование, култура, спорт и грижа за околната среда.

През юни 2023 г. Пощенска банка за поредна година бе основен партньор на благотворителното щафетно бягане Postbank Business Run, организирано ежегодно от спортен клуб „Бегач“. Общо 363 отбора от 133 компании от различни бизнес сектори се включиха в него, което се проведе на територията на Бизнес Парк София. Инициативата събра 1452 участници, като за поредна година към бегачите се присъединиха и 56 деца на възраст от 4 до 16 г., които се надпреварваха в състезанието Kids Run, извършващо се от сертифицирани треньори по

програмата на IAAF – Kid's Athletics. В утвърдената вече надпревара сред изпълнителни директори CEO Dash взеха участие 12 мениджъри от различни компании. Най-големият тимбилдинг в България се реализира тази година в подкрепа на три каузи. Събраните средства от над 10 000 лв. ще подпомогнат проект на Фондация „За нашите деца“, проект „Плувни умения – програма за социализация на деца в неравностойно положение“ на Фондация „КОНКОРДИЯ България“, както и ремонта на новата сграда и ще покрият текущите разходи на Народно читалище „Тротоара 2020“, което има за цел да създаде среда и общност за ученици, доброволци и всички, които имат нужда да се развиват и да откриват себе си.

Пощенска банка е единствената банка в България, която има свой „Зелен борд“ и звено Environmental Office в организационната си структура, които работят за опазването на околната среда както по отношение на ограничаване на използваните от Банката ресурси, така и по отношение на финансиращата ѝ дейност. Освен това членовете на борда организират различни инициативи на открито, в които увличат и останалите служители.

Пощенска банка се включи в мащабната инициатива „Новата гора на София - 2“ и през 2023 г. Екипът на финансовата институция засади над 2000 фиданки в Международния ден на Земята – 22 април. Над 100 доброволци отдадоха време, труд и усилия за залесяването на нови горски масиви в крайградските райони на София, в землището на с. Негован. Пощенска банка се включва за втора поредна година в проекта, като част от цялостната ѝ вътрешна програма за опазване на околната среда „Зелени заедно с Пощенска банка“ и в унисон с дълггодишната устойчива политика на компанията.

Под мотото „Подай ръка на Новата гора на София“ през миналата година екипът на институцията засади над 1000 дръвчета на определения за целта терен. Планът за пролетното издание на кампанията през 2023 г. е да бъдат залесени нови 32 дка с общо 20 000 широколистни фиданки от от дъбов вид.

През месец август 2023 г. Пощенска банка и Mastercard облагородиха площадката над Драгалевския манастир, намираща се на територията на Природен парк „Витоша“, в резултат на което беше

реновирана съществуващата Алея за достъп на хора в неравностойно положение, кътовете за спорт и отдих, а най-малките посетители на планината вече се радват на изцяло ново детско съоръжение. Събитието е продължение на проекта „Зелени истории на открито“ и за трета година се реализира с подкрепата на експертите от Дирекцията на Природен парк „Витоша“. Със социално отговорната инициатива, която носи посланието „Преоткриваме планината заедно с децата“, компаниите имат за цел да направят планината естествено, достъпно и още по-вдъхновяващо място за приключения на малки и големи.

Проектът тази година беше обвързан и с друга важна кауза – подкрепата за пчеларите у нас и опазването на пчелите. Над 130 доброволци се включиха в инициативата, участваха в довършителните дейности на терен и се превърнаха в пчелари за един ден, като заедно сглобиха, боядисаха и декорираха 10 кошера, които малко по-късно бяха предоставени на пчеларите от мрежата на „Истински мег“.

Доброволците от двете компании, заедно с техните деца и представители на Дирекцията на Природен парк „Витоша“, участваха във всички довършителни дейности на терен. Включиха се в лакирането и реновирането на съществуващата Алея за достъп на хора в неравностойно положение, на която бяха монтирани образователни табла със специална част, направена с брайловата азбука, и любопитна информация за вековните дървета, част от които могат да бъдат видени в района. На Алеята беше поставено и табло с информация за Драгалевския манастир

„Успение Богородично“, намиращ се в непосредствена близост до площадката. Служителите взеха активно участие и в обновяването на спортните съоръжения и кътовете за отдих на площадката, лакираха и освежиха всички беседки и маси „Витошки тип“, монтираха множество табла с игри и лабиринти за най-малките, включващи и полезна информация за медоносните растения и пчелите.

„Новата ESG реалност и как светът се променя към по-зелено бъдеще“ е темата, с която се завръща в ефир първият банков подкаст „Финанси на фокус“, реализиран от Пощенска банка в партньорство с Bloomberg TV. Четвъртият сезон на подкаста стартира с интересен разговор за предизвикателствата, пред които са изправени всички участници в зеления преход, както и анализ на стратегическия подход на Пощенска банка в тази посока.

Служителите на Пощенска банка са и редовни дарители на Националния център по трансфузионна хематология и участват в акции за кръводаряване, които се организират и провеждат в Централния офис.

През 2023 г. Пощенска банка подкрепи подкаста „Имот - взет или нает“, част от проекта „Годишни награди на Imoti.net“, който се излъчва със съдействието на финансовата институция.

Финансовата институция подкрепи петото издание на фестивала „Неотъпкана пътека“, който се проведе в Гоце Делчев. Дом на събитието отново е родопското село Ковачевица, което посрещна стотици гости от страната и чужбина. Тази година фестивалът завърши в Епископската базилика в Пловдив.

18-ата Световна среща на българските медии бе открита през юни в Казанлък, в Розовата долина и Долина на тракийските царе, по време на Празника на розата, който се отбелязва в града от 120 години. Темата на срещата е „Свобода и медии“, а традиционно събитието се организира от Българската телеграфна агенция (БТА). Пощенска банка е партньор на престижния форум.

През годината Банката продължи и своята дългогодишна подкрепа и работа с групите в неравностойно социално положение и стимулирането на тяхната активна роля в обществото. Подкрепа бе оказана на деца в неравностойно положение в гр. Казанлък, възрастни хора в гр. Русе, националната кампания „Великден за всеки“ – „Дари празник на баба и ядо“, както и много други по-малки инициативи през цялата година.

Пощенска банка традиционно се включи и в празничната украса на София. Като следва своите утвърдени ценности финансовата институция вярва, че цялостното благосъстояние и развитие на обществото зависи от усилията за подобряване на средата на всеки от нас, затова наред с останалите си социално насочени проекти от няколко години се грижи и за празничния блясък на столицата по време на коледно-новогодишните празници.

НАГРАДИ

- За трета поредна година Пощенска банка спечели две престижни международни награди от конкурса World Finance Digital Banking Awards 2022 на авторитетното списание World Finance. Призове са в категориите „Най-добра дигитална банка“ (Best Consumer Digital Banks, Bulgaria) и „Най-добро приложение за мобилно банкиране“ (Best Mobile Banking Apps, Bulgaria) за потребителите в България.
- Пощенска банка беше отличена като „Топ работодател“ (Top Employer) за 2023 г. със сертификат от международния независим Top Employers Institute.
- Пощенска банка триумфира с три награди в конкурса Employer Branding Awards 2023, организиран от b2b Media. Банката спечели две златни отличия в категориите „Creative Thinking“ и „Excellence in Teamwork“. За своя иновативен подход в утвърждаването на работодателския бранд банката получи сребро в категория „Employer Branding Innovation“.
- Пощенска банка бе удостоена с Отличителния знак за значими постижения в сферата на равнопоставеността на жените и мъжете в конкурса, който се организира от Министерството на труда и социалната политика в България.
- Пощенска банка спечели бронз в категорията „Лидер в зелените инициативи“ на

конкурса „Най-зелените компании в България“, с което получи признанието на журито за цялостния принос на финансовата институция към устойчивото бизнес развитие и изграждането на зелено самосъзнание.

- Проектът „Зелена класна стая“ на Пощенска банка спечели първо място в категория „Зелена образователна инициатива“ в конкурса на b2b Media „Най-зелените компании в България“.
- Пощенска банка спечели златния приз в категория „Зелен проект“ на наградите „Най-зелените компании в България“, организирани от b2b Media. Призът отличава инициативата „Зелена класна стая“, реализирана от банката съвместно с Mastercard и Природен парк Витоша.
- Пощенска банка спечели второ място в категория „Проект за вътрешни комуникации“ с кампанията си за изграждането на „Дигиталното лице на Пощенска банка“ в конкурса PR Приз 2023.
- Масштабният проект за корпоративна социална отговорност „Вселена от възможности“ беше отличен за втора поредна година в конкурса PR Приз 2023, като грабна почетното трето място в категория „Дигитални комуникации“.
- Пощенска банка спечели две сребърни отличия в престижния международен конкурс Employer Brand Stars Awards. Финансовата институция триумфира в категориите Use of Digital и Candidate Experience.
- За своите иновативни продукти и услуги Пощенска банка бе отличена с приза „Иновативна банка“ от годишните награди „Компания на годината“.
- Масштабната дигитална платформа „Вселена от възможности“ донесе поредния приз за Пощенска банка, която спечели наградата в категорията „Иновативен КСО проект“ от годишните награди за благотворителност и корпоративна социална отговорност „Златно сърце“.
- Пощенска банка спечели приза за успешна дигитална трансформация от годишните награди „Банка на годината“, организирани от Асоциация „Банка на годината“.
- Пощенска банка получи наградата „Бизнес хонорис кауза“ за своя активен принос към опазването на околната среда и зелената трансформация на бизнеса и обществото. Наградите се връчват за втора поредна година от вестник „24 часа“ и отличават компаниите, които развиват активна дейност в сферата на социално отговорното предприемачество.
- Пощенска банка спечели второ място в категория „Зелена инициатива“ с проекта си „Зелена класна стая“ от Годишните награди на b2b Media 2023.
- Иновативната платформа „Вселена от възможности“ на Пощенска банка спечели първо място от Годишните награди на b2b Media 2023 в категория „Иновативна кампания в социалните медии“.
- Пощенска банка спечели златното отличие в категория „Кампания за community branding“ за проекта „Дигиталното лице на Пощенска банка“ от Годишните награди на b2b Media 2023.
- Пощенска банка спечели заслужено признание от наградите Career Show Awards в оспорваната категория „Най-добър работодател за 2023 г.“ за своята цялостна стратегия за работодателска марка.

- Пощенска банка е сред големите победители в престижните награди за най-добър работодател в България – Career Show Awards с общо четири златни отличия в категориите „Най-добър работодател“ в секторите „Банкиране“ и „Финанси“, „Използване на технологии в HR“ и „Управление и екипи“.
- Пощенска банка спечели една от престижните награди в конкурса ESG Awards в категория „Стратегия Отговорно управление и вътрешни обучения“.
- Пощенска банка спечели сребърна награда в категория „Корпоративно-социална отговорност“ за кампанията „Вселена от възможности“ от осмите награди на Българската асоциация на рекламоделите BAAwards 2023.
- Пощенска банка спечели златна награда в категория „Нова услуга“ за кампанията „EVA – финансов дигитален асистент“ от осмите награди на Българската асоциация на рекламоделите BAAwards 2023.
- Пощенска банка спечели златна награда в категория „Green Influencer“ от първото издание на конкурса Leaders of Influence Awards 2023, организиран от b2b Media.
- Пощенска банка спечели златна награда в категория „Leadership Award“ от първото издание на конкурса Leaders of Influence Awards 2023, организиран от b2b Media.
- Пощенска банка спечели златна награда в категория „Strategy, Leadership and Success“ от първото издание на конкурса Leaders of Influence Awards 2023, организиран от b2b Media.
- Пощенска банка спечели голямата награда Influencer of the Year от първото издание на конкурса Leaders of Influence Awards 2023, организиран от b2b Media.

СТРУКТУРА НА ОСНОВНИЯ КАПИТАЛ

Към 31 декември 2023 г. общият брой на акциите на „Юробанк България“ АД е 560,323,302 с номинална стойност 1 лев всяка. Юробанк С.А. притежава пряко 99.99% от „Юробанк България“ АД, и 0.01% се притежават от миноритарни акционери.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Към 31 декември 2023 година Управителният съвет се състои от следните членове:

- Петя Димитрова – Главен изпълнителен директор, председател и член на Управителния съвет;
- Димитър Шумаров – Изпълнителен директор, Главен финансов директор и член на Управителния съвет;
- Асен Ягодин – Изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- Панайотис Мавридис – Главен оперативен директор и член на Управителния съвет.

1. Акции и облигации на дружеството, които са придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Управителния съвет през годината

Членовете на Управителния съвет не са притежавали или прехвърляли акции или облигации на Банката.

2. Права на членовете на Управителния съвет да придобиват акции и облигации на дружеството.

Членовете на Управителния съвет не притежават специални права за придобиване на акции или облигации на Банката.

3. Участие на членовете на Управителния съвет в други търговски дружества като:

3.1. Съдружници с неограничена отговорност

Членовете на Управителния съвет не са били съдружници с неограничена отговорност в други търговски дружества.

3.2. Съдружници/акционери притежаващи повече от 25 на сто от капитала на друго дружество

- Асен Ягодин

Дайк- имоти ООД – съдружник

3.3. Участващи в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвета на директорите

- Петя Димитрова

Сдружение "Асоциация на банките в България" – председател на Изпълнителния съвет;

Фондация "Атанас Буров" (юридическо лице с нестопанска цел) - член на Управителния съвет;

Сдружение „Гръцки бизнес съвет в България“ (юридическо лице с нестопанска цел) - председател на Съвета на директорите до 19 декември 2023 г. и член на Съвета на директорите след това;

Сдружение "Ендевър България" – член на Управителния съвет

Сдружение "Канадска търговска камара в България" – член на Управителния съвет;

"ПБ Пърсънъл Файненс" ЕАД – член на Съвета на директорите;

- **Асен Ягодин**

„Българска фондова борса – София“ АД, България – Член на Съвета на директорите;

ЗАД „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“, България – независим член на Надзорния съвет;

Зелен финансово – енергиен център /GFEC/ (юридическо лице с нестопанска цел) - Член на Управителния съвет;

- **Димитър Шумаров**

"ПБ Пърсънъл Файненс" ЕАД – член на Съвета на директорите;

4. Договори, сключени през годината съгласно чл. 240 б от Търговския закон

През 2023 година Банката не е сключвала договори по смисъла на чл. 240 б ал. 1 от Търговския закон.

През 2023 г. членовете на Управителния и Надзорния съвет са получили възнаграждения в размер на 3,513 хил. лв.

НАДЗОРЕН СЪВЕТ

Към 31 декември 2023 година Надзорният съвет се състои от следните членове:

- Георгиос Провопулос – председател и член на Надзорния съвет;
- Ставрос Йоану – член на Надзорния съвет;
- Михалакис Луис – член на Надзорния съвет;
- Джон Дейвид Бътс - член на Надзорния съвет;
- Иви Вига - член на Надзорния съвет;
- Ясми Рали - член на Надзорния съвет;
- Райка Онцова – член на Надзорния съвет.
- Оливър Елингъм - член на Надзорния съвет (освободен на 21.12.2023);

- Минко Герджиков – член на Надзорния съвет.

1. Акции и облигации на дружеството, които са придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Надзорния съвет през годината.

Членовете на Надзорния съвет не са притежавали или прехвърляли акции или облигации на Банката.

2. Права на членовете на Надзорния съвет да придобиват акции и облигации на дружеството.

Членовете на Надзорния съвет не притежават специални права за придобиване на акции или облигации на Банката.

3. Участие на членовете на Надзорния съвет в други търговски дружества като:

3.1. Съдружници с неограничена отговорност

Членове на Надзорния съвет не са били съдружници с неограничена отговорност в други търговски дружества.

3.2 Съдружници/акционери притежаващи повече от 25 на сто от капитала на друго дружество.

- Георгиос Провопулос

„Геонамар“ ПС – съдружник (освободен Юни 2023).

- Джон Дейвид Бътс

„Лекс Ар Екс България“ ЕООД, България – Едноличен собственик на капитала;

„ЮБАД – ТОРО“ ООД, България – съдружник;

„Лексарекс Кепитъл“ ООД, България – съдружник и управител.

- Райка Онцова

ВПС – Лилия Сие Онцови СД, България – съдружник и управител.

3.3 Участващи в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвета на директорите

- Ставрос Йоану

Eurobank Ergasias Services and Holdings S.A., Гърция – Заместник-главен изпълнителен директор, Главен директор Групови операции и международни дейности, Изпълнителен директор;

Eurobank S.A., Гърция – Заместник-главен изпълнителен директор, Главен директор Групови операции и международни дейности, Изпълнителен директор и член на Изпълнителния съвет;

Eurobank Direktna A.D. Beograd, Сърбия – член на Съвета на директорите (освободен от ноември 2023);

BE – Business Exchanges S.A. of Business Exchanges Networks and Accounting and Tax Services, Гърция – Председател и член на Съвета на директорите;

Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – Заместник председател и член на Съвета на директорите;

Grivalia Management Company S.A., Гърция – член на Съвета на директорите.

- **Михалакис Луис**

Eurobank S.A., Гърция – Ръководител на Главно управление Международни дейности и частно банкиране на ниво Група; Член на Изпълнителния съвет;

Eurobank Private Bank Luxembourg SA, Люксембург – Член на Съвета на директорите;

Eurobank Direktna AD, Белград, Сърбия – Член на Съвета на директорите (освободен от ноември 2023);

Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – Главен изпълнителен директор и член на Съвета на директорите;

NEU Property Holdings Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите (освободен от юли 2023);

NEU 03 Property Holdings Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите (освободен от юли 2023);

ERB New Europe Funding III Limited, Cyprus – Кипър – председател и член на Съвета на директорите (освободен от август 2023).

- **Джон Дейвид Бътс**

„Лекс Ар Екс Капитал България“ ООД, България – управител.

4. Договори, сключени през годината съгласно чл. 240 б от Търговския закон

През 2023 година Банката не е сключвала договори по смисъла на чл. 240 б ал. 1 от Търговския закон.

През 2023 г. членовете на Управителния и Надзорния съвет са получили възнаграждения в размер на 3,513 хил. лв.

СТРУКТУРА НА БАНКАТА

Към 31 декември 2023 г. "Юробанк България" АД има едно дъщерно дружество - "ПБ Персонал Файнанс" ЕАД. Служителите на Банката са 4,213 души (2022 г.:3,333).

ЦЕЛИ НА БАНКАТА ЗА 2024 г.

След успешното придобиване на бизнеса на клона на БНП Париба Лични Финанси в България (преименуван и работещ под марката ПБ Лични Финанси), Юробанк България планира да се придържа към дългосрочната си стратегия, фокусирана върху три стълба - органичен растеж, дигитализация и отлично клиентско обслужване, с цел устойчив растеж и създаване на стойност за акционерите.

Горепосоченото ще върви ръка за ръка с текущата подготовка на проекта за приемане на еврото, за който освен подготвителната работа през предходните две години ще трябва да се отделят допълнителни значителни финансови и човешки ресурси, за да бъде финализиран през 2024 г. Въпреки значителните разходи, се очаква приемането на еврото да донесе ползи за банката, като по-висока капиталова адекватност, намалени изисквания за минимални резерви и по-добър достъп до финансиране.

През 2024 г. се очаква пазарът да балансира ръста на кредитите и депозитите, поради което стратегията на банката ще бъде да вземе своя справедлив дял и от двата пазара. Очаква се търсенето на нови кредити от страна на домакинствата да бъде сходно с това от предходната година, което налага повишено внимание по отношение на кредитните критерии, за да се гарантира, че качеството на портфейла ще остане на добро ниво. През следващите години темата за отговорното и устойчиво финансиране ще продължи да придобива все по-голямо значение и банката трябва да гарантира, че амбициозните цели, които си е поставила за намаляване на въздействието върху околната среда, ще бъдат популяризирани и сред клиентите. За да улесни прехода и да предостави повече възможности за подобряване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, Юробанк България планира да подпише нови гаранционни споразумения с международни финансови институции.

Ще бъде упражняван строг контрол върху разходите, за да се гарантира, че рентабилността ще се запази на същото ниво и че Юробанк България ще може да покрие капиталовите изисквания и МИСКПЗ чрез вътрешно капиталообразуване. Ще продължи изпълнението на дигиталната стратегия, но е необходимо правилно приоритизиране на проектите, за да се постигне баланс между краткосрочните цели, като приемането на еврото, и дългосрочните такива. Инвестициите в дигитални канали, зони за самообслужване и цялостни дигитални процеси ще бъдат от ключово значение за освобождаването на служителите на фронт-офиса от рутинни задачи и осигуряването на повече време за консултации и съвети на клиентите. Взимайки предвид ограничените възможности за ценова конкуренция, запазването на ангажираността на съществуващите клиенти и спечелването на нови би било възможно само чрез предоставяне на бързо, надеждно и безупречно обслужване, с което Юробанк България е известна.

ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според българското законодателство Ръководството на Банката следва да изготвя финансови отчети за всяка финансова година, които да дават вярна и честна информация за състоянието на дружеството и неговите финансови резултати към края на годината. Ръководството е изготвило приложените тук финансови отчети в съответствие с МСФО, приети от Европейския съюз.

Ръководството потвърждава, че се прилага адекватна счетоводна политика.

Ръководството също така потвърждава, че се спазва законодателството, приложимо за банките в България и че финансовите отчети са изготвени на базата на принципа „действащо предприятие“.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за опазването на активите и за предприемане на необходимите мерки за предотвратяване и разкриване на потенциални злоупотреби и други нередности.

**Petia Nikolova
Dimitrova**

Digitally signed by Petia Nikolova
Dimitrova
Date: 2024.03.29 14:48:35 +02'00'

Петя Димитрова

Главен изпълнителен
директор, председател и член
на Управителния съвет
27 март 2023 г.
София, България

Dimitar Borisov Shoumarov

Digitally signed by Dimitar Borisov
Shoumarov
Date: 2024.03.29 14:11:36 +02'00'

Димитър Шумаров

Член на УС,
Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ ЗА 2023 г.

1. Кодекс за корпоративно управление и практики

В съответствие с българското законодателство и въз основа на най-добрите международни практики за корпоративно управление, „Юробанк България“ АД („Банката“) спазва Националния кодекс за корпоративно управление („Кодекса“), който описва основните принципи и практики на корпоративно управление.

2. Спазване на Националния кодекс за корпоративно управление

Банката съблюдава и спазва изцяло Кодекса. Учредителният акт на Банката („Устава“) и всички приети вътрешни правила и ръководства са в пълно съответствие с изискванията на Кодекса и приложимото законодателство. До настоящия момент не е имало никакви установени случаи на неспазване на Кодекса.

2.1. Вътрешно ръководство за корпоративно управление

Банката е разработила и приела свое Вътрешно ръководство за корпоративно управление (ВРКУ) и стриктно прилага указанията му. Ръководството припокрива съдържанието и е в пълно съответствие с установената от Кодекса рамка.

2.2. Етичен кодекс

В областта на етиката Банката е приела и прилага вътрешен акт, наречен Кодекс за професионално поведение, съдържащ правила, които се прилагат в допълнение към изискванията на правната рамка, които имат за цел създаването на минимални общи вътрешни правила и принципи на професионално и етично поведение, които да бъдат следвани от служителите на Банката по време на изпълнение на служебните им задължения.

2.3. Конфликт на интереси

Процедурите за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси в Банката са включени във вътрешни Правила за управление на конфликт на интереси. В съответствие с тези правила, Изпълнителните директори и другите членове на Ръководството имат задължение да информират съответно Надзорния съвет/Управителния съвет за каквито и да било лични интереси, които биха могли да произтекат от сделки в Банката, които попадат в полето на тяхната отговорност или всякакъв друг конфликт между техните интереси и интересите на Банката, които могат да възникнат при изпълнение на служебните им задължения.

2.4. Възнаграждение

Приетата Политика за възнагражденията на Банката е неразделна част от практиката ѝ на корпоративно управление. Разработена е в съответствие с оперативния модел, бизнес стратегията, краткосрочните и дългосрочни цели на Банката и включва мерки за избягване на конфликт на интереси. Също така, политиката за възнагражденията

съответства и насърчава разумното и ефективно управление на риска и не поощрява прекомерното поемане на риск за Банката. Следователно, оперативните стандарти и механизми, които са приети гарантират, че нивата на възнаграждение са пряко свързани с резултатите и необходимото поведение.

Оповестяванията относно възнаграждението на членовете на съветите и на ключовия управленски персонал за 2023 г. са включени в Годишните оповестявания, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 575/2013 (чл. 431-455).

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети

3.1. Общо събрание на акционерите

Общото събрание на акционерите („ОСА“) се състои от всички акционери с право на глас, представени лично или чрез пълномощник, овластен чрез писмено пълномощно. Акционерите или техните пълномощници имат в Общото събрание толкова гласа, колкото акции имат в капитала на Банката. Членовете на Надзорния съвет и на Управителния съвет могат да вземат участие в работата на Общото събрание без право на глас, освен ако са акционери. Представители на Управление Вътрешен одит и на специализираните одиторски предприятия, избрани да проверят и заверят годишния счетоводен отчет, могат да участват в работата на Общото Събрание без право на глас.

3.2. Надзорен съвет и Комитети към Надзорния съвет

Надзорният съвет (НС) е постоянно действащ колективен орган, който извършва цялостен контрол върху бизнеса и финансите на Банката. НС контролира и съответствието на дейността на Банката с приложимото законодателство, Устава и решенията на Общото събрание в най-добър интерес на акционерите на Банката, клиентите и служителите. Точният брой на членовете на Надзорния съвет се определя от Общото събрание на акционерите. Надзорният съвет, обаче, не може да се състои от по-малко от трима членове.

Съставът на НС към 31.12.2023 г. е от 8 (осем) членове, след като с решение на Общото събрание на акционерите беше назначен един нов член, а именно г-н Минко Герджиков, с мандат равен на мандата на останалите членове на Надзорния съвет, което решение е в сила от вписването му в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ т.е. настоящият мандат на членовете на Надзорния съвет изтича на 10.05.2025 г. Съответно, г-н Оливър Елингъм бе освободен като член на Надзорния съвет, считано от 21.12.2023.

Членовете на НС са длъжни да изпълняват функциите си с дължимата грижа и в интерес на Банката и нейните акционери и да поставят интереса на Банката и нейните клиенти над собствения интерес при изпълнение на служебните си задължения.

Към 31.12.2023 г. членовете на Надзорния съвет са:

- Георгиос Провопулос - Председател на Надзорния съвет;
- Ставрос Йоану - Член на Надзорния съвет;
- Михалакис Луис - Член на Надзорния съвет;

- Джон Дейвид Бътс - Член на Надзорния съвет;
- Иви Вига - Член на Надзорния съвет;
- Ясми Рали - Член на Надзорния съвет;
- Райка Онцова – Член на Надзорния съвет
- Оливър Елингъм - Член на Надзорния съвет (освободен смятано от 21.12.2023 г.);
- Минко Герджиков – Член на Надзорния съвет.

Председателят и петима от членовете са независими членове.

Следните комитети са създадени с цел да подпомагат членовете на Надзорния съвет, споделяйки тяхната отговорност:

3.2.1. Risk комитет

Надзорният съвет на Банката е делегирал на Risk комитета функциите по одобряване на всички стратегически решения за управление на риска, (в това число одобрение на рисковия апетит, разпределението на капитала, рисковата структура на баланса и управлението ѝ). Risk комитетът е отговорен за контрола на количествените и качествени аспекти по управление на пазарен, кредитен, ликвиден и оперативен риск.

Членовете на Risk комитета се избират от Надзорния съвет. Текущо Risk комитетът се състои от 4 (четирима) членове.

Risk комитетът заседава поне веднъж тримесечно. Заседанието може да се проведе, когато присъстват трима членове на Risk комитета, включително мнозинство от независими неизпълнителни членове, един от които е Председателят.

През 2023 г. Risk комитетът проведе 4 (четири) редовни заседания и 5 (пет) извънредни заседания.

3.2.2. Ogum комитет

Ogum комитетът се назначава от Общото събрание на акционерите по предложение на НС и неговата цел е да помогне изпълнението на надзорните отговорности на НС, които са предимно свързани с:

- Преглед на адекватността на вътрешния контрол и системите за управление на риска и съответствието с процеса по мониторинг на правила и регулации;
- Преглед на процеса на финансова отчетност и удовлетворение по отношение на целостта на финансовите отчети на Банката;
- Избор, представяне и независимост на Външните одитори;
- Ефективност и осъществяване на функцията по вътрешен одит;

- Ефективност и изпълнение на функцията за управление на съответствието.

По този начин, отговорността за осигуряване на отворени канали за комуникация между НС, ръководството, вътрешния и външен одит се поема от Одит комитета.

Одит комитетът се състои от най-малко трима членове. Към 31.12.2023 г. Одит комитетът се състои от трима членове, които се назначават за срок от три години с възможност за подновяване на мандата, като при всички положения едно лице не може да бъде член на Одитния комитет за повече от 12 (дванадесет) години. Също така, към 31.12.2023, двама нови членове на Одитния комитет, бяха назначени чрез Общото Събрание на Акционерите. Техните мандати са с начална дата от 14.02.2024, защото срещата се проведе на тази дата.

Мандатът на всички членове на Одитния комитет изтича на 30.06.2024.

Членовете на Одит комитета следва да притежават необходимите умения и опит, за да изпълняват своите задължения.

Одит комитетът заседава поне 4 (четири) пъти годишно или по-често при необходимост и докладва за своята дейност и изпраца протоколи от своите заседания до Надзорния Съвет всяко тримесечие. През 2023 г. Одит комитетът проведе 4 (четири) редовни и 5 (пет) извънредни заседания.

3.2.3. Комитет по възнагражденията

Комитетът по възнагражденията е Комитет, който предоставя специализирани и независими съвети за НС по въпроси, свързани с:

- политиката за възнагражденията и нейното изпълнение и за стимулите, създадени при управлението на рисковете, капитала и ликвидността;
- гарантира правилното изпълнение на неговите задължения и отговорности, ефективно привеждане в съответствие на възнагражденията на персонала с оглед рисковете, които Банката поема, и координиране на постигането на посоченото съответствие между Юробанк С.А. и Банката;
- одобрява или предлага за одобрение всички възнаграждения на ключовия ръководен персонал.

Комитетът се състои от най-малко 3 (трима) членове. Членовете се назначават от НС за срок равен на срока на Надзорния съвет, като мандатът може да бъде подновен, като при всички положения едно лице не може да бъде член на Комитета по възнагражденията за повече от 9 (девет) години. Всички членове на комитета са неизпълнителни директори и мнозинството от членовете са независими.

През 2023 г. Комитетът по възнагражденията се състои от трима членове. През 2023 г., Комитетът проведе пет срещи.

3.2.4. Комитет по назначенията и корпоративното управление

Комитетът по назначенията и корпоративното управление („NomCo“) поема отговорността по управляването на процеса по назначаването на Надзорния съвет, Управителния съвет и комитетите към Надзорния съвет. Комитет по назначенията

и корпоративното управление е отговорен включително за идентифицирането, номинирането и препоръчването на кандидати за назначаване към НС и УС, както и за въпроси свързани с адекватността, ефикасността и ефективността на Управителния съвет и НС. Комитет по назначенията и корпоративното управление при изпълнение на своите задължения отговаря пред НС.

През 2023 г. Комитетът по назначенията и корпоративното управление се състои от трима членове. През 2023 г. Комитетът проведе 6 (шест) срещи.

3.3. Управителен съвет и комитети на Управителния съвет

Банката се управлява от Управителен съвет („УС“) в съответствие със закона, Устава, Правилата за работа на УС („Правилата“) и всички други вътрешни правила. УС е постоянно действащ колективен орган за управление и представителство на Банката, упражняващ своите правомощия под контрола на НС и Общото събрание на акционерите. УС може да се състои от 3 (три) до 9 (девет) членове, които се избират от НС за срок от три (3) години.

Съставът на УС към 31.12.2023 г. е от 4 (четирима) членове като трима от членовете на УС са назначени като изпълнителни директори на Банката. УС възлага, с одобрението на НС, отговорността за управлението и представителството на Банката на изпълнителни директори, избрани измежду членовете на съвета. Упълномощаването на изпълнителните директори да представляват Банката може да бъде оттеглено във всеки един момент от УС с одобрението на НС.

Към 31 декември 2023 година Управителният съвет се състои от следните членове:

- Петя Димитрова – Главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет;
- Димитър Шумаров – Изпълнителен директор, Главен финансов директор и член на Управителния съвет;
- Асен Ягодин – Изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- Панайотис Мавридис – Главен оперативен директор и член на Управителния съвет.

Комитетите на УС са създадени да подпомагат органа. Такива комитети са:

3.3.1. Комитет по управление на активите и пасивите

Комитетът по управление на активите и пасивите (КУАП) носи основната отговорност да консултира УС в стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел ефективно управление на лихвения и ликвидния риск.

Комитетът се състои от ключов ръководен персонал както от Юробанк България АД, така и от Юробанк С.А., в т.ч. изпълнителни директори и мениджъри, изпълняващи функции във всички бизнес звена – банкиране на дребно и корпоративно банкиране.

КУАП има следните правомощия:

- Да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите;

- Да взема всички необходими решения по отношение на разликата в лихвените проценти и управлението на ликвидността;
- Да поставя целевите параметри за потенциално външно финансиране;
- Да преглежда/наблюдава/установява бизнес инициативи и/или инвестиции, които влияят на пазарния и ликвиден рисков профил на Банката.

3.3.2. Регионален кредитен комитет

УС е делегирал на Регионалния кредитен комитет функциите да оценява и одобрява кредитни линии над 10 млн. евро и/или срок над 10 години на кредитополучатели с кредитен рейтинг ICR и NCR 1 - 6 и съответно MRA 1 - 7,5, т.е. надвишаващи лимита на кредитния комитет на страната.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал от Юробанк СА и независим член.

3.3.3. Кредитен комитет за страната

Управителният съвет е делегирал на Кредитния комитет на страната одобрението на всички кредитни експозиции със суми между 6 и 10 млн. евро и/или срок между 7 и 10 години.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал от Юробанк България АД (в т.ч. Главен изпълнителен директор) и висш мениджмънт от Кредитен Сектор на Юробанк С.А.

3.3.4. Комитет за управление на проблемни експозиции I

Управителният съвет е делегирал на Комитета за управление на проблемни експозиции I функциите да оценява и одобрява предложения, свързани с корпоративни кредитополучатели с кредитен рейтинг, равен или по-висок от MRA 7,6/ICR 7/NCR 7, и просрочени кредитополучатели на дребно с експозиции над 3 млн. евро.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк СА, включително и независим член.

3.3.5. Комитет за управление на проблемни експозиции II

Управителният съвет е делегирал на Комитета за управление на проблемни експозиции II функциите да оценява и одобрява предложения, свързани с корпоративни кредитополучатели с кредитен рейтинг, равен или по-висок от MRA 7,6/ICR 7/NCR 7, и просрочени кредитополучатели на дребно с експозиции между 1 млн. и 3 млн. евро.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк България АД (в т.ч. Главен изпълнителен директор) и висш мениджмънт от кредитен сектор на Юробанк СА.

3.3.6. Комитет по проблемните активи

УС е делегирал на Комитета по проблемните активи надзора и контрола на управлението на проблемните активи.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк България АД, в т.ч. Главен финансов директор и Изпълнителен директор и друг ръководен персонал от областта на Управление на проблемни активи, Риск и Стратегическо планиране.

Основните задължения и отговорности на Комитета по проблемите активи са:

- Да осъществява мониторинг на управлението на кредити с просрочие и необслужвани експозиции;
- Да определи и внедри стратегия за управление на проблемни активи и да осъществява мониторинг за ефективното ѝ прилагане.

3.3.7. Комитет по кредитите и продуктите

Комитетът по кредити и продукти отговаря за одобрението на нови кредитни продукти, както и за промените в основните кредитни критерии в банкирането на дребно и в корпоративното банкиране.

Комитетът по кредити и продукти е съставен от ключов ръководен персонал, в т.ч. Главния изпълнителен директор на Банката.

3.3.8. Комитет по оперативен риск

Комитетът по оперативен риск отговаря за контрола на действителната експозиция, изложена на оперативен риск и нейното управление, както и за процеса по оценка, мониторинг и намаляване на оперативния риск. Правомощията на Комитетът по оперативен риск обхващат всички бизнес дейности и дъщерни дружества на Групата в България.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал в областта на Риск, Операции, ИТ, Финанси, Управление на проблемни активи, Банкиране на дребно и Корпоративно банкиране. В състава е включен и член без право на глас от Управление Вътрешен одит.

3.3.9. Комитет по доставките в страната

Комитетът по доставките в страната е комитет на подчинение на УС. Основните отговорности на комитета са свързани с оценка на разходите, необходимост и бизнес обосновка на поръчки по оперативни и капиталови разходи.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен финансов директор и Изпълнителен директор и Главен оперативен директор.

3.3.10. Комитет за свързаност на служителите

Комитетът за свързаност на служителите е отговорен за мониторинга и правилното прилагане на Политиката за назначаване на роднини в Банката и за вземане на решение по случаи, които се отклоняват от политиката. Комитетът за свързаност на служителите е подчинен и докладва директно на Изпълнителния комитет.

Комитетът за свързаност на служителите е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и представители на други ключови управленски функции от областта на Човешки ресурси, Правно и други.

3.3.11. Комитет по екологичните, социалните и управленски въпроси

Комитетът по екологичните, социалните и управленски въпроси е комитет учреден от Главния изпълнителен директор. Неговата цел е да дава стратегически насоки за инициативите, свързани с ESG, да преглежда стратегията за ESG преди одобрение, да наблюдава напредъка на целите и задачите, свързани с ESG, и правилното прилагане на политиките и процедурите, свързани с ESG.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал включващ Главен изпълнителен директор и други ключови управленски функции.

3.3.12. Комитет по наблюдение на проблемни експозиции

Комитет по наблюдение на проблемни експозиции е комитет на УС, който наблюдава проблемните Корпоративни и необслужвани експозиции. Комитетът е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и представители на други ключови управленски функции от областта на Човешки ресурси, Правно и други.

3.3.13. Комитет по управление на данните

Комитетът по управление на данните е ръководен и оперативен орган за вземане на решения в Банката по отношение на управлението на данните и управлението на съответствието с BCBS 239. Той контролира правилата, разпоредбите, процесите и ролите, които са установени с цел управление на оперативните въпроси, свързани с управлението на данните и принципите на BCBS 239.

Членовете на комитета се назначават от Изпълнителния комитет и включват Главния изпълнителен директор и други ключови позиции.

3.3.14. Комитет по вземане на решенията в областта на ИТ

Комитетът за вземане на решения в областта на ИТ ("ITDB") е създаден, за да подпомага надзора на изпълнението на портфолиото от ИТ проекти и управлението на критични/големи ИТ услуги и проекти на местно ниво.

Финансовият директор е председател на комитета, а членовете са ръководители или представители на висшето ръководство.

3.4. Комитети към Главния изпълнителен директор

Главният изпълнителен директор е упълномощен да създава комитети, които да го/я подпомагат, като им възлага отговорности и назначава техните членове, председател и секретар.

3.4.1. Изпълнителен комитет

Изпълнителният комитет ("ExCo") има отговорността за ежедневното управление на Банката като разглежда всички въпроси, свързани с текущата дейност на Банката и приема решения по тях, като следи за изпълнението на стратегията на Банката, планира, ръководи и контролира дейността на Банката като осигурява високо ниво на производителност и удовлетвореност на клиентите, установява подходящи системи за вътрешен контрол и гарантира, че те се поддържат правилно, преглежда месечните финансови отчети преди представянето им на УС. Комитетът е съставен от висш

ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и други изпълнителни директори и всички други ключови ръководни функции, покриващи всички области на дейността на Банката.

3.4.2. Етичен комитет

Етичният комитет се занимава главно със случаи на измама и/или груба небрежност от страна на служителите и заседава, когато има въпроси, които да бъдат разгледани.

Етичният комитет е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главния изпълнителен директор и Ръководителя на Човешки ресурси и един Изпълнителен директор.

3.5. Основни въпроси разгледани от Надзорен съвет през 2023 г.:

В изпълнение задълженията си през 2023 г. НС е разгледал следните основни въпроси:

а) Корпоративно управление:

- одобряване на промени в организационната структура на Банката;
- одобряване на промени в състава на Надзорния съвет;
- подготовка, свикване и провеждане на редовни и извънредни ОСА;
- редовна актуализация относно заседанията на комитетите към УС и НС;
- преглед и участие в съществени промени и одобряване на Вътрешен наръчник за управление и контрол (IGCM);
- други решения съгласно Устава на Банката.

б) Капиталова адекватност:

- информиране относно процеса по Вътрешен анализ на адекватността на капитала и Вътрешен анализ на ликвидността за 2023 г. (ICAAP & ILAAP) – Доклад за Стълб 2. Преглед на доклада за капиталовата адекватност на всяко заседание на НС; Преглед на изискванията за MREL и одобрение на издаването на MREL инструменти.

в) Бизнес мониторинг и стратегия:

- одобрение на годишния финансов отчет за 2022 г.;
- преглед на развитието на бизнеса и стратегическите проекти, включително интеграцията на придобития бизнес на BNP PF, въвеждането на еврото, дигитализация на ИТ и сигурността;
- преглед на ликвидността.

г) Управление на риска и вътрешен контрол:

- Информирание относно годишните доклади по оценка на системите за вътрешен контрол и политиката на съответствие;
- Преглед и одобрение на Доклада по Стълб 3 за 2022 г.;

- Информирание относно Стратегията за руска и капитала и Рамката за руск апетита;
- Преглед на протоколите от заседанията на Одит Комитет и ключови въпроси на одита.

4. Политика за разнообразие в Съветите

Политиката за разнообразие („Политиката“) очертава подхода към многообразието в УС и НС на Банката и е в съответствие с най-добрите международни практики и ЕС и разпоредбите на българското банково право.

Банката приема разнообразието в Съветите като важен елемент за поддържане на конкурентно предимство. Разнообразието в Съветите води до използване на предимствата от разликите в уменията, опита, националността, пола, възрастта и други качества на членовете. Тези разлики се отчитат при определянето на оптималния състав на Съветите и когато е възможно, следва да са балансирани по подходящ начин. Всички назначения в Съветите на Банката са направени според заслугите, уменията и опита на членовете с цел ефективното им функциониране.

Комитетът по назначенията и корпоративно управление е отговорен за прегледа и оценката на годишна база на структурата, размера, състава и представянето на членовете на Съветите и препоръчва назначаването на нови членове. При прегледа на състава на Съветите комитетът отчита ползите от всички аспекти на многообразието включително, но не само тези, описани по-горе, за да се осигури подходящ обхват и баланс на умения, опит и квалификация.

5. Политика за подбор на членовете на съветите и Политика за въвеждане в работата и продължителното професионално развитие на членовете на съветите

5.1. Политиката за подбор на членовете на съветите на „Юробанк България“ АД определя насоките и официалния процес за идентифициране, подбор, избиране и оценка на кандидатите за членове на Управителния съвет и Надзорния съвет на „Юробанк България“ АД, както и за избор и назначаване на лицата заемащи ключови позиции. Съветите, подпомогани от Комитета по подбор, номинират кандидати, които са пригодни и отговарят на изисквания. Пригодността на номинираните се оценява според следните критерии: репутация и честност, почтеност и доверие, знания, умения, опит и други общи изисквания за пригодност, конфликт на интереси и независимост; ангажираност на времето и колективна пригодност.

5.2. Програмата за въвеждане в работата на членовете на Управителния и Надзорния съвет има за цел да въвежда и обучава новоназначените членове, както и настоящите членове на съветите. В зависимост от професионалния опит на лицето се преценява кои действия по програмата да бъдат предприети.

Целите на програмата са: да информира за визията и стратегията на „Юробанк България“ АД, да информира практически процедурни задължения, за да намали времето, необходимо на дадено лице да стане продуктивно в своите задължения, да интегрира дадено лице като новодошъл член на съвета, да гарантира задържане на лицата занапред, да се запознаят новоназначените лица с организационната структура на „Юробанк България“ АД, да се запознаят с бизнеса на „Юробанк България“ АД и пазарите, на които оперира, да се създаде връзка със служителите на банката разбиране за нейните основни взаимоотношения с регулаторите Българска народна банка и Комисията за финансов надзор.

6. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска

Банката се стреми да възприеме най-добрите практики във връзка с корпоративното управление вземайки предвид всички приложими указания и регулаторни изисквания на Базелския комитет по банков надзор, Европейския банков орган, Европейската централна банка, Българската народна банка, както и други решения на компетентните надзорни органи.

Банката е създала няколко специализирани контролни функции, част от цялостната система за вътрешен контрол, които да действат като независими контролни механизми и по този начин да затвърдят контролната структура на Банката.

6.1. Принципи на системата за вътрешен контрол

Банката е създала система за вътрешен контрол, която е основана на международни добри практики и Интегрираната рамка за контрол COSO и е проектирана да гарантира постигане на целите в следните категории:

- ефикасни и ефективни операции;
- надеждност и пълнота на финансовата и управленска информация;
- съответствие с приложимите закони и регулации.

Основните принципи, върху които е изградена системата за вътрешен контрол, са описани по-долу:

- **Управление на риска:** Банката осъзнава, че поемането на рискове е неделима част от нейния бизнес. Поради това тя определя механизми да идентифицира тези рискове и да оцени тяхното потенциално въздействие върху постигането на нейните цели. Тъй като условията, в които оперира от икономически, секторен, регулаторен и оперативен характер ще продължават да се променят, механизмите за управление на риска, които се прилагат, трябва да са определени (и да еволюират) по начин, който дава възможност да се идентифицират и управляват специалните и нови рискове, свързани с промяната;
- **Контролни дейности:** Дейностите по вътрешен контрол са разписани в политики и подробни процедури, които са създадени с цел да подсилят, че операциите се извършват сигурно и всички транзакции са записани точно и прецизно в съответствие с указанията на мениджмънта и регулациите. Те възникват по време на организационните и бизнес процеси на всички нива и във всички функции. Една от основните организационни мерки за осигуряване на ефективността на контрола в Банката е разделянето на дейностите. Функциите, които трябва да бъдат отделени, включват тези за одобрение (лимита, надвишаване на лимита, специфични транзакции), дилинг, администрация (въвеждане на данни, сетълмент, потвърждаващи проверки, одобрение на транзакции, проверки на документация, поддръжка на досиетата, попечителски услуги) и контролинг (равняване, мониторинг на лимитите, проверка на одобрение при надхвърляне, управление на риска, проверки за правомерност, физическо броене);
- **Информация и комуникации:** Информацията трябва да бъде идентифицирана, запазена и комуникирана във форма и времеви рамки, които дават възможност на хората да продължат да изпълняват отговорностите си. Банката е установила ефективни

канали за комуникация, които да осигуряват, че информацията е комуникирана във всички посоки (по вертикала, хоризонтала) в рамките на организацията. Налице са механизми, които да обхванат подходяща външна информация, както и да комуникират ефективно с външни страни, в т.ч. регулатори, акционери и клиенти.

- **Контролна среда:** Контролната среда е основата на всички компоненти от системата за вътрешен контрол, която осигурява дисциплина, създава и влияе на разбирането за контрол на служителите. Почтеността и високите етични ценности произтичат от философията и работния стил на мениджмънта и се подкрепят от подходящите политики за подбор и обучение, които подsigуряват компетентността на хората. Организационната структура на Банката съответства на размера и сложността на операциите ѝ, с ясно дефинирани отговорности и линии на отчетност и ясно определени делегирани правомощия;
- **Мониторинг:** Банката е установила механизми за постоянен мониторинг на дейностите като част от нормалния оперативен процес. Тук се включват регулярни мениджмънт и надзорни дейности и други действия, които персоналът предприема при изпълнението на своите задължения, които оценяват представянето на системите за вътрешен контрол. Извършват се и независими оценки на системите за вътрешен контрол от функцията по Вътрешен одит, обхвата и честотата на които зависят основно от оценката на рисковете и ефективността на непрекъснатите мониторинг процедури. Недостатъците на вътрешния контрол се докладват на ръководството, като значимите се докладват на Управителен съвет, Одит комитет и Надзорен съвет.

6.2. Вътрешен одит

Функцията Вътрешен одит в Юробанк България АД е независима и обективна оценъчна дейност, предназначена да добавя стойност и да подобрява операциите на Банката. Управление Вътрешен одит (УВО) подпомага постигането на целите на организацията чрез прилагането на систематичен и последователен подход за оценяване и подобряване ефективността на методите за управление на риска, контрола и процесите на управление в Банката.

Ръководството на Банката носи отговорност за внедряването на система за вътрешен контрол, подходяща за размера и сложността на организацията. УВО отговаря за докладването на адекватността и ефективността на тази система.

За да бъде гарантирана независимостта му, УВО отчита дейността си пред Одит комитета на Банката, а за административни цели - пред Главния изпълнителен директор. УВО е самостоятелно звено, което е независимо от дейността на звената в Банката с оперативни отговорности. Надзорният съвет е делегирал отговорността за мониторинг на дейността на УВО на Одит комитета.

УВО прилага методология, която отчита значимостта и риска за банката на отделните процеси, обекти и системи за контрол, следи за наличието и адекватността на контролите и оценява специфичните контролни цели.

Задълженията на УВО включват, но не се ограничават до следните:

- Да предоставя увереност под формата на независимо мнение относно адекватността и ефективността на системите за вътрешен контрол. За да формира мнение УВО провежда одити, базирани на Одит план, одобрен от Одит комитета. Честотата на одитните проверки зависи от степента на риск във всяко бизнес звено и/или процес;

- Да предоставя активна подкрепа на Ръководството на Банката в установяването на най-добрите практики за вътрешен контрол и управление на риска;
- Да съдейства на Ръководството на Банката в предотвратяването на измами и злоупотреби;
- Да извършва последващи проверки с цел да установи дали са предприети подходящи действия във връзка с докладваните констатации в определените срокове.

6.3. Правомерност

Мисията на управление „Правомерност“ е да подпомага организационна култура в Банката, която насърчава етичното поведение и ангажимента за спазване на законите и разпоредбите, както и да се спазват глобалните стандарти за управление.

Управление „Правомерност“ е създадено с одобрението на Надзорния съвет и на Одит комитета на Банката. То е постоянна функция, действаща независимо от бизнес дейността на Банката, с цел избягване на конфликт на интереси. Мандатът на управление „Правомерност“ подлежи на преглед най-малко веднъж годишно.

С оглед на опазване на тази независимост, Директорът на управление „Правомерност“ докладва пред Одит комитета, Началника на звено Правомерност на Групата, а за административни цели - пред Главния Изпълнителен Директор. Директорът на управление „Правомерност“ присъства на всички срещи на Одит комитета и представя доклад за всяко тримесечие, обобщавайки дейностите през разглеждания период и акцентирайки на основните въпроси в съответната област. Докладът включва всички въпроси, които са в сферата на дейност на управление „Правомерност“ и които Директорът на управлението е преценил, че трябва да бъдат докладвани, както и такива, изрично изискани от Одит комитета.

Основната цел на управление „Правомерност“ е да гарантира, че Банката е създава адекватна система за вътрешен контрол, която ѝ позволява да осъществява дейността си в съответствие с етичните ценности, съдържащи се в Кодекса за етично поведение на Банката и в съответствие с приложимите закони, разпоредби и вътрешни политики, както и с най-добрите международни практики. По отношение на регулаторните въпроси, които са в обхвата на отговорностите му, задълженията на управление „Правомерност“ включват:

- повишаване осведомеността по отношение на спазването на законодателството в Банката;
- консултиране на Управителния и Надзорен съвет, както и Висшето ръководство относно спазването на приложимите закони, правила и стандарти и предоставяне на информация относно изменения в регулаторната рамка;
- изготвяне на политики, процедури и други документи, като наръчници за постигане на съответствие, вътрешни кодекси за етично поведение и практически насоки, с цел предоставяне на указания на служителите относно правилното прилагане на относимите закони, правила и стандарти, както и подпомагане на бизнеса в разработването и прилагането на политики и процедури в съответствие с регулаторните изисквания;
- преглеждане на нови дейности и предоставяне на съвети относно потенциалните рискове, свързани с нормативното съответствие;

- осигуряване на адекватно обучение на служителите и редовно информиране относно въпросите, свързани със спазването на изискванията, чрез разработване на програми за обучение, като си сътрудничи с управление „Човешки ресурси“ относно тяхното прилагане;
- разработване на надеждна рамка за идентифициране и оценка на риска, свързан с нормативното съответствие, предоставяне на съдействие, при необходимост, на ръководството на бизнес линиите относно ефективността на дейностите по управление на риска от несъответствие;
- координиране на дейностите по управление на риска, свързан с нормативното съответствие, извършвани от други бизнес звена;
- да се занимава с въпроси, свързани с борбата с финансовите престъпления, в съответствие с приложимите закони и разпоредби, както и със съществуващите санкции. Управлението отговаря за разработването на необходимите политики и процедури, свързани с борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и за контрола върху спазването им. Освен това той отговаря за предоставянето на съответното обучение и насоки на персонала, както и за сътрудничеството със съответните органи;
- наблюдаване и осъществяване на проверка за ефективното прилагане на вътрешните процеси и процедури, насочени към постигане на регулаторно съответствие и докладване на съответните бизнес звена за всички потенциални нарушения, за да могат последните да пристъпят към необходимите подобрения;
- контролиране на спазването от страна на служителите на вътрешните политики и на Кодекса за етично поведение, както и идентифицира потенциални нарушения или измами;
- осъществяване на мониторинг на своевременното подаване на задължителни периодични отчети към държавни органи и институции в изпълнение на нормативни изисквания и докладване за всяко забавяне и глоби, произтичащи от нарушения на регулациите, на Одит комитета;
- изпълняване на законоустановени отговорности и поддържа връзка с регулаторни и външни органи по въпросите, свързани със съответствието с нормативните изисквания;
- осигуряване на координацията и сътрудничеството със звено Правомерност на Групата в съответствие с Груповия документ „Управление и надзор на съответствието с регулациите и сътрудничество с регулаторите при дъщерните дружества“ (Subsidiaries Compliance Supervision and Cooperation Governance).

Обхватът на дейностите на управление “Правомерност” обхваща следните основни регулаторни теми:

- а) Законодателство, свързано с финансовите престъпления, включително мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, и законодателство, насочено към борбата срещу данъчните измами като FATCA & CRS (спазването на данъчното законодателство). Обхватът включва предоставянето на навременни и точни отговори на искания от регулаторни и съдебни органи за разкриване на банкова тайна или замразяване на активи и сътрудничество с тях.

- b) Законодателство, свързано с пазарите на финансовите инструменти относно предоставяне на инвестиционни продукти и услуги, включително регулации относно манипулиране на пазара на финансови инструменти, злоупотреба с вътрешна информация, незаконно разкриване на вътрешна информация и други финансови престъпления.
- c) Вътрешни правила за поведение, включително нормативните изискванията относно конфликта на интереси, кодекси за поведение, антикорупционно и антитръстово законодателство.
- d) Законодателство в областта на защита на потребителите.
- e) Всяка друга тема, за която съществува закон/регулация, възлагащ/а отговорност на функцията, включително, в частност, наблюдение на високо равнище на привижането на дейностите на Банката в съответствие със законите и регулаторните изисквания относно защитата на личните данни и корпоративното управление.

Обхватът на дейности може да бъде разширен с одобрението на Одит Комитета на Банката.

6.4. Управление на риска

Рамката за управление на риска в Банката се състои от няколко различни съставни части. По-специално, Надзорният съвет е създал Risk комитет, който да наблюдава и следи всички функции по управление на риска. Неговата дейност текущо се допълва с функцията, изпълнявана от Управление на риска.

Надзорният съвет е делегирал на Risk комитета функцията да одобрява всички стратегически решения в сферата на управление на риска (локален риск апетит, разпределение на капитала, структура на баланса, структура на управление на риска). Отговорност на Risk комитета е да съблюдава количествените и качествените измерители свързани с кредитен, пазарен, ликвиден и оперативен риск.

Risk комитетът има следните правомощия:

- Преглед и анализ на рисковия профил на Банката, както и идентифициране и оценка на съществените за Банката рискове;
- Създаване на адекватни политики и процедури с цел идентифициране, оценка, мониторинг и контрол на съществените рискове;
- Информирание на Надзорния съвет за съществени проблеми и събития, които могат да имат значително въздействие върху рисковия профил на Банката;
- Мониторинг на влезлите в сила политики, свързани с управлението на значителните рискове;
- Одобрение на методологии и модели за оценка на риска и лимити за експозиции.

Risk комитетът информира периодично Надзорния съвет за адекватността на структурата на Управление Риск, както и отчита ключови risk индикатори. Ако има съмнение за съществени проблеми, то те се ескалират или до Надзорен съвет на Юробанк България АД, или до Risk комитета към Борда на Юробанк С.А. Атина.

Взимайки под внимание факта, че Банката е изложена на различни видове риск във всички свои ежедневни дейности, организационната структура за управление на риска обхваща всички управленски структури – от Надзорен съвет, през Risk комитет, Управителен съвет и Висшия мениджмънт. Солидната рамка за управление на риска осигурява основата за въвеждане на Risk стратегията на Банката, както и постигането на бизнес целите ѝ.

Подходът на Банката е да дава следните насоки: разбиране на материалните рискове с цел постигане стратегията на Банката, определяне на рисков апетит, както и комуникиране на рамката за управление на риска. Процесът по идентифициране и управление на риска се разделя на 5 основни стъпки. Всяка от тези стъпки е разбита допълнително, за да се установят цялостни дейности в рамките на процеса на управление на риска и инфраструктурата, необходима за неговото подпомагане.

Стъпка	Дейност
Идентификация	Създаване на правила и процедури за идентифициране и разбиране на бизнес рисковете
Оценка	Създаване и въвеждане на показатели за измерване на риска, както и методологии и стандарти за отчетност
Контрол	- Установяване на процеси и практики за контрол, включително структура на лимити, критерии за обезценка и изисквания за отчетност; - Мониторинг на операциите, свързани с контрола и придържане към насоките за управление на риска и лимитите; - Ранни предупредителни сигнали относно отклонения от определения рисков апетит на Банката
Отчетност	- Интерпретиране и отчитане на рисковите експозиции, концентрации и резултатите от поемането на риск; - Комуникация с външни страни
Управление и верификация	- Преглед и верификация на всички аспекти на рисковия профил на Банката; - Оценка на възвращаемостта на новите рискове; - Препоръки относно оптимизиране на рисковия профил на Банката; - Преглед и верификация на практиките за управление на риска

Горепосочените процеси са неразделна част от управлението на всеки един вид риск, подкрепени от съответната инфраструктура и персонал и са описани детайлно в параграфите по-долу.

Принцип 1: Управителният съвет и Надзорният съвет отговарят за одобрението и периодичния преглед на Risk стратегията на Банката, както и на правилата и процедурите, свързани с управлението на риска.

Принцип 2: Висшият мениджмънт отговаря за въвеждането на риск стратегията, одобрена от Управителния съвет и за разработването на политики и процедури за идентификацията, измерването, мониторинга и контрола на рисковете, на които е изложена Банката. Тези политики и процедури обхващат рисковете във всички дейности на банката, както на индивидуално, така и на портфейлно ниво.

Принцип 3: Банката разполага с адекватни процеси и процедури за одобрение на нови кредити и трансакции, както и за промяна, подновяване и рефинансиране на съществуващи кредити.

Принцип 4: Всички експозиции подлежат на мониторинг и се предприемат необходимите мерки за контрол и намаляване на риска.

Принцип 5: Банката разполага със системи, процеси и процедури за мониторинг на представянето на отделните експозиции, включително изчислението и адекватността на провизиите и резервите.

Принцип 6: Информационните системи и аналитични техники се използват, за да подпомагат мениджмънта при оценката и мониторинга на съществените за Банката рискове, както и за структурата на портфейла. Банката използва вътрешни модели за оценката на кредитния риск. За портфейл Банката използва – апликационни и поведенчески скор карти служат за оценка на кредитния риск на клиента. За корпоративни клиенти Банката използва рейтингови системи, в зависимост от икономическата дейност на клиента. Моделите за оценка на риска и рейтинговите системи са съвместими с естеството, размера и сложността на дейностите на Банката.

Принцип 7: Банката взема предвид потенциалните бъдещи промени в макроикономическата среда при оценка както на индивидуални експозиции, така и при оценка на портфейли. Банката оценява кредитните си експозиции и портфейли, при утежнени макроикономически условия.

Принцип 8: Банката е разработила процес за постоянен независим преглед на риска и съответно отчита рисковете показатели на висшия мениджмънт, Управителния съвет и Risk комитет.

Принцип 9: Банката подкрепя отворена риск култура, за да изгражда откритост и доверие.

Принцип 10: Мениджмънтът и всички служители на Банката са професионално ангажирани с принципите за управление на риска на Банката и взимат решенията в ежедневната си работа, следвайки стриктно тези принципи.

Принцип 11: Управлението на риска в Банката е организирано по начин, по който се избягват конфликт на интереси сред служителите и организационните структури.

Принцип 12: Банката провежда ежегодно процес на вътрешна оценка на адекватността на капитала Вътрешния анализ на адекватността на капитала (БААК) и процес на вътрешна оценка на адекватността на ликвидността Вътрешния анализ на адекватността на ликвидността (БААЛ).

7. Информация съгласно член 10, параграф 1, букви "в", "г", "д", "е" и "ж" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

- 7.1.** Банката не е участвала в значителни преки и непреки участия (включително непреки участия чрез пирамидални структури и кръстосани участия) по смисъла на Директива 2001/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 май 2001 г. относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване за тези ценни книжа, изменена с Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно хармонизиране изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО, а именно чл. 9 - 13.
- 7.2.** Банката не е регистрирала никакви притежатели на ценни книжа със специални права на контрол.
- 7.3.** Няма въведени или упражнени ограничения по отношение на правата на глас, като ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, срокове за упражняване на правата на глас или системи, чрез сътрудничеството с дружеството. Финансовите права, свързани с ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа. Всички акции от капитала¹ на Банката са обикновени, с номинална стойност от 1.00 (един) лев всяка, с право на глас, дивидент и на ликвидационен дял, пропорционален на номиналната стойност на акциите.
- 7.4.** Основният учредителен документ, а именно Уставът на Банката регулира назначаването и освобождаването на членовете на Съветите. Той инкорпорира основните разпоредби и принципи на действащото търговско право. Документът е публично достъпен по партидата на Банката в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ на Агенцията по вписванията към Министерството на правосъдието. Отговорностите, които се поемат от членовете на УС и НС, са дадени в Устава на Банката и в разписаните правила на съответния съвет. В него се съдържат и разпоредбите, регулиращи основните правомощия и начин на взаимодействие между Съветите в процеса по вземането на решения.
- 7.5.** Правото на обратно изкупуване на акции е уредено с разпоредбата на чл. 11 от Устава на Банката.
- 7.6.** Банката няма информация, освен оповестеното в параграф събития след датата на баланса, за предложения за поглъщане към датата на изготвяне на самостоятелния финансов отчет.

¹ Информация за структурата на капитала на Банката е оповестена към съответния раздел в Годишния Отчет за Дейността.

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА 2023

БИЗНЕС МОДЕЛ

Подобна информация относно бизнес модела, целите, структурата и продуктите на Пощенска банка са представени в Декларацията за корпоративно управление и годишния доклад за дейността.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПОЛИТИКАТА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Ние в Пощенска банка вярваме, че една от най-съществените предпоставки за устойчив бизнес растеж е отговорното отношение към околната среда и обществото.

Като институция, предоставяща финансови услуги, ние разбираме въздействието на нашата дейност върху околната среда и обществото, затова се стремим към ефективност в използването на природните ресурси, намаляване на отпадъците, предотвратяване на замърсяването, ограничаване на климатичните промени и защита на биоразнообразието, осигурявайки работна среда, в която зачитането на човешките и трудовите права и осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд са от изключителна важност. Освен това, ние осъзнаваме и индиректните въздействия, произтичащи от нашата кредитна и инвестиционна дейност.

Ние сме се ангажирали редовно да оценяваме екологичното и социално въздействие на нашата дейност, да си поставяме подходящи цели, постоянно да усъвършенстваме механизмите си за контрол и подобрене на резултатите, както и да работим в съответствие с всички приложими национални и международни закони и нормативни изисквания.

Ние също вярваме, че услугите и финансирането, което предоставяме могат да допринесат за насърчаването на устойчивото развитие и икономическия растеж. Затова ние приемаме нашата отговорност към околната среда и обществото, и насърчаваме нашите клиенти, доставчици, акционери и други заинтересовани страни заедно с нас да възприемат най-добрите практики за устойчивост.

ЕКОЛОГИЧНИ И СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ (ESG) СТРАТЕГИЧЕСКА ВИЗИЯ НА ПОЩЕНСКА БАНКА

Замърсяването на околната среда и климатичните промени са сред най-големите предизвикателства на нашето съвремие. Те определят качеството на живот и бъдещето на нашата планета, засягат всеки бизнес и оказват все по-осезаемо влияние върху домакинствата. Те също предизвикват редица социални проблеми. За да превърнем тези предизвикателства във възможности, ние прилагаме най-добрите управленски практики.

За нас в Пощенска банка, опазването на околната среда и противодействието на климатичните промени са в основата на нашите ценности. Като отговорна финансова институция, ние сме уверени, че можем да изпълним своята роля и отговорност, поставяйки аспектите, свързани с климата и околната среда в центъра на нашата управленска философия и процесите на вземане на ключови решения.

Убедени сме, че успехът ни като финансова институция е немислим, ако не отчитаме и управляваме влиянието на нашата дейност върху обществото, в което оперираме. Ето защо се ангажираме да следваме най-добрите управленски практики и да гарантираме спазването на нашите ценности.

Вярваме, че климатичните промени и рисковете, свързани с тях (физически рискове и рискове от прехода към нисковъглеродна икономика) са предизвикателство, което също открива широк спектър от възможности. Ние сме подготвени да посрещнем това предизвикателство с иновативни финансови решения. Смятаме, че възможностите за развитие на нашия бизнес вървят ръка за ръка с възможностите за принос в полза на обществото. Ето защо нашият стремеж е да затвърждаваме и разширяваме лидерската си позиция в областта на устойчивото развитие в България, като прилагаме проактивен подход към въпросите, свързани с околната среда и социалните и управленски аспекти на нашата дейност.

Нашият ангажимент

Пощенска банка е лидер в областта на устойчивото финансиране в България през последното десетилетие. Ние се ангажираме да запазим водещата си позиция, като доразвием нашите политики и ги превърнем в действия в подкрепа на нашите клиенти и заинтересовани страни. За тази цел се ангажираме:

- Да предлагаме най-добрите устойчиви финансови продукти на нашите клиенти;
- Да помогнем за превръщането на предизвикателствата пред нашите клиенти във възможности, като им осигуряваме ефективни финансови решения;
- Да засилим нашето положително въздействие, като прилагаме иновативни подходи, спрямо изискванията на пазара;
- Да работим отговорно и да следим отблизо ESG рисковете, свързани с нашата дейност;
- Да повишаваме информираността на нашите служители и заинтересованите страни за екологичните, социални и управленски аспекти на нашия бизнес, чрез разнообразни ESG активности;
- Да осигуряваме положителна и вдъхновяваща работна атмосфера за нашия екип;
- Да управляваме активно нашия екологичен отпечатък, като съблюдаваме стабилна политика за ефективно потребление на ресурсите;
- Да осигуряваме ценен принос в полза на обществото, като подкрепяме различни социални инициативи.

Реализираме нашата ESG визия като:

- Устойчиво управляваме основната си бизнес дейност;
- Контролираме екологичните, социални и управленски рискове, произтичащи от нашата кредитна дейност;
- Демонстрираме грижа за околната среда, като пестим вътрешни ресурси и прилагаме практики за избор на зелени подизпълнители и доставчици;
- Повишаваме информираността на нашите служители, заинтересованите страни и обществеността по ESG въпроси като носител на промяната;
- Инвестираме в човешкия капитал, като реализираме и подкрепяме различни обучителни и образователни програми на теми, свързани с устойчивото развитие и ESG фактори.

Осъзнавайки нашата важна роля в справянето със значимите екологични, климатични, икономически и социални предизвикателства, въведохме модел за управление на ESG въпросите, който подпомага нашите усилия в трите ESG направления.

Създадохме ESG комитет, който се оглавява от Главния изпълнителен директор и включва членове от висшето ръководство на Банката. Основните цели на Комитета са:

- да задава стратегическата насока на нашите ESG инициативи;
- да преглежда и оценява ESG стратегията на Банката;
- да интегрира елементите от ESG стратегията в бизнес модела и оперативната дейност на Банката;
- да измерва и анализира напредъка по поставените ESG цели и индикатори за изпълнение;
- да гарантира правилното прилагане на политиките и процедурите, свързани с ESG въпроси, в съответствие с регулаторните изисквания и доброволните ни ангажменти.

Освен това, създадохме специален ESG отдел на подчинение на Главния изпълнителен директор, с цел да насърчава и популяризира ESG принципите и културата в нашата организация. Отдел ESG също следи оперативния отпечатък на Банката и координира прилагането на ESG стратегията.

Създадохме и отдел „Климатични и ESG рискове“ в рамките на управление „Риск“, чиято отговорност е да идентифицира, измерва, наблюдава, контролира и интегрира рисковете, свързани с климата и ESG рисковете, в политиките и процедурите за управление на риска на Банката, така че да можем да управляваме съответните рискове и да спазваме надзорните изисквания. Отделът е подчинен на Главния директор „Управление на риска“ и е независим от бизнес звената.

За да подобрим вътрешната осведоменост, през 2008 г. създадохме нашия Зелен борд – неформална вътрешна организация на доброволци, която има за цел да повишава информираността по въпросите на околната среда и да предлага инициативи в областта на отговорното банкиране. През годините на своето съществуване Зеленият борд се доказва като ефективен канал за иновативните идеи на банковите служители. В Пощенска банка развиваме и вътрешна програма Зелени заедно. Нашата банка финансира зелени инициативи, които се реализират с доброволния труд на служителите.

Участия в международни инициативи

Пощенска банка е член на Финансовата инициатива на ООН за околната среда (United Nations Environment Program Finance Initiative - UNEP FI) от 2013 г. През 2020 г. Банката се присъедини към програмата на UNEP FI – „Принципи за отговорно банкиране“ (Principles for Responsible Banking). Ние сме първата и до момента единствена банка в България, която е част от тази водеща международна финансова инициатива, насърчаваща устойчивото развитие и най-актуалните ESG практики. Пощенска банка е също член на Българската мрежа на Глобалния договор към ООН.

Участието ни в тези международни организации ни дава възможност да се учим от натрупания международен опит и най-добри практики. Това подобрява нашите вътрешни способности и ни дава достъп до знания, инструменти и ресурси за развитие на иновативни идеи и възможни решения за справяне с ESG предизвикателствата, пред които сме изправени.

1. Управление на въпросите, свързани с околната среда в Пощенска банка

Като една от най-големите банки в България, ние разбираме, че нашата икономика, общество, климатикооколна среда са взаимосвързани. Осъзнаваме, че за да се справим успешно с нарастващите ESG предизвикателства, е необходимо да приложим единен подход с целенасочени усилия и отговорни действия за осъществяването на прехода към нулеви нетни емисии, изграждане на устойчивост и социален просперитет.

Ние оценяваме ESG аспектите на нашия бизнес през призмата на източниците на въздействие. Смятаме, че нашата дейност е свързана с два основни типа на въздействие: оперативно и финансирано въздействие. Нашето оперативно въздействие е прякят ефект върху околната среда и обществото, произтичащ от нашето функциониране, т.е. нашия оперативен отпечатък. Нашето финансирано въздействие е породено от непреките ефекти от нашите кредитни и инвестиционни дейности, т.е. от дейността на нашите клиенти и резултатите на конкретни проекти, които финансираме. Като управляваме тези два източника на въздействие, ние се стремим да имаме положителен принос за смекчаването на изменението на климата, опазването на околната среда и преодоляването на значимите социални предизвикателства.

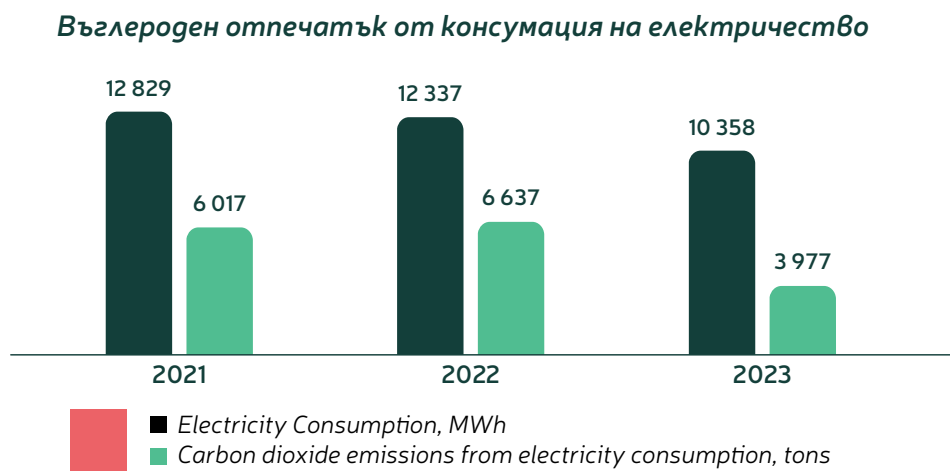
2. Оперативно въздействие - управление на потреблението на ресурси

Прякото ни въздействие върху околната среда е обвързано с потреблението на ресурси. Ресурсите с най-съществено потребление в Банката са електричество, хартия за печат и вода. Ето защо през последните 11 години нашите усилия са концентрирани върху повишаване на ефективността и намаляване на потреблението на тези ресурси. Трите ключови индикатора, които наблюдаваме от 2012 г. насам са потреблението на електроенергия, вода и хартия за печат.

Консумация на електричество

Смекчаването на изменението на климата е изключително важно. Основният източник на емисии от въглероден диоксид (CO₂) на Банката е потреблението на електричество, затова наблюдението на консумацията на електроенергия е наш ключов приоритет. През 2023 г. потреблението на електричество в помещенията на Банката е намаляло с 16% спрямо предходната година. В резултат на това, въглеродните емисии от консумация на електричество са намалели с 40% в сравнение с 2022 г. Общото намаление от 2021 г. насам е 34%.

Фиг. 1. Въглероден отпечатък от консумация на електричество, Пощенска банка, 2021-2023 г.

* Източник на коефициентите за въглеродни емисии, използвани в изчисленията:
Electricity Maps | Live 24/7 CO₂ emissions of electricity consumption

Отчетеното намаление е резултат от нашите целенасочени мерки за ограничаване на консумацията на електричество и свързаните с него въглеродни емисии. През 2023 г. завършихме инсталацията на фотоволтаична електроцентрала за собствени нужди на покрива на централната ни сграда в София. Общата инсталирана мощност е 388 kWp, а годишното производство на зелена енергия се очаква да достигне 432 хил. kWh. Електричеството, произведено в дни с интензивно слънчево греене, ще покрива поне 30% от дневната нужда от електроенергия на сградата.

Освен това сме си поставили цел за цялостно обновяване на нашите офиси и превръщането им в модерни и по-енергийно ефективни работни пространства. През отчетната година постигнахме съществен напредък по мащабния проект за модернизация на централния ни офис в София, който започнахме през 2022 г. Инсталираме последно поколение оборудване за отопление, охлаждане и вентилация, както и най-съвременна автоматизирана система за наблюдение и регулиране на функционирането на климатичното оборудване в сградата. По този начин се осигурява оптимално потребление на електричество за климатизация и осветление, повишаване на енергийната ефективност на сградата и повече комфорт за нейните обитатели.

През 2023 г. постигнахме значителен напредък и по нашата инициатива за цялостно обновяване на клоновата ни мрежа. Обновените офиси са не само по-атрактивни и уютни за нашите клиенти и служители, но и са оборудвани с високоефективни системи за климатизация и вентилация, както и с енергоспестяващо LED осветление.

Внедряването на модерни системи за отопление и охлаждане в нашите помещения доведе до 25% намаление на потреблението ни на природен газ в сравнение с 2022 г. Това се равнява на 108 тона емисии въглероден диоксид от горене на природен газ.

Въглеродните емисии от консумираното електричество от ПБ Лични финанси след придобиването на дружеството от Пощенска банка през 2023 г. са 4 083 тона².

Потребление на хартия

Пощенска банка непрекъснато търси начини да намали консумацията на хартия за печат в своята дейност. Като част от дигитализацията на процесите ни, преди няколко години въведохме електронно подписване на банкови документи в нашите клонове – на таблети вместо на хартия. С всяка изминала година увеличаваме видовете и обема на документите, които се подписват на таблет. Освен това непрекъснато влагаме значителни ресурси и усилия за усъвършенстване на нашите системи, оптимизация на процесите и дигитализация. Благодарение на тези мерки успяваме стабилно да намаляваме потреблението на хартия, въпреки непрекъснатия растеж на нашия бизнес. През 2023 г. сме използвали 9% по-малко хартия за печат, отколкото през 2022 г., а общото намаление на консумацията на хартия от 2012 г. насам е 31%.

Фиг. 2. Изразходвана хартия, млн. броя листа, 2012-2023 година

* Забележка: Потреблението на хартия през 2022 г., отчетено в нефинансовата декларация за предходната година, е коригирано поради разлики, отчетени след публикуването на отчета за 2022 г.

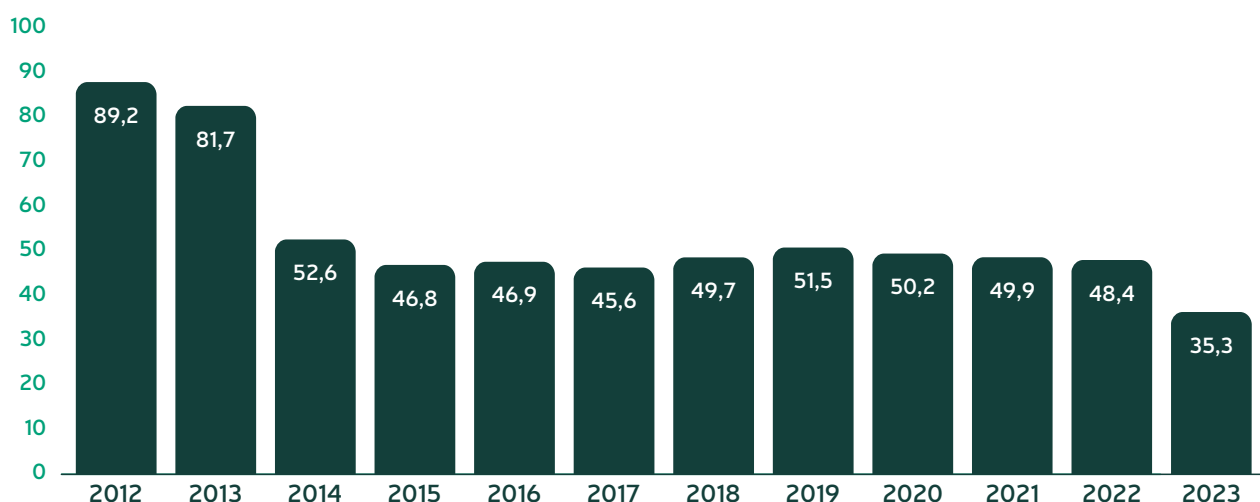
² Считано от 1 юни 2023 г. Пощенска банка приключи сделката по придобиването на търговското предприятие и дейността на "БНП Париба Лични финанси", българския клон на BNP Paribas Personal Finance S.A., Франция, който продължи да оперира на българския пазар под бранда ПБ Лични финанси, част от Пощенска банка.

Консумираната хартия за печат от ПБ Лични финанси след придобиването на дружеството от Пощенска банка е 1,7 млн. листи. Така общото потребление на хартия в Пощенска банка и ПБ Лични финанси за 2023 г. се равнява на 27,6 млн. листи.

Потребление на вода

Отговорното потребление на водата е много важно за нас в контекста на опазването на този ценен природен ресурс. Данните за последните 11 години, показват, че усилията ни за ограничаване консумацията на вода в нашите офиси дават резултат. Общото намаление на потреблението ни на вода от 2012 г. е 60%.

Фиг. 3. Консумация на вода в хил. куб. м.

Количеството вода, консумирана от ПБ Лични финанси след придобиването на дружеството от Пощенска банка е 816 куб. м. С това общата консумация на вода в Пощенска банка и ПБ Лични финанси през 2023 г. се равнява на 36 хил. куб. м.

3. Финансирано въздействие. Управление на екологичните, социалните и климатичните рискове в кредитирането

През отчетния период Пощенска банка продължи да следи нивото на екологичните, социалните и климатични рискове в своя портфейл от корпоративни кредити и кредити за малък бизнес.

Банката е въвела процедура за оценка и управление на екологичните и социалните рискове при фирменото кредитиране. Процедурата определя методологията за първоначална оценка на климатичните, екологичните и социалните рискове при одобрението на кредитите, както и за последващото им наблюдение.

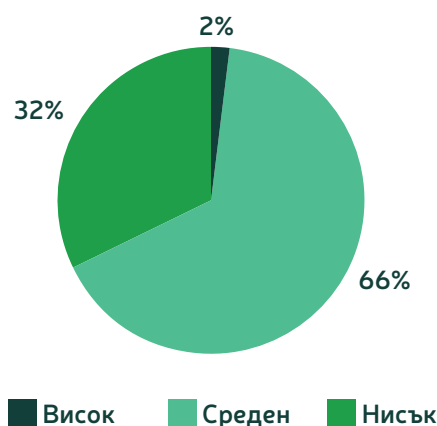
Съгласно процедурата, дейността на компаниите, кандидатстващи за финансиране, се проверява в списък от дейности, които са изключени от финансиране от Пощенска банка. Въз основа на икономическата дейност на фирмите и други критерии като размер, цел и срок на кредита, предложенията за бизнес финансиране се класифицират като такива с нисък, среден или висок потенциален екологичен и/или социален риск.

Категоризацията се извършва посредством автоматизиран модел за оценка на екологичния и социален риск. В зависимост от резултатите от оценката на риска се предприемат по-нататъшни действия, за да се гарантира, че компаниите, които получават финансиране от Банката, прилагат необходимите мерки за управление на екологичните и социалните рискове, за смекчаване на въздействието си върху климата и за спазване на приложимите местни, национални и международни закони и разпоредби за опазване на околната среда, здравословни и безопасни условия на труд, както и трудовото законодателство.

Въз основа на гореизложената методология за класификация, 98% от фирмените кредити, на които е направена оценка към 31.12.2023 г. попадат в категориите, свързани с нисък или среден екологичен и социален риск.

Фиг. 4. Разпределение на екологичния и социалния риск по степен в кредитния портфейл на банката, насочен към корпоративни клиенти, малки и средни предприятия

Ниво на екологичен и социален риск (% от кредити)

4. Управление на екологичните, социалните и управленските аспекти на дейността, осведоменост на служителите, външни ангажименти

През отчетния период, водена от своята мисия, ценности и ESG стратегическа визия, Пощенска банка продължи да създава устойчив и дългосрочен положителен принос за своите заинтересовани страни.

В унисон с нашата ESG визия, през 2023 г. усъвършенствахме своя модел за устойчиво управление, за да можем още по-добре да удовлетворяваме нарастващите изисквания и очаквания на нашите външни и вътрешни заинтересовани страни. Създадохме ESG Комитет с председател Главния изпълнителен директор и членове от висшето ръководство на Банката. ESG Комитетът наградява предишния Комитет по околна среда и устойчивост с цел да интегрира нашата цялостна ESG стратегия в бизнес модела и дейността на Пощенска банка, да ръководи нашите ESG инициативи и да следи за постигането на нашите ESG цели и индикатори за ефективност.

Друга важна стъпка през 2023 г. беше създаването на специален отдел ESG, пряко подчинен на Главния изпълнителен директор. Отговорностите на отдел ESG включват популяризиране на ESG принципите и култура в Банката, проследяване на оперативния отпечатък на Банката и координиране на прилагането на ESG стратегията.

Създадохме и нов отдел „Климатични и ESG рискове“, независим от бизнес звената, който е отговорен да идентифицира, измерва, наблюдава, контролира и интегрира климатичните, екологичните, социалните и управленските рискове в рамката за управление на риска на Банката. Отделът също координира с бизнес звената разработването и прилагането на Рамката за устойчиво финансиране на Банката и Стратегията за финансирано въздействие. Ръководителят на новото звено е подчинен на Главния директор „Управление на риска“

През 2023 г. Пощенска банка прие Рамка за устойчиво финансиране, която очертава методологията за класифициране на продуктите за устойчиво кредитиране, които Банката предлага на своите клиенти. Рамката определя дейностите, които отговарят на условията за достъп до устойчиво финансиране, заедно със приложимите критерии за допустимост и конкретни цели и ключови показатели за ефективност за всяка индустрия. Кредитите се класифицират въз основа на целта им - като целеви заеми, заеми с общо предназначение и заеми по Плана за възстановяване и устойчивост. Рамката за устойчиво финансиране на Пощенска банка се базира на международно приети насоки и принципи, за да гарантира прозрачност и надеждност на методологията за класифициране, наблюдение и отчитане на устойчивите финансови продукти.

Рамката за устойчиво финансиране е един от инструментите, прилагани от Банката за подкрепа на усилията за зелен преход на нейните настоящи и бъдещи клиенти.

През 2023 г. Пощенска банка участва активно в Работната група за устойчиво финансиране към Управителния съвет на Асоциацията на банките в България. Банката стана и член на ESG Комитета към Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България.

През 2024 г. ще съсредоточим усилията си в няколко направления:

- Изграждане на способности и повишаване на уменията на нашите служители в областта на ESG, климатичните рискове и перспективи, така че да могат да подпомагат нашите клиенти по пътя им към постигане на устойчивост и зелен преход.
- Активно популяризиране на възможностите да направим нашата икономика „по-зелена“ чрез участие в правителствени програми и партньорства с международни финансови институции, предоставящи средства и подкрепа за ESG проекти и инициативи на наши настоящи и потенциални клиенти.
- Автоматизиране на процеса за оценка и мониторинг на отпусканите кредити спрямо критериите, заложили в Рамката за устойчиво финансиране.
- Проучване на нови възможности и прилагане на ефективни мерки за допълнително намаляване на нашия оперативен отпечатък.

5. Глоби, санкции и съдебни дела

През отчетния период Банката не е била обект на глоби, санкции или съдебни дела по въпроси, свързани с опазването на околната среда.

6. Докладване съгласно таксономията на ЕС (Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета)

През 2020 г. Европейският съюз прие Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите

инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (Регламент за Таксономията на ЕС), с който се създава обща класификационна система, която предвижда критерии за определяне дали специфични икономически дейности могат да се считат за “зелени”, “устойчиви” или “екосъобразни”. Регламентът за Таксономията на ЕС е ключов компонент от плана за действие на Европейската комисия за пренасочване на капиталовите потоци към икономически дейности, които са най-необходими за прехода, в съответствие с целите на Европейската зелена сделка. Акцентът е поставен върху следните шест екологични цели:

- 1) Смекчаване на изменението на климата,**
- 2) Адаптиране към изменението на климата,**
- 3) Устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси,**
- 4) Преход към кръгова икономика,**
- 5) Предотвратяване и намаляване на замърсяването на околната среда, и**
- 6) Защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите.**

За да бъде класифицирана като приведена в съответствие с Таксономията на ЕС, т.е. да бъде определена дадена икономическа дейност като екологично устойчива, следните критерии трябва да са кумулативно изпълнени:

- 1. Икономическата дейност е допустима съгласно Таксономията на ЕС т.е. дали икономическата дейност е включена в списъка на дейностите в Делегиран акт (ЕС) 2021/2139 (Делегиран акт за климата) и/или Делегиран акт (ЕС) 2023/2486 (Делегиран акт за околната среда) и дали отговаря на определението за дейност;**
- 2. Икономическата дейност има съществен принос към поне една от шестте екологични цели, т.е. да са изпълнени техническите критерии за съществен принос към поне една от шестте екологични цели съгласно Делегирания акт за климата или Екологичен делегиран акт;**
- 3. Икономическата дейност не нанася значителна вреда на останалите екологични цели, и**
- 4. Контрагентът в съответствие с минималните гаранции съгласно чл.18 от Регламента за Таксономията.**

Съгласно чл.8, ал.1 от Регламента за Таксономията предприятията, които са длъжни да оповестяват нефинансова информация съгласно чл.19а или 29а от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (Директива за счетоводството), транспонирана в Закона за счетоводството, са задължени да оповестяват как и до каква степен дейностите на предприятието са свързани с икономически дейности, които се квалифицират като екологично устойчиви съгласно чл.3 и 9 от Регламента за Таксономията. Отчитането се основава на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията от 6 юли 2021 година (Делегиран акт за докладване), като е въведено поетапно докладване. Съгласно чл.10 от Делегирания акт за докладване от 01.01.2022 г. до 31.12.2023 г. финансовите предприятия, задължени да публикуват нефинансова декларация, трябва да оповестяват дела на експозицията си допустими за Таксономията икономически дейности и на недопустими за Таксономията икономически дейности от общата стойност на активите им, а от 2024 г. кредитните институции, попадащи в обхвата, са задължени да оповестяват отношението

на екосъобразните им активи за първите две екологични цели – смекчаване на изменението на климата и адаптиране към изменението на климата, като за целта следва да се използват образците в Приложение VI на Делегирания акт за докладване.

Пощенска банка попада в обхвата на чл.19а от Директива за счетоводството и докладва отношението на екосъобразните си активи (ОАЕ) за първите две екологични цели, като изготвянето на докладваната информация е в съответствие с изискванията на Приложение V на Делегирания акт за докладване. В съответствие с Екологичния делегиран акт за останалите четири екологични цели – устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси, преход към кръгова икономика, предотвратяване и намаляване на замърсяването на околната среда, и защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, тази година Банката докладва само дела на допустимите за Таксономията и недопустимите за Таксономията икономически дейности. Отношението на екосъобразните активи (ОАЕ) на Банката е изчислено на база ключови показатели за резултатите (КПР) за оборота и на база КПР за капиталовите разходи на контрагентите ѝ.

В рамките на докладването на допустимите и съобразените с Таксономията на ЕС експозиции към корпоративни клиенти са включени експозиции към финансови и нефинансови предприятия и тип на експозицията.

В анализа на балансовите позиции са включени следните счетоводни категории финансови активи, включително кредити и аванси, дългови ценни книжа, капиталови инструменти и обезпечения с възстановено владение:

- финансови активи по амортизирана стойност; финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI); финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата (FVPL);
- инвестиции в дъщерни предприятия; недвижими имоти, заложи като обезпечение и получени от кредитни институции чрез влизане във владение в замяна на отписване на задължението.

В рамките на докладването на допустимите и съобразените с Таксономията на ЕС експозиции към корпоративни клиенти са включени експозиции към финансови и нефинансови предприятия, които съгласно чл.19а, ал.1 от Директива за счетоводството са задължени да оповестяват нефинансова информация, както и предприятия, които са част от голяма група, която съгласно чл.29а, ал.1 от Директивата за счетоводство към края на финансовата година надхвърля на консолидирана основа критерия за среден брой на служителите през финансовата година от 500 души и чиято майка като предприятие от обществен интерес публикува консолидирана нефинансова декларация. Банката включва в анализа на екосъобразни активи и проектното финансиране за фотоволтаични системи, независимо дали клиентът отговаря на горепосочените критерии (в съответствие с чл.7, ал.4 от Делегирания акт за докладване).

Експозициите към предприятия, които не са обхванати от задължението за публикуване на нефинансова информация съгласно чл.19а и 29а от Директивата за счетоводство, както и междубанкови заеми при поискване, и финансови активи, държани за търгуване са изключени от числителя на ОАЕ и са разгледани само в рамките на общите активи на Банката³, които съставляват знаменателя за изчисляване на ОАЕ.

³ Експозиции към икономически дейности, допустими съгласно изискванията на таксономията на ЕС, като процент от общия размер на отношението на екосъобразните си активи (ОАЕ).

Експозициите към клиенти, които отговарят на горепосочените критерии, са оценени по критериите за допустимост и съобразност с Таксономията на ЕС с оглед типа клиент съгласно FINREP. При оценката на степенята на съобразност с Таксономията на ЕС се изисква публикувана от контрагента информация за допустимите и съобразени с Регламентата за Таксономията на ЕС дейности на контрагента. Пълното събиране на данни е ограничено, тъй като към момента на изчисляването на ОАЕ на Банката контрагентите все още не са публикували данни за финансова година 2023 г. Следователно, в съответствие с изискванията на Регламентата за Таксономията на ЕС и насоките във въпросите и отговорите, които Европейската комисия публикува, оценката на степенята на съобразност с Регламентата за Таксономията на ЕС на експозициите към финансови и нефинансови предприятия се основава на публикуваните за 2022 г. данни. В случай, че не може да се намери публикувана информация от страна на контрагента и такава не може да бъде събрана от контрагента, е приложен консервативен подход: приемаме, че експозициите към тези клиенти са недопустими и следователно несъобразени с Таксономията на ЕС.

В допълнение, финансовите предприятия, отговарящи на горепосочените критерии, за 2022 г. следва да докладват единствено съотношението на допустимите им с Таксономията дейности, но не и съотношението на съобразените им с Таксономията дейности. Следователно в рамките на докладването на екосъобразните активи на Банката за финансова година 2023 г. експозициите към финансовите предприятия са оценени само за допустимост, не и за съобразност с Таксономията поради липса на данни от страна на клиента.

В анализа на кредитни продукти за клиенти в сегмент „Нефинансови предприятия“ са включени: кредити за оборотни цели, като овърдрафти, револвиращи кредити и кредити с погасителни вноски, предоставящи краткосрочно финансиране за капиталови нужди относно текущи разходи за основната дейност на кредитополучателите; инвестиционни кредити предоставящи средносрочно и дългосрочно финансиране на корпоративни проекти и закупуване на материални активи с предварително договорени погасителни вноски, съобразени с паричните постъпления от търговската дейност.

При оценката на кредитите за оборотни цели (т.н. общо кредитиране, т.е. кредити с общо предназначение) са използвани публикуваните от клиента към 31.12.2022 г. дял на оборота от продукти или услуги, свързани със съобразени с Таксономията на ЕС икономически дейности, и дял на капиталовите разходи от продуктите или услугите, свързани със съобразени с таксономията икономически дейности.

При оценката на инвестиционните кредити е анализирано дали целта на финансиране отговаря на критериите за допустимост съгласно Таксономията на ЕС. За идентифицирането на съобразените с Таксономията на ЕС инвестиционни кредити за допустимите такива е прегледана наличната в Банката документация и направена оценка дали са изпълнение техническите критерии за съществен принос и ненаансяне на значителна вреда на останалите екологични цели, както и дали са изпълнени минималните гаранции на ниво клиент. В случай че, въз основа на наличната събрана информация не може да бъде направена пълна оценка дали всички технически критерии са изпълнени, е възприет консервативен подход, като инвестиционните кредити са докладвани като несъобразени с Таксономията на ЕС.

В анализа на кредитни продукти за клиенти в сегмент „Кредитиране на дребно“, Банката разглежда кредитите, обезпечени с ипотeka на жилищен недвижим имот, кредитите, отпуснати за реновиране на сгради, и кредитите за закупуване на автомобил. Ипотечните кредити и кредитите, отпуснати за реновиране на сгради, са оценени като допустими съгласно екологичната цел за смекчаване на изменението на климата, тъй като целта на финансирането е в обхвата на дефинициите на дейности 7.2. - 7.7. от Приложение I към

Делегирания акт за климата. От авто кредитите, отпуснати за финансиране покупката на автомобил, са идентифицирани т.н. „Еко авто кредити“, с които се финансира само покупката на изцяло електрически автомобили (BEV) или плъгин хибриди (PHEV - такива, които могат да се зареждат в контакт или на зарядна станция) и които са докладвани като допустими екологичната цел за смекчаване на изменението на климата. В рамките на оценката на дела на екосъобразни кредити, отпуснати на индивидуални клиенти е възприет е консервативен подход: Поради липсата на достатъчно данни за извършване на оценка за съобразност с Таксономията на ЕС, ипотечни кредити, кредитите за реновиране и подобрене на сгради и кредити за моторни превозни средства не могат да бъдат разгледани като екосъобразни. Банката е започнала работа за събиране на допълнителна информация с цел в следващите години да се осигури възможността да се извърши оценка на техническите критерии за оценка на съобразност с Таксономията на ЕС.

Банката анализира и финансирането, отпуснато на общини. Не са налице заеми и аванси, предназначени за финансиране на обществени жилища, както и проектно финансиране, отпуснато на местни власти, следователно Банката не отчита екосъобразно финансиране към общини.

Експозициите към правителства, централни банки и наднационални емитенти, както и паричните средства, дериватите, търговските позиции и междубанкови заеми на поискване са идентифицирани съгласно FINREP, като тези активи са изключени от анализа за допустимост и съобразност с Регламент за Таксономията на ЕС. Експозициите към правителства, централни банки и наднационални емитенти, както и търговските позиции са изключени от общите активи на Банката, които се вземат под внимание при изчисляване на ОАЕ.

Въз основа на методологията, описана по-горе, Банката изчислява своите ключови показатели за резултатите (КПР), експозициите си към икономически дейности, отговарящи на изискванията на Таксономията на ЕС, и експозициите си към икономически дейности, приведени в съответствие с Таксономията на ЕС, като процент от общите активи по ОАЕ, както е представено в таблицата по-долу:

	КПР въз основа на КПР на оборота на контрагента	КПР въз основа на капиталовите разходи КПР на контрагента
КПР⁴ за допустимост	24.11%	24.19%
ОАЕ	0.64%	0.12%

Сравнителната информация за 2022 г. не е отчетена, тъй като 2023 г. е първата година, през която кредитните институции трябва да отчетат информация за своите зелени активи.

⁴ Exposures to economic activities eligible under the requirements of the EU Taxonomy as a percentage of total GAR assets.

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ

1. Разпределение на служителите по пол и заемани позиции

Устойчива политика на Пощенска банка е тази, която се отнася еднакво към всички служители, независимо от пол, националност, възраст или други признаци. Банката се стреми да гради и развива взаимоотношения на доверие и уважение.

Разпределението на служителите по пол и възраст е представено в таблицата по-долу:

Фиг.5. Разпределение на служителите по пол и възраст за 2023 г.

под 25 години		25-34 години		35-44 години		45-54 години		над 55 години	
Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже
75.00%	25.00%	78.00%	22.00%	78.00%	22.00%	80.00%	20.00%	80.00%	20.00%

Пощенска банка дава равни възможности на служителите си и цени таланта и иновативните им идеи. Всеки получава възнаграждение в зависимост от приноса и степенята на отговорност, които се определят от заеманата позиция и от пазара на труда.

Разпределението на служителите по длъжност и пол е представено в таблицата по-долу:

Фиг.6. Разпределение на служителите по заемани позиции и пол за 2023 г.

	Специалисти	Експертни позиции	Мениджърски позиции
Жени	89%	79%	66%
Мъже	11%	21%	34%

2. Развитие на Човешкия капитал

Човешкият капитал е ключов за успеха на всяка една организация. Ръководството на Пощенска банка споделя разбирането, че грижата за служителите, тяхното развитие и мотивация са от изключително значение за организацията и за постигането както на краткосрочните, така и на стратегическите ѝ цели.

Динамичното развитие и интензивната конкуренция на банковия пазар поставят високи и многопосочни изисквания пред управлението на човешки ресурси, свързани от една страна с подбора на правилните хора на подходящи за тях позиции, осигуряване на ефективно обучение за бързо овладяване на всички необходими професионални умения, а от друга - с развитието и мотивирането на талантните вътре в организацията.

Успешният подбор на персонал е от голямо значение за поддържането на квалифициран и мотивиран човешки капитал. По тази причина, както и в предишните години, този процес в Банката отговаря на високи професионални стандарти за прецизност, прозрачност и обективност.

Процесът по подбор премина изцяло онлайн, а предоставянето на добро дигитално изживяване на кандидатстващите стана основна задача на участниците в процеса.

Възможността за професионално усъвършенстване и предоставяне на професионално обучение на служителите е един от фокусите на банката и едно от най-мощните средства за постигане на нейните стратегически цели. Поставаме силен акцент върху свързването на теоретичното обучение с реалната практика. При въвеждането на новоназначени служители също отделяме особено внимание на практическата част от обучението и възможностите за работа в реална среда.

Управление „Човешки ресурси“ допринася за успехите на Банката чрез създаването и поддържането на среда, насърчаваща постиженията на служителите и насочена към постоянно повишаване на тяхната квалификация.

Процесите за развитие на служителите включват четири основни етапа:

- People Mapping – сегментиране на служителите и идентифициране на талантите;
- Succession Planning – планиране на приемствеността и планиране на заместници;
- Оценяване с цел развитие – инструменти за идентифициране на силни страни и области за развитие;
- Дейности за развитие на служителите – програми за развитие, обучения.

От процесите са обхванати цялата клонова мрежа и стратегически звена в централно управление.

През 2023 г. продължихме стратегическото партньорство с INSEAD, едно от водещите бизнес училища в света и провеждането на дългосрочните програми за развитие на служителите с продължителност 3 години, стартирани през 2022 г. - Leadership Development Program за над 300 мениджъри в Централно управление и NEXT Development Program за развитие на талантите, знанията, уменията на над 160 служители. През 2023 г. проведохме и стартирахме вътрешни академии за различни позиции: Академия за Мениджърите оперативен риск и качество на обслужването; проведохме и второто издание на SBB Development Academy за служители от Клонова мрежа в Банкиране малък бизнес. В края на 2023 г. стартирахме и първата вътрешна менторска програма изцяло за жени: Women UNLOCK POTENTIAL of Women и поставихме началото и на първата в България Академия за жестов език за банкери – “Beyond Sound”.

От 01.01.2023 г. приложихме изцяло обновена Концепция за въвеждащо обучение на новоназначените служители в Клонова мрежа – POSTBANK COMPASS. Поставихме нов стандарт за обучение на новите колеги чрез създаването на група от специално обучени за целта над 180 треньора.

През юни 2023 г. успешно приключихме сделката по придобиването на търговското предприятие и дейността на „БНП Париба Лични финанси“, българския клон на BNP Paribas Personal Finance S.A. С тази стъпка приобщихме още една уникална компания към голямото семейство на Пощенска банка, което се увеличи с близо 800 нови колеги, за които организирахме електронно въвеждащо обучение с атрактивна дигитална карта.

Чрез технологии за роботизация на процесите (RPA) и дигитални решения улесняваме работата на служителите, но залагаме на уникалните им човешки умения, които никоя машина не може да замени. Включваме ги в тимбилдинги, вътрешни и доброволчески инициативи.

Фокус на компанията са много иновативни проекти за подобряване на служителското преживяване, широк спектър от дейности за оптимизиране на работната среда, продължаващо професионално развитие и обучения, ангажиране на служителите в проекти за корпоративна социална отговорност с висока добавена стойност за обществото.

През 2023 г. наградихме следните инициативи, стартирани през 2022 г.:

- WE LEAD feel the beat – бюлетин с полезни ресурси като нов източник за награждащо лидерско обучение;
- WE SHARE, служители споделят своите знания и умения с колеги с цел затвърждаване на Speak Up културата на споделяне на знанието в нашата банка;
- „WE ATTRACT – Привлечи приятел в екипа“ – програма, която насърчава служителите да препоръчват кандидати;
- HR Talks за всички управители в Клоновата ни мрежа с регулярни онлайн срещи, на които да споделят наблюдения, предизвикателства, да повдигат казуси в сферата на човешките ресурси, на които заедно търсим решения;
- Work.Life – като част от нашата Wellbeing стратегия организирахме поредица от онлайн уебинари с мотивиращи лектори по актуални и полезни теми за насърчване на баланса между работа и личен живот.

Наградихме с ново съдържание и Postbank Dream Team – нашия вътрешен сайт, посветен на екипа на Банката, който е инструмент за признание, ангажиране и допълнителна мотивация за развитие на служителите. Чрез вътрешния е-бюлетин, разпространяван ежеседмично по електронна поща, се съобщава важната информация за служителите на Банката.

Пощенска банка работи активно в подкрепа на изграждането и поддържането на силен работодателски бранд и в посока подобряване на процесите в ключовите сфери: подбор, ангажиране, мотивиране, развитие и задържане на служителите, привличане и управление на таланти, както и да поддържа работна среда на доверие и подкрепа, водеща до мотивирани и отдадени служители, респективно лоялни и удовлетворени клиенти.

Като водещ работодател, който оценява успеха си през удовлетвореността на своите служители, Пощенска банка винаги се е стремяла да развива уменията на хората в екипа и да осигурява среда за разгръщане на техния потенциал. След направен детайлен мониторинг на процесите в компанията бяхме отличени като „ТОП РАБОТОДАТЕЛ“ 2023 от международния независим Top Employers Institute, който сертифицира най-добрите места за работа в света.

Получихме и друго международно признание на високо ниво от престижния конкурс Employer Brand Stars 2023 с награди в категориите "Use of Digital" и "Candidate Experience". В конкурса за най-добър работодател в България – Career Show Awards 2023 компанията спечели 4 златни награди в категориите: "Най-добър работодател" за "Банкиране" и "Финанси", "Използване на технологии в HR" и за "HR екип", както и пето отличие в общата, най-оспорвана категория "Най-добър работодател за 2023 г." Сред наградите са още Employer of Choice 2023 за "Технологии в управлението на човешки ресурси", както и "Excellence in Teamwork", "Employer Branding Innovation" и „Creative Thinking“ от конкурса Employer Branding Awards 2023 на b2b media.

3. Профсъюзни организации, компенсации, социални придобивки

Пощенска банка съзнава социалната значимост на ролята си на голям работодател и затова предоставя на служителите си най-разнообразни възнаграждения и социални придобивки. В тази връзка Банката се придържа към последователната си политика за предоставяне на допълнителни социални придобивки на своите служители и се стреми да ги обогатява. Прилагат се и стриктни стандарти за здравословни и безопасни условия на труд на работното място. Банката предоставя различни форми на подкрепа за специфични случаи. Всички служители на Банката имат допълнително здравно осигуряване в частен фонд, чиято цена се покрива изцяло от работодателя. Допълнителното осигуряване покрива стойността на лечението в случай на необходимост. Служителите могат да сключат договор и за допълнително осигуряване на членове на своето семейството при преференциални условия. Банката осигурява служителите си и със застраховка „Живот“ за покриване на разходи при настъпване на застрахователно събитие. Наред с това сериозна придобивка за служителите на Пощенска банка е възможността да се възползват от продуктите и услугите на институцията при преференциални условия. Това включва жилищни и потребителски кредити, кредитни карти, овърдрафт и интернет банкиране.

Пощенска банка продължи активно да поддържа вътрешна дарителска платформа за подпомагане на колеги със здравословни проблеми, наречена „ЗАЕДНО“. Благотворителна програма е планирана като един от основните дългосрочни проекти на Банката, целящи да надграждат непрекъснатите усилия за развитие на лоялност и грижа за служителите. Идеята на платформата е да създаде солидарност между колегите и да бъде работещ механизъм за финансово помагане на служители със сериозни здравословни проблеми.

През 2023 г. надградихме програмата за допълнителни придобивки в различни посоки като включихме и редица нови корпоративни отстъпки.

В Пощенска банка няма синдикална организация.

4. Политика и процедура за оценка на представянето на служителите

Грижата за личностното и професионално развитие на служителите е сред основните ценности на Банката. В тази връзка всеки служител ежегодно е оценяван за професионалното си представяне чрез програмата „Оценка на представянето“, която допринася за по-нататъшното целенасочено развитие на неговите умения.

Процедурата за годишна оценка гарантира прозрачност и обективност. Тя позволява оценка на служители на база на тяхната йерархична позиция в организацията и взема под внимание техните отговорности и задачи. Нещо повече, системата не само оценява изпълнението на поставените цели, но също така набляга и на начина, по който тези цели са били постигнати. Тази процедура подобрява комуникацията между оценявания и оценяващия, насърчавайки професионалното и лично развитие на служителите.

Системата помага на служителите да се ориентират към сфери на бизнеса, които са най-удачни за развитието на техния потенциал, като в същото време ги мотивира да постигнат професионалните си цели.

Прилагаме дигитално годишно оценяване и процес по управление на представянето WE GROW.

5. Здравословна и безопасна среда

Успехът и производителността на един бизнес зависят от ефективността на служителите. По тази причина гарантирането на здравословно и безопасно работно място за всеки служител е в основата на управлението на здравословните и безопасни условия на труд в Банката. Пощенска банка не само се придържа стриктно към всички стандарти за безопасност на работното място, предвидени в трудовото законодателство, но и предприема допълнителни мерки, за да защити здравето на своите служители. Тези инициативи са резултат от убеждението на ръководството на Банката, че създаването на безопасна и здравословна работна среда е предпоставка за по-добра мотивация и кондиция на служителите, и по-висока конкурентоспособност.

Пощенска банка работи в тясно сътрудничество със служба по трудова медицина, за да гарантира безопасността и здравето на своите служители по време на работа. Съвместно със Службата по трудова медицина Банката извършва оценка на риска за здравето и безопасността на служителите, включително при промяна на условията на труд и при въвеждане на нови технологии. Всички служители на Пощенска банка са представени в Комитета по условия на труд – централизиран комитет, обхващащ всичките структурни звена на Банката. Комитетът е базиран в София и отговаря за Централно управление и клоновете на Банката.

Във връзка с Covid и пандемичната ситуация беше въведена редовна дезинфекция на офис площите, съгласно изискванията на Министерството на здравеопазването.

6. Въпроси, свързани с човешките права

Пощенска банка се противопоставя на всяка форма на дискриминация, неравенство и нарушаване на човешките права като признаваме и подкрепяме индивидуалните различия. Всички политики, процедури и практики по управление на човешките ресурси на Банката се ръководят от зачитането на човешките права. Това гарантира, че няма място за дискриминация, а различията се признават и подкрепят. Пощенска банка насърчава бизнес етиката и високите постижения, прозрачността, правата на човека и отговорността. Взаимното уважение и достойнство са основни приоритети и съществени елементи в Кодекса за поведение на Банката. При избора си на доставчици Банката цели да гарантира пълно зачитане на правата на човека в тези компании.

През 2023 г. Банката осъществи редица социално значими проекти в областта на образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство. Пощенска банка е активен член и работи в подкрепа на инициативи на КРИБ, AmCham, НБСВ, Асоциация на банките в България, „Борика“ АД, сдружение „Ендевър България“, Българския форум на бизнес лидерите, „Български дарителски форум“, фондация „Атанас Буров“, Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, Българската асоциация на рекламодателите и Българска Финтек Асоциация.

В допълнение към основната си дейност, Пощенска банка продължава да се фокусира и върху нуждите на местната общност, като подкрепя програми и инициативи съвместно с утвърдени институции и организации. Банката се стреми да възпитава както своите служители, така и потребителите и обществеността в отговорно отношение към всичко, което ни заобикаля. Тя цели не само създаване на конкурентни предимства чрез включване на все по-голяма добавена стойност в продуктите, които предлага, но и да намали своето негативно въздействие върху околната среда, като използва всяка възможност, с която да допринесе за опазването на природата.

Като част от програмите „Зелени заедно с Пощенска банка“ през 2023 г. отново реализирахме проекта Зелена класна стая с участието на колегите ни и Mastercard®, който награжда серията от зелени проекти през последните няколко години, съвместно с Дирекцията на Природен парк „Витоша“. Продължихме и с второ издание мащабната социално отговорна инициатива ВСЕЛЕНА ОТ ВЪЗМОЖНОСТИ, започната по случай нашия 30-годишен юбилей. Проведохме поредното издание на благотворителното щафетно бягане Postbank Business Run.

Образованието на децата и младите хора на България винаги е било част от разработваните и подкрепяни проекти за корпоративна социална отговорност на Пощенска банка. Затова Банката продължи да развива съвместния си проект със СофтУни (SoftUni) в подкрепа на българското образование, който стартира през 2018 г. Той включва различни активности за подготовка на младите хора за професиите на бъдещето и реализация в България. Със стратегическото партньорство двете организации имат за цел да насърчат студентите да развият потенциала си като IT и дигитални лидери, подготвени за динамично променящата се среда и новите тенденции в банкирането.

През 2023 г. продължихме стратегическото ни партньорство със Софийския университет за обучение на бъдещите финансови експерти в магистърската програма на Стопанския факултет „Финанси и банково дело“. Двата самостоятелни модула – „Банков мениджмънт“ и „Инвестиционно банкиране“, разработени от експерти на банката отново бяха част от задължителната академична програма и над 20 ключови служители от мениджърския състав влязоха в ролята на преподаватели.

Наградихме също стратегическо партньорство с Американския университет в България. За седма поредна година продължаваме да сме ментори на младите банкери от Националната търговско-банкова гимназия в София. Експерти от различни звена на Пощенска банка споделят опыта си и помагат на следващото поколение банкери и в Частната професионална гимназия по банково дело, търговия и финанси. Работим за повишаване на финансовата грамотност и заедно с Finance Academy.

БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЯТА

„Юробанк България“ АД е възприела политика на нулева толерантност спрямо каквито и да е корупционни прояви. Приетите вътрешнобанкови актове целят да създадат стабилна вътрешна система и контролна среда, които да минимизират корупционния риск, и да установят ясен подход за действие в конкретни рискови ситуации.

Действащата в Банката антикорупционна инструкция изрично забранява директното или индиректното участие в каквито и да е корупционни прояви. Забраната се отнася за всички служители и лица, които действат от името и за сметка на Банката. Задължение на всички служители е да бъдат бдителни и да докладват всички случаи или опити за подобни прояви, както и съмнения за такива.

БЪЛГАРСКА МРЕЖА НА ГЛОБАЛНИЯ ДОГОВОР НА ООН

Пощенска банка е активен член на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, като част от целенасочената си подкрепа на инициативи в полза на обществото и опазването на околната среда.

Участието ѝ в дейността на организацията е поредно доказателство за готовността на Банката да следва устойчива корпоративна политика, която спазва десетте универсални принципа за социална отговорност и опазване на околната среда на Глобалния договор, именно:

Права на човека:

Принцип 1: Зачитане и подкрепа за опазването правата на човека в рамките на своята сфера на влияние; и

Принцип 2: Гаранция за необвързване с действия, нарушаващи правата на човека.

Трудови норми:

Принцип 3: Приемане свободата на сдружаване и ефективно признаване на правото на колективно договаряне.

Принцип 4: Премахване на всякакви форми на насилствен и принудителен труд.

Принцип 5: Ефективно премахване на детския труд.

Принцип 6: Изкореняване на дискриминацията по отношение на правото на труд и на професия.

Околна среда:

Принцип 7: Подкрепа за превантивните подходи в опазването на околната среда.

Принцип 8: Подпомагане на инициативи, стимулиращи поемането на по-голяма отговорност към околната среда.

Принцип 9: Насърчаване развитието и разпространението на технологии, щадящи околната среда.

Антикорупция:

Принцип 10: Подкрепа на антикорупционни инициативи и политика на прозрачност.

САМОСТОЯТЕЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Самостоятелен отчет за доходите

Годината, завършваща на
31 декември

	Приложение	2023	2022
Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва		725,052	438,012
Други приходи от лихви		13,751	11,313
Разходи за лихви и подобен разход		(102,046)	(22,223)
Нетен доход от лихви	6	636,757	427,102
Приходи от такси и комисиони		194,797	181,913
Разходи за такси и комисиони		(46,196)	(39,876)
Нетен доход от такси и комисиони	7	148,601	142,037
Нетна печалба от търгуване	9	1,642	(862)
Печалба/(загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл	17	869	(2,090)
Печалба/(загуба) от инвестиционни ценни книжа	196	4,624	(2,919)
Други оперативни приходи, нетно	8	4,695	4,219
Приходи		797,188	567,487
Приходи от дивиденди		496	601
Отрицателна преоценка на собствените активи		(2,913)	(430)
Обезценка на активи за препродажба		(3,519)	(1,271)
Други разходи за дейността	10	(326,850)	(240,822)
Разходи за Фонд за гарантиране на влоговете		(20,753)	(19,530)
Разходи от обезценка за кредитни загуби	12	(100,780)	(75,985)
Печалба преди данъци		342,869	230,050
Разходи за данъци	13	(34,789)	(23,224)
Печалба за годината		308,080	206,826

Приложенията на стр. 82 – 243 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 27 март 2024 г.

**Petia Nikolova
Dimitrova**

Digitally signed by Petia Nikolova
Dimitrova
Date: 2024.03.29 14:48:35 +02'00'

Петя Димитрова

Председател и член на УС и
Главен изпълнителен директор

Dimitar Borisov Shoumarov

Digitally signed by Dimitar Borisov
Shoumarov
Date: 2024.03.29 14:11:36 +02'00'

Димитър Шумаров

Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:

КПМГ Одит ООД, Вписано под № 045 в
Регистъра на регистрираните одитори:

**SEVDALINA
NIKOLAEVA
DIMOVA**

Digitally signed by SEVDALINA
NIKOLAEVA DIMOVA
Date: 2024.03.29 16:14:01
+02'00'

Севдалина Димова

Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

**Galina Dimitrova
Lokmadjieva-
Nedkova**

Digitally signed by Galina
Dimitrova Lokmadjieva-
Nedkova
Date: 2024.03.29 17:44:51
+02'00'

Галина Локмаджиева

Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Самостоятелен отчет за всеобхватния доход

Годината, завършваща на
31 декември

Приложение **2023** **2022**

Печалба за годината		308,080	206,826
<i>Позиции, които са или могат да бъдат прекласифицирани в печалба или загуба в следващи периоди:</i>	14	30,976	(61,550)
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход			
- изменение в справедливата стойност, нетно от данък		33,745	(88,279)
- прекласифициране в печалба или загуба, нетно от данък		(2,769)	26,729
<i>Позиции, които няма да бъдат прекласифицирани в печалба или загуба в следващи периоди:</i>		516	3,736
Промяна в справедливата стойност на имоти и оборудване, нетно от данък		(600)	3,234
Преоценки на задължения по планове с дефинирани доходи, нетно от данък		1,116	502
Друг всеобхватен доход за годината	14	31,492	(57,814)
Общо всеобхватен доход за годината		339,572	149,012

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 27 март 2024 г.

**Petia Nikolova
Dimitrova**

Digitally signed by Petia Nikolova
Dimitrova
Date: 2024.03.29 14:48:35 +02'00'

Петя Димитрова
Председател и член на УС и
Главен изпълнителен директор

Dimitar Borisov Shoumarov

Digitally signed by Dimitar Borisov
Shoumarov
Date: 2024.03.29 14:11:36 +02'00'

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД, Вписано под № 045 В
Регистъра на регистрираните одитори:

**SEVDALINA
NIKOLAEVA
DIMOVA**

Digitally signed by SEVDALINA
NIKOLAEVA DIMOVA
Date: 2024.03.29 16:14:01
+02'00'

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Приложенията на стр. 82 – 243 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

**Galina Dimitrova
Lokmadjieva-
Nedkova**

Digitally signed by Galina
Dimitrova Lokmadjieva-
Nedkova
Date: 2024.03.29 17:44:51
+02'00'

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Самостоятелен отчет за финансовото състояние

Приложение

Към 31 декември

2023

2022

АКТИВИ

Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	15	2,365,538	1,571,141
Предоставени средства на банки	16	783,234	1,443,596
Ценни книжа в оборотен портфейл	17	37,272	35,228
от които заложи	17	5,323	14,537
Деривативни финансови инструменти	25	18,655	52,615
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	12,540,242	10,063,433
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	19a	3,028,859	2,747,713
от които заложи	19	344,982	593,986
Инвестиции в дъщерни дружества	37	1,000	-
Активи по отсрочени данъци	28	4,734	7,053
Имоти и оборудване, вкл. активи с право на ползване	21	309,951	278,184
Инвестиционни имоти	20	441	488
Нематериални активи	22	164,641	80,572
Други активи	23	135,251	85,952
Общо активи		19,389,818	16,365,975

ПАСИВИ

Привлечени средства от банки	24	140,905	23,904
Деривативни финансови инструменти	25	22,687	36,873
Привлечени средства от клиенти	26	15,653,641	13,682,032
Други привлечени средства	27	1,036,249	475,598
Текущи данъчни задължения		6,596	476
Провизии по други пасиви	29	32,418	12,237
Задължения по планове с дефинирани доходи	30	4,026	3,389
Други пасиви	31	217,675	195,416
Общо пасиви		17,114,197	14,429,925

СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен капитал		560,323	560,323
Законови резерви		282,521	282,521
Неразпределена печалба и други резерви		1,432,777	1,093,206
Общо собствен капитал	32	2,275,621	1,936,050
Общо пасиви и капитал		19,389,818	16,365,975

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 27 март 2024 г.

**Petia Nikolova
Dimitrova**

Digitally signed by Petia Nikolova
Dimitrova
Date: 2024.03.29 14:48:35 +02'00'

Петя Димитрова

Председател и член на УС и
Главен изпълнителен директор

Dimitar Borisov Shoumarov

Digitally signed by Dimitar Borisov
Shoumarov
Date: 2024.03.29 14:11:36 +02'00'

Димитър Шумаров

Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:

КПМГ Одит ООД, Вписано под № 045 в
Регистъра на регистрираните одитори:

**SEVDALINA
NIKOLAEVA
DIMOVA**

Digitally signed by SEVDALINA
NIKOLAEVA DIMOVA
Date: 2024.03.29 16:14:01
+02'00'

Севдалина Димова

Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

**Galina Dimitrova
Lokmadjieva-
Nedkova**

Digitally signed by Galina
Dimitrova Lokmadjieva-
Nedkova
Date: 2024.03.29 17:44:51
+02'00'

Галина Локмаджиева

Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Самостоятелен отчет за промените в собствения капитал

	Основен капитал	Преоц. резерв на имоти	Преоц. резерв	Законови резерви	Неразпр. печалба и други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2022 г.	560,323	6,137	5,737	282,521	932,320	1,787,038
Печалба за годината					206,826	206,826
Друг всеобхватен доход						
Промяна в преоценъчния резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход			(61,550)			(61,550)
Преоценка на имоти и оборудване		3,234				3,234
Преизчисление на задълженията при пенсиониране, нетно от данък					502	502
Общо всеобхватен доход за 2022 г.		3,234	(61,550)		207,328	149,012
Салдо към 31 декември 2022 г.	560,323	9,371	(55,813)	282,521	1,139,648	1,936,050
Салдо към 1 януари 2023 г.	560,323	9,371	(55,813)	282,521	1,139,648	1,936,050
Печалба за годината					308,080	308,080
Друг всеобхватен доход						
Промяна в преоценъчния резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход			30,976			30,976
Преоценка на имоти и оборудване	-	(600)		-	-	(600)
Преизчисление на задълженията при пенсиониране, нетно от данък	-	-	-	-	1,115	1,115
Общо всеобхватен доход за 2023 г.	-	(600)	30,976	-	309,195	339,571
Салдо към 31 декември 2023г.	560,323	8,771	(24,837)	282,521	1,448,843	2,275,621

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 27 март 2024 г.

**Petia Nikolova
Dimitrova**

Digitally signed by Petia Nikolova
Dimitrova
Date: 2024.03.29 14:48:35 +02'00'

Петя Димитрова
Председател и член на УС и
Главен изпълнителен директор

Dimitar Borisov Shoumarov

Digitally signed by Dimitar Borisov
Shoumarov
Date: 2024.03.29 14:11:36 +02'00'

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД, Вписано под № 045 в
Регистъра на регистрираните одитори:

**SEVDALINA
NIKOLAEVA
DIMOVA**

Digitally signed by SEVDALINA
NIKOLAEVA DIMOVA
Date: 2024.03.29 16:14:01
+02'00'

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

**Galina Dimitrova
Lokmadjieva-
Nedkova**

Digitally signed by Galina
Dimitrova Lokmadjieva-
Nedkova
Date: 2024.03.29 17:44:51
+02'00'

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

Самостоятелен отчет за паричните потоци

Годината, завършваща на 31 декември
2023 2022

ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ

Получени лихви	735,338	487,491
Платени лихви	(59,984)	(17,768)
Получени дивиденди	496	601
Получени такси и комисиони	195,580	183,612
Платени такси и комисиони	(39,798)	(37,234)
Суми платени на и от името на служители	(163,979)	(127,245)
Нетен приход от търговия и други приходи	(86)	(1,472)
Платени други разходи за дейността	(138,684)	(108,881)
Платени данъци	(29,816)	(14,400)
Паричен поток от основна дейност преди промени в оперативни активи и пасиви	499,067	364,704

ПРОМЕНИ В ОПЕРАТИВНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ

Нетно (увеличение) на задължителните резерви в Централната банка	(301,937)	(67,283)
Нетно намаление в предоставени средства на банки	(17,094)	97,812
Нетно (увеличение)/ намаление на ценни книжа в оборотен портфейл	(2,044)	3,141
Нетно (увеличение) на предоставени кредити и аванси на клиенти	(1,671,232)	(1,347,476)
Нетно (увеличение)/ намаление на други активи	(24,301)	(42,257)
Нетно (намаление)/увеличение на деривативни инструменти	(13,117)	13,766
Нетно (намаление)/увеличение на депозитите от банки	117,001	14,369
Нетно увеличение на задълженията към клиенти	1,737,912	1,364,510
Нетно увеличение/ (намаление) на други пасиви	10,878	(17,976)
Нетен паричен поток от основна дейност	335,133	383,310

ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Плащане за придобиване на BNP Pariba, нетно от придобитите парични средства (приложение 38)	(761,148)	
Инвестиции в дъщерни дружества	(1,000)	
Покупка на имоти и оборудване и нематериални активи (приложения 21, 22)	(56,719)	(59,095)
Покупка на ценни книжа в инвестиционен портфейл	(787,015)	(1,362,941)
Постъпления от продажба на имоти и оборудване	7	282
Постъпления от продажба на ценни книжа в инвестиционен портфейл	535,009	1,146,284
Нетен паричен поток от/ (използван в) инвестиционна дейност	(1,070,866)	(275,470)

Годината, завършваща на 31 декември
2023 2022

ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

Получени суми по дългосрочни заеми	557,412	312,933
Платени суми по дългосрочни заеми	(5,654)	(5,654)
Платени суми по лизингови задължения	(17,842)	(15,518)
Нетен паричен поток използван във финансова дейност	533,916	291,761
Ефект от промяната на валутния курс върху паричните средства и паричните еквиваленти	592	1,094
Нетна промяна на паричните средства и еквиваленти	(201,225)	400,695
Парични средства и еквиваленти в началото на годината	2,381,110	1,980,415
Парични средства и еквиваленти в края на годината (Приложение 33)	2,179,885	2,381,110

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 27 март 2024 г.

**Petia Nikolova
Dimitrova**

Digitally signed by Petia Nikolova
Dimitrova
Date: 2024.03.29 14:48:35 +02'00'

Петя Димитрова

Председател и член на УС и
Главен изпълнителен директор

Dimitar Borisov Shoumarov

Digitally signed by Dimitar Borisov
Shoumarov
Date: 2024.03.29 14:11:36 +02'00'

Димитър Шумаров

Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:

КПМГ Одит ООД, Вписано под № 045 в
Регистъра на регистрираните одитори:

**SEVDALINA
NIKOLAEVA
DIMOVA**

Digitally signed by SEVDALINA
NIKOLAEVA DIMOVA
Date: 2024.03.29 16:14:01
+02'00'

Севдалина Димова

Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

**Galina Dimitrova
Lokmadjieva-
Nedkova**

Digitally signed by Galina
Dimitrova Lokmadjieva-
Nedkova
Date: 2024.03.29 17:44:51
+02'00'

Галина Локмаджиева

Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ САМОСТОЯТЕЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Юробанк България АД (Банката), ЕИК 000694749, е учредена със седалище в Република България. Банката е акционерно дружество, регистрирано съгласно българското законодателство. Банката притежава пълен лиценз, издаден от Българска народна банка, за извършване на банкови операции.

Юробанк България АД (Банката) извършва банкиране на дребно, корпоративно и инвестиционно банкиране на територията на Република България. Централният офис на Банката се намира в град София. Банката има клонова мрежа от 229 клона и офиси и 12 бизнес центъра (2022 г.: 199 клона и 13 бизнес центъра). Адресът на управление е: гр. София 1766, ул. „Околовръстен път“ 260. Банката има 4,213 служители (2022 г.: 3,333).

Юробанк България АД е дъщерно дружество на Групата Юробанк, Гърция (Групата). Компанията-майка е учредена и извършва своята дейност в Гърция.

СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА- ЮРОБАНК ЕРГАСИАС С.А. АКЦИОНЕРНА СТРУКТУРА

Юробанк Ергасиас Сървисиз енд Холдингс С.А. („Юробанк Холдингс“) е компания майка на Юробанк С.А. Бордът на Директорите (БД) на Юробанк Холдингс е същият като Боргата на Директорите на Юробанк С.А. и част от Ключовият Управленски персонал на Юробанк С.А., предоставя услуги на Юробанк Холдингс, съгласно условията на съответното споразумение между двете дружества.

Феърфакс Груп, който притежава 32,93% от правата на глас на Юробанк Холдингс към 31 Декември 2023 (31 Декември 2022: 32.99%), се счита, че има значително влияние над Юробанк Холдингс.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА САМОСТОЯТЕЛНИТЕ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

2.1. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА САМОСТОЯТЕЛНИТЕ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

Юробанк България АД изготвя индивидуални финансови отчети. Банката има едно гъщерно дружество към 31 декември 2023 г. - "ПБ Персонал Финанс" ЕАД. Банката се възползва от изключението по чл. 38, ал. 12 от Закона за счетоводството и в съответствие с МСФО10, ал. 4 да не изготвя консолидирани финансови отчети.

Финансовите отчети на Банката са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съветът за Международни Счетоводни Стандарти, одобрени от Европейския Съюз (ЕС), както и с онези МСФО и разяснения на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), издадени и влезли в сила или издадени и приложени по-рано към датата на изготвяне на тези финансови отчети.

Финансовите отчети са изготвени при спазване на принципа на историческата цена, изменена от:

- преоценката на финансовите активи оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и на финансови активи и финансови пасиви (включително деривативни инструменти), отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба;
- собствени земя и имоти – отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход;
- инвестиционни имоти - отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба;
- придобити имоти – оценявани по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност;
- задължения по планове с дефинирани доходи – отчитани по настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи;
- придобити активи и поети пасиви при сливане – оценени по справедлива стойност.

Принцип на действащо предприятие

Управителният съвет на Банката, оценявайки вътрешните и външните рискове, свързани с макроикономическите условия и геополитическата обстановка, включително напрежението в Украйна и Близкия изток, и тяхното въздействие върху икономиката и банковата система, и вземайки предвид факторите, свързани с капацитета на Банката за генериране на доходи преди провизиите, адекватността на капиталовата и ликвидната ѝ позиция, продължаващото активно управление и подобряване на качеството на балансовите активи, се увери, че самостоятелните финансови отчети на Банката могат да бъдат изготвени на принципа на действащо предприятие.

Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква използването на оценки и допускания, описани в раздел 3. Критични счетоводни оценки и допускания при прилагането на счетоводните политики, които оказват влияние върху отчетените стойности на активите и пасивите и оповестяванията на условни пасиви към датата на финансовите отчети, както и отчетените суми на приходи и разходи през отчетния период. Въпреки че тези оценки се основават на най-доброто знание на ръководството за текущи събития и действия, действителните резултати може да се различават от тези оценки.

Значителните оценки, допускания и предположения на Ръководството са същите като тези, които се прилагат във финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.

2.1.1. НОВИ И ИЗМЕНЕНИ СТАНДАРТИ И НОВИ РАЗЯСНЕНИЯ

(а) Нови и изменени стандарти, приети от Банката от 1 януари 2023

Следните изменения на стандарти, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и одобрени от Европейския съюз (ЕС), се прилагат от 1 януари 2023 г.:

МСФО 17, Застрахователни договори (в сила от 1 януари 2023 г.)

МСФО 17, който заменя МСФО 4 "Застрахователни договори" предоставя всеобхватен и последователен модел на отчитане на застрахователните договори. Той се прилага за всички видове застрахователни договори, както и за някои гаранции и финансови застраховки с дискреционни характеристики на участие. Договорите за финансови гаранции могат да бъдат в обхвата на МСФО 17, ако преди това предприятието е твърдяло, че ги е разглеждало като застрахователни договори.

Съгласно основния общ модел на МСФО 17 групите застрахователни договори, които се управляват заедно и са подложени на сходни рискове, се оценяват въз основа на градивните елементи на дисконтираните, с вероятност претеглени оценки на бъдещите парични потоци, корекция на риска и договорен марж на обслужване (ДМО), представляващи неизгодната печалба на договорите. Съгласно модела прогнозите се правят повторно за всеки отчетен период. Може да се използва опростен подход на измерване, ако се очаква, че по този начин ще се получи разумно приближение на общия модел или ако договорите са с кратка продължителност.

Приходът се разпределя по периоди, пропорционално на стойността на очакваното покритие и другите услуги, които застрахователят предоставя през периода, вземанията се представят в момента на възникването им, а всички инвестиционни компоненти, т.е. сумите изплатени на притежателите на полици, дори ако не настъпи застрахователното събитие, не са включени в приходите и вземанията.

Резултатите от застрахователните услуги се представят отделно от приходите или разходите за финансиране на застрахователните дружества.

През юни 2020 г. СМСС е издал изменения на МСФО 17, за да подпомогне предприятията при прилагането му, за улеснение при въвеждането на стандарта. Измененията включват отлагането на датата на влизане в сила, така че предприятията да бъдат задължени да прилагат МСФО 17 за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

През декември 2021 г. СМСС издаде изменение на МСФО 17 с тесен обхват, което е приложимо при преминаване към новия стандарт, за предприятия, които за първи път прилагат едновременно МСФО 17 и МСФО 9 едновременно.

Банката не е издавала договори, попадащи в обхвата на МСФО 17, поради което не се очаква стандартът да окаже влияние върху финансовите ѝ отчети.

МСС 8, Изменения, Дефиниция на счетоводни приблизителни оценки (в сила от 1 януари 2023 г.,)

Измененията в МСС 8 „Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения на МСС 8, които имат за цел да помогнат на предприятията да разграничат промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводната политика.

Измененията поясняват как счетоводните политики и счетоводните приблизителни оценки са свързани помежду си, като I) обясняват, че счетоводните приблизителни оценки се използват, ако прилагането на счетоводните политики изисква данните във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който включва несигурност при оценяването, и II) заменят определението за промяна в счетоводните приблизителни оценки с определението за счетоводни приблизителни оценки, където счетоводните приблизителни оценки се определят като "парични суми във финансовите отчети, които са обект на несигурност при оценяването". Освен това измененията изясняват, че изборът на техника за оценяване или оценяване и изборът на входящите данни, които да се използват, представлява разработване на счетоводна приблизителна оценка и че ефектите от промяна на входящи данни или техника, използвани за разработване на счетоводна приблизителна оценка, са промени в счетоводните приблизителни оценки, ако те не са резултат от корекция на грешки от предходни периоди.

Не се очаква приемането на измененията да окаже влияние върху финансовите отчети на Банката.

Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети и Декларация за практика на МСФО 2: Оповестяване на счетоводни политики (в сила от 1 януари 2023 г.,)

Освен това, измененията изясняват как едно предприятие може да идентифицира съществена информация за счетоводната политика, като същевременно предоставя примери за това кога информацията за счетоводната политика е вероятно да бъде съществена. Изменението на МСС 1 също така пояснява, че не е необходимо да се оповестява несъществена информация за счетоводната политика. Въпреки това, ако се оповести, тя не трябва да прикрива съществена информация за счетоводната политика. В подкрепа на това изменение, Съветът също така разработи насоки и примери, които обясняват и демонстрират прилагането на „четиристепенния процес на същественост“, описан в Практическата Декларация 2 на МСФО Изготвяне на преценки за същественост към оповестяванията на счетоводната политика, за да подкрепи измененията на МСС 1.

Не се очаква приемането на измененията да окаже влияние върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Банката е взела предвид измененията при оповестяването на съществените си счетоводни политики (пояснение 2.2).

МСС 12, Изменения, Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от една сделка (в сила от 1 януари 2023 г.)

Измененията поясняват, че освобождаването от първоначално признаване, посочено в МСС 12 "Данъци върху дохода", не се прилага за сделки като лизинг и задължения за извеждане от експлоатация, които при първоначалното признаване пораждаат равни суми облагаеми и приспадащи се временни разлики. Съответно, за такива сделки от предприятието се изисква да признае свързаните отсрочени данъчни активи и пасиви, като признаването на всеки отсрочен данъчен актив подлежи на критериите за възстановимост в МСС 12. Измененията се прилагат за сделки, които възникват на или след началото на най-ранния представен сравнителен период.

Приемането на измененията не е оказало влияние върху индивидуалните финансови отчети на Банката.

МСС 12, Данъци върху дохода, Изменение, Международна данъчна реформа - правила на Втория стълб

С измененията се въвежда задължително временно изключение (облекчение) от признаването и оповестяването на отсрочени данъци, произтичащи от прилагането на примерните правила по Втори стълб на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) ("данъци върху доходите по Втори стълб").

Освен това измененията изискват от предприятието да оповести, че е приложило горепосоченото изключение, свързано с данъците върху дохода по Втори стълб, докато в периодите, в които законодателството е (по същество) прието, но все още не е влязло в сила, от предприятието се изисква да оповести известна или разумно оценима информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат експозицията на предприятието, произтичаща от данъците върху дохода по Втори стълб. Банката е приела измененията и временното изключение, след като те бяха одобрени от ЕС през ноември 2023 г. Подробна информация по отношение на експозицията на Банката към данъци върху дохода по Втори стълб е представена в Приложение 13.

(б) Нови и изменени стандарти, които все още не са приети от Банката

Редица нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти влизат в сила след 2023 г., тъй като все още не са одобрени от ЕС или не са били приложени по-рано от Банката. Тези от тях, които могат да бъдат от значение за Банката, са посочени по-долу:

МСС 1, Изменения, Класификация на пасиви като текущи или нетекущи (в сила от 1 януари 2024 г.)

С измененията, публикувани през януари 2020 г., се въвежда определение за уреждане на пасив, като същевременно се пояснява, че класификацията на пасивите като текущи или нетекущи следва да се основава на права, които съществуват в края на отчетния период. Освен това се пояснява, че оценката за класифициране на пасивите, направена в края на отчетния период, не се влияе от очакванията за това дали предприятието ще упражни правото си да отложи уреждането на даден пасив. Съветът също така поясни, че когато класифицира задълженията като текущи или нетекущи, предприятието може да пренебрегне само онези опции за преобразуване, които се признават като собствен капитал.

През октомври 2022 г. СМСС издаде Нетекущи пасиви със споразумения (Изменения на МСС 1)

по отношение на пасиви, за които правото на предприятието да отложи уреждането за поне 12 месеца е предмет на изпълнение на условия от страна на предприятието след отчетния период. Измененията уточняват, че условията, които трябва да бъдат спазени след отчетната дата, не засягат класификацията на дълга като текущ или нетекущ към отчетната дата. Вместо това измененията изискват от предприятието да оповести информация за тези условия в пояснителните приложения към финансовите отчети.

Приемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Изменение на МСФО 16, Загължения по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила от 1 януари 2024 г.,)

Изменението изисква от продавача-наемател да оценява впоследствие лизинговите пасиви, възникващи при сделка за продажба и обратен лизинг, по начин, по който не признава никаква сума от печалбата или загубата, която се отнася до правото на ползване, което той запазва. Всички печалби и загуби, свързани с пълното или частично прекратяване на лизинговия договор, продължават да се признават, когато възникнат. Изменението не променя счетоводното отчитане на лизинги, които не са свързани със сделки за продажба и обратен лизинг.

Не се очаква приемането на измененията да окаже влияние върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСС 21, Изменения, Липса на заменяемост (в сила от 1 януари 2025 г., все още не е одобрен от ЕС)

Измененията на МСС 21 "Ефекти от промените в обменните курсове" уточняват как предприятието може да определи дали дадена валута може да бъде обменена в друга валута към датата на оценяване и какъв спот курс да използва, когато това не е така. Освен това, когато дадена валута не може да бъде обменена, предприятието трябва да оповести информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да разберат свързаните с това ефекти и рискове, както и използваните приблизителни курсове и техники. Не се очаква приемането на изменението да окаже влияние върху индивидуалните финансови отчети на Банката.

Изменения на МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания - Споразумения за финансиране на доставчици

С измененията се въвеждат две нови цели за оповестяване - едната в МСС 7, а другата в МСФО 7 - дружеството да предоставя информация за своите споразумения за финансиране на доставчиците, която би позволила на потребителите (инвеститорите) да оценят въздействието на тези споразумения върху пасивите и паричните потоци на дружеството, както и излагането на дружеството на ликвиден риск. Прозрачността се очаква съгласно съществуващите счетоводни стандарти по МСФО. С измененията обаче се въвеждат специфични изисквания към дружествата за предоставяне на информацията, от която се нуждаят потребителите.

Съгласно измененията, дружествата трябва да оповестяват вида и ефекта от непаричните промени в балансовите стойности на финансовите пасиви, които са част от споразумение за финансиране на доставчици. Измененията също така добавят споразумения за финансиране на доставчици като пример към съществуващите изисквания за оповестяване в МСФО 7

относно факторите, които дружеството може да разгледа, когато предоставя конкретни количествени оповестявания за ликвидния риск на своите финансови пасиви.

Измененията влизат в сила за периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., като е разрешено по-ранното им прилагане.

Не се очаква приемането на изменението да окаже влияние върху индивидуалните финансови отчети на Банката.

МСФО S1* Общи изисквания за оповестяване на финансова информация, свързана с устойчивото развитие, и МСФО S2 Оповестявания, свързани с климата**

Първите два стандарта на Международен съвет за стандарти за устойчивост (МССУ) са предназначени да се прилагат заедно, като подпомагат дружествата да идентифицират и докладват информация, от която инвеститорите се нуждаят за вземане на информирани решения, или информация, която се очаква да повлияе на оценките, които инвеститорите правят за бъдещите парични потоци на дружествата.

За да се постигне това, общият стандарт предоставя на дружествата рамка за докладване на всички съответни теми, свързани с устойчивото развитие, в областите на управлението, стратегията, управлението на риска, показателите и целите.

Стандартите влизат в сила от 1 януари 2024 г., но отделните юрисдикции ще решат дали и кога да ги приемат.

(с) Стандарти и разяснения, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК

Следните изменения на действащите стандарти, които вече са издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от ЕК и съответно не са взети предвид при изготвянето на настоящия самостоятелен финансов отчет на Банката. Действителните дати на влизането им в сила ще зависят от решението на ЕК за одобряване.

Следните изменения и подобрения на стандарти не се очаква да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Банката:

- Изменения на МСС 21 Ефектите от промените в обменните курсове: Липса на заменимост (издаден на 15 август 2023 г.)
- Изменения на МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване – финансови споразумения с доставчик (издаден на 25 май 2023 г.)

* Датата на влизане в сила на тези изменения беше отложена за неопределено време. Ранното приемане продължава да бъде разрешено.

** Прилагането и датите на влизане в сила на Стандартите за оповестяване на устойчивост на МСФО са предмет на местно законодателство.

2.2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ

Политиките, описани по-долу, са прилагани последователно за 2021 и 2022 г.

2.2.1 АКЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Инвестициите в дъщерни предприятия, включително инвестициите, направени чрез сделки с дружества под общ контрол, се отчитат по цена на придобиване, намалена със загубите от обезценка. Цената представлява справедливата стойност на платената сума или емитираните акции, или ако това не може да бъде надлежно определено, заплатеното възнаграждение заедно с всички пряко свързани разходи.

Бизнес комбинации

Банката отчита бизнес комбинации по метода на придобиване, когато контролът се прехвърля на Банката. Прехвърленото възнаграждение при придобиването, обикновено се оценява по справедлива стойност, както и придобитите идентифицируеми нетни активи. Всяка възникнала репутация се тества ежегодно за обезценка. Всяка печалба от покупка при бизнес комбинация се признава незабавно в печалбата или загубата. Транзакционните разходи се приспадат при възникването им, с изключение на случаите, когато са свързани с емитирането на дългови ценни книжа или капиталови инструменти.

Прехвърленото възнаграждение не включва суми, свързани с уреждането на вече съществуващи отношения. Такива суми обикновено се признават в печалбата или загубата.

Всяко условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност към датата на придобиване. Ако задължението за плащане на условно възнаграждение, което отговаря на определението за финансов инструмент, се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и сепаратно се отчита собствения капитал. Съществува и противоположен подход, при който условно възнаграждение се преизчислява по справедлива стойност на всяка отчетна дата и последващите промени в справедливата му стойност се признават в печалбата или загубата.

Сливане

Сливания между Банката и едно или повече свързани с нея дружества, се отчитат в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ и позовавайки се на последните решения на други органи, определящи стандартите, които използват сходна концептуална рамка, следвайки общите принципи на МСФО.

При такива сделки Банката отчита придобитите активи и пасиви на влялото дъщерно дружество по техните балансови стойности към датата на юридическото сливане без корекции на справедливата стойност. Разлика между стойността на инвестицията в дружество преди юридическото сливане и балансовата стойност на придобитите нетни активи, се признава в собствения капитал на Банката.

Сделките, елиминирани при сливане

Вътрешногруповите салда и трансакции и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови трансакции, се елиминират. Нереализираните

печалби, произтичащи от сделки с инвестиции в собствен капитал, се елиминират срещу инвестицията до степента на участие на Банката в дружеството, в което е инвестирано. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин като нереализираните печалби, но само доколкото няма доказателства за обезценка.

2.2.2. ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

Данните във финансовите отчети са представени във валутата на основната икономическа среда (български лев), в която Банката извършва своята дейност (функционална валута). Финансовата информация представена в български лева (BGN) е представена в хиляди, освен ако не е посочено друго.

Операции и салда

Операции в чуждестранна валута се осчетоводяват по официалния курс на Централната банка в деня на операцията. Печалбите и загубите в резултат на валутни операции и от преоценка на активи и пасиви в чуждестранна валута се признават в отчета за доходите.

Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват във функционалната валута по валутни курсове за всяка отделна валута в деня на операцията и курсовите разлики се признават в отчета за доходите.

Непаричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се отчитат по официалния валутен курс в деня на операцията, с изключение на непарични позиции, деноминирани в чуждестранна валута, които са оценени по справедлива стойност, които се преоценяват по валутния курс за деня, в който е определена справедливата стойност. Курсовите разлики, свързани с тези непарични позиции, се третират като част от промяната на справедливата им стойност и се признават в отчета за доходите или директно в собствения капитал в зависимост от класификацията на непаричната позиция.

Към 31 декември 2023 г. паричните активи и пасиви са преоценени по фиксинга на Централната банка: 1 лев = 0.5113 евро (2022 г.: 1 лев = 0.5113 евро) и 1 лев = 0.564978 щ.д. (2022 г.: 1 лев = 0.545343 щ.д.).

2.2.3. ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Дериватите са финансови инструменти:

- (а) чиято стойност се променя в отговор на промени в специфичен лихвен процент, цена на финансов инструмент, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- (б) които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове сделки, при които се очаква да реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- (в) които са платими на бъдеща дата.

Деривативните финансови инструменти, включващи валутни и лихвени суапи, валутни и лихвени форуърдни договори, опции и фючърси, се признават първоначално във финансовите отчети по справедлива стойност на датата, на която е сключен договорът за деривативен

инструмент и последващо се преоценяват по справедлива стойност в края на всеки отчетен месец. Всички деривати се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна величина и като задължение – когато справедливата им стойност е отрицателна величина. Обичайно нетната инвестиция е равна на нула (т.е. първоначалната нетна справедлива стойност на вземането и задължението е нула).

Справедливата стойност на дериватите се определя на база на котирани пазарни цени, включващи най-скорошни пазарни транзакции, или чрез използване на други оценителски техники, ако са приложими. Промените в справедливата стойност на дериватите се включва в отчета за доходите. Принципиите за оценка на справедливата стойност на финансови инструменти, включително деривативни финансови инструменти, са описани в Приложение 2.2.14 Измерване на справедливата стойност на финансовите активи.

Финансовите активи, които включват в себе си деривативен инструмент, се признават в баланса като едно цяло, в съответната категория, на база направената оценката на инструмента по отношение на неговите договорни парични потоци и бизнес модела, описани в Приложение 2.2.10. Някои деривати, съдържащи се във финансови пасиви, се третират като отделни деривати, когато техните рискове и характеристики не са тясно свързани с тези на основния договор, а основният договор не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тези деривати се оценяват по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите.

Счетоводно отчитане на хеджирането

Банката е избрала, като политика, разрешена съгласно МСФО 9, да продължи да прилага отчитане на хеджирането в съответствие с МСС 39, докато СМСС приключи проекта за отчитане на макро- хеджиращи дейности.

За целите на счетоводното отчитане на хеджирането, Банката образува хеджираща връзка между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция или групата от инструменти, които се хеджират. Хеджиращият инструмент е дериват или недеривативен финансов актив или финансов пасив, чиято справедлива стойност или парични потоци се очаква да компенсират промените в справедливата стойност или паричните потоци на съответната хеджирана позиция. По-конкретно, Банката определя дериватите като: хеджиращи експозицията към промени в справедливата стойност на признати активи или пасиви или непризнати ангажименти (хеджиране на справедливата стойност). За да се прилага счетоводното отчитане на хеджирането, трябва да бъдат изпълнени определени критерии.

При възникване на сделката Банката документира връзката между хеджираните позиции и хеджиращите инструменти, както и целите си по отношение управлението на риска и хеджиращата си стратегия, както и метода, който ще се използва за оценка на ефективността на хеджиращата връзка. Банката документира също своите оценки както при първоначалното извършване на сделката, така и текущо, дали и доколко дериватите, използвани в хеджингови операции, са високоефективни при компенсиране на промените в справедливите стойности или паричните потоци на хеджираните позиции и дали действителните резултати от всеки хедж са в диапазона от 80-125%. Ако дадено взаимоотношение не отговаря на гореспоменатите критерии за ефективност на хеджирането, Банката преустановява счетоводно отчитане на хеджирането за бъдещите периоди. По същия начин, ако хеджиращият дериват изтече или бъде продаден, прекратен или упражнен, или хеджирането е отменено, тогава отчитането на хеджирането се преустановява проспективно. В допълнение, Банката използва и други деривати, които не са в квалифицирани хеджиращи отношения, за да управлява експозицията си главно към

лихвени и валутни рискове. Некласифицираните хеджове са деривати, които се сключват като икономически хеджове на активи и пасиви, за които не се прилагат правилата на счетоводен хедж. Тези деривативни инструменти биват класифицирани заедно с онези, които се използват с цел търгуване.

Методиката за признаване на печалба или загуба в резултат на промяна на справедливата стойност зависи от това дали дериватите са предназначени и квалифицирани като хеджиращи инструменти, и ако те са такива, се взема предвид и същността на позицията, която се хеджира с тях.

Освен това, Банката може да определи групи от позиции като хеджирани позиции, чрез агрегиране на признати активи или пасиви или непризнати, но много вероятни сделки с подобни рискови характеристики, които определят експозицията, за която са хеджирани. Въпреки че общите рискови експозиции могат да бъдат различни за отделните позиции в групата, специфичният риск, който се хеджира, ще бъде присъщ на всеки от елементите в групата.

(I) Хеджиране на справедлива стойност

Банката прилага хеджиране на справедливата стойност за хеджиране на експозициите по отношение предимно на промени в справедливата стойност, дължаща се на лихвения и валутния риск.

Лихвеният и валутният риск по отношение на приложимата референтна ставка могат да бъдат хеджирани чрез лихвени суапове и кръстосани валутни суапове.

Банката използва метода долар-офсет, за да оцени ефективността на хеджирането по справедлива стойност. Това е количествен метод, който включва сравнение на промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент с промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция, свързана с хеджирания риск. Дори ако не се очаква хеджирането да бъде високоефективно в даден период, отчитането на хеджирането не се изключва, ако се очаква ефективността да остане достатъчно висока през целия живот на хеджирането.

Банката може да използва и метода на хипотетичните деривати, подход към метода долар-офсет, прилаган главно при хеджиране на портфейли с внедрени деривати, при който хеджираният риск се моделира чрез хипотетични деривати, които копират внедрения дериват. Справедливата стойност на хипотетичния дериватив се използва като заместител на нетната настояща стойност на хеджираните бъдещи парични потоци, с която се сравняват промените в стойността на действителния хеджиращ инструмент, за да се оцени ефективността и да се измери неефективността. Неефективността на хеджирането може да възникне в случай на потенциални разлики в критичните условия между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, като например падеж, честота на промяна на лихвения процент и дисконтови криви, както и разлики между очакваните и действителните парични потоци.

Промените в справедливата стойност на дериватите, които са определени и отговарят на изискванията за хеджиране на справедлива стойност, се отчитат в отчета за доходите, заедно с промените в справедливата стойност на хеджираните активи или пасиви, които се дължат на хеджирания риск.

Банката прекратява отчитането на хеджиране в случай, че хеджиращият инструмент изтече или бъде продаден, прекратен или упражнен, хеджирането вече не отговаря на критериите за отчитане на хеджиране или е прието за отменено. В такива случаи всяка корекция на балансовата стойност на хеджираната позиция, за която се прилага методът на ефективната лихва, се амортизира като печалба или загуба през периода до падежа. Неефективно хеджирането може да възникне в случай на потенциални разлики в критичните условия между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, като падеж, честота на нулиране на лихвения процент и криви на дисконтиране.

(II) Деривати, които не са предназначени за хеджиращи инструменти

Промените в справедливата стойност на деривативни финансови инструменти, които не са предназначени за хеджиращи инструменти или не са определени за счетоводно отчитане на хеджиране, се признават в отчета за доходите.

Справедливата стойност на деривативните инструменти, държани за търгуване и хеджиране, са оповестени в Приложение 25.

2.2.4. ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ

(I) Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за доходите за всички лихвоносни финансови инструменти на база текущо начисляване, като се използва методът на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очакваната продължителност на живота на финансовия инструмент или, когато е подходящо, по-кратък период, до брутната балансова стойност на финансовия актив или амортизираната стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ЕЛП за финансови инструменти, различни от закупени или първоначално възникнали активи с кредитна обезценка (РОСІ), Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид очакваните кредитни загуби. За финансовите активи, които са закупени или първоначално възникнали активи с кредитна обезценка се използва кредитно-коригиран ЕЛП, представляващ лихвеният процент, който при първоначалното признаване на финансовия актив дисконтира очакваните бъдещи парични потоци (включително очакваните кредитни загуби) до справедливата стойност на РОСІ актива.

Амортизираната стойност на финансовия актив или пасив е сумата, по която се оценява при първоначално признаване минус погашенията на главницата, плюс или минус кумулативната амортизация, чрез използване на ЕЛП (както е описано по-горе), а за финансовите активи, коригирана само за очакваната компенсация за кредитна загуба, докато брутната балансова стойност на финансовия актив е неговата амортизирана стойност преди коригиране за очаквани кредитни загуби.

Изчислението на ЕЛП включва всички транзакционни разходи и такси, платени или получени, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, и всички други премии или отстъпки.

Банката изчислява приходите и разходите от лихви, като прилага ЕЛП към брутната балансова стойност на необезценените финансови активи (експозиции класифицирани във Фаза 1 и 2) или към амортизираната стойност на финансовите пасиви.

За финансови активи, които са станали обезценени след първоначално признаване (експозиции във Фаза 3), Банката изчислява приходите от лихви, като прилага ефективния лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив (брутна балансова стойност коригирана за очаквани кредитни загуби). Ако активът стане необезценен, тогава ЕЛП се прилага отново към брутната балансова стойност.

За финансови активи, които са били кредитно обезценени при първоначално признаване (POCI), лихвеният приход се изчислява чрез прилагане на кредитно-коригиран ЕЛП (изчислен както е описано по-горе) към амортизираната стойност на POCI финансовия актив. За такива активи, дори ако кредитният риск се подобри, приходите от лихви не се изчисляват върху брутната стойност на актива.

Приходите от лихви по всички дългови инструменти се признават в отчета за доходите и се представят в нетния лихвен доход.

(II) Приходи и разходи от/за такси и комисиони

Получените и платените такси и комисиони, които формират част от ефективния лихвен процент на финансов актив или пасив, са включени в ефективния лихвен процент.

Други приходи от такси и комисиони, като приходи от обслужване на сметки и такси за управление на активи (включително такси, базирани на представянето), се признават, когато свързаните с тях услуги се предоставят на клиента, доколкото е много вероятно да не се налага възстановяване на значителна сума на клиентите, призната вече като приход.

Други приходи от такси и комисиони, отнасящи се до валутни операции, внос и износ, преводи, банкови разноски и посредническа дейност, се признават при извършване на съответните трансакции. Другите разходи за такси и комисиони се отнасят главно до такси за трансакции и услуги, които се признават като разход при получаване на услугите.

В случай на договор с клиент, който води до признаването на финансов инструмент във финансовите отчети на Банката, който може да бъде частично в обхвата на МСФО 9, и частично в обхвата на МСФО 15, Банката първо прилага МСФО 9 като определи и измери частта от договора, която е в обхвата на МСФО 9 и впоследствие прилага МСФО 15 към остатъчната част.

2.2.5. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТЪРГУВАНЕ

Нетният доход от търгуване включва печалби и загуби, свързани с деривативни финансови инструменти (хеджиращи и нехеджиращи). Всички промени в справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признават като част от нетния доход от търгуване в отчета за доходите.

2.2.6. ПЕЧАЛБА/(ЗАГУБА) ОТ ЦЕННИ КНИЖА В ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОРТФЕЙЛ

Печалбите/(загубите) от инвестиционни ценни книжа се отнасят до резултати, получени от реализирани печалби и загуби от ценни книжа, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, резултатите от ранната ликвидация на деривативни финансови инструменти за хеджиране на справедлива стойност (такси за прекратяване и отменяне на начисления от последната купонна дата) свързани с облигации, реализирани печалби и загуби от продажба на ценни книжа (облигации), оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

2.2.7. ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ

Банката признава първоначално дълготрайните активи по цена на придобиване. Тя включва покупната цена, включително мита и други невъзстановими данъци, както и разходите, които директно са свързани с доставката и привеждането на актива в действие, съгласно изискванията на Ръководството на Банката. Цената на придобиване на актива представлява паричния еквивалент, платен за придобиване на актива, или друга справедлива стойност. Минималният праг за признаване на разход като актив, възприет от Банката, е 300 лв.

Банката включва последващите разходи към балансовата стойност на актива, само когато е много вероятно бъдещите парични потоци от ползването на актива да бъдат получени и стойността на актива може да бъде измерена надеждно. Всички разходи за ремонти, поддръжката и обновяването на дълготрайния актив се отчитат в отчета за доходите през периода, през който възникват.

След първоначално признаване Банката прилага метода на справедлива стойност по отношение на земя и сгради. Всички останали класове дълготрайни активи се признават по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Справедливата стойност на земя и сгради се определя на база на оценки на професионални оценители и доказателства, основаващи се пазара на недвижими имоти. Основните методи за оценка включват:

- цени на пазарните аналози (оценяваните активи са сравнени с подобни, предлагани на пазара)
- настоящата стойност на бъдещите парични потоци от активи, генериращи наем (ДПП)
- метод на намалената цена (взема се предвид цената, по която актива би могъл да бъде придобит или построен в момента и се намалява със стойността на икономическата и физическата амортизация на актива).

Преоценка на недвижимите имоти се извършва всяка година.

На датата на преоценка, нетната стойност на актива се променя до неговата преоценена стойност като се коригира натрупаната амортизация, като в случаите, в които сумата на натрупаната амортизация е по-малка от ефектът на преоценката нагоре, брутната стойност на актива се коригира с разликата.

Ако в резултат на преоценката стойността на актива е увеличена, увеличението, нетно от данъци, се признава в друг всеобхватен доход и се натрупва като Преоценъчен резерв. Увеличението от преоценка обаче се признава в отчета за доходите до степенята, до която тя възстановява негативната преоценка на същия актив, която преди това е призната в отчета за доходите.

Когато балансовата стойност на един актив се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава първо в друг всеобхватен доход до степенята, до която преди това е признат положителен преоценъчен резерв от преоценката на същия дълготраен актив и впоследствие в отчета за доходите, ако кредитното салдо на преоценъчния резерв не е достатъчно.

С изключение на земята, Банката начислява амортизация на всички имоти, машини и оборудване. Разходите за амортизация се изчисляват чрез прилагане на линейния метод при намаляване на стойността им до неговата остатъчна стойност за срока на практическото му използване както следва:

- Сгради - до 50 години;
- Подобрения на собствени имоти – 15 години;
- Подобрения на наети активи – 15 години;
- Хардуер - 4-10 години;
- Оборудване и мебелировка - 3-20 години;
- Превозни средства - 5 години.

Банката отписва балансовата стойност на дълготраен актив:

- при продажба;
- когато не се очаква да бъдат получени повече икономически ползи от актива.

Печалбата или загубата от отписването на дълготрайния актив се включва в отчета за доходите, когато активът е бил продаден. Печалбата или загубата от отписването на имоти и оборудване се определя като разлика между нетните приходи от продажба и балансовата стойност на актива.

Остатъчната стойност на активите и техният полезен живот се преразглеждат и при необходимост се променят към всяка отчетна дата. Дълготрайните активи, които са обект на амортизация, се преразглеждат периодично за индикации за обезценка. Когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата им стойност би могла да не бъде възстановена, се признава загуба от обезценка, равна на превишението на балансовата стойност на актива над възстановимата му стойност. Възстановимата стойност на дълготрайните активи е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и стойността им в употреба.

2.2.8. НЕМАТЕРИАЛНИ ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

Придобитите от Банката нематериални активи се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка.

Разходи, които са директно свързани с непарични активи без физическа субстанция, които се контролират от Банката и се очаква да генерират икономически изгоди, надхвърлящи разходите за тях в период, по-дълъг от една година, се отчитат като нематериални дълготрайни активи. Разходи, които подобряват или разширяват възможностите на нематериалните активи в допълнение на техните първоначални спецификации и параметри, се капитализират. Разходите, свързани с поддръжката на нематериални активи, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Направените разходи при вътрешното разработване/ подобряване функционалността на нематериални дълготрайни активи се признават като нематериални дълготрайни активи, когато отговарят на критериите за признаване. Разходите за разработването се

капитализират, когато е вероятно Банката да получи икономически ползи от използването на актива и разходите могат да бъдат надеждно измерени.

Отчетените разходи (Приложение 22) включват разходи за персонал на служителите, участвали пряко в създаването на актива и могат да включват и други разходи (за материали и услуги, използвани за създаването на актива, правни такси, регистрационни такси и т.н.).

Нематериалните активи се амортизират по линейния метод в рамките на полезния им живот, както следва:

- Софтуер – 10-15 години;
- Лицензи – 10-15 години;
- Други нематериални дълготрайни активи - 5-15 години.

Нематериалните дълготрайни активи включват софтуер, лицензи, вътрешно разработени и други нематериални активи, които могат да се разделят или произтичат от договорни или други законови права.

Нематериалните дълготрайни активи се преразглеждат периодично за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата стойност е възможно да не бъде възстановена. Балансовата стойност на актива се отписва до неговата възстановима стойност, ако е по-висока от нея.

2.2.9. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Инвестиционен имот се определя като имуществено (земя или сграда – или част от сграда – или и двете), държано (от собственика или от наемателя при условията на финансов лизинг) повече с цел печалба от наем или покачване на неговата пазарна цена, или и двете; отколкото за (а) използване в производството на стоки или услуги или за административни цели; или за (б) продажба в рамките на обичайната икономическа дейност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включително свързаните с него транзакционни разходи. Съгласно модела на справедлива стойност на МСС 40 „Инвестиционни имоти“ след първоначално признаване, инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, определена от независими сертифицирани оценители, като всяка промяна в тях се признава в отчета за доходите като част от други приходи / разходи.

Последващите разходи се начисляват към балансовата стойност на актива само когато е вероятно бъдещите икономически ползи, свързани с позицията, да се влеят в Банката и цената на актива може да бъде надеждно определена. Разходите за ремонт и поддръжка се признават в отчета за доходите в периода, през който са направени.

Инвестиционните имоти се отписват при освобождаването от тях или окончателно изваждане от употреба и когато не се очаква бъдеща икономическа изгода от тяхното освобождаване. Всяка възникваща печалба или загуба (изчислена като разлика между нетните постъпления от продажба и балансовата стойност на актива) се признава в отчета за доходите.

2.2.10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

ФИНАНСОВИ АКТИВИ – КЛАСИФИКАЦИЯ И ОЦЕНКА

Банката класифицира финансовите активи въз основа на бизнес модела за управление на тези активи и характеристиките на техните договорни парични потоци. Съответно, финансовите активи се класифицират в една от следните категории на оценяване: амортизирана стойност, справедлива стойност в друг всеобхватен доход или справедлива стойност в печалбата или загубата.

Покупките и продажбите на финансови активи се признават на датата на уреждане, която е датата, на която Банката се ангажира да закупи или продаде активите. Кредитите, отпуснати от Банката, се признават, когато паричните средства се отпускат на кредитополучателите. Вземанията от клиенти първоначално се оценяват по цена на сделката.

Финансови активи по амортизирана стойност (AC)

Банката класифицира и оценява финансов актив по амортизирана стойност, ако следните два критерия са изпълнени:

- (a) Неговият бизнес модел е „държан за събиране“;
- (б) Неговите парични потоци представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI).

При първоначално признаване, тези активи се оценяват по справедлива стойност, плюс трансакционните разходи и разходите директно съотносими към инструмента. След първоначалното признаване, активите се оценяват по амортизирана стойност, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент. Приходите от лихви, реализираните печалби и загуби от отписване и промените в загубите от кредитна обезценка от активи, отчитани по амортизирана стойност, се признават в отчета за доходите.

Финансови активи оценени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVOCI)

Банката класифицира и оценява финансов актив по FVOCI, ако са изпълнени едновременно следните две условия:

- (a) Неговият бизнес модел е държан, както за събиране, така и за продажба и
- (b) Съгласно договорните условия, на определени дати възникват парични потоци, които представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI)

Неговите парични потоци представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI)

Финансовите активи, които отговарят на тези два критерия са дългови инструменти първоначално признавани по справедлива стойност, плюс трансакционните разходи и разходите директно съотносими към инструмента.

След първоначално признаване, тези инструменти се отчитат по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, освен лихвения приход от тях, печалбите и загубите от валутни преоценки, както и загубите от обезценка, които се отчитат в отчета за доходите. В случай на продажба, натрупаните печалби или загуби, които са признати в друг всеобхватен доход се прехвърлят в отчета за доходите.

Капиталови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVOCI)

Банката може да избере да приложи опцията, за оценяване на капиталовите инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Ако бъде избрана тази опция, тя се прилага при първоначалното признаване на всеки инструмент по-отделно. Печалбите и загубите от тези инструменти, включително когато са отписани, се отчитат през друг всеобхватен доход и впоследствие не се прекласифицират в отчета за доходите. Получените дивиденди се отчитат в отчета за доходите. Банката няма капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (FVTPL)

Банката класифицира и оценява всички други финансови активи, които не са класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тази категория включва дългови инструменти, като заеми и дългови ценни книжа, чиито бизнес модел е държан, както за събиране, така и за събиране и продажба, но не успяват да покрият условието техните парични потоци да са единствено плащане на главница и лихви, капиталови инструменти, които не се отчитат в друг всеобхватен доход, финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти.

Финансов актив, който отговаря на горните условия, за да бъде класифициран в AC или FVOCI, може да бъде определен от Банката по FVTPL при първоначално признаване, ако това елиминира или значително намалява счетоводно несъответствие, което иначе би възникнало.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата, първоначално се отчитат по справедлива стойност, а всички нереализирани печалби или загуби, възникващи от промени в справедливата стойност, се включват в отчета за доходите.

Оценка на бизнес модела и характеристиките на договорните парични потоци

Оценката на бизнес модела определя как Банката управлява група активи за генериране на парични потоци. Тоест дали целта на Банката е единствено да събира договорни парични потоци от актива, да реализира парични потоци от продажбата на активи, или и двете – да събира договорни парични потоци и парични потоци от продажбата на активи. В допълнение, бизнес моделът се определя след агрегиране на финансовите активи в групи (бизнес линии), които се управляват по подобен начин, а не на ниво отделен инструмент.

Бизнес моделът се определя от ключовия управленски персонал на Банката в съответствие с оперативния модел, като се разглежда как се управляват финансовите активи с цел генериране на парични потоци, целите и начина на наблюдение и отчитане на всеки портфейл, както и всяка налична информация за минали продажби и стратегия за бъдещи продажби, където е приложимо.

При извършване на горепосочената оценка, Банката разглежда редица фактори, включително рисковете, свързани с изпълнението на бизнес модела и как тези рискове се оценяват и управляват, свързаната с тях компенсация на персонала, както и честотата, обема и причините за предходни продажби, както и очаквания за бъдещи продажби.

Видове бизнес модели

Бизнес моделите на Банката се разделят на три категории, които са показателни за ключовите стратегии, използвани за генериране на възвръщаемост.

Бизнес моделът „държани за събиране“ (HTC) има за цел да държи финансовите активи с цел събиране на договорните парични потоци. Продажбите при този модел се наблюдават и могат да се извършват по причини, които не са в противоречие с този бизнес модел. По-конкретно, продажбите на финансови активи, дължащи се на влошаване на кредитната им оценка, както и продажбите, близки до падежа на инструмента, се считат за съвместими с целта да се събират договорни парични потоци, независимо от тяхната стойност и честота. Продажбите по други причини може да са в съответствие с модела на HTC, като например нуждите от ликвидност при определен стрес сценарий или продажбите, направени за управление на висока концентрация на кредитен риск. Тези продажби се наблюдават и оценяват в зависимост от честотата и стойността, за да се заключи дали те съответстват на модела HTC.

Финансовите активи, класифицирани в този бизнес модел, включват пари и парични еквиваленти, облигации, предоставени средства на банки и кредити и аванси на клиенти, които се оценяват по амортизирана стойност, при спазване на критериите за оценка на SPPI.

Бизнес моделът държани за събиране и продажба (HTC&S) има за цел както събиране на договорни парични потоци, така и продажба на активите. Дейности като управление на ликвидността, лихвен доход и продължителност на събирането са в съответствие с този бизнес модел, докато продажбите на активи са неразделна част от постигането на целите на този бизнес модел. Дълговите инструменти, класифицирани в този бизнес модел, включват инвестиционни ценни книжа, които се оценяват по FVOCI, при спазване на критериите за оценка на SPPI.

Другите бизнес модели включват финансови активи, които се управляват и оценяват на база справедлива стойност, както и портфейли, държани за търгуване. Това е категория за финансови активи, които не отговарят на критериите на бизнес моделите на HTC или HTC&S, докато събирането на договорните парични потоци може да е случайно за постигане на целите на бизнес моделите.

Бизнес моделите на Банката се преглеждат поне веднъж годишно или по-често, ако има промяна в оценката на продажбите или ако има някакви промени в стратегията и основните дейности на Банката, което може да се види от бизнес плана, бюджета и стратегията за управление на необслужвани експозиции на Банката (NPE strategy).

Оценка на характеристиките на паричните потоци

За да бъде класифициран един финансов инструмент по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, неговите договорни условия трябва на определени дати да поражда парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви (SPPI) върху непогасената главница.

При оценката на това дали договорните парични потоци са SPPI, Банката преценява дали договорните условия на инструмента отговарят на условието за основно кредитно споразумение, т.е. лихвата да включва само компенсация за стойността на парите във времето, кредитния риск, други основни рискове по кредитиране и марж на печалбата. При първоначалното признаване на финансов актив се извършва оценка на това дали активът съдържа договорна клауза, която би могла да промени размера или времето на договорните парични потоци, така че да не съответства на горното условие. Когато договорните условия въвеждат експозиция на риск или променливост, които са несъвместими с основно кредитно споразумение, свързаният финансов актив се счита за неуспешно преминал оценката на SPPI и ще се оценява на база FVTPL.

За целите на оценката на SPPI, Банката разглежда съществуването на различни характеристики, включително, наред с другото, договорно свързани условия, условия за предсрочно плащане, отсрочени безлихвени плащания, опции за удължаване и конвертиране на акции и условия, които въвеждат ливъридж, включително плащания, обвързани с индекси.

В случай на специални споразумения за отпускане на заеми, като например безвъзмездни заеми, Банката в своята оценка на критерия за SPPI взема предвид различни фактори, като например естеството на кредитополучателя и неговата дейност, ценообразуването на заемите, дали то участва в икономическите резултати на базовия актив и степента, в която обезпечението представлява цялата или значителна част от активите на кредитополучателя.

В някои случаи, когато стойността на парите във времето се променя с това, че лихвеният процент на финансов актив периодично се променя, но честотата на промяна не съответства на срочността на лихвения процент или когато лихвеният процент на финансов актив периодично се връща на средна стойност от краткосрочни и дългосрочни лихвени проценти, се извършва количествена оценка („Benchmark Test“), за да се определи дали договорните парични потоци са SPPI.

По-специално, Банката оценява договорните парични потоци на “Реалния инструмент” (РИ), чийто лихвен процент се променя с честота, която не съответства на срока на лихвения процент, и този на “Бенчмарк Инструмент” (БИ), които са идентични във всички отношения, с изключение на това, че срокът на лихвения процент съответства точно на лихвения период. Ако недисконтираните парични потоци на първия се различават значително от референтните парични потоци, заради модифицираната стойност на парите във времето, финансовият актив не отговаря на критерия SPPI и следователно не може да бъде оценен по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. В своята оценка Банката разглежда както ефекта на модифицираната стойност на парите във времето за всеки отчетен период, така и кумулативно за срока на действие на инструмента. Това се прави за живота на инструмента, чрез сравняване на кумулативните прогнозираны недисконтирани парични потоци на РИ и БИ.

За целите на оценката на SPPI, ако договорна характеристика може да има ефект, минимален или незначителен, това не засяга класификацията на финансовия актив. Договорна характеристика не засяга класификацията на финансовите активи, ако тя може да има само незначителен ефект върху договорните парични потоци на финансовия актив. Освен това, договорната характеристика се счита за незначителна за Банката, ако тя засяга договорните парични потоци на инструмента само при възникване на събитие, което е изключително рядко, силно аномално и много малко вероятно.

Банката извършва SPPI оценка за своите кредитни експозиции на продуктова база за кредитите на дребно и част от корпоративния портфейл, където договорите са стандартизирани, докато за останалия корпоративен портфейл оценката се извършва индивидуално.

Оценката на SPPI за дългови ценни книжа се извършва централно от Групата, като се използва автоматизирано решение, съответно по дати на възникване и придобиване, като се вземат предвид характеристики, водещи до променливост в договорните парични потоци на финансов инструмент, която могат да доведат до плащания не само на главница и лихва.

Отписване на финансови активи

Банката отписва финансов актив, когато изтекат неговите договорни парични потоци, или правата за получаване на тези парични потоци се прехвърлят при окончателна продажба, при която са прехвърлени по същество всички рискове и ползи от собствеността. В допълнение, финансов актив се отписва, дори ако се запазят права за получаване на парични потоци, но в същото време Банката поема задължението да изплати получените парични потоци без съществено забавяне (преминаване през споразумение) или когато по същество всички рискове и изгоди нито се прехвърлят, нито се задържат, но Банката е прехвърлила контрол върху актива. Контролът се счита за прехвърлен, ако и само ако приобретателят има практическата възможност да продаде актива в неговата цялост на несвързано трето лице.

При отписване на финансов актив разликата между балансовата стойност на актива и сумата на i) полученото възнаграждение (включително новопридобит актив с приспаднат новопридобит пасив) и ii) натрупаната печалба или загуба, призната в друг всеобхватен доход за финансови активи отчитани по FVOCI, се признава в отчета за дохода.

Банката може да променя договорните условия на финансов актив или като отстъпка, предоставена на клиент, който е изправен пред финансови затруднения, или поради други търговски причини, като промени в пазарните условия, конкуренцията или запазването на клиентите.

В случаите, когато договорните парични потоци на даден финансов актив са били променени и промяната се счита за достатъчно съществена, първоначалният финансов актив се отписва. Банката отчита модифицирания актив като „нов“ финансов актив по справедлива стойност, а разликата с нетната балансова стойност на съществуващия се записва в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

Модификации, които могат да доведат до отписване, включват:

- промяна на кредитополучателя;
- промяна във валутата, в която е отпусната кредитната експозиция;
- консолидация на дълга, при която два или повече необезпечени потребителски кредити са консолидирани в един нов обезпечен кредит;
- премахване или добавяне на клауза за преобразуване и / или механизми за разпределяне на печалбата и подобни условия, които са релевантни към SPPI;
- всякакви други промени, които водят до съществена разлика на условията по променения договор от тези по първоначалния договор (например нова клауза, поради която заемът не може да се счита, че е съгласно основното кредитно споразумение).

2.2.11. РЕКЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Банката рекласифицира финансов актив само когато променя своя бизнес модел за управление на финансови активи. Обикновено промяната в бизнес модела се очаква да бъде рядка и се случва, когато Банката започне или престане да извършва дейност, която е съществена за нея; например, когато се придобива, продава или прекратява бизнес линия. В редките случаи, когато има промяна в съществуващите бизнес модели, актуализираната оценка се одобрява от компетентните комитети на Банката и изменението се отразява по подходящ начин в бюджета и бизнес плана на Банката.

Промени в намеренията, свързани с конкретни финансови активи (дори и при значителни промени в пазарните условия), временно изчезване на определен пазар за финансови активи или прехвърляне на финансови активи между части на Банката с различни бизнес модели, не се разглеждат като промени в бизнес модела. Рекласификацията се прилага проспективно от датата на която е извършена, следователно признатите преди това печалби, загуби (включително загуби от обезценка) или лихви не се преизчисляват.

2.2.12. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

Класификация и измерване

Банката може да класифицира финансовите си пасиви в следните категории: финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, и финансови пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба.

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба, се състоят от две подкатегории: финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба при първоначално признаване.

Финансовите пасиви, държани за търгуване, са тези, които Банката поема основно с цел обратно изкупуване в краткосрочен план за краткосрочна печалба.

При първоначално признаване Банката може да определи неотменимо финансовите пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба, когато е изпълнен един от следните критерии:

- това елиминира или значително намалява счетоводното несъответствие, което иначе би възникнало от оценяването на активи или пасиви или признаването на печалбите и загубите по тях на различни основи; или
- група от финансови пасиви или финансови активи и финансови пасиви се управлява и оценява на база справедлива стойност, съгласно документирана стратегия за управление на риска или инвестиционна стратегия; или
- финансовият пасив съдържа един или повече внедрени деривати, които значително променят паричните потоци, които в противен случай биха се изисквали от договора.

Финансовите пасиви, оценявани по FVTPL, първоначално се признават по справедлива стойност. Промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите, с изключение на промените в справедливата стойност, дължащи се на промени в собствения кредитен риск на Банката, които са признавани в друг всеобхватен доход и не се прекласифицират в отчета за доходите при отписване на пасивите. Въпреки това, ако такова третиране създава или увеличава счетоводното несъответствие в отчета за доходите, всички печалби или загуби от този финансов пасив, включително ефектите от промените в кредитния риск, се признават в отчета за доходите.

Към края на 2021 г. и 2020г. Банката класифицира всички свои финансови пасиви по амортизирана стойност.

Отписване на финансови пасиви

Финансов пасив се отписва, когато задължението по пасива бъде погасено, анулирано или изтече. Когато съществуващ финансов пасив на Банката се замени с друг от същия контрагент при съществено различни условия, или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава промяна се третира като погасяване на първоначалния пасив и признаване на ново задължение и всяка възникнала разлика се признават в отчета за доходите.

Банката счита, че условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци съгласно новите условия, включително всички такси, платени след приспадане на получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, е най-малко 10% различна от дисконтирана сегашна стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив.

2.2.13. ПРИХВАЩАНЕ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Ако размяната на дългови инструменти или промяната на условия се осчетоводяват като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

Финансовите активи и пасиви се прихващат и в баланса се представят по тяхната нетна стойност, единствено и само, когато е налице законно основание за такова нетиране на признатите стойности и е налице намерение същите да бъдат уредени при настъпване на падежа им на нетна основа, или реализирането на активите и покриването на пасивите да бъде извършено едновременно.

2.2.14. СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ

Справедливата стойност е цената, която може да бъде получена за продажбата на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущите пазарни условия или, ако няма такива, на най-изгодният пазар, до който Банката има достъп на тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение.

Банката измерва справедливата стойност на един инструмент, използвайки котираната цена на активен пазар за този инструмент, ако такава е налична. Пазарът се счита за активен, ако сделките за актива или пасива се извършват с достатъчна честота и обем, така че да предоставят постоянно ценова информация. Когато няма котирана цена за идентичен актив или пасив, справедливата стойност се измерва посредством други техники за оценка, които максимизират използването на подходящи наблюдавани входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни.

Избраната техника на оценяване отчита всички фактори, които участниците на пазара биха взели предвид при ценообразуването на една сделка.

Банката е избрала да използва средната цена като практическо средство за измерване на справедливата стойност в рамките на спреда купува-продава.

Най-доброто доказателство за справедливата стойност на финансов инструмент при първоначално признаване обикновено е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на предоставеното или полученото възнаграждение, освен ако Банката не определи, че справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката. В този случай, ако справедливата стойност се доказва от котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив (т.е. входни данни от ниво 1) или въз основа на техника за оценка, която използва само данни от наблюдавани пазари, печалбата или загубата в ден първи се признава в отчета за доходите. От друга страна, ако справедливата стойност се докаже чрез техника на оценяване, която използва ненаблюдаеми входящи данни, финансовият инструмент първоначално се оценява по справедлива стойност, коригирана с цел отлагане на разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката (печалба или загубата в ден първи). Впоследствие отсрочената печалба или загуба се амортизира на подходяща база през целия срок на действие на инструмента или се освобождава по-рано, ако дадена цена на активен пазар или пазарна информация стане налична или финансовият инструмент е закрит.

Всички активи и пасиви, за които справедливата стойност се оценява или оповестява във финансовите отчети, се категоризират в йерархията на справедливата стойност на базата на най-ниското ниво на входни данни, които са значими за оценката на справедливата стойност като цяло (Приложение 5.3).

За активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност на повтаряща се база, Банката отчита прехвърляния в и от нивата на йерархията на справедливата стойност годишно за годината, през която е извършен трансферът на финансовия инструмент

2.2.15. ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Обезценка на финансови активи

Банката признава очакваните кредитни загуби (ОКЗ), които отразяват промените в кредитното качество след първоначалното им признаване за финансовите активи, които се оценяват по АС и FVOCI, включително кредити, вземания по лизинг, дългови ценни книжа, договори за финансови гаранции и кредитни ангажименти. Не се признават ОКЗ за капиталови инвестиции.

ОКЗ са среднопретеглена оценка на вероятните кредитни загуби, която отразява стойността на парите във времето. При първоначално признаване на финансовите инструменти в обхвата на политиката за обезценка, Банката отчита загуба, равна на 12-месечен ОКЗ, което е ОКЗ в резултат на неизпълнение, което е възможно през следващите дванадесет месеца. Впоследствие, за онези финансови инструменти, които са претърпели значително увеличение в кредитния риск (SICR) след първоначалното им признаване, се признава провизия за загуба, равна на ОКЗ за целия жизнения цикъл, произтичаща от събития не неизпълнение, които са възможни през очаквания живот на инструмента. Ако при първоначалното признаване финансовият актив отговаря на дефиницията за закупен или възникнал обезценен кредит (POCI), провизията за загуба се основава на промяната в ОКЗ за срока на актива.

Обезценките за загуби на търговски вземания винаги се измерват в ОКЗ, за жизнения цикъл на вземането. За всички останали финансови активи, подлежащи на обезценка, се прилага общият тристепенен подход.

Съответно ОКЗ се признават, като се използва тристепенен подход, основан на степента на влошаване на кредита след възникването му:

- Фаза 1 - съгласно МСФО 9, ако кредитният риск по кредитна експозиция не се е увеличил значително към датата на отчитане в сравнение с датата на възникване, Банката следва да оцени загубата за тази кредитна експозиция в размер равен на очакваните кредитни загуби. За 12 месеца. 12-месечната ОКЗ представлява част от ОКЗ за целия живот, който произтича от събития на неизпълнение, които са възможни в рамките на следващите 12 месеца след отчетната дата и е равна на очаквания паричен недостиг през срока на кредита или група от кредитни експозиции, дължащи се на загуби, които биха могли да възникнат през следващите 12 месеца от отчетната дата. Недостигът на средства за целия живот, който ще настъпи, ако неизпълнението се случи през следващите 12 месеца след отчетната дата (или по-кратък период, ако очакваният живот на кредитната експозиция е по-малък от 12 месеца), се претегля с вероятността за възникване на неизпълнение (PD) през следващите 12 месеца след отчетната дата (или по-рано, при по-кратък срок).

За кредитни експозиции с остатъчен срок, по-малък от една година се прилага 12-месечно PD. За дългови ценни книжа с остатъчен матуритет, по-малък от 12 месеца се използва вероятност от неизпълнение, съответстваща на оставащия срок до падежа. Финансови активи, които не са кредитно обезценени и които са новосъздадени или закупени, както и активи, признати като нововъзникнали след съществена промяна, първоначално се класифицират във Фаза 1.

- Фаза 2 - Банката трябва да признава промените в 12-месечна ОКЗ чрез компенсации и да премества кредитни експозиции към измерване на ОКЗ за целия живот, при условие че има значително увеличение на кредитния риск на експозицията. ОКЗ за целия живот са очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни събития на неизпълнение през очаквания живот на кредитната експозиция (т.е. Фаза 2, Фаза 3) и POCI. Загубите от обезценка се оценяват като ОКЗ за целия живот, ако кредитният риск на даден инструмент към датата на възникване се е увеличил значително след неговото признаване. Ако кредитният риск от кредитна експозиция не се е увеличил значително в последващ период, Банката връща оценката на провизиите за обезценка от ОКЗ за живота на кредита до 12-месечна ОКЗ.
- Фаза 3 - Финансовите инструменти, които се считат за обезценени, са включени в тази фаза. Подобно на Фаза 2, провизиите за кредитни загуби отразяват очакваните кредитни загуби за целия живот на инструмента.
- Закупени или възникнали кредитни обезценени активи (POCI) са финансови активи, които са обезценени при първоначално признаване. ОКЗ се признават или освобождават само до степента, до която е налице последваща промяна в очакваните кредитни загуби за живота на активите. POCI експозициите не подлежат на разпределение в някоя друга от фазите, тъй като тези експозиции са обезценени към датата на първоначално признаване от Банката и винаги се оценяват въз основа на очакваните кредитни загуби за целия живот. Освен закупените активи, POCI активите могат да включват и финансови инструменти, които се считат за нови активи, след съществена промяна по съществуващ актив, която се счита за отписване. Всяка последваща положителна промяна на техните очаквани парични потоци се признава като печалба от обезценка в отчета за доходите, дори ако очакваните парични потоци надвишават очакваните парични потоци при първоначалното им признаване.

Дефиниция за неизпълнение

Считано от 01.01.2021 г., Банката прилага новата дефиниция за неизпълнение (New DoD), съгласно насоките на ЕВА (член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013). Информация за прилагането на новата дефиниция за неизпълнение е предоставена в бележка 5.2.1.2 (а).

Финансов актив става кредитно обезценен, когато са настъпили едно или повече събития, които имат неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци на тази експозиция:

- Кредитополучателят изпитва значително затруднение при посрещането на финансовите си задължения.
- Налице е нарушение на договора, като неизпълнение или просрочие.
- Банката, поради икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на кредитополучателя, е предоставила на кредитополучателя отстъпка(и), която Банката при равни други условия не би предоставила.
- Има вероятност кредитополучателят да изпадне в несъстоятелност.
- За POCI актив, покупка с голяма отстъпка, която отразява претърпените кредитни загуби, се счита за събитие, пораждащо загуба. Банката оценява критерия за дълбок дисконт, следвайки принципен подход, с цел да включи цялата налична и доказуема информация, която отразява пазарните условия към момента на оценката.

Държавни дългови ценни книжа

За държавни дългови ценни книжа Банката определя риска от неизпълнение, като използва вътрешна скала за кредитен рейтинг и ги счита за кредитно обезценени, ако вътрешният кредитен рейтинг на емитента/контрагента към датата на отчета е еквивалентен на "С" (рейтинговата скала на Moody's). Дълговите инструменти с външен рейтинг, еквивалентен на "С", винаги се считат за обезценени и носят еквивалентния вътрешен рейтинг, който отговаря на неизпълнение.

Значително увеличение на кредитния риск (SICR) и разпределение по фази

Определянето дали ОКЗ трябва да се основава на 12-месечни очаквани кредитни загуби или очаквани кредитни загуби за целия живот зависи от това дали е имало значително увеличение на кредитния риск (SICR) на финансовите активи, издадените кредитни ангажименти и договорите за финансова гаранция в сравнение с момента на възникване на експозицията.

На всяка отчетна дата Банката извършва оценка дали рискът от възникване на неизпълнение през оставащия очакван живот на експозицията се е увеличил значително от очаквания риск от неизпълнение, оценен при възникването на експозицията.

Оценката за SICR се извършва, като се използват както качествени, така и количествени критерии, базирани на разумна и подкрепяща информация, която е налична без излишни разходи или усилия, включително прогнозна информация и макроикономически сценарии, както и исторически опит.

Оценката на SICR за дългови ценни книжа се извършва на индивидуална основа въз основа на броя на пониженията във вътрешната скала за кредитен рейтинг от датата на създаване.

Банката използва посочените по-долу критерии за целите на установяване на значително увеличение на кредитния риск:

(I) Сравнение на PD за остатъчния живот на кредита

Банката счита за значително увеличение на кредитния риск (SICR) по отношение на кредитна експозиция, когато „Текущата остатъчна вероятност за неизпълнение“ към всяка отчетна дата (текуща остатъчна продължителност на живота) е по-висока от остатъчната вероятност за неизпълнение при същата точка на очакваната крива на PD при възникване на определен праг (остатъчен праг на остатъчната продължителност на живота).

В случаите, когато договорните парични потоци по кредитна експозиция са били изменени и първоначалната кредитна експозиция е била отписана, Банката използва датата на същественото изменение като дата на възникване на новата модифицирана експозиция на заема за целите на сравнението на PD за остатъчната продължителност на живота. От друга страна, в случаите, когато изменението не е достатъчно съществено, се прави сравнение между риска от неизпълнение при първоначално признаване (на базата на първоначалните непроменени договорни условия) и риска от неизпълнение към датата на отчета (относно променените договорни условия).

(II) Мерки по преструктуриране

Отстъпките, предоставени през последните 24 месеца на кредитни експозиции в резултат на финансови затруднения на кредитополучателя, които в противен случай не биха били взети предвид от Банката, се идентифицират като свързани със значително увеличение на кредитния риск SICR и по този начин експозицията се разпределя във Фаза 2.

(III) Индикатори за спиране

Банката прилага критерий за спиране 30 дни просрочие идентифициране на SICR. По-специално, кредитите, които са просрочени повече от 30 дни и под 90 дни, се считат за свързани със значително увеличение на кредитния риск и се класифицират във Фаза 2.

Освен това Ръководството може да прилага временни колективни корекции, когато определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното определяне на експозиции, които споделят едни и същи характеристики на кредитен риск, за да отрази макроикономически или други фактори, които не са напълно отразени от настоящите модели за кредитен риск. Тези фактори могат да зависят от информация като вида на експозицията, специфичната информация на контрагента и характеристиките на финансовия инструмент, като тяхното прилагане изисква значителен анализ и оценка.

Преминане от Фаза 2 във Фаза 1

Кредитна експозиция, която е класифицирана във Фаза 2 поради значително увеличение на кредитния риск, се прекласифицира към Фаза 1, когато вече не отговаря на нито един от гореспоменатите критерии за Фаза 2.

Когато мерките за реструктуриране са били приложени в миналото и експозицията е категоризирана като реструктурирана редовна експозиция (поради прилагане на мерки

за реструктуриране или вследствие на оздравяване на необслужвана реструктурирана експозиция), следните условия трябва да бъдат изпълнени, за да се класифицира обратно към Фаза 1:

- Счита се за редовна, включително когато е била прекласифицирана от необслужвана експозиция, след като е направен анализ на финансовото състояние на кредитополучателя и той показва, че вече не отговаря на условията, за да се счита за необслужвана експозиция;
- Изминали са най-малко две години изпитателен период от датата, от която се счита, че реструктурираната експозиция е обслужвана;
- Редовни плащания в значителен размер по главницата или лихвата са направени през най-малко половината от изпитателния период (т.е. една година).

Преминване от Фаза 3 във Фаза 2

Финансов актив се прехвърля от Фаза 3 към Фаза 2, когато критериите, въз основа на които финансовият актив е характеризиран като обезценен, вече не са валидни. По-специално следва да бъдат изпълнени следните критерии:

- Експозиции с ЕБО категория Non-Performing (NPE) се прехвърлят от Фаза 3 към Фаза 2, когато категорията се промени на Performing Exposure (PE), и спазвайки най-малко тримесечен изпитателен срок от деня, в който критериите за неизпълнение последно са били валидни, като текущото просрочие на сделката е по-голямо от 30 и по-малко от 90 дни.
- Експозиции от ЕБО категория Non-Performing Forborne се прехвърлят от Фаза 3 към Фаза 2, когато категорията се промени на Performing Forborne Cured NPE (PFC), след изпълнение на всички условия за изпитателния период:

Условия, прилагани през целия 12-месечен изпитателен срок:

- Дните просрочие остават 0;
- Няма приложена нова мярка за реструктуриране;
- Няма нови събития на неизпълнение на ниво експозиция;
- Всяко нарушение на гореспоменатите условия води до подновяване на 12-месечния изпитателен срок.

Условия, прилагани в края на изпитателния период:

- Кредитополучателят е заплатил, чрез редовните си погасявания и в съответствие с условията на реструктурирането, обща сума, равна сбора от сумата от просрочената сума и сумата, която е била отписана, преди класификацията за NPF.

Критерии за групиране на експозициите въз основа на характеристики на споделения кредитен риск

Банката сегментира кредитните си експозиции въз основа на характеристиките на споделения кредитен риск за целите на едновременно оценяване на значително увеличение на кредитния риск и измерване на обезценка за загуби по кредити на колективна основа. Различните сегменти имат за цел да групират кредитните експозиции в хомогенни групи по отношение на очакваните PD и степени на възстановяване в случай на неизпълнение.

Споделените характеристики на кредитния риск, използвани за сегментирането на кредитните експозиции, включват следното:

- Тип инструмент (например кредитни експозиции, дългови инструменти и т.н.)
- Тип портфейл (например Кредитиране на гребно, Корпоративно банкиране и т.н.)
- Клас активи (например ипотечни, потребителски кредити, малък бизнес, големи корпоративни фирми, средни фирми и др.)
- Вид продукт (например револвиращи кредити, лични заеми, консолидация на дълга и др.)
- Оценка на кредитния риск (т.е. сегментиране по групи рейтинги)
- Дата на първоначално признаване (т.е. сегментиране по периоди)
- Оставащ срок до падежа (т.е. сегментиране въз основа на оставащия срок)
- Наблюдавана кредитна история (т.е. характеристики, базирани на поведението на кредитополучателите по обслужване на дълга, записано в регистрите на Банката)

Кредитните експозиции се разпределят в групи въз основа на характеристиките на споделения кредитен риск при първоначално признаване. На последващи периоди Банката преоценява групирането на своите експозиции поне веднъж годишно, за да се гарантира, че групите остават хомогенни по отношение на идентифицираните характеристики на споделения кредитен риск, а експозициите се пресегментират в случаите, когато съответната нова информация стане налична по отношение на кредитния риск, свързан с конкретните експозиции, или когато има промяна във възприятието на ръководството в сравнение с първоначалното признаване.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Измерването на ОКЗ е безпристрастна среднопретеглена с вероятности оценка на кредитните загуби, която отразява стойността на парите във времето, определена чрез оценяване на диапазона възможни резултати. Кредитна загуба е разликата между паричните потоци, дължими на Банката, в съответствие с договорните условия на инструмента и паричните потоци, които Банката очаква да получи (т.е. дефицит на парични средства), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (ЕЛП) на същия инструмент, или кредитно-коригиран кредитен ЕЛП в случай на закупени или възникнали кредитно обезценени активи (РОСИ). При измерването на ОКЗ се разглежда информация за минали събития, текущи условия и разумни и доказуеми прогнози за бъдещи условия.

Банката оценява очакваните парични дефицити, които отразяват очакваните парични потоци от всички възможни източници, включително обезпечения и други кредитни

подобрения, които са част от договорните условия и не се признават отделно. В случай на обезпечен финансов инструмент, очакваните парични потоци, свързани с обезпечението, отразяват стойността и момента на паричните потоци, които се очакват от ликвидацията, намалени с дисконтираните разходи за придобиване и продажба на обезпечението, независимо дали е възможна ликвидация.

ОКЗ се изчисляват за максималния договорен период, през който Банката е изложена на кредитен риск, който се определя на базата на съществените условия на инструмента, или в случай на револвиращи кредити, като се вземат предвид фактори като очакваните от Банката управленски действия за смекчаване на кредитния риск и предишната практика.

Вземанията от клиенти, произтичащи от дейностите на Банката, различни от кредитиране, са представени в Други активи и обикновено са краткосрочни. Като се има предвид, че обикновено няма значителен финансов компонент, провизията за загуба на такива финансови активи се определя като сума, равна на очакваните кредитни загуби за целия жизнен цикъл при опростения подход.

Входящи данни ключови за оценка на очаквани кредитни загуби

Изчисленията на ОКЗ се основават на срочната структура на вероятността от неизпълнение (PD), загубата от неизпълнение (LGD), експозицията в неизпълнение (EAD) и други входни параметри като кредитен конверсионен фактор (CCF) и процент на предплащане. Като цяло Банката извлича тези параметри от вътрешно разработени статистически модели и наблюдавани текущи данни и исторически данни, използвайки съществуващото развитие на инфраструктурата за регулаторната рамка и практиките за управление на риска.

PD представлява вероятността от неизпълнение, оценена въз основа на преобладаващите икономически условия към датата на отчета, коригирана, за да се вземат предвид прогнозите за бъдещи икономически условия, които е вероятно да повлияят на риска от неизпълнение през даден времеви хоризонт. Банката използва PD за точки във времето (PiT), за да премахне всякакви пристрастия към исторически данни, като по този начин има за цел да отрази гледната точка на ръководството за бъдещето към датата на отчета, като включва съответната информация за бъдещето, в това число макроикономически сценарии.

За изчисляване на ОКЗ се използват два вида PD:

- 12-месечен PD, който е очакваната вероятност за неизпълнение през следващите 12 месеца (или през остатъка от живота на финансовия актив, ако той е по-малък от 12 месеца). Използва се за изчисляване на 12-месечен ОКЗ за експозиции във Фаза 1.
- PD за целия живот, която е очакваната вероятност за неизпълнение през остатъчния живот на финансовия актив. Той се използва за изчисляване на ОКЗ за жизнения цикъл за експозиции от Фаза 2, Фаза 3 и POCI.

За държавни дългови ценни книжа кредитни рейтинги се получават от международна рейтингова агенция (Moody's Analytics CreditEdge), като се използват методологии на риска, които максимизират използването на обективни променливи, които не съдържат преценка, а пазарни данни. Банката изчислява единична среднопретеглена 5-годишна PD за всички придобивания на една и съща дългова ценна книга, след което PD се навързва към таблицата с рейтинги, предоставена от Moody's Analytics CreditEdge на месечна база. Въз основа на PD диапазоните, определени в таблицата, се присвоява кредитен рейтинг. В случай на контрагенти, за които няма налична информация, групата определя вътрешни кредитни

рейтинги, получени от вътрешни модели. За корпоративни дългови ценни книжа, които са част от кредитния портфейл на Банката, важат политиките и правилата за обезценка на кредитите.

Експозицията в неизпълнение (EAD) е приблизителна оценка на експозицията към бъдеща дата на неизпълнение, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след отчетната дата, включително погасяване на главница и лихви съгласно погасителен план и очаквани усвоени средства. EAD включва както балансови, така и задбалансови експозиции. Балансовата експозиция съответства на общата сума, която е изтеглена и се дължи за плащане, която включва непогасената главница, начислени лихви и всякакви просрочени суми. Задбалансовата експозиция представлява кредитът, който е на разположение за изтегляне, в допълнение към балансовата експозиция.

Освен това, коефициентът за Коефициент на усвояване на задбалансовия дълг (CCF) се използва за преобразуване на сумата на задължението и други задбалансови суми до сума в EAD. Това е моделирано предположение, което представлява част от всяка неизползвана експозиция, която се очаква да бъде изтеглена преди възникване на събитие за неизпълнение. В допълнение, процентът на предсрочно погасяване е прогноза за предсрочни авансови плащания по експозицията на заема, надвишаваща договорното погасяване съгласно графика за погасяване, и се изразява като процент, прилаган към EAD за всеки период, като съответно намалява последната сума. LGD представлява очакването на Банката за размера на загубата от експозиция в неизпълнение и разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които Банката очаква да получи, включително всякакви суми от ликвидация на обезпечения. LGD варира според вида на контрагента, вида и поредност на претенцията, наличието на обезпечение или друга кредитна подкрепа и обикновено се изразява като процент от EAD. Банката разделя кредитния портфейл в две широки категории - обезпечени и необезпечени. За обезпечени експозиции, Банката оценява LGD компонента, използвайки лихвени проценти, които отразяват паричните постъпления, оценените постъпления от ликвидация на обезпечения, оценки за реализацията във времето, разходите за реализация и т.н. и време за възстановяване. Когато стойностите на компонентите на LGD зависят от макроикономически данни, такива видове зависимости се отразяват чрез включване на информация за бъдещето, като прогнозни индекси на цените в съответните модели. Оценката на горепосочените стойности на компонентите в LGD отразява наличните исторически данни, които обхващат разумен период, т.е. пълнен икономически цикъл. По отношение на дълговите ценни книжа, LGD обикновено се основава на исторически данни, получени главно от проучванията на агенциите за кредитен рейтинг, но може също така да се определи, като се вземе предвид съществуващата и очаквана структура на задълженията на длъжника и макроикономическата среда.

При изчисляването се взема предвид поредността на дълговата ценна книга, всяко потенциално обезпечение от длъжника или друг вид покритие.

По отношение на придобития портфейл на BNP Paribas Personal Finance Bulgaria, банката прилага следната методология за определяне на рисковите параметри, използвани при изчисляването на ОКЗ:

- Вероятност за неизпълнение (PD) – извършена е симулация, която се базира на прага за материално просрочие, прилаган в Юробанк България, за да се получат исторически данни за представянето на портфейла на ниво сделка. Получената извадка е използвана за определяне на подходящите логистични регресии за съответните продукти, чрез които се определя 12-месечната вероятност за неизпълнение. Въз основа на изчислената 12-месечна вероятност за неизпълнение се определя подходящата крива на PD чрез използване на МСФО 9 моделите на Юробанк България.

- Проценти на предсрочно погасяване (PR) – използвайки извадката за PD по-горе (като се има предвид факта, че вероятността е условна от две събития – сделката не преминава в класификацията "неизпълнение" и се изплаща преди договорния падеж), вероятността за предплащане за портфейла на PF се изчислява, като се използва методологията на Юробанк България.
- Кредитен конверсионен коефициент (CCF) – стойностите се изчисляват по методологията на Юробанк България чрез конструиране на дърво на решенията, което взема предвид наличните данни от PF.
- Загуба при неизпълнение (LGD) – асоциираните LGD пулове за портфолиото на PF са тези с най-консервативни стойности с достатъчен брой наблюдения от портфолиото на Юробанк България.

След асоцииране на рисковите параметри към всяка сделка, изчисляването на ECL се извършва в системата SAS по методологията на Юробанк.

Прогнозна информация

Измерването на очакваните кредитни загуби за всяка фаза и оценката на значителните увеличения на кредитния риск разглеждат информация за разумни и подкрепящи прогнози за бъдещи събития и макроикономически условия. Оценката и прилагането на прогнозна информация изисква значителна преценка.

Банката използва най-малко три макроикономически сценария (т.е. базов, неблагоприятен и оптимистичен) за постигане на целта за измерване на ОКЗ по начин, който отразява безпристрастен и вероятно претеглен резултат.

Сценариите се отразяват в рисковите параметри, а именно 12-месечни PD, PD до края на живота на кредита и LGD, следователно се използват три набора от всеки от тези параметри, в съответствие с разработените сценарии.

Всеки сценарий има тегло, което представя вероятността за възникване за всеки от тези сценарии. Тези тегла се прилагат за трите групи изчисления на параметрите, за да се получи една единствена стойност на рисковия параметър, която впоследствие се използва както при оценката на SICR, така и при измерването на ОКЗ.

Модифицирани финансови активи

Банката може, в хода на обичайната си дейност, да променя договорните условия на дадено кредитно споразумение или като отстъпка, предоставена на клиент, изправен пред финансови затруднения или поради други търговски причини като промени в пазарните условия, конкуренция в банковата индустрия, задържане на клиенти и др.

При изменение на договорните условия на дадено кредитно споразумение следва да се направи оценка на това дали изменението на договорните условия е съществено, за да се направи заключение дали промяната отговаря на изискванията за отписване на първоначалния инструмент и признаването на нов въз основа на променените договорни условия.

Като цяло, кредитната експозиция се отписва само тогава, когато договорните парични потоци по експозицията изтичат или експозицията се прехвърли и прехвърлянето се определя като отписване.

Решението дали изменението на договорните условия на дадено кредитно споразумение се счита за достатъчно съществено, за да предизвика счетоводно отписване, изисква упражняването на преценка. В този контекст Банката оценява промените въз основа на тяхната значимост както на изменението на паричните потоци, така и на рисковия профил на кредитната експозиция, като използва качествени критерии, които показват дали е настъпило изтичане на договорните права върху тези парични потоци. Също така се вземат предвид и други фактори, засягащи промяната на очакваните парични потоци и рисковия профил на кредитната експозиция, подлежащи на промяна.

В случаите, когато изменението на договорните парични потоци не се счита за съществено (след оценката за отписване, извършена с помощта на посочените по-горе критерии за отписване), изменението не води до отписване. Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава разликата като печалба или загуба от изменение, която се отразява в отчета за доходите. Когато модификацията включва опрощаване на дълга, частта от актива, подлежащ на опрощаване, се отписва първо и след това се извършва изчисляването на печалбата / загубата от модификацията.

Банката може да промени договорните условия на кредитна експозиция като отстъпка, предоставена на клиенти, изправени пред, или които са на път да се изправят пред финансови затруднения. Когато се прилага такова преговаряне, основните събития, които представляват модификация, са следните:

- Промяна на лихвения процент над определено ниво
- Промяна на кредитополучателя
- Промяна във валутата, в която е отпусната кредитната експозиция
- Преструктуриране, което включва консолидиране на дълга.

Банката е изградила структурирана рамка както за SPPI оценка, така и за оценка на финансови активи за отписване, които се извършват, за да се осигури подходяща класификация и измерване. Банката индикативно счита качествените критерии, посочени в счетоводната си политика за индикатори защото те представляват съществена промяна на договорните условия и те могат да доведат до отписване на кредитна експозиция, като тези индикатори включват промяна на вида на валутата, в която е деноминирана кредитната експозиция, промяна в кредитополучателя, промени в лихвените проценти, които се считат за значими, консолидация на дълг и др. По-конкретно, Банката е въвела няколко нива на защита чрез извършване на прегледи както на оценките, така и на резултатите от тях от висшето ръководство с подходящи познания както за кредитни експозиции, така и за дългови ценни книжа.

Представяне на кредитната загуба

За дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност, загубите от обезценка се признават като провизия за загуба в отчета за доходите, като се намалява брутната балансова стойност на дълговите инструменти в баланса. За дългови инструменти, оценени по FVOCI, загубите от обезценка се признават в друг всеобхватен доход и натрупаната сума не намалява балансовата стойност на дълговите инструменти в баланса. За задбалансови финансови инструменти, произтичащи от кредитни дейности, обезценката за кредитни загуби е представена в Други пасиви, докато съответната ОКЗ се признава като загуба от обезценка.

Отписване на финансови активи

Когато Банката няма очаквания за възстановяване на дългов инструмент в неговата цялост или част от него, брутната балансова стойност на този инструмент се намалява директно, частично или изцяло, срещу обезценката. Сумата, се счита за отписана. Последващите плащания на отписани суми намаляват размера на загубите от обезценка и се отчитат в отчета за доходите. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на действия по принудително изпълнение, за да се спазят процедурите на Банката за възстановяване на дължимите суми.

2.2.16 СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ И ЦЕННИ КНИЖА НАЕТИ/ОТДАДЕНИ ПОД НАЕМ

(I) Споразумения за обратно изкупуване

Ценните книжа, които служат като обезпечение по “repo” сделки, се отчитат във финансовите отчети като ценни книжа, държани за търгуване, докато задължението към отсрещната страна се отчита съответно като депозити, дължими на други банки или на клиенти. Предоставеният ресурс по “обратни repo” сделки се отчита като предоставени кредити на други банки или клиенти. Разликата между продажната и покупната цена се отчита като лихва и се признава равномерно за срока на сделката по метода на ефективния лихвен процент.

(II) Ценни книжа наети/отдадени под наем

Ценните книжа, отдадени под наем от Банката, продължават да се отчитат във финансовите отчети. Ценните книжа, наети от Банката, не се признават във финансовите отчети, освен когато те са продадени на трети страни, в който случай задължението за връщането им се записва по справедлива стойност като търговско задължение

2.2.17. ЛИЗИНГ

(I) БАНКАТА КАТО ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛ

Когато Банката стане лизингополучател в договор за лизинг, признава в началото на срока на лизинга, задължение за лизинг и съответно актив с право на ползване (RoU), когато придобие контрол върху физическото използване на актива.

Задълженията за лизинг са представени в Други пасиви и активи с право на ползване (RoU) в Имоти и оборудване. Задълженията за лизинг се оценяват въз основа на настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания през срока на лизинга, дисконтирани с помощта на вътрешно дефиниран лихвен процент. За Банката допълнителният лихвен процент по заеми е равен на цената по депозитите на Банката за съответната валута. Разходите за лихви по лизингови задължения се представят в рамките на нетния лихвен доход.

Първоначално активът с право на ползване (RoU) се отчита в размер, равен на задължението за лизинг и се коригира за получени предплащания за наем, първоначални преки разходи или получени стимули по лизинговия договор. Впоследствие активът с право на ползване (RoU) се амортизира за по-краткия срок на лизинга или полезния живот на базовия актив, като амортизацията се включва в Оперативните разходи.

Когато лизингът съдържа опции за удължаване или прекратяване, които Банката счита за разумно сигурни за изпълнение, очакваните бъдещи лизингови плащания или разходи за предсрочно прекратяване се включват в лизинговите плащания, използвани за изчисляване на лизинговото задължение.

Задължението за лизинг се преоценява, когато има промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичаща от промяна в индекса или лихвения процент, промяна в оценката на Банката за сумата, която се очаква да бъде платима по гаранция с остатъчна стойност или ако Банката промени своята оценка на дали ще упражни опция за покупка, удължаване или прекратяване. Когато лизинговият пасив се преоцени по този начин, се прави съответна корекция на балансовата стойност на актива с право на ползване или се записва в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула.

(II) БАНКАТА КАТО ЛИЗИНГОДАТЕЛ

Към началната дата на лизинга Банката, действаща като лизингодател, класифицира всеки договор за лизинг като оперативен или финансов лизинг въз основа на определени критерии.

Финансов лизинг

Към началната дата на договора за лизинг Банката отписва балансовата стойност на базовите активи, държани по финансов лизинг, признава вземане в размер, равен на нетната инвестиция в лизинга и признава в отчета за доходите всяка печалба или загуба от отписването на актив и признаването на нетната инвестиция.

Нетната инвестиция в лизинга се изчислява като настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания по същия начин, както за лизингополучател.

След началната дата, Банката признава последващо финансовите приходи за срока на лизинга въз основа на модел, отразяващ постоянна периодична норма на възвръщаемост на нетната инвестиция на лизингодателя в лизинговия договор. Банката също така признава приходи от променливи плащания, които не са включени в нетната инвестиция в лизинга. След започване на лизинга нетната инвестиция в лизинг не се преизчислява, освен ако лизинговият договор не бъде променен или срокът на лизинга не бъде преразгледан. Финансовият лизинг се отчита като част от кредити и аванси към клиенти.

Оперативен лизинг

Банката продължава да признава основния актив и не признава нетна инвестиция в лизинга в баланса или първоначалната печалба (ако има такава) в отчета за доходите.

Банката признава лизинговите плащания от лизингополучателите като доход линейно. Също така признава разходите, включително амортизацията, възникнали при използването на актива за генериране на доход от актива даден на оперативен лизинг. Банката добавя първоначалните преки разходи, направени при получаване на оперативен лизинг, към балансовата стойност на базовия актив и признава тези разходи като разход за срока на лизинга на същата основа като дохода от лизинг.

Сублизинг

Банката, действаща като лизингополучател, може да сключи договори за отдаване под наем на лизингов актив на трето лице, докато е в сила основния договор за лизинг. Банката действа като лизингополучател и лизингодател на един и същ базов актив. Сублизингът е

отделен договор за лизинг, в който междинният лизингодател класифицира договора за сублизинг като финансов лизинг или оперативен лизинг, както следва:

- ако основният/базовият лизинг е краткосрочен, сублизингът се класифицира като оперативен лизинг; или
- обратното сублизингът се класифицира като актив с право на ползване, произтичащ от основния лизинг, а не по отношение на базисния актив.

2.2.18. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Данъчното облагане, отразено във финансовия отчет, е в съответствие с действащото българско законодателство.

Разходът за данък върху печалбата включва сумата на текущ и отсрочен данък. Той се признава в отчета за доходите, освен в случаите, когато се отнася до бизнес комбинация, или позиции, признати директно в собствения капитал или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък за отчетния период се изчислява на база облагаемата печалба за годината въз основа на данъчните ставки, валидни към датата на отчета. Дължимият данък върху печалбата, изчислен на база на прилагания данъчен закон, се признава като разход в периода, в който печалбата е възникнала. Банката компенсира текущите данъчни активи и текущи данъчни задължения само ако има законно право да прихваща признатите суми или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Като цяло отсроченият данък се изчислява по балансовия метод на база временните разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност в годишния финансов отчет. Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. По принцип временни разлики могат да възникнат от данъчна и счетоводна амортизация на дълготрайни активи, провизии по съдебни дела и провизии за неползвани отпуски както и тези, възникнали в резултат на разликата между справедливата стойност на придобитите активи на преобразуващото се дружество към датата на сливането и стойността, по която същите финансови активи са били признати от приемащото (дружеството- майка) дружество. Банката признава отсрочени данъчни активи, ако е вероятно, че ще има бъдеща облагаема печалба, срещу която временните разлики могат да бъдат използвани.

Банката компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви за отсрочени данъци само ако има законно право да приспада текущите данъчни активи срещу текущи данъчни задължения; и отсрочените данъчни активи и пасивите по отсрочени данъци се отнасят до данъци върху дохода, събирани от един и същ данъчен орган.

Банката определя и оценява всички съществени данъчни позиции, включително ако има такива, със значителна степен на несигурност през всички данъчни години, които все още подлежат на проверка (или когато процесът е в ход) от съответните данъчни органи. При оценката на данъчните позиции Банката проучва всички подкрепящи доказателства (циркулярни писма на Министерството на финансите, минали административни практики, специфични данъчни / правни становища и др.), доколкото те са приложими към фактите и обстоятелствата по конкретния случай / транзакция на Банката.

2.2.19. ДОХОДИ НА ПЕРСОНАЛА

(I) Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала са тези, които се очаква да бъдат изцяло уредени дванадесет месеца след края на отчетния период, в който наетите лица са положили съответния труд, и са признати като разход в момента на предоставянето им. Задължението се признава за сумата, която се очаква да бъде платена, ако Банката има правно задължение да плати тази сума в резултат на предоставена от служителите в минал период услуга и задължението може да бъде надеждно оценено

(II) Социални, пенсионни и здравни фондове

Банката е задължена да прави определени вноски в държавен осигурителен фонд от името и за сметка на нейните служители съгласно действащото законодателство в България. Всички тези плащания/задължения се признават за разход в периода, за който се отнасят.

(III) Обезщетения при пенсиониране

Съгласно чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда в България в случай на прекратяване на трудовия договор, след като служителят е достигнал законоустановената възраст за пенсиониране и независимо от причината за това прекратяване, на служителите се изплащат следните обезщетения: 2 брутни месечни заплати при всички случаи и 6 брутни месечни заплати, ако е работил в Банката или в дружество от Групата най-малко 10 години през последните 20 години. Компенсациите по този параграф се изплащат еднократно.

Заделени са провизии за актюерската стойност на задължението към персонала в размер на общата сума, дължима при пенсиониране, като се използва метода на прогнозните кредитни единици. При този метод разходът за задълженията по планове с дефинирани доходи се отразява в отчета за доходите като се разпределя съгласно периода на служба на служителите в съответствие с актюерските изчисления, които се извършват всяка година.

Задължението е изчислено като настояща стойност на прогнозните бъдещи изходящи парични потоци, дисконтирани с доходността на ДЦК, емитирани от българското правителство към края на отчетния период. Валутата и падежът на референтните емисии съответстват на валутата и изчисления срок на задълженията по планове с дефинирани доходи. Актюерските печалби и загуби, които възникват при изчисляването на задълженията на Банката, се признават директно в друг всеобхватен доход за периода, в който са възникнали и не се рекласифицират в отчета за доходите през следващи периоди. Разходите за минал стаж и лихвените разходи се признават незабавно в отчета за доходите.

2.2.20. ПРИДОБИТИ АКТИВИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Земя и сгради, придобити от обезпечения по кредити по време на търг, за да възстановят необслужвани кредити, освен ако не е оповестено друго, се включват в „Други активи“ в баланса. Активите, придобити на търг, се държат временно до продажба и се оценяват по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност, която представлява приблизителната продажна цена, намалена с разходите по продажбата.

В случаите, когато Банката използва придобити имоти като част от своята дейност, те се класифицират като собствени или инвестиционни имоти. Всяка печалба или загуба при ликвидация се включва в отчета за доходите.

2.2.21. ПОЛУЧЕНИ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ

Заемите, получени от Банката, се признават първоначално по тяхната справедлива стойност, представляваща постъпленията от емитирането, нетирани/намалени с възникналите разходи по сделката. Впоследствие получените заеми се отчитат по амортизирана стойност и всички разлики между нетните постъпленията и стойността им на падеж се отчитат в отчета за доходите за съответния период като се използва метода на ефективен лихвен процент.

Получените дългосрочни заеми включват привлечени средства от банки, привлечени средства от клиенти и други привлечени средства.

2.2.22. ПРОВИЗИИ

Провизии се признават, когато Банката има настоящо законово или конструктивно задължение, в резултат на минали събития и е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ паричен поток от средства, включително икономически ползи за уреждането му и сумата на това задължение може надеждно да се измери.

Сумата, призната като провизия, е най-добрата оценка на необходимите разходи за уреждане на настоящето задължение на всяка дата на отчитане, при която се вземат под внимание всички рискове и несигурности, свързани с тези разходи.

Провизиите се преглеждат на всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо, за да отразяват най-добрата текуща преценка за задължението. В последствие, ако вече не е вероятно да има изходящ паричен поток, включващ икономически ползи за уреждане на задължението, провизията се освобождава.

2.2.23. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За целите на отчета за паричния поток, паричните средства и паричните еквиваленти представляват балансови позиции с матуритет по-малък от 90 дни от датата на придобиване, включващи: паричните средства в брой, наличностите в БНБ, предоставените средства на други банки и краткосрочни ценни книжа. Инвестициите се квалифицират като парични еквиваленти само в случай, че срокът им е до 90 дни, считано от датата на придобиване. Парични средства и парични еквиваленти се отчитат по амортизирана стойност.

2.2.24. ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСОВИ ГАРАНЦИИ И ДРУГИ СВЪРЗАНИ АНГАЖИМЕНТИ

Финансови гаранции

Финансовите гаранции са договори, при които издателят се задължава да извърши определени плащания, с които да обезщети държателя на гаранцията за възникнали загуби вследствие невъзможността конкретният длъжник да извърши плащането, когато е дължимо в съответствие с условията по дълговия инструмент. Такива финансови гаранции се предоставят на банки, финансови и други институции от името на клиенти като обезпечение по кредити, овърдрафти и други банкови продукти. Финансовите гаранции първоначално се признават във финансовите отчети по справедлива стойност към датата на даване на гаранцията. След първоначалното признаване такива гаранции се измерват на

по-високата от сумата на обезщетението за загуба от обезценка и първоначално признатата сума, намалена с кумулативна амортизация на спечелената такса, където е уместно.

Ангажменти при отпускане на кредити

Ангажиментите представляват задбалансови позиции, при които Банката се задължава през срока на договора да предостави на клиента заем с предварително определени условия. Такива договорни задължения представляват ангажменти за разширяване на кредитните и резервните писма и те са част от обичайните дейности по кредитиране на Банката, за които се признава обезценка съгласно МСФО 9.

Обезценката за задбалансови експозиции (финансови гаранции и ангажменти) е включена в Други пасиви.

Освен това, ангажиментите за отпускане на кредит представляват задбалансови позиции, при които Банката се задължава през целия период на споразумението да предостави заем с предварително определени условия на клиента. Банката признава провизия в съответствие с МСС 37 само когато договорът за ангажимент може да се счита за обременителен.

2.2.25. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на Банката включват:

- (а) субект, който има контрол над Банката и субекти, контролирани, съвместно контролирани или които имат значително влияние от това предприятие, както и членове на неговия ключов управленски персонал и членове на техните близки семейства;
- (б) предприятие, което има значително влияние върху Банката и лица, контролирани от това лице;
- (в) членове на ключов управленски персонал на Банката, членове на техните близки семейства и субекти, контролирани или съвместно контролирани от гореспоменатите лица;
- (г) асоциирани и съвместни предприятия на Банката;
- (д) дъщерни дружества.

Сделките от подобен характер се оповестяват съвкупно. Всички банкови транзакции, сключени със свързани лица, са извършени в нормалния ход на дейността и се извършват на принципа на необвързаността.

2.2.26. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ, КЛАСИФИЦИРАНИ КАТО ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Нетекущите активи се класифицират като държани за продажба, ако балансовата им стойност ще бъде възстановена чрез сделка за продажба, а не чрез продължаваща употреба. За да бъде класифициран нетекущият актив като държан за продажба, той е на разположение за незабавна продажба в сегашното му състояние, при спазване на условия, които са обичайни за продажбите на такива активи, а продажбата се счита за много вероятна. В такива случаи ръководството се ангажира с продажбата и активно предлага на пазара имота за продажба на

цена, която е разумна спрямо текущата справедлива стойност. Очаква се продажбата да се класира за завършена продажба в рамките на една година от датата на класификация. Преди класифицирането им като държани за продажба, активите се преоценяват в съответствие със съответния счетоводен стандарт.

Активите, държани за продажба, впоследствие се преоценяват по-ниската от тяхната балансова стойност и справедлива стойност, намалена с разходите за продажба. Всяка загуба, произтичаща от горното измерване, се записва в печалбата или загубата и може да бъде възстановена в бъдеще. Когато загубата е свързана с група за освобождаване, тя се разпределя към активите в тази група за освобождаване.

2.2.27. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ СУБСИДИИ

Правителствените субсидии са трансфери на ресурси към Банката от страна на държавна институция, като например правителство, правителствени агенции и подобни органи, независимо дали са местни, национални или международни, в замяна на спазването на определени минали или бъдещи условия, свързани с оперативната дейност на Банката. Правителствените субсидии, предоставени от държавата, се признават, когато съществува разумна увереност, че безвъзмездните средства ще бъдат получени и че Банката ще спазва условията, свързани с тях. Средствата се признават в отчета за приходите и разходите на систематична база, за да съответстват на начина, по който Банката признава разходите, за които безвъзмездните средства са предназначени да компенсират. В случай на последващи промени в очакванията на Банката да изпълни условията, свързани с държавните субсидии, ефектът от тези промени се признава в отчета за доходите.

3. ЗНАЧИМИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ И РЕШЕНИЯ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

3.1. ОБЕЗЦЕНКА НА КРЕДИТИ И ВЗЕМАНИЯ

В процеса на прилагане на счетоводните политики, Ръководството на Банката прави различни преценки, оценки и допускания, които могат да окажат влияние върху стойностите на активите и пасивите, приходите и разходите, признати във финансовите отчети в рамките на следващата финансова година и придружаващите ги оповестявания. Преценките и решенията се оценяват текущо и се базират на исторически опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които са приемливи при съответните обстоятелства. Най-значимите области, в които Банката прави преценки, оценки и допускания при прилагането на счетоводните си политики, са изложени по-долу:

Очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

Оценяването на ОКЗ изисква от ръководството да приложи значителна преценка, по-специално оценка за сумата и бъдещите парични потоци и стойностите на обезпечението при определяне на загубите от обезценка, както и оценката на значително увеличение на кредитния риск. Тези оценки се обуславят от редица фактори, промени в които могат да доведат до значителни промени във времето и размера очакваните кредитни загуби от обезценка, която да бъде призната.

Изчисленията на ОКЗ за Банката са резултат от сложни модели с редица основни предположения относно избора на променливи входящи данни и техните взаимозависимости. Освен това могат да се изискват временни корекции, за да се обхванат нови разработки и налична информация, които все още не са отразени в изчислението на ОКЗ чрез моделите на риска.

От януари 2021 г. в Банката се прилага нова дефиниция за неизпълнение, съгласно насоките на Европейския банков орган (ЕБО) (член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013). Новата дефиниция доведе до необходимостта от калибриране на всички модели с МСФО 9 политиката на Банката. Съществуващата методология включва поведенчески и макроикономическите фактори при моделирането, следвайки най-добрите практики за моделиране на МСФО 9 модели. Подходът за калибриране на новите модели за новата дефиниция за неизпълнение се запазва подобен, като се извършват всички анализи и регресии, за да се предвиди ново събитие за неизпълнение. В допълнение на това натрупаният опит по време на макроикономическата криза, причинена от пандемията Covid-19, доведе до определени подобрения на моделите, целящи подобряване на представянето на модела в случай на бъдеща криза.

Елементите на моделите ОКЗ, които се считат за счетоводни приблизителни преценки и оценки, включват:

Определяне на значително увеличение на кредитния риск

МСФО 9 не включва определение за това какво представлява значително увеличение на кредитния риск (SICR). Оценка дали кредитният риск е нараснал значително се извършва към всеки отчетен период, като се взема предвид предимно промяната в риска от неизпълнение през оставащия живот на финансовия инструмент. Банката оценява дали е възникнало значително увеличение на кредитния риск SICR след първоначалното признаване на базата на качествена и количествена разумна прогнозна информация, базирана на настоящ и исторически опит.

За всички кредитни експозиции основният критерий за промяна от една фаза в друга е процентната промяна в текущата остатъчна кумулативна стойност на PD за живота на инструмента сравнено с остатъчната кумулативна продължителност на експлоатационния период над определените прагове. Тези прагове се определят и варират за всеки портфейл, тип продукт, както и за ниво на PD при възникване. Като цяло, праговете за по-ниски PD стойности са по-високи от тези, оценявани за по-високи PD при възникване.

Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. диапазонът на праговете на PD през целия живот на инструмента въз основа на горепосочената сегментация, която определя разпределението към Фаза 2 за кредитните експозиции, са изложени по-долу:

Портфейл	Тип Продукт	2023	2023	2022	2022
		Диапазон на праговете на PD	Диапазон на праговете на SICR	Диапазон на праговете на PD	Диапазон на праговете на SICR
Ипотечни кредити	Кредити с фиксиран срок	0%-20%	140%	0%-5%	100%
	Кредити с фиксиран срок	Над 20%	10%	Над 5%	80%
Потребителски кредити	Кредити с фиксиран срок	0-20%	40%	0-20%	40%
	Кредити с фиксиран срок	Над 20%	20%	Над 20%	20%
	Револвиращи заеми	0-5%	100%	0-5%	100%
	Револвиращи заеми	Над 5%	Всяко увеличение	Над 5%	Всяко увеличение
Малък бизнес	Кредити с фиксиран срок	0-10%	100%	0-10%	100%
	Кредити с фиксиран срок	Над 10%	80%	Над 10%	80%
	Револвиращи заеми	0-5%	100%	0-5%	100%
	Револвиращи заеми	5.01%-15%	80%	5.01%-15%	80%
	Револвиращи заеми	Над 15%	20%	Над 15%	20%
Корпоративни клиенти	Револвиращи заеми, LGs и LCs	0-10%	300%	0-10%	300%
	Револвиращи заеми, LG и LC	Над 10%	50%	Над 10%	30%
	Кредити с фиксиран срок	0-5%	500%	0-5%	500%
	Кредити с фиксиран срок	5.01%-20%	100%	5.01%-10%	100%
	Кредити с фиксиран срок	Над 20%	40%	Над 10%	50%
Средно- големи	Револвиращи заеми, LGs и LCs	0%-100%	50%	0%-100%	300%
	Кредити с фиксиран срок	0-5%	500%	0-5%	500%
	Кредити с фиксиран срок	5.01%-20%	100%	5.01%-10%	100%
	Кредити с фиксиран срок	Над 20%	40%	Над 10%	50%

Определяне на сценарии, тежести на сценариите и макроикономически фактори

За постигане на целта за измерване на ОКЗ Банката оценява редица възможни резултати в съответствие с изискванията на МСФО 9 чрез прилагане на минимум три макроикономически сценария - базов, неблагоприятен и оптимистичен, по начин, който отразява непредубеден и представлява вероятно претеглен резултат.

Всеки от сценариите се основава на предположенията на ръководството за бъдещите икономически условия под формата на макроикономически, пазарни и други фактори.

Приложените тегла на макро сценариите в процеса на провизиране по МСФО 9 към 31.12.2023 г. остават непроменени в сравнение с 31.12.2022 г. – 30%, 40% и 30% за Неблагоприятен, Базов и Оптимален сценарий.

Банката подsigурява, че прогнозите за обезценка и макроикономическите прогнози, приложими за целите на финансовата отчетност, бизнеса и регулирането, са в пълно съответствие.

Най-новата макропрогноза, отразяваща конфликта в Украйна, високата инфлация и повишаващите се лихвени проценти, се основава на ключовите предположения за базовите прогнози, както следва:

- Конфликтът в Украйна продължава и, заедно с ескалацията на конфликта в Газа, ще поддържа обтегнати геополитическите отношения. Като потенциален риск остава да бъдат допълнителните шокове върху веригата на доставките и международните цени на енергията. Инфлационният натиск намаля през последната година, като цените на петрола и газа се понижиха значително. Притесненията относно енергийната криза през изминалия зимен сезон бяха преодолени, тъй като ЕС успя да договори и осигури достатъчно доставки за нуждите си, но това вероятно ще бъде тема, която ще се повдигне отново за тазгодишния зимен сезон поради напрегнатата геополитическа ситуация.
- БВП на България през 2023 г. ще отбележи по-висок растеж от прогнозирания по-рано и това отчасти ще се дължи на стабилното потребление на домакинствата, както и на отразяването на по-нисък от очаквания растеж на вноса, което осигурява положителен принос чрез нетния износ. Някои негативни ефекти обаче ще се отразят на растежа през 2024 г. – все повече предизвикателства, възникват в глобален мащаб, както и признаци за по-слабо възстановяване в някои водещи икономики и търговски партньори (особено ЕС). Икономическият растеж за 2023 г. в основните търговски партньори на България се очаква да бъде по-слаб от очакваното по-рано, а някои неблагоприятни ефекти ще продължат и през следващата година, затруднявайки външното търсене в краткосрочен план. Въпреки това търсенето на домакинствата ще остане стабилно, подкрепено от продължаващия растеж на заплатите и затегнатите условия на пазара на труда, допълнително обусловени от забавянето на растежа на цените, което ще спомогне за укрепване на реалните доходи. В краткосрочен план държавните разходи ще нараснат само умерено, като сега се цели по-балансиран бюджет, като повечето пандемични и поддържащи мерки изтичат. Инвестиционната активност се очаква да се засили през следващата година, подкрепена от стабилни финансови пазари и по-активно усвояване на евросредства.
- Очаква се инфлацията да отслабне допълнително през 2024. Ще има известно възстановяване, тъй като някои мерки за подкрепа ще бъдат спрени, като по-ниски ставки на ДДС, компенсациите за по-високи сметки за енергия, което леко ще забави

забавянето на инфлацията. Ръстът на заплатите ще се забави, но ще продължи да бъде стабилен в краткосрочен план, подкрепен от затегнатите условия на пазара на труда, както и от очакваните увеличения на минималната заплата, която е свързана със средната брутна заплата. Намалението на инфлацията ще помогне за укрепване на бюджетите на домакинствата.

- Инфлационният натиск намаля през последната година, но нивото на цените остава високо. ЕЦБ подчерта, че повишаването на лихвените проценти може да е към своя край, но Управителният съвет ще продължи да следи развитието на базовата инфлация и прогнозното и развитие, готов да действа. Всяко по-нататъшно повишаване на лихвените проценти се очаква да бъде умерено и да се случи в краткосрочен план, последвано от период без промяна. БНБ се опитва да улесни по-бързото предаване на ефектите, като изисква по-високи минимални резерви. Това оказва известно влияние върху лихвените проценти на местния пазар, който реагира с известно закъснение. Очаква се лихвените проценти да се повишат през следващите няколко тримесечия, преди да достигнат стабилно ниво.

Взети са под внимание следните рискове:

I. Негативни рискове:

Ако геополитическото напрежение се засили, това ще доведе до допълнителни глобални сътресения и ще доведе до дългосрочни негативни ефекти. Инфлацията ще остане висока през следващите няколко години, тъй като търговските условия се влошават и разходите за материали и енергия отново се повишават. Бюджетите на домакинствата ще понесат по-силен удар спрямо базовия сценарий, докато предприятията се борят с нарастващите производствени разходи, което води до слаба активност и нарастваща безработица. Потреблението ще се свие, тъй като бюджетите на домакинствата се влошават. Бързото нарастване на лихвените проценти и затягането на условията на кредитния пазар ще ограничат достъпа до средства за бизнеса и домакинствата, като допълнително възпрепятстват икономическата активност. Политическата нестабилност ще попречи на икономическата активност, добавяйки допълнителна несигурност. Ако България планира да влезе в еврозоната без да осигури широка информационна кампания, очакванията на потребителите за инфлация ще се повишат, несигурността ще се увеличи и краткото предизвестие за техническа подготовка на публичния и частния сектор ще повиши разходите и ще доведе до препятствия както пред домакинствата, така и пред бизнеса в средносрочен план.

II. Позитивни очаквания

Ако геополитическото напрежение, свързано с продължаващите конфликти, отслабне, търговските условия ще се подобрят, което ще облекчи по-бързо проблемите във веригата на доставките и инфлационния натиск. Подобренията в глобалната среда ще повишат доверието на потребителите и бизнес настроеността, което ще позволи по-силна икономическа активност. Подобрените бюджети на домакинствата ще доведат до по-голямо търсене, а по-ниските производствени разходи ще улеснят по-силната дейност по наемане и инвестиции. Лихвите ще се повишат, но условията за кредитиране ще останат благоприятни. Политическата стабилност и по-бързото усвояване на средствата от Плана за възстановяване и устойчивост ще доведат до по-силен икономически растеж. Очаква се присъединяването към еврозоната и приемането на еврото да има благоприятен ефект върху бизнес дейността и инвестициите, потенциално стимулирайки търговията и туризма. По отношение

на макроикономическите показатели, използвани в оценката на ОКЗ на кредитните портфейли за годината, приключила на 31 декември 2023 г., средните аритметични стойности на прогнозните годишни стойности за сценариите от 2024 до 2028 г. са посочени в таблицата по-долу:

	Мерна единица	Аритметична средна стойност (2024 - 2028 г.) Претеглена вероятна годишна прогноза
Брутен вътрешен продукт	YOY % 2010 цени	3.12%
Вътрешно търсене	YOY % 2010 цени	2.96%
Брой заети лица	YOY %	(0.83%)
Коефициент на безработица	%	4.92%
Дългосрочен лихвен процент	%	5.30%
Продажби на дребно	YOY %	3.39%
Средна месечна заплата	YOY %	3.85%
Общ разполагаем доход на едно лице	YOY %	5.05%
Индекс на цените на жилищата	YOY % 2015=100	4.29%
Лихвен процент - спред (компани)	%	4.31%
Процент съгласно политика на Централната банка	%	3.74%
Внос (стоки и услуги)	YOY %	3.83%

Промените в сценариите и теглата, съответният набор от макроикономически променливи и предположенията, направени около тези променливи за прогнозния хоризонт, биха имали значителен ефект върху размера на ОКЗ.

Разработване на модели за калкулиране на ОКЗ, включващи различни формули, избор на входящи данни и взаимозависимости

За целите на изчислението на ОКЗ Банката извършва необходимата параметризация на модела въз основа на наблюдаваните данни към определен момент с голяма детайлност на месечните интервали. Изчисленията на ОКЗ се основават на входни параметри, т.е. EAD, PD, LGD, CCF и т.н., включващи и гледната точка на ръководството за бъдещето. Банката също така определя връзките между макроикономическите сценарии и икономическите фактори, като нива на безработица и стойностите на обезпеченията, както и въздействието върху PD, EAD и LGD. PD са по-скоро безпристрастни, отколкото консервативни и включват подходяща информация за бъдещето, включително макроикономически сценарии. Моделите на прогнозните рискови параметри включват редица обяснителни променливи, като БВП, безработица и т.н., които се използват като независими променливи за оптимална прогнозна оценка. Моделите се основават на линейни и логистични регресии и се изпълняват при различните макроикономически сценарии и отразени съответните промени и сътресения в макросредата.

Сегментиране на финансови активи, когато техните ОКЗ се оценяват колективно

Банката сегментира експозициите си въз основа на характеристиките на кредитния риск при първоначалното им признаване за целите на едновременно оценяване на значителното увеличение на кредитния риск и измерване на обезценките за кредитни загуби на колективна основа. Различните сегменти имат за цел да обхванат разликите в PD и в степента на възстановяване в случай на неизпълнение. През следващите периоди Банката преразглежда групирането на своите експозиции поне веднъж годишно, за да гарантира, че групите остават хомогенни по отношение съответствието им към идентифицираните характеристики на споделения кредитен риск. Повторното сегментиране отразява възприятието на ръководството по отношение на промяната на кредитния риск, свързан с конкретните експозиции в сравнение с първоначалното признаване.

Моделиране и корекции след Управленски решения

Разработени са редица сложни модели за изчисляване на ОКЗ, като временно могат да се използват корекции в следствие управленско решение, за да обхванат нови разработки и налична информация, които все още не са отразени в изчислението на ОКЗ чрез моделите на риска. Промените в рейтинга на вътрешните контрагенти, новите или ревизирани модели и данни могат значително да повлияят на ОКЗ.

Изминалата година бе белязана със смесени резултати по отношение на развитието на икономиката. Кривата на инфлацията беше повлияна положително от политиката на Европейската централна банка и Българската народна банка, намалявайки от 16,9% към декември 2022 г. на 4,7% към декември 2023 г. Въпреки това, процентът на инфлация е все още на много по-високо ниво спрямо средния за ЕС, който е 2,9% (прогнозирано) към декември 2023 г. Низходящата тенденция на инфлацията е за сметка на икономическото развитие – в страната се наблюдава забавяне на икономическата активност, спад на износа и индустриалното производство и геополитическа нестабилност. През втората половина на годината общият показател за бизнесклимата отбелязва значително понижение на перспективата през бъдещото развитие с 24% спад спрямо нивото от юни 2023 г. Подобна тенденция се наблюдава и в ЕС – БВП на еврозоната спадна с 0,1% на тримесечна база тримесечие през Q3, показват данните на Евростат. PMI индексът, изчисляван от НСОВ, в еврозоната спада до 47,0 през декември. Това предполага, че икономиката на региона вероятно се е свила и през Q4. Освен това, сезонно коригираните декларации занесъстоятелност в ЕС остават високи за първите три тримесечия и продължават да бъдат над нивата от преди пандемията (четвъртото тримесечие на 2019 г.). Последният доклад на Световната банка за глобалните икономически перспективи описва консервативна перспектива за световната икономика през 2024 г. – прогнозира се глобалният растеж да намалее от приблизително 2,6 процента през 2023 г. до 2,4 процента през 2024 г., отбелязвайки третата поредна година на забавяне. Това забавяне отразява влошаването на пазарите на труда, намалените буфери за спестявания, намаляващото търсене на услуги, повишените реални лихвени проценти и по-консервативната фискална политика. Като цяло глобалното възстановяване от пандемичната рецесия през 2020 г. остава слабо, като 2020-24 г. се очаква да отбележи най-слабото начало на десетилетие за глобален растеж от началото на 90-те години на миналия век.

Освен това неотдавнашните атаки срещу търговски кораби, преминаващи транзитно през Червено море, един от най-важните морски канали в света, вече започнаха да прекъсват ключови маршрути за корабоплаване, причинявайки проблеми в глобалните вериги на доставки и увеличавайки вероятността от инфлационни затруднения. При сценарий на ескалация на конфликтите, енергийните доставки също могат да бъдат значително нарушени, което да доведе до скок в цените на енергията. Това би имало значителни вторични ефекти и би засилило геополитическата и икономическата несигурност.

Вземайки предвид всичко това, Банката реши, че трябва да поддържа буфери за ОКЗ, за да се справи с потенциалното негативно развитие на макросредата в обозримо бъдеще. За тази цел Банката извърши преоценка на необходимостта от буферни провизии, като взе предвид платежното поведение на обслужващите задълженията си кредитополучатели с по-висок риск от неизпълнение. Обхватът, по-специално, беше определен, за да обхване съвкупността от експозиции във Фаза 1 и 2 към 31.12.2023 г., които са имали историческо просрочие над 15 дни просрочие на ниво кредитополучател за последния двугодишен период 31.01. 2022 г. – 31.12.2023 г. За да се определи количествено потенциалният ефект на ОКЗ от неизпълнение на този портфейл, беше изчислена разликата между ОКЗ за Фаза 3 и ОКЗ към 31.12.2023 г., която след това беше вероятно претеглена чрез приложените 12-месечни вероятности за неизпълнение към края на годината. Това доведе до общ макро-насочен буфер в размер на 25 896 лв. към 31.12.2023 г.

Анализ на чувствителността на кредитните портфейли

Таблиците по-долу представят ефекта от изчислението на ОКЗ в банката при потенциални, разумно комбинирани промени на прогнозите във всички макроикономически показатели, използвани за оценка на ОКЗ през следващите 5 години (2024-2028), в сравнение с действителните претеглени вероятностни макроикономически сценарии. Стойностите, представени по-долу за базов сценарий, са средно претеглена вероятност, където приложените вероятности са 30% за оптимистичната макропрогноза, 40% за базовата макропрогноза и 30% за неблагоприятната макропрогноза. Стойностите, представени за оптималния, неблагоприятния и базовия сценарий, съответстват на съответния сценарий на макропрогноза.

Сценарии на чувствителност							
Индикатор	Мерна единица	Сценарий	2024	2025	2026	2027	2028
Брутен вътрешен продукт	YOY % 2010 цени	Оптимален	9.35%	7.32%	6.31%	5.51%	4.90%
		Базов	2.98%	2.47%	2.54%	2.51%	2.40%
		Среднопретеглен	3.46%	3.29%	3.20%	2.95%	2.71%
		Неблагоприятен	-2.00%	-0.21%	0.31%	0.24%	0.15%
Вътрешно търсене	YOY % 2010 цени	Оптимален	7.80%	5.31%	4.51%	3.87%	3.67%
		Базов	3.65%	3.14%	2.83%	2.44%	2.28%
		Среднопретеглен	3.60%	3.24%	2.94%	2.54%	2.45%
		Неблагоприятен	-0.79%	1.05%	1.28%	1.08%	1.19%
Брой заетите лица	YOY %	Оптимален	0.78%	-0.01%	-0.11%	-0.11%	-0.28%
		Базов	-0.86%	-0.88%	-0.86%	-0.83%	-0.86%
		Среднопретеглен	-0.80%	-0.84%	-0.85%	-0.82%	-0.85%
		Неблагоприятен	-2.32%	-1.66%	-1.61%	-1.56%	-1.47%
Коефициент на безработица	%	Оптимален	3.51%	3.80%	4.02%	4.20%	4.37%
		Базов	4.79%	4.89%	4.93%	4.96%	4.97%
		Среднопретеглен	4.81%	4.93%	4.94%	4.96%	4.96%
		Неблагоприятен	6.13%	6.13%	5.88%	5.71%	5.54%
Дългосрочен лихвен процент	%	Оптимален	5.50%	5.82%	5.96%	5.93%	5.90%
		Базов	4.83%	5.19%	5.44%	5.52%	5.53%
		Среднопретеглен	4.84%	5.20%	5.43%	5.52%	5.53%
		Неблагоприятен	4.19%	4.57%	4.90%	5.09%	5.16%

Индикатор	Мерна единица	Сценарий	2024	2025	2026	2027	2028
Продажби на дребно	YOY %	Оптимален	7.66%	5.59%	4.96%	4.54%	4.23%
		Базов	3.86%	3.39%	3.27%	3.03%	2.82%
		Среднопретеглен	4.01%	3.48%	3.36%	3.13%	2.96%
		Неблагоприятен	0.45%	1.29%	1.66%	1.59%	1.62%
Средна месечна заплата	YOY %	Оптимален	7.18%	6.00%	5.49%	5.11%	5.12%
		Базов	3.67%	3.92%	3.85%	3.65%	3.71%
		Среднопретеглен	3.71%	3.98%	3.96%	3.74%	3.87%
		Неблагоприятен	0.20%	1.86%	2.35%	2.27%	2.59%
Общ разполагаем доход на едно лице	YOY %	Оптимален	12.36%	10.33%	9.87%	9.44%	8.63%
		Базов	4.48%	4.08%	4.19%	4.20%	4.06%
		Среднопретеглен	5.07%	4.92%	5.14%	5.17%	4.94%
		Неблагоприятен	-1.72%	-0.33%	0.35%	0.49%	0.55%
Индекс на цените на жилищата	YOY % 2015=100	Оптимален	11.50%	9.59%	8.97%	8.45%	7.69%
		Базов	3.59%	3.37%	3.27%	3.18%	3.11%
		Среднопретеглен	4.28%	4.36%	4.39%	4.31%	4.10%
		Неблагоприятен	-2.32%	-0.44%	0.08%	0.14%	0.13%
Лихвен процент - спред (компани)	%	Оптимален	2.96%	3.66%	4.15%	4.29%	4.36%
		Базов	3.49%	4.20%	4.58%	4.63%	4.64%
		Среднопретеглен	3.49%	4.19%	4.58%	4.63%	4.64%
		Неблагоприятен	4.03%	4.71%	4.99%	4.97%	4.91%
Процент съгласно политика на Централната банка	%	Оптимален	3.99%	4.02%	3.99%	3.94%	3.94%
		Базов	3.71%	3.79%	3.79%	3.79%	3.79%
		Среднопретеглен	3.68%	3.75%	3.75%	3.77%	3.78%
		Неблагоприятен	3.33%	3.42%	3.46%	3.56%	3.60%
Внос (стоки и услуги)	YOY %	Оптимален	11.52%	8.01%	7.04%	6.39%	5.94%
		Базов	3.89%	3.26%	2.66%	2.27%	2.33%
		Среднопретеглен	4.77%	4.16%	3.65%	3.31%	3.24%
		Неблагоприятен	-1.14%	0.88%	0.80%	0.70%	0.76%

Кредитен портфейл		Сценарий	OK3	% OK3
Кредитиране на дребно		100% Оптимален	(3,852)	-1.54%
		Среднопретеглен	0	0.00%
		100% Базов	(61)	-0.02%
		100% Неблагоприятен	4,125	1.65%
Корпоративен		100% Оптимален	(14,524)	-21.30%
		Среднопретеглен	0	0.00%
		100% Базов	408	0.60%
		100% Неблагоприятен	14,250	20.90%

Анализът на чувствителността, когато се извършва по някои ключови параметри, може да представи значима информация само за портфейли, където параметрите на риска имат значително влияние върху общия кредитен риск на кредитния портфейл, особено когато такива чувствителности се използват и за целите на управление на вътрешния кредитен риск. В противен случай чувствителността към някои комбинации от някои от рисковите параметри може да не доведе до смислени резултати, тъй като в действителност съществуват взаимозависимости между различните икономически фактори, които правят каквито и да е промени свързани с промени в други фактори.

Банката актуализира и прави преглед доколко са разумни данните като извършва бек-тестване на основните допускания, използвани в оценката на методологията за измерване на SICR и ОКЗ, поне веднъж годишно или по-често, въз основа на факти и обстоятелства. В този контекст, по-опитният персонал в отделите за управление на риска на Банката следи рисковите параметри, прилагани за оценка на ОКЗ. Освен това, като част от добре дефинираната управленска рамка, всички ревизии на използваната методология се одобряват от компетентните комитети на Банката и като последен одобряващ е Риск комитетът.

3.2. СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Справедливата стойност на финансовите инструменти е цената, която би била получена за продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущи пазарни условия (т.е. изходяща цена), независимо дали тази цена е директно наблюдавана или оценена чрез друга техника за оценка.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се котират на активен пазар, се определят с помощта на други техники за оценка, които включват използването на модели за оценка. За финансовите инструменти, които се търгуват рядко и имат малка прозрачност на цените, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква различна степен на преценка в зависимост от ликвидността, концентрацията, несигурността на пазарните фактори, предположенията за ценообразуване и други рискове, засягащи конкретния инструмент. В тези случаи справедливите стойности се оценяват от наблюдавани данни по отношение на подобни финансови инструменти или чрез други техники за оценка.

Използваните модели за оценка включват методи на настоящата стойност и други модели, базирани основно на наблюдавани входящи данни и в по-малка степен на ненаблюдаеми входящи данни, за да се поддържа надеждността на оценката на справедливата стойност.

Моделите за оценка се използват главно за оценяване на деривати и ценни книжа, оценени по справедлива стойност.

Когато за определяне на справедливите стойности на финансови инструменти, които не се котират на активен пазар, се използват техники за оценка, те се валидират и периодично преглеждат от квалифициран персонал, независим от персонала, който ги е създал. Всички модели са сертифицирани преди да бъдат използвани и са калибрирани, за да се гарантира, че резултатите отразяват действителните данни и сравнителните пазарни цени.

Основните допускания и оценки, разгледани от ръководството при прилагането на модел за оценка, включват:

- вероятността и очакваното време на бъдещите парични потоци;
- избора на подходящ дисконтов процент, който се основава на оценка на това, което пазарният участник би приел за подходящо разпределение на процента над безрисковия процент; и
- преценка за определяне на модела, който да се използва за изчисляване на справедливата стойност.

Моделите използват доколкото е възможно само наблюдаеми данни, но области като кредитния риск (както собствения, така и този на контрагента), волатилността и корелациите изискват от ръководството да прави оценки, за да отразява несигурността в справедливите стойности в резултат на липсата на пазарни данни. Входящите данни за оценките, базирани на ненаблюдаеми данни, са несигурни, защото съществуват малко или липсват текущи пазарни данни. Въпреки това, в повечето случаи ще има някои исторически данни, на които да се базира оценката на справедливата стойност и следователно, дори когато се използват ненаблюдаеми входящи данни, справедливите стойности ще използват някои пазарно наблюдавани входящи данни. Информацията относно справедливата оценка на финансовите активи и пасиви на Банката е представена в Приложение 5.3.

3.3. КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Банката прилага значителна преценка при класифицирането на своите финансови инструменти и по-специално в следните области.

Оценка на бизнес модела

Извършва се преценка, за да се определи подходящото ниво, на което да се оцени бизнес моделът. Бизнес моделите на Банката се определят на ниво ключов управленски персонал за кредитния портфейл и централно от Групата за дългови ценни книжа. При оценката на бизнес модела на финансовите инструменти те се агрегират в групи (бизнес линии) въз основа на техните характеристики и начина, по който се управляват с цел постигане на бизнес целите на Банката. Като цяло оценката се извършва на ниво бизнес единица както за кредити, така и за дългови ценни книжа.

При оценката на бизнес модела на финансовите инструменти, Банката извършва оценка на минали продажби на финансовите инструменти и оценява очакваната им тенденция в бъдеще. Извършва се преценка при определяне на ефекта от продажбите при бизнес модел „държани за събиране“ в зависимост от тяхната цел, приемливо ниво и честота.

Тест на характеристиките на паричните потоци по договора (SPPI тест)

Банката извършва SPPI оценка на кредити и дългови ценни книжа, като отчита всички характеристики, които биха могли да доведат до неуспешно преминаване на SPPI теста. Преценката се прилага от отговорните бизнес звена, когато се преценява дали определени договорни особености оказват съществено влияние върху бъдещите парични потоци. За кредити, които не са регресни, Банката оценява съвместно критериите като съотношенията за адекватност на собствения капитал, LTV (съотношението кредит към стойността на обезпечението) и DSCR (съотношението дълг-обслужване-покриване), както и наличието на

корпоративни и лични гаранции. В случая на секюритизациите, емитирани от дружества със специална цел и държани от Банката, характеристиките на паричния поток на инструмента и базовия пул от финансови активи, както и кредитния риск, присъщ на всеки транш на дадена секюритизация, сравнени с кредитния риск на финансовите активи, съставляващи базовия пул като цяло, се оценяват от Групата. За да се прецени дали променливостта на паричните потоци е в следствие на изменението на стойността на парите във времето, Банката извършва количествена оценка (както е описано в Приложение 2.2.10). Освен това, Банката оценява за определени случаи дали съществуването на условия, свързани със сроковете на изпълнението, излага Банката на риск спрямо актива, а не на кредитния риск на кредитополучателя.

Банката е изградила рамка за извършване на необходимите оценки в съответствие с приложимите политики, за да осигури подходяща класификация на финансовите инструменти, включително прегледи от опитен персонал както за кредитни експозиции, така и за дългови ценни книжа.

3.4. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПЛАНОВЕ С ДЕФИНИРАНИ ДОХОДИ

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи зависи от редица фактори, които се определят на актюерска основа като се използват някои допускания. Основните допускания, използвани за определянето на нетния разход за задължения по планове с дефинирани доходи, включват дисконтовия фактор и бъдещите увеличения на заплатите. Всяка промяна в тези допускания ще окаже влияние върху балансовата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи.

Към края на всяка година Банката определя дисконтовия фактор, който трябва да се използва при изчисляването на настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи. За определянето на дисконтовия фактор се използват лихвените проценти към края на отчетния период по ДЦК, емитирани от българското правителство. Валутата и падежът на референтните емисии съответстват на валутата и изчисления срок до падежа на задълженията по планове с дефинирани доходи. Приетата норма на увеличение на заплатите се определя като ежегодно се прилагат увеличенията на заплатите в Банката. Други допускания за задълженията по планове с дефинирани доходи като например инфлация са базирани на текущите пазарни условия.

Анализ на чувствителността на задълженията по планове с дефинирани доходи, базиран на възможни разумни промени в споменатите по-горе основни актюерски допускания към датата на изготвянето на тези финансови отчети, е представен в Приложение 30.

3.5. ПРОВИЗИИ И УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Банката признава провизии, когато има настоящо правно или конструктивно задължение, има вероятност за изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, за уреждане на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на нейния размер.

Провизия не се признава и условно задължение се оповестява, когато не е вероятно изтичане на ресурси да бъде необходимо за уреждане на задължението, когато сумата на задължението не може да бъде надеждно оценена или в случай, че задължението се счита за възможно и при възникване или ненастъпване на едно или повече несигурни бъдещи събития.

Като се има предвид субективността и несигурността, присъщи на определянето на вероятността и размера на горепосочените изходящи потоци, Банката взема предвид

редица фактори, като правни съвети, етап на въпроса и исторически доказателства от подобни случаи. Допълнителна информация във връзка с провизиите и условните задължения на Банката е представена в Приложение 35.

3.6. СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ЗЕМЯ И СГРАДИ, АКТИВИ ЗА ПРЕПРОДАЖБА И ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Справедлива стойност на земя и сгради

Банката определя справедливата стойност на земята и сградите, използвайки пазарни индикатори, като оценката е направена от професионални лицензирани оценители.

Основните методи на оценка, които определят справедливата стойност са:

- аналогови пазарни цени (активите се сравняват с подобни на тях, които се предлагат на пазара);
- настояща стойност на бъдещ доход от активи, генериращи наем;
- метод на редуцираната стойност (цената, която активът ще има към момента на придобиване или изграждане, редуцирана на база на икономически и физически амортизационни фактори).

Справедлива стойност на активи за препродажба

Дълготрайните активи се класифицират в баланса като активи за препродажба, когато тяхната балансова стойност ще бъде възстановена основно чрез продажба. Те се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата. Справедливата стойност се определя всяка година от външни оценителски фирми.

Справедливата стойност е основана на активни пазарни цени, коригирани, ако е необходимо, за различия във вида, местоположението и състоянието на специфичния актив. При липсата на такава информация, оценката на справедливата стойност, извършена от външните оценителски фирми, е основана на разходите за придобиване на актива, коригирани с промените в икономическите условия и най-добрата преценка на ръководството относно бъдещите тенденции в пазара на недвижими имоти.

Справедлива стойност на инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, определена от външни, независими, сертифицирани оценители на годишна база.

Основните фактори, които се вземат предвид при определяне на справедливата стойност са свързани с доходите от текущи наеми по договори и предположенията за доходите от наеми в бъдеще, в светлината на настоящите пазарни условия, коефициенти на бъдеща заетост на имотите, дисконтови фактори или коефициенти на възвръщаемост, стойностите при прекратяване, както и нивото на бъдеща поддръжка и други оперативни разходи свързани с имота.

Освен това, когато справедливата стойност се определя въз основа на пазарните цени на съпоставими сделки за наем, тези цени подлежат на подходящи корекции, за да отразят

текущите икономически условия и най-добрата преценка на ръководството по отношение на бъдещата тенденция на пазара на недвижими имоти, направена въз основа на съвети, получени от независимите външни оценители. Допълнителна информация по отношение на оценката на инвестиционните имоти на банката по справедлива стойност е представена в приложение 20.

3.7. СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ПРИДОБИТИТЕ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Съгласно изискването за МСФО 3 Бизнес комбинации, придобитите кредити и аванси на клиенти, се оценят по справедлива стойност към датата на придобиване и впоследствие да се оценяват по амортизирана стойност.

Придобитите кредити и аванси на клиенти се оценяват по справедлива стойност, като се използва модел за оценка на база приходите. Моделът, базиран на приходите показва стойността на актива въз основа на потенциала му да генерира пари като максималната сума, която потенциален инвеститор би бил готов да плати за актива, и тя не надвишава нетната настояща стойност на бъдещите ползи, генерирани от актива. Справедливите стойности се оценяват чрез дисконтиране на бъдещи очаквани парични потоци през периода, в който се очаква да бъдат възстановени, като се използват подходящи дисконтови проценти коригирани с кредитния риск. Кредитите се групират на база техните ЕБО категории и фази съгласно МСФО 9 към датата на придобиване в хомогенни групи активи със сходни характеристики, като валута, продукт, вид на кредитополучателя и т.н., за да се подобри точността на прогнозните резултати от оценката. Предположенията за очакваните предплащания и сроковете за реализация на обезпечението бяха включени при оценката на бъдещите парични потоци, докато дисконтовите проценти включват наблюдаеми входящи данни, като БНБ лихвена статистика при новоотпуснати кредити и ненаблюдаеми входящи данни за съответните рискови премии, за да отрази ликвидността, матуритета, клиентския тип, изискваната норма на възвращаемост от средния инвеститор в необслужвани експозиции и други.

3.8. ЛИЗИНГ

Банката, като лизингополучател, определя срока на лизинга като неотменяем, заедно с всички периоди, обхванати от опция за удължаване на лизинга, ако прецени с разумна степен на сигурност, че опцията ще бъде упражнена.

Банката прилага допускания, когато преценява дали има разумна степен на сигурност да използва опция за подновяване или прекратяване на лизинговия договор, като отчита всички определящи фактори и икономически аспекти, които създават икономически стимул. Банката извършва повторна преценка на лизинговия срок, ако има значимо събитие или промяна в условията, които са в рамките на неговия контрол оказват влияние върху способността и да упражни или не упражни опцията за подновяване или прекратяване, като например значителни подобрения или промени в наетия лизингов актив.

При измерване на лизинговите задължения Банката използва дисконтов процент, равен на цената на депозитите на Банката за съответната валута към датата на преминаване по новия стандарт. Този процент се ревизира редовно и ревизираният дисконтов процент се използва за новите договори.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Банката изготвя тримесечни законови отчети и месечни отчети за вътрешни цели, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 575/2013, Регламент (ЕС) 876/2019, Регламент (ЕС) 873/2020 и Наредба №8 на БНБ за капиталовите буфери на банките. Банката прилага стандартизирания подход за кредитни и пазарни рискове и подхода за основен индикатор за операционен риск от 1 януари 2007 година.

Според надзорните изявления на Банката за целите на Българската народна банка в съответствие с Регламент (ЕС) 575/2013 на Европейския парламент и Съвета към 31 декември 2023 г. Банката е спазила изискванията за капиталова адекватност, поддържайки съотношението СЕТ 1 значително над нормативно изискваното ниво. Както е оповестено в регулаторните отчети към Централната банка, коефициентът на капиталова адекватност на Банката е 20.6%, без да се включва междинната печалба за четвъртото тримесечие на годината завършваща на 31 декември 2023 г.

Коефициентът на капиталова адекватност възлиза на 20.9%, включително печалбата, подлежаща на разпределение между акционерите на Банката за периода, приключващ на 31 декември 2023 г., след получаване на регулаторните одобрения.

Целите на Банката при управление на капитала, който е по-широко понятие в сравнение с капитала в баланса, са следните:

- Да се придържа към изискванията, наложени от регулаторните органи на банковия пазар, където Банката извършва дейност;
- Да гарантира способността на Банката да продължи да работи като действащо предприятие, така че да осигурява възвръщаемост за акционерите и печалба на вложителите; и
- Да поддържа добра капиталова база с цел подпомагане развитието на бизнеса.

В съответствие със Закона за кредитните институции всяка банка или банкова група следва да поддържа минимално ниво на капитал от 10,000 хиляди лева.

Капиталовата адекватност и използването на регулаторния капитал се контролират от Ръководството на Банката чрез техники и указания, разработени от Базел Комитета, Регламент (ЕС) № 575/2013, Регламент (ЕС) 876/2019, Регламент (ЕС) 873/2020, както и Директива 2013/36 на Европейския съюз и Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/451 на Комисията. Изискваната информация се подава в Българска Народна Банка на тримесечие.

Регулаторният капитал се състои от базов собствен капитал от първи ред, допълнителен капитал от първи ред и капитал от втори ред. Капиталът от първи ред включва внесения и регистриран капитал, фонд „Резервен“, неразпределената печалба от минали години, нереализираната печалба/загуба от финансовите инструменти отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и се намалява със стойността на нематериалните активи и отсрочените данъчни активи. Капиталът от втори ред включва сумите, привлечени като подчинен срочен дълг и хибридни инструменти.

Изискванията по отношение на собствения капитал съгласно Базел III са следните (като процент от рисковопретеглените активи):

- Базов собствен капитал от първи ред е в размер на 4.5%;
- Капитал от първи ред е в размер на 6%;
- Общият капитал е в размер на 8%.

В допълнение са въведени предпазен капиталов буфер, буфер за системен риск, капиталов буфер за други системно значими институции (O-SIIs) и антицикличен капиталов буфер.

Предпазният капиталов буфер е в размер на 2.5% от рисковопретеглените активи, а буферът за системен риск е в размер на 3% от рисковопретеглените активи; буферът за други системно значими институции (O-SIIs) е 0.75% от рисковопретеглените активи и антицикличният капиталов буфер – 2% от рисковопретеглените активи.

Рисковопретеглените активи се измерват чрез йерархия от пет рискови тегла, класифицирани според естеството на - и отразяваща оценка на кредитни, пазарни и други рискове, свързани с - всеки актив и контрагент, като се вземат предвид всички допустими обезпечения или гаранции. Подобно третиране е прието за задбалансовата експозиция, с някои корекции, за да се отрази по-условният характер на потенциалните загуби.

От 1 януари 2020 г. Юробанк България АД отговаря индивидуално на допълнителен капитал от втория стълб от 1,25%, който е изцяло съставен от Базов собствен капитал от първи ред. От 1 март 2022 г. изискването за допълнителен собствен капитал по Стълб 2 трябва да се поддържа под формата на минимум 56,25% от капитала CET1 и 75% от капитала от първи ред.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК И СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

5.1. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

По своята същност дейностите на Банката принципно са свързани с използването на финансови инструменти, включително деривати. Банката приема депозити от клиенти с различна срочност и се старее да постигне по-високи от средните лихвени маржове посредством инвестиция на тези средства в активи с високо качество. Банката се стреми да увеличи тези маржове чрез обединяване на краткосрочни средства и кредитиране за по-дълги периоди при по-високи лихвени проценти, като същевременно поддържа достатъчна ликвидност за посрещане на всички задължения, които могат да настъпят.

Банката също така се стреми да повиши лихвените си маржове, като получи над средните маржове, нетно от провизии, посредством кредитиране на търговци и кредитополучатели на дребно в рамките на определен кредитен рейтинг. Такива експозиции включват както балансови кредити и аванси, така и задбалансови гаранции и други ангажименти, като например акредитиви.

Банката също така търгува с финансови инструменти като заема позиции в търгувани и извънборсови финансови инструменти, включително деривати, за да се възползва от краткосрочните пазарни движения на пазарите на акции и облигации, както и тези на валутни котировки и лихвени проценти.

5.2. ФАКТОРИ ЗА ФИНАНСОВ РИСК

Поради същността на своята дейност Банката е изложена на редица финансови рискове като кредитен риск, пазарен риск (включително валутен и лихвен риск), ликвиден и оперативен риск. Цялостната стратегия за управление на риска на Банката има за цел да сведе до минимум всички потенциални неблагоприятни ефекти върху дейността ѝ, финансовото ѝ състояние и паричните ѝ потоци.

Цели и политики за управление на риска

Банката отчита, че поемането на рискове е неразделна част от операциите за постигане на бизнес целите ѝ. Поради това ръководството на Банката определя адекватни механизми за идентифициране на тези рискове на ранен етап и оценява потенциалното им въздействие върху постигането на тези цели.

Поради факта, че икономическите, индустриалните, регулаторните и оперативните условия ще продължат да се променят, механизмите за управление на риска са създадени по начин, който позволява на Банката да идентифицира и да се справя с рисковете, свързани с тези промени.

Структурата на банката, вътрешните процеси и съществуващите механизми за контрол, гарантiram както принципа на независимост, така и упражняването на надзор в достатъчна степен.

Ръководството на Банката счита ефективното управление на риска за основен приоритет, както и за основно конкурентно предимство за организацията. В тази връзка Банката отделя значителни ресурси за подобряване на своите политики, методи и инфраструктура,

за да гарантира съответствие с изискванията на Европейската централна банка (ЕЦБ) и на Единния съвет за реструктуриране (ЕСП), насоките на Европейския банков орган (ЕБО) и Базелския комитет за банков надзор, Българската народна банка и най-добрите международни банкови практики.

Банката е изградила добре структуриран процес на одобрение на кредити, независим преглед на заявките за кредит и ефективни политики за управление на кредитния, пазарния, ликвидния и операционния риск. Прилаганите от Банката политики за управление на риска се преразглеждат ежегодно.

Стратегията на Банката за управление на риска очертава цялостната насока на Банката по отношение на въпросите на управлението на риска и капитала, мисията и целите на управлението на риска, дефинициите за видовете риск, принципите за управление на риска, рамката за управление на риска, стратегическите цели и ключовите управленски инициативи за подобряване на цялостната съществуваща рамка на управлението на риска.

Максималният размер на риска, който Банката е склонна да поеме при преследването на стратегическите си цели, е формулиран с помощта на набор от количествени и качествени изявления за конкретните видове риск, включително специфични нива на толериране, както е описано в Рамката за риск апетита на Банката. Целите са да се подкрепи растежът на бизнеса на Банката, да се поддържа в баланс силна капиталова позиция с по-висока възвръщаемост на собствения капитал и да се гарантира придържането на Банката към регулаторните изисквания.

Апетитът за риск, който е ясно комуникиран в цялата Банка, определя културата на риска и формира основата, върху която се установяват рискови политики и рискови лимити на ниво Банка и Група. В контекста на своята Рамка за риск апетит, Банката допълнително е усъвършенствала процеса по идентификация на рисковете и методологията за оценка на съществеността на отделните рискове.

Идентифицирането и оценката на всички рискове е крайъгълният камък на ефективното управление на риска. Банката, имайки за цел да осигури цялостен поглед върху рисковете, свързани с изпълнението на стратегия ѝ, се стреми да разпознава новите развития на ранен етап и да оценява и отчита потенциалните им въздействия. В този контекст Банката разпознава риска от изменението на климата като съществен и въз основа на надзорните насоки е в процес на продължаващо адаптиране на политиките и методологиите си за идентифициране и наблюдение на релевантните рискове.

Риск комитет

Рамката за управление на риска в Банката се състои от няколко различни подразделения. По-специално, Надзорният съвет е създал Риск комитет, който упражнява всички функции по управление на риска. Неговата дейност понастоящем се допълва с функцията на Управление „Риск“.

Надзорният съвет е делегирал на Риск комитета ролята да одобрява всички решения за стратегическо управление на риска (например местния рисков апетит, разпределение на капитала, профил на баланса и структурата за управление на риска). Риск комитетът отговаря за мониторинга на количествените и качествените аспекти на всички кредитни, пазарни, ликвидни и оперативни рискове. Риск комитетът има следните правомощия:

- Гарантира, че Банката има ясно определени стратегия за управление на риска и рисков апетит за всички съответни рискове (т.е. кредитен, пазарен, ликвиден, оперативен, репутационен и т.н.);

- Осигурява разработването от страна на Банката на подходяща рамка за управление на риска, която е интегрирана в процеса на вземане на решения в цялата организация;
- Оценява спазването на одобрените нива на рисковия апетит и рисковия толеранс, целесъобразността на рисковите лимити, адекватността на провизиите и като цяло капиталовата адекватност по отношение на поетите от Банката рискове;
- Преглежда и анализира рисковия профил на Банката, както и идентифициране и оценка на съществените за Банката рискове;
- Създава адекватни политики и процедури за идентифициране, оценка, мониторинг и контрол на съществените рискове;
- Информира Надзорния съвет за съществени проблеми и събития, които могат да имат значително въздействие върху рисковия профил на Банката;
- Осъществява мониторинг на влезлите в сила политики, свързани с управлението на значителните рискове;
- Одобрява подходящи методологии и модели за оценка на риска и лимити на експозиции.

Рисккомитетът информира периодично Надзорния съвет за адекватността на структурата на Управление „Риск“, както и отчита ключови риск индикатори. Ако има съмнение за съществени проблеми, то те се ескалират или до Надзорен съвет на Юробанк България АД или до Груповия Риск комитет на Юробанк С.А.

Управление на необслужваните експозиции

Банката е изградила организационен и йерархичен модел, за да подсили управление на проблемните активи и да бъде адекватна на макросредата, като същевременно прилага регулаторните изисквания.

В тази връзка бяха предприети инициативни мерки, като Банката трансформира операционния си модел за проблемни активи, създавайки специално управление „Управление на проблемните активи“ (TAG) и съответните органи за управление на проблемните активи, а именно „Комитет по проблемните активи“ (TAC) и „Комитет за управление и наблюдение на проблемни експозиции“ (SHMC).

Комитет по проблемните активи (TAC)

Комитетът по проблемните активи е създаден като комитет към Управление „Управление на проблемни активи“ под Управителния съвет на Банката. Комитетът по проблемните активи следи и контролира управлението на проблемните активи на Банката. По-специално основните компетенции, които са делегирани на Комитета по проблемни активи, се отнасят до мониторинга на просрочените кредити и управлението на необслужваните кредити, определянето и внедряването на стратегията за управление на проблемните активи, както и одобрението и оценката на устойчивостта на мерките по реструктуриране и по приключвателните процедури.

Комитет за управление и наблюдение на проблемни експозиции (SHMC)

Комитетът за управление и наблюдение на проблемни експозиции е създаден като специален комитет, който осъществява мониторинг на списък от корпоративни клиенти, които

са проблемни и не обслужват своите експозиции. Основните компетенции на комитета за управление и наблюдение на проблемни експозиции са свързани с мониторинга на дейността на клиентите и финансовите им показатели, както и с вземането на решения относно стратегията за управление на проблемни отношения с корпоративни клиенти.

Управление „Управление на проблемни активи“ (TAG)

Управление „Управление на проблемни активи“ е създадено като независим орган, който се отчита пряко пред Главния изпълнителен директор на Банката и е основното отговорно звено за управлението на портфейла от проблемните активи на Банката, за целия процес от момента преди изпадане в просрочие в случай на високо-рискови експозиции до правните действия. Управлението подсигурава непосредствено наблюдение, строг контрол и коригиране на курса спрямо непрекъснатите промени в макросредата, регулаторните и законови изисквания, добрите международни практики и новите или съществуващи вътрешни изисквания.

Управление „Управление на проблемни активи“ се състои от отдел „Управление на проблемни активи на дребно“, отдел „Управление на проблемни корпоративни активи“, отдел „Risk и политика“ и отдел „Централизирана обработка на кредитни сделки“. Структурата на управлението е напълно отделена от бизнес звената на Банката, както по отношение на управлението на портфейла, така и по отношение на процеса по одобрение на кредити, като по този начин се осигурява прозрачност, гъвкавост, по-добро приоритизиране и отговорност на мениджмънта като се прехвърля управлението от минимизиране на лошите дългове към управление на стойността на лошия дълг, в съответствие с рисковия апетит на Банката.

Управление „Управление на проблемни активи“ си сътрудничи с управление „Risk“, което от своя страна е отговорно за цялостната рамка за управление на риска и за разработването и утвърждаването на методологии и инструменти за кредитна оценка (т.е. модели и таблици за оценка). Налице е взаимодействие с Управление „Risk“, свързано с разработването, потвърждаването и актуализирането на Кредитната политика на „Управление на проблемни активи“, оценката и становището по бизнес предложенията на „Управление на проблемни активи“, одобрението на мерките по реструктуриране и програми за преговаряния (представители на управление „Risk“ участват в процеса на одобрение).

Резултатите от управлението на проблемните активи се представят на редовните Risk комитети. Основните ръководни принципи на Управление „Управление на проблемни активи“ са:

- Осигуряване на пряко участие на висшия мениджмънт в управлението на проблемни активи и внимателно наблюдение на съответния портфейл;
- Внедряване на устойчива кредитна стратегия чрез иновативни предложения, които ще доведат до жизнеспособни краткосрочни и дългосрочни решения, осигурявайки последователен подход за управление на проблемните активи в портфейлите;
- Осигуряване на последователен подход за управление на проблемни активи в портфейлите и специални продукти;
- Предотвратяване на формирането на необслужвани експозиции чрез ранна намеса и ясно определяне на основните финансови цели на проблемните активи;
- Мониторинг на статистиката за просрочията на кредитите, както и определяне на целенасочени действия за намаляване на риска, за да се гарантира намаляване на риска от портфейла;

- Целенасочено максимизиране на кредитополучателите, които се връщат към на редовно погасяване чрез модификации или събиране;
- Дефиниране на критерии за оценка на устойчивостта на предложеното реструктуриране.

Оперативни цели за управление на необслужвани експозиции (НОЕ)

В съответствие с изискванията на надзорния орган на Европейската централна банка (ЕЦБ) и насоките на Групата, Банката е разработила рамка за оперативни цели за управление на НОЕ, подкрепена от няколко ключови показателя за изпълнение. В съответствие с посочената рамка Банката разработи набор от оперативни цели на НОЕ, заедно с подробна стратегия за управление на НОЕ с 3-годишен времеви хоризонт, която оттук нататък се преразглежда ежегодно, за да се приведе в съответствие с промените в оперативната среда и стратегическите приоритети на Банката. Ръководството на Банката одобри стратегия за управление на НОЕ за годините 2024-2026, която предвижда прогнозираният запас на НОЕ да достигне 389 млн. лв. до края на 2024 г. и 344 млн. лв. (Съотношение на НОЕ под 2.0%) до края на 2026 г.

Кредитите по НОЕ, МСФО 9 ОКЗ, отразяват очакваните загуби, свързани с ускорената перспективна стратегия за управление на необслужвани експозиции. МСФО 9 не ограничава паричните потоци, които Банката може да очаква да получи, само до договорни парични потоци, които се събират от кредитополучателите. Освен това в него се посочва, че дейностите по управление на кредитния риск, които са насочени към минимизиране на потенциалните загуби от кредит, като продажби, са неразделна част от бизнес модела за задържане за събиране. Съответно паричните потоци, които се очаква да бъдат възстановени от продажбата на активи, свързани с просрочени кредити, следва да бъдат включени в измерването на ОКЗ.

Възстановимостта на необслужваните експозиции за еднократна употреба е количествено определена, като се вземат предвид предишната практика на Банката и бъдещите очаквания и съответната пазарна информация, свързана с продажните цени на лоши кредити и подобни сделки.

5.2.1. КРЕДИТЕН РИСК

Кредитният риск е рискът насрещната страна по сделката да не е в състояние да изплати в срок дължимите суми в пълен размер.

Сетълмент рискът е този, който възниква при уреждане на плащанията, например за сделки с финансови инструменти, включително деривати и валутни сделки. Рискът възниква, когато Банката извършва плащания, преди да може да се увери, че плащанията на насрещната страна са получени. Кредитният риск възниква основно от дейности, свързани с предоставяне на кредити на корпоративни клиенти и на клиенти на дребно от страна на Банката, включително предоставянето на кредитни улеснения, като финансови гаранции и акредитиви. Банката е изложена и на кредитен риск, произтичащ от други дейности като инвестиции в дългови ценни книжа, търговски дейности, капиталови пазари и сетълмент дейности. Като се има предвид, че кредитният риск е основният риск, на който Банката е изложена, той се управлява стриктно и се наблюдава от централизирани специализирани звена в управление „Риск“, които от своя страна се отчитат пред Главния директор на „Управление на риска“ в Банката и пред Главния директор на „Управление на риска“ в Групата.

(А) ПРОЦЕС ПО ОДОБРЕНИЕ НА КРЕДИТИ

Понастоящем са обособени две отделни групи от кредитни комитети – комитети за клиенти с редовни експозиции и комитети за управление на проблемни експозиции.

Комитетите за клиенти с редовни експозиции са отговорни за прилагането на функциите по кредитна оценка, одобрение и периодичен преглед на редовните клиенти. Техните задължения са свързани едновременно с целите за поддържане за стабилен портфейл от кредити, осигуряване на постоянни приходи за Банката и устойчив растеж.

Дейността на комитетите за управление на проблемни експозиции включва работа с кредитополучатели със средна и висока степен на класификация на риска. Тяхната основна насока е прецизното оценяване на финансова жизнеспособност на клиентите, за да се определи стратегията за управление на портфейла.

Разделянето на задълженията гарантира независимост между ръководителите, които отговарят за взаимоотношенията с клиентите, процеса на одобрение и усвояване на кредита, както и наблюдение на кредита през целия му жизнен цикъл.

Кредитни комитети

Процесът на одобрение на кредити в сектор корпоративно банкиране е централизиран чрез създаване на кредитни комитети с нарастващи нива на одобрение на кредити, с цел управление на корпоративния кредитен риск. Основните комитети на Банката са следните:

- Кредитни комитети (централни и местни), упълномощени да одобряват ново финансиране, подновяване или промяна на съществуващите кредитни лимити, в съответствие с тяхното ниво на одобрение, в зависимост от общия размер на лимита и рисковия профил на клиента (т.е. висок, среден или нисък), срока, както и стойността и вида на обезпечението;
- Комитет за управление на проблемни кредитни експозиции, упълномощен да одобрява кредитни искания и да предприема действия към клиенти с влошена експозиция;
- Международен кредитен комитет (регионален), създаден за вземане на решения за кредитиране на корпоративни клиенти и на дъщерните дружества от Групата – упълномощен е да одобрява нови лимити, подновявания или промяна по съществуващи лимити, в съответствие с нивото на одобрение в зависимост от общата експозиция на клиента и рисковия профил на клиента (т.е. висок, среден или нисък), срока, както и стойността и вида на обезпечението; и
- Международни комитети за управление на проблемни експозиции, създадени за работа с големи клиенти с влошена експозиция на дружества от Групата.

Кредитните комитети провеждат заседания веднъж седмично или по-често, ако се налага.

Отдел „Кредитен риск“

Основните задължения на отдел „Кредитен риск“ са:

- Преглед и оценка на кредитните искания на:
 - Местни големи и средни корпоративни клиенти от средна и ниско-рискова категория;

- Специализирани звена, като проектно финансиране, факторинг;
- Чуждестранни клиенти; и
- Клиенти от сектор „на дребно“ (банкиране на малък бизнес и индивидуално банкиране) над предварително определен праг и за предварително определени типове изключения.
- Даване на независимо становище за риска за всяко искане за кредит, което включва:
 - Оценка на кредитния профил на клиента въз основа на идентифицираните качествени и количествени рискови фактори (пазарни, операционни, структурни и финансови);
 - Задълбочен секторен анализ; и
 - Препоръки за изготвяне на сигурна, добре обезпечена и добре контролирана сделка.
- Преглед и потвърждение на рейтинзите на всеки отделен кредитополучател, които да отразяват установените рискове;
- Участие във всички кредитни комитети и с право на глас в местните такива (както за клиенти с обслужвани експозиции, така и за такива с необслужвани от Секция Реструктуриране и мониторинг – Корпоративни клиенти в Управление „Управление на проблемни активи“), съгласно процедурата за одобрение на кредити;
- Активно участие във всички външни/регулаторни проверки на Банката;
- Подготовка на специализирани доклади към Международния Кредитен Сектор (ICS) на регулярна основа, по отношение на изтеклите прегледи на кредити, ливъридж сделки, както и изготвяне различни статистики за съществуващите и ново одобрените финансираня при поискване;
- Осигуряване на съответствие на звената за кредитиране с одобрените политики в Банката; и предоставяне на специализирани знания, опит и подкрепа на други управления в Банката във връзка с оперативни процедури и процедури по кредитиране, политики за сигурност, нови кредитни продукти и схеми за реструктуриране.

Процес на одобрение в сектор „Банкиране на дребно“

Процесът по одобряване на кредити за малки предприятия (с оборот до 4 милиона лева) е централизиран, следвайки специфични насоки за приемливи обезпечения, както и принципа „четириочи“. Оценката се основава на анализа на финансовото състояние на кредитополучателя и на статистическите „скор карти“. Във връзка с одобрението на кредити са обособени два под-сегмента: а) клиенти с оборот до 2 милиона лева и б) клиенти с оборот между 2 и 4 милиона лева. За всеки под-сегмент се прилагат отделни кредитни критерии и матрици на изключенията.

Процесът по одобрение на кредити в сектор „Индивидуално банкиране“ (потребителски и жилищни кредити) също е централизиран. Той се основава на специализирани модели за оценка на кредитните искания и критерии за кредитиране, които отчитат поведението на изплащане, личното богатство и финансовото състояние на кредитополучателите, включително наличието на недвижим имот, вида и качеството на обезпеченията и други

фактори. Непрекъснатото наблюдение на качеството на портфейла и всички други отклонения, които могат да възникнат, води до незабавно коригиране на кредитната политика и процедури, в случай, че се счете за необходимо.

Б) НАБЛЮДЕНИЕ НА КРЕДИТНИЯ РИСК

Отдел „Кредитен контрол“

Отдел „Кредитен контрол“ следи и оценява качеството на всички кредитни портфейли на Банката и оперира независимо от бизнес звената. Отделът докладва пряко на Главния директор на „Управление на риска“.

Основните задължения на отдел Кредитен Контрол са:

- Непрекъснато наблюдение и оценка на качеството на кредитния портфейл на Групата чрез проверки на място, настолни и тематични проверки, с оглед своевременно идентифициране на евентуално възникващи рискове, уязвими сфери, в съответствие с определените кредитни политики и последователност при одобрението на кредити;
- Редовно следене на дейностите по отстраняване на констатациите от проверките и ескалиране на въпроси, по които има несъответствия;
- Редовно изготвяне на отчети и анализи на кредитния портфейл на Банката за граждани и корпоративни клиенти, които се представят на ръководство на Банката в страната, както и на Кредитен Контрол в Юробанк Ергасиас Гърция (Eurobank SA);
- Разработва политики, свързани с риска, вътрешни циркулярни документи и ръководства, свързани с одобрението на кредити;
- Участва и координира процеса по съставяне и одобрение на Кредитните политики и координира и следи за техния редовен преглед;
- Участва в актуализацията на кредитните рейтинги на корпоративните кредитополучатели;
- Контролира, анализира и оценява качеството на кредитния портфейл на граждани и корпоративния кредитен портфейл, както и свързания с тях кредитен риск;
- Създава и поддържа превантивна, мониторинг и контролна система на портфейли на дребно и корпоративни портфейли;
- Оценява исканията от бизнес звената, свързани с нови продукти, както и одобрение на кредитни политики, процедури и измененията в тях, включително последващо проследяване на правилното им прилагане;
- Осъществява надзор на акуратността на индивидуалните и колективните оценки, съгласно разпоредбите на МСФО 9 и коректността при разпределението на фазите съгласно МСФО 9;
- Осъществява преглед на ефикасността на различните мерки по преоформяне на кредити, изпълнението на плана (бюджета) за намаляване на необслужваните експозиции и прави предложения за съответни действия;

- Участва в подготовката на ключови надзорни оповестявания, следи за съответните регулаторни изисквания, за да информира Мениджмънта, сътрудничи си с други участващи звена с цел въвеждане на необходимите промени;
- Ръководи месечния процес на калкулиране на провизии, координирайки всички участващи заинтересовани страни, иницира и ръководи процеса, в случай на превишаване на предвидените срокове;
- Извършва контрол на качеството на оценките на недвижимите имоти, предоставени за обезпечение по кредити
- Участва, чрез Ръководител на отдел „Кредитен Контрол“, в Комитета за проблемни кредити.

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ се отчита пряко пред главния директор на „Управление на риска“.

По-специално, основните отговорности на отдела са:

- Управление на развитието на модели, внедряване, поддръжка и валидация на вътрешнорейтинговите модели за вероятност от неизпълнение (PD), загуба от неизпълнение (LGD) и експозиция в неизпълнение (EAD), които се използват за оценка на кредитния риск;
- Да управлява разработването, внедряването, поддържането и валидирането на моделите за оценка на риска;
- Да управлява разработването, внедряването, поддържането и валидирането на МСФО 9 моделите за изчисляване на 12-месечна очаквана кредитна загуба и очаквана кредитна загуба за целия срок на инструмента;
- Внедряване, мониторинг и поддържане на калкулационния модул за обезценка по МСФО 9;
- Внедряване, мониторинг и поддържане на системите за кредитен рейтинг;
- Провеждане на стрес тестове, както вътрешни, така и външни (ЕБО/Българска народна банка (БНБ)) и поддържане на модела за стрес тестове на кредитния риск;
- Изготвяне на анализ на кредитния риск за целите на Вътрешния анализ на адекватността на капитала (ВААК)/ Стълб 2;
- Изготвяне на оповестяванията за кредитен риск по базелския Стълб 3;
- Да участват в изготвянето на бизнес плана, плана за необслужваните експозиции и плана за възстановяване на Банката по отношение на качеството на активите и капиталовите изисквания за кредитния портфейл (прогнозни обезценки и рисковопретеглени активи), както и участие в съответните комисии;
- Подпомагане на бизнес звената при използването на модели за кредитен риск при вземане на бизнес решения, за целите на финансирането, в оценката на въздействието върху капитала на стратегическите инициативи и разработването

и използването на показатели, свързани с риска, като ценообразуване, коригирано с риска, възвръщаемост на капитала, коригирана с риска и др.;

- Да съблюдава регулаторната рамка във връзка с горепосоченото, да извършва оценка на въздействието, да инициира и управлява съответните проекти;
- Да докладва редовно на Главния директор на „Управление на риска“ и на Главния директор на „Управление на риска“ на Групата, на Риск комитета на управителния съвет по отношение на: ефективността на риск моделите, рисковите параметри (PD, LGD, EAD), концентрационен риск, регулаторните промени и оценката на въздействието им и прегледи на качеството на активите.

Отдел „Пазарен риск“

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за измерването, наблюдението и отчитането на експозицията на Банката към риск от контрагента, който представлява риска от загуба поради неизпълнение от страна на клиента на договорните задължения в контекста на сделките на капиталовите пазари, като например ценни книжа, деривативи, репо-сделки, обратни репо сделки, междубанкови пласменти и други.

Банката определя лимити за нивото на риск от контрагента (вж. също 5.2.1 (е) редуциране на кредитния риск), които се основават главно на кредитния рейтинг на контрагента, предоставен от международните рейтингови агенции и на типа на продукта (например лимити за контрол на нетни открити позиции в деривати, както по отношение на размер, така и на срок, експозиции в ценни книжа, междубанкови сделки и салда по оперативните сметки). Усвояването на горепосочените лимити и всякакви надвишения по тях, както и съвкупната експозиция по контрагент и тип на продукта се следи ежедневно от отдела. При изчисляването на окончателната експозиция се вземат предвид договорите за редуциране на риска.

В случай на необезпечени деривативни сделки, Банката оценява текущата експозиция заедно с потенциалната бъдеща експозиция, посредством използването на финансови модели. За наблюдение на неусвоения лимит се използва общата експозиция.

Ключов компонент от бизнес стратегията на Банката е намаляването на риска чрез използване на различни техники за смекчаване. Най-важните средства за смекчаване на риска са залозите на обезпечения, гаранциите и рамковите споразумения за нетиране.

(В) КРЕДИТНИ АНГАЖИМЕНТИ

Основната цел на кредитните ангажменти е да се гарантира, че средствата са на разположение на клиента, както е договорено. Договорите за финансова гаранция носят същия кредитен риск като кредитите, тъй като представляват неотменими гаранции, че Банката ще извършва плащания в случай, че клиентът не може да изпълни задълженията си към трети страни. Документарните и търговските акредитиви, които са писмена гаранция от Банката от името на клиент, позволяващи на трета страна да усвоява средства от Банката до определена сума и при определени правила и условия, са обезпечени от извършената доставка на стоки, за която те се отнасят и следователно носят по-малък риск от кредита. Ангажиментите за предоставяне на кредит представляват договорни задължения за предоставяне на кредит при предварително определени условия (Приложение 35) под формата на кредити, гаранции или акредитиви, за които Банката обикновено получава такса ангажимент. Такива ангажменти са неотменими за срока на договора или могат да бъдат отменени само в случай на съществен неблагоприятен ефект.

(Г) КОНЦЕНТРАЦИОНЕН РИСК

Банката определя нивата на кредитния риск, който поема, чрез поставяне на лимити за експозиция от кредитополучател или група от кредитополучатели и по индустриални сектори.

Концентрационният риск се наблюдава регулярно и се отчита на Risk комитета.

(Д) РЕЙТИНГОВИ СИСТЕМИ

Рейтинг на кредитни експозиции на корпоративни клиенти

Банката използва редица рейтингови модели и инструменти, за да отрази по подходящ начин риска, произтичащ от корпоративни клиенти с кредитни експозиции с различни характеристики. Съответно Банката използва следните рейтингови модели за корпоративния портфейл:

- Moody's Risk Analyst model ("MRA") се използва за оценка на риска на кредитополучателите в сектора на корпоративното кредитиране;
- Слот модели: за оценка на риска, произтичащ от ограничени експозиции, които са част от специалния корпоративен кредитен портфейл, се използват слот модели за рейтинг;
- Вътрешни модели за кредитен рейтинг ("ICR") се използват за тези клиенти, които не могат да бъдат рейтинговани нито от "MRA", нито от слот методологията.

Системата за кредитен рейтинг "CreditLens", която работи с MRA модела, дава възможност за оценка на кредитоспособността на корпоративните кредитополучатели чрез анализ на (а) количествени критерии (минимум два годишни финансови отчета), които се сравняват с финансовите отчети на сходна група (т.е. компании с подобна бизнес дейност) и б) качествени параметри като фирмена репутация и състояние, управленски характеристики и умения и др. CreditLens взема предвид балансите на предприятието, отчетите за приходите и разходите и отчетите за паричните потоци за изчисляване на ключовите коефициенти. Анализът на коефициентите включва оценки на тренда на всяко съотношение в множество периоди, както по отношение на кривата, така и на волатилността на тренда. Той също така сравнява стойността на коефициента за последния период със стойностите, които са една четвърт под или над медианата за сравнима група. Освен това CreditLens е снабден с широко използван набор от качествени фактори, свързани с качеството на управление на компанията, позицията на компанията в нейния индустриален сектор и присъщите рискове за съответната индустрия. CreditLens използва финансови данни за компании, опериращи на българския пазар.

По отношение специализирания кредитен портфейл (за който Банката използва слот рейтингови модели) и в съответствие с дефинициите на Европейския банков орган (ЕБО), той се състои от типове експозиции към предприятия, специално създадени за финансиране или управление на физически активи, когато основният източник на приходи и погасяването на задължението са пряко свързани с финансираните активи. Рейтинговата система New Credit Rating (NCR) се прилага за проекти за недвижими имоти, т.е. за финансиране на проекти за недвижими имоти (например офис сгради, които могат да бъдат отдавани под наем, търговски площи, жилищни сгради, индустриални или складови площи), където очакваните парични потоци за погасяването на кредита ще бъдат генерирани от съответния актив (лизингови плащания, плащания за наем или продажба на актива).

Рейтинговата система за проекти за недвижими имоти се използва за инвестиционни недвижими имоти (инвеститори) и недвижими имоти в процес на изграждане (строители). Според слот методологията се оценяват четири ключови аспекта на проекта: финансова стабилност, характеристики на актива, стабилност на инвеститора/строителя, обезпечения.

Рейтингът MRA не се използва за определени типове предприятия, които се отличават със специални характеристики на различните счетоводни методи, които използват за изготвяне на своите финансови отчети, като застрахователни компании и брокерски фирми. Освен това предприятия (като стартиращи предприятия), които не са представили финансова информация за най-малко два годишни счетоводни периода, не се оценяват с MRA.

В случай, че за клиента не е приложен нито MRA, нито рейтинг въз основа на слот методологията, се използва вътрешният кредитен рейтинг ("ICR"). Той се основава на задълбочен анализ на набор от качествени фактори (управление на компанията, промишленост, условия на работа, пазарен сектор, обезпечение по кредита и др.) и количествени фактори (финансови показатели като рентабилност, ливъридж, ликвидност и други, които са вземат от финансовите отчети на клиента). Всеки клиент трябва да получи индивидуален рейтинг, но клиентите, които принадлежат към обща група, трябва да бъдат разглеждани заедно. В случай, че свързаното дружество предостави корпоративна гаранция, тогава дружеството, което е кредитополучател, трябва да получи кредитния рейтинг на компанията, предоставяща гаранцията.

В контекста на прилагането на МСФО 9, Банката допълнително подобри своите модели за оценка на корпоративния кредитен риск, свързвайки оценката на рисковите параметри с макроикономически фактори, което позволи прогнозиране на промяната на рейтинга при различни макроикономически сценарии (базисен, неблагоприятен и оптимистичен).

Описаните по-горе рейтингови системи са неразделна част от процеса на вземане на решения и управление на риска при корпоративното банкиране:

- Одобрение или отхвърляне на кредита, както в процеса на създаване, така и в последващия процес на преразглеждане;
- Разпределяне на нивата на компетенция в процеса на одобрение на кредита;
- Изчисляване на обезценката (критериите за определяне на фаза и последващото изчисление на очакваните кредитни загуби на база прогнозните рискови параметри).

Рейтинг на кредитни експозиции на дребно

Банката прилага кредитни оценки на своите клиенти на дребно, като използва редица статистически базирани модели както при създаването на кредита, така и последващо чрез поведенчески скоркарти. Тези модели са разработени въз основа на наличната информация, за да се предвиди вероятността от неизпълнение, загубата от неизпълнение и експозицията в неизпълнение. Те обхващат целия спектър от продукти на дребно (кредитни карти, потребителско кредитиране, жилищни кредити и кредити за малки предприятия).

Моделите са разработени въз основа на историческите данни на Банката и на данните от Централния кредитен регистър на БНБ. Моделите се прилагат в процеса на одобрение на кредити, управлението на кредитните лимити, както и в процеса на събиране на вземанията за приоритизиране на сметките в процеса на обработката.

Поведенческите скоркарти се изчисляват автоматично на месечна база, като по този начин се гарантира, че оценката на кредитния риск е актуална. В контекста на МСФО 9, Банката допълнително е усъвършенствала своите модели за оценка на кредитния риск на дребно, свързвайки калулацията на рисковите параметри с макроикономически фактори, което позволява тяхното прогнозиране за една година и за целия срок при различни макроикономически сценарии (базисен, неблагоприятен и оптимистичен) и по този начин подпомага анализа на процеса по определяне на фазите и разпределение на база рискови класове в хомогенни пулове.

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ съблюдава капацитета на рейтинговите модели и системите за оценка, за да класифицират клиентите според риска, както и да прогнозират текущо вероятността от неизпълнение, загубата от неизпълнение и експозицията в неизпълнение. Банката проверява актуалността на рейтинговите модели и системите за оценяване на годишна база като проверката включва както количествени, така и качествени аспекти.

(Е) ОГРАНИЧАВАНЕ НА КРЕДИТНИЯ РИСК

Ключов елемент от бизнес стратегията на Банката е намаляване на риска чрез използване на различни техники за неговото редуциране. Най-важните средства за намаляване на риска са обезпеченията – заложи, ипотеки, гаранции и рамкови споразумения за нетиране.

Типове обезпечения, които най-често се приемат от Банката

Банката има вътрешни политики, в които са посочени следните видове обезпечения, които обикновено се приемат в процеса на кредитиране:

- Недвижим имот;
- Залог на движимо имущество;
- Залог на търговски предприятия;
- Залог на вземанията;
- Ценни книжа;
- Парични средства;
- Гаранции
- Поръчителство;
- Други приемливи обезпечения.

Съгласно кредитната политика на Банката определен коефициент на покритие е предварително условие, както при одобрението на кредитната сделка, така и текущо, за всеки вид обезпечение.

При междубанкови експозиции (например обратни репо сделки, деривати), Банката приема като обезпечение само парични средства или ликвидни облигации.

Принципи на оценяване на обезпеченията

При определянето на минималното съотношение на обезпеченията за кредити, Банката отчита цялата налична информация, включително специфичните характеристики на обезпеченията, ако участниците на пазара вземат това предвид при ценообразуването на съответните активи. Оценката и следователно допустимостта се основават на следните фактори:

- справедливата стойност на обезпечението, т.е. продажната цена, която би била получена за продажба на актива в обичайна сделка при текущи пазарни условия;
- справедливата стойност отразява способността на участниците на пазара да генерират икономически ползи чрез използването на актива в най-високата и най-добрата му употреба или чрез продажбата му;
- отчитане на намаляване на стойността на обезпечението, ако видът, местоположението или състоянието (като влошаване и остаряване) на актива дават основание за това;
- не се дава стойност на обезпечението, ако залогът не е правно приложим.

Политики и документация за обезпеченията

По отношение на обезпеченията политиката на Банката подчертава необходимостта от своевременност и разумно изпълнение на обезпеченията и съответните процеси, с цел да се гарантира, че обезпеченията и съответната документация са правно приложими по всяко време. Банката има право да ликвидира обезпечение в случай на финансово затруднение на длъжника и може да претендира и контролира паричните постъпления от процеса на ликвидация.

Гаранции

Гаранциите, използвани като средство за намаляване на кредитния риск от Банката, се издават главно от правителството, местни банки и фондове (Българска банка за развитие и Национален гаранционен фонд) и международни финансови институции (Европейски инвестиционен фонд (EIF), Международна финансова корпорация (IFC) и др.).

Контрагентски риск

Банката смекчава риска от контрагента, произтичащ от дейностите на Капиталови пазари, като сключва рамкови договори за нетиране и други подобни споразумения, както и споразумения за размяна на обезпечение с контрагенти, с които извършва значителен обем трансакции. Рамковите споразумения за нетиране обикновено не водят до компенсирание/ офсет на балансови активи и пасиви, тъй като трансакциите обикновено се уреждат на брутна база.

Въпреки това, чрез рамковото споразумение за нетиране, съответният кредитен риск се понижава благодарение на това, че при евентуалното възникване на събитие на неизпълнение, всички сделки с контрагента се прекратяват и съответните суми се уреждат на нетна база.

При деривативните инструменти, Банката използва договори на Международната асоциация за суапове и деривати (ISDA), които ограничават експозицията чрез прилагане на нетиране, както и Приложения за кредитна подкрепа (CSA), които допълнително намаляват общите експозиции към съответните контрагенти.

Съгласно тези споразумения общата експозиция към даден контрагент се изчислява на дневна база, като се вземат предвид всички споразумения за нетиране и обезпечения.

Същият процес се прилага в случай на репо сделки, при които се използват стандартни Глобални рамкови споразумения за обратно изкупуване (GMRA).

Експозицията (нетната разлика между паричните средства при репо сделки и пазарната стойност на ценните книжа) се изчислява ежедневно и между контрагентите се разменя обезпечение, като по този начин експозицията се минимизира.

5.2.1.1. МАКСИМАЛНА ЕКСПОЗИЦИЯ КЪМ КРЕДИТЕН РИСК ПРЕДИ ОБЕЗПЕЧЕНИЕ

	Към 31 декември	
	2023	2022
Кредити и аванси на банки	783,264	1,444,087
Намалени с: Обезценка	(30)	(491)
Кредити и аванси на клиенти:		
- Ипотечни	3,671,461	3,082,986
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	3,245,705	1,869,385
- Малки бизнес кредити	1,019,686	907,957
- Корпоративни кредити	4,969,665	4,550,292
Намалени с: Обезценка	(366,275)	(347,187)
Активи за търгуване - дългови ценни книжа	35,646	33,604
Деривативни финансови инструменти	18,655	52,615
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	1,155,858	1,251,510
Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	1,810,028	1,436,645
Намалени с: Обезценка	(2,922)	(2,041)
Други финансови активи*	95,559	56,061
Намалени с: Обезценка	(3,770)	(3,829)
Експозициите на кредитен риск, свързани с задбалансови позиции, са както следва (прил. 35):		
Гаранции и акредитиви	345,117	225,476
Кредитни ангажименти	2,372,705	1,847,543
Намалени с: Обезценка	(1,027)	(969)
Общо	19,149,325	16,403,644

(*) отнася се до финансови активи обект на изисквания по МСФО 9, които са признати като други активи.

Горната таблица представя максималната кредитна експозиция на Банката към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г., без да се вземат предвид притежаваните обезпечения или други кредитни подобрения. Относно нетните стойности, изложените по-горе експозиции се основават на нетните балансови стойности, отчетени в баланса.

5.2.1.2. КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Разделът по-долу дава подробен преглед на експозицията на Банката към кредитен риск, произтичащ от кредитни портфейли на клиенти.

Предоставените кредити и аванси на клиенти, отчитани по амортизирана стойност, се класифицират в зависимост от това как се измерва очакваната кредитна загуба.

Съответно кредитите, докладвани като необезценени, включват кредити, за които се признава „12-месечна очаквана загуба“, тъй като те не показват значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване и кредитите, за които се признава „очакваната кредитна загуба за живота на кредита“, тъй като за тях има значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но не се считат за такива в неизпълнение.

Категорията „обезценени кредити“ включва кредити, за които се счита, че са в неизпълнение, за които е призната обезценка, равна на „очаквана кредитна загуба за живота на кредита“, и кредити, класифицирани като „закупени или възникнали финансови активи с кредитна обезценка“ (POCI), които винаги се измерват на базата на очакваната кредитна загуба.

Счетоводната политика на Банката по отношение на обезценката на финансови активи е посочена в Приложение 2.2.15.

(А) КАЧЕСТВО НА КРЕДИТИТЕ И АВАНСИТЕ НА КЛИЕНТИТЕ

Регулаторни дефиниции

„Експозиции в неизпълнение“ в съответствие с регулаторната дефиниция за неизпълнение, приета от Банката, включват съществени експозиции с просрочие над 90 дни, експозиции, които Банката оценява като малко вероятно да бъдат изплатени, както и тези, които са индивидуално оценени за обезценка и носят индивидуална обезценка. Към 31 декември 2023 г. експозициите в неизпълнение на Банката възлизат на 324,786 хил. лв. (2022: 391,337 хил.лв.).

„Новата дефиниция за неизпълнение“ (DoD) за регулаторни цели въведе нов набор от стандарти, които имат значително въздействие върху управлението, данните, процесите, системите и кредитните модели. Новата DoD е приложима от 1 януари 2021 г. и е определена в член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013, Делегиран регламент на Комисията (ЕУ) 2018/171 и Насоки на Европейския банков орган (ЕБА) (ЕБА / GL / 2016/07). Целта и е хармонизиране на определението за неизпълнение между институциите и юрисдикциите в Европейския съюз. По-специално, новите насоки на DoD уточняват, че просрочените дни се отчитат от датата, когато и двата прага на същественост са нарушени (абсолютен размер на общата експозиция и относителен като процент от експозицията), включват условия за връщане към статут на неизпълнение (въвеждане на пробационен период) и изрични критерии за класифициране на реструктурираните заеми като –такива в неизпълнение, когато е изпълнен критерият за намалено финансово задължение (разлика между нетната настояща стойност на паричните потоци преди и след реструктурирането надвишава прага от 1%).

Банката прилага горните нови разпоредби на DoD, за да идентифицира експозиции в неизпълнение, считано от 1 януари 2021 г., последователно във всички свои кредитни портфейли, в съответствие с местните разпоредби и специфичните характеристики на кредитния риск за всяка юрисдикция.

Съответно определението за неизпълнение за счетоводни цели е приведено в съответствие с новата DoD, която също е тази, използвана за целите на управлението на вътрешния кредитен риск.

Необслужените експозиции - 'НОЕ', които текущо се наблюдават и отчитат от Банката, са в съответствие с насоките, установени от Европейския банков орган (Технически стандарти за изпълнение на ЕБО), включват съществени експозиции, които имат просрочие за повече от 90 дни или са оценени като малко вероятни за плащане, обезценени експозиции, експозиции, категоризирани като такива в неизпълнение за регулаторни цели, както и за неработещи експозиции. Банката е привела в съответствие счетоводната дефиниция за неизпълнение с определението за неизпълнение от ЕБО, както е описано по-горе.

Към 31 декември 2023 г. брутният размер на необслужваните експозиции на Банката възлиза на 324,786 хил. лв. (2022 г.: 391,337 хил. лв.). Кредитите POCI, включени в необслужвани експозиции, са 29,059 хил. лв. (2022 г.: 54,509 хил. лв.). Съответно, „Обслужваните експозиции“ включват експозиции без просрочие, такива, които са с по-малко от 90 дни просрочие или не са оценени като малко вероятно да бъдат платени, обезценени и неизпълнени за регулаторни цели експозиции. Към 31 декември 2023 г. брутният размер на обслужваните експозиции на Банката възлиза на 12,581,731 хил. лв. (2022 г.: 10,019,283 хил. лв.).

Категорията „Unlikely to pay“ се отнася до експозиции, при които способността на кредитополучателя да изплати изцяло своите кредитни задължения без реализиране на обезпечение се оценява като малко вероятна, независимо от наличието на просрочени суми или броя на дните в просрочие.

Количествена информация

Следващите таблици представят общата брутна сума, представляваща максималната експозиция на кредитен риск преди обезценката, на кредити и аванси, които са класифицирани като необезценени (Фаза 1 и Фаза 2) и тези, класифицирани като обезценени (Фаза 3 и POCI). Те също така представят общата сума на обезценка, призната по отношение на всички кредити и аванси и ангажименти, свързани с кредити, анализирани поотделно или колективно оценени, въз основа на това как е изчислена съответната стойност на обезценка, балансовата стойност на кредити и аванси, както и стойност на обезпечението, държано за смекчаване на кредитния риск.

За целите на управлението на кредитния риск публичният сектор, който включва експозиции към централното правителство, местните или регионалните власти, свързаните с държавата компании и образувания, контролирани и изцяло или частично притежавани от държавата, е включен в корпоративно кредитиране.

Освен това стойността на обезпечението, представена в таблиците по-долу, се ограничава до съответната брутна сума на кредитите.

Общата провизия за обезценка за кредити и аванси е 366,275 хил. лв., от които 91,177 хил. лв. представляват провизиите за индивидуално обезценени кредити, а останалата сума от 275,098 хил. лв. представлява провизии на портфейлна основа. През 2023 г. общите кредити и аванси на Банката се увеличиха с 25%. За да сведе до минимум потенциалното нарастване на експозицията на кредитен риск, Банката се е фокусирала повече върху бизнеса с големи корпоративни предприятия с добър кредитен рейтинг или клиенти на дребно, предоставящи достатъчно обезпечение.

Следващата таблица представя информация за кредитното качество на брутната балансова стойност на кредити и аванси на клиенти, отчетени по амортизирана стойност, номиналните експозиции на поети ангажименти и съответните обезценки към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.

Към 31 декември 2023

	Необезценени		Обезценени				Общо брутна балансова стой- ност / номинал- на експо- зиция	Необезценени		Обезценени		ПОСІ	Нетна балансова стой- ност	Стой- ност на обезпече- нието	
	12 месеца ОКЗ	ОКЗ за целия период на кредита необез- ценени	ОКЗ за целия период на кредита обезценени		РОСІ			12 месеца ОКЗ	ОКЗ за целия период на кредита необез- ценени	ОКЗ за целия период на кредита обезценени					ПОСІ
			Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени	Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени				Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени				
Кредитиране на гребно	7,116,651	597,300	59,352	147,463	2,687	13,399	7,936,852	(62,410)	(72,976)	(49,629)	(104,688)	(1,678)	(7,112)	7,638,359	4,272,421
- Ипотечни кредити	3,488,383	101,412	32,561	41,914	2,668	4,523	3,671,461	(2,367)	(5,491)	(27,777)	(23,949)	(1,659)	(532)	3,609,686	
Стойност на обезпечението	3,479,662	96,001	4,369	17,637	954	3,812	-	-	-	-	-	-	-	-	3,602,435
- Потребителско кредитиране	2,758,467	381,493	-	96,938	-	8,807	3,245,705	(47,802)	(57,895)	-	(74,127)	-	(6,549)	3,059,332	
Стойност на обезпечението	14,332	1,095	-	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,465
- Малък бизнес	869,801	114,395	26,791	8,611	19	69	1,019,686	(12,241)	(9,590)	(21,852)	(6,612)	(19)	(31)	969,341	
Стойност на обезпечението	596,448	52,325	4,280	1,430	-	38	-	-	-	-	-	-	-	-	654,521
Корпоративно кредитиране	4,318,475	546,673	83,054	5,858	15,405	200	4,969,665	(16,645)	(8,389)	(34,738)	(2,827)	(5,132)	(51)	4,901,883	
Стойност на обезпечението	2,468,949	447,134	41,985	1,105	10,272	148	-	-	-	-	-	-	-	-	2,969,593
Общо	11,435,126	1,143,973	142,406	153,321	18,092	13,599	12,906,517	(79,055)	(81,365)	(84,367)	(107,515)	(6,810)	(7,163)	12,540,242	
Обща стойност на обезпечението	6,559,391	596,555	50,634	20,210	11,226	3,998	-	-	-	-	-	-	-	-	7,242,014
Задължения, свързани с кредитиране	2,603,446	111,129	172	1,400	-	1,675	2,717,822	(989)	(37)	-	(1)	-	-	2,716,795	
Кредитни ангажменти	2,276,496	92,964	172	1,398	-	1,675	2,372,705	(656)	-	-	-	-	-	2,372,049	-
Финансови гаранции и други ангажменти	326,950	18,165	-	2	-	-	345,117	(333)	(37)	-	(1)	-	-	344,746	-
Стойност на обезпечението	517,405	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	517,405

Към 31 декември 2022

	Необезценени		Обезценени				Общо брутна балансова стой- ност / номинал- на експо- зиция	Необезценени		Обезценени				Нетна балансова стой- ност	Стой- ност на обезпече- нието
			ОКЗ за целия период на кредита обезценени		РОCI					ОКЗ за целия период на кредита обезценени		РОCI			
	12 месеца ОКЗ	ОКЗ за целия период на кредита необез- ценени	Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени	Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени		12 месеца ОКЗ	ОКЗ за целия период на кредита необез- ценени	Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени	Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени		
Кредитиране на дребно	5,114,579	514,952	76,284	144,333	4,034	6,146	5,860,328	(36,393)	(44,637)	(66,747)	(100,760)	(2,891)	(1,851)	5,607,049	3,958,682
- Ипотечни кредити	2,775,972	201,170	39,047	57,283	3,639	5,875	3,082,986	(2,765)	(9,511)	(35,402)	(40,679)	(2,495)	(1,635)	2,990,499	
Стойност на обезпечението	2,772,034	207,246	50,396	83,701	6,095	7,312	-	-	-	-	-	-	-	-	3,126,784
- Потребителско кредитиране	1,582,062	212,401	-	74,901	-	21	1,869,385	(23,289)	(26,692)	-	(50,598)	-	(8)	1,768,798	
Стойност на обезпечението	32,816	3,632	-	2,532	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38,980
- Малък бизнес	756,545	101,381	37,237	12,149	395	250	907,957	(10,339)	(8,434)	(31,345)	(9,483)	(396)	(208)	847,752	
Стойност на обезпечението	627,016	90,592	58,956	15,116	791	447	-	-	-	-	-	-	-	-	792,918
Корпоративно кредитиране	3,843,474	543,147	105,099	11,112	46,892	568	4,550,292	(17,427)	(9,577)	(52,697)	(6,257)	(7,634)	(316)	4,456,384	
Стойност на обезпечението	2,408,890	493,454	129,218	15,975	54,263	864	-	-	-	-	-	-	-	-	3,102,664
Общо	8,958,053	1,058,099	181,383	155,445	50,926	6,714	10,410,620	(53,820)	(54,214)	(119,444)	(107,017)	(10,525)	(2,167)	10,063,433	
Обща стойност на обезпечението	5,840,756	794,924	238,570	117,324	61,149	8,623	-	-	-	-	-	-	-	-	7,061,346
Задължения, свързани с кредитиране	1,991,408	79,404	1,483	699	-	25	2,073,019	(416)	(458)	(94)	(1)	-	-	-	-
Кредитни ангажименти	1,794,197	52,432	192	697	-	25	1,847,543	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансови гаранции и други ангажименти	197,211	26,972	1,291	2	-	-	225,476	(416)	(458)	(94)	(1)	-	-	-	-
Сума на обезпечението	683,629	31,320	76	116	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	715,142

Банката оценява кредитното качество на своите кредити и аванси на клиенти и кредитни ангажименти, които са предмет на кредитен риск. Вътрешните системи за кредитен рейтинг на Банката в корпоративния портфейл се основават на различни количествени и качествени фактори, а кредитното качество в портфейла на дребно се основава на вероятността от неизпълнение (PDs).

Таблицата по-долу представя разпределението на brutната балансова стойност на предоставените кредити и аванси и номиналната експозиция на кредитните ангажименти на базата на категориите за кредитното качество и разпределението по фази:

31 декември 2023						
	Вътрешен кредитен рейтинг	Необезценени		Обезценени	POCI	Общо брутна балансова стойност
		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени		
Кредитиране на дребно						
- Ипотечно	PD<2.5%	3,474,694	121	-	-	3,474,815
	2.5%<=PD<4%	-	416	-	-	416
	4%<=PD<10%	12,244	1,605	-	-	13,849
	10%<=PD<16%	-	2,293	-	-	2,293
	16%<=PD<99.99%	1,445	96,977	-	-	98,422
	100%	-	-	74,475	7,191	81,666
- Потребителски	PD<2.5%	1,016,888	1,664	-	-	1,018,552
	2.5%<=PD<4%	713,638	4,373	-	-	718,011
	4%<=PD<10%	1,027,652	4,328	-	-	1,031,980
	10%<=PD<16%	-	9,133	-	-	9,133
	16%<=PD<99.99%	289	361,995	-	-	362,284
	100%	-	-	96,938	8,807	105,745
- Кредити за малък бизнес	PD<2.5%	21,051	211	-	-	21,262
	2.5%<=PD<4%	17,657	132	-	-	17,789
	4%<=PD<10%	830,808	2,531	-	-	833,339
	10%<=PD<16%	-	4,134	-	-	4,134
	16%<=PD<99.99%	285	107,387	-	-	107,672
	100%	-	-	35,402	88	35,490
Корпоративно кредитиране						
- Голям бизнес	PD<2.5%	2,210,251	37,771	-	-	2,248,022
	2.5%<=PD<4%	592,377	147,011	-	-	739,388
	4%<=PD<10%	228,634	1,477	-	-	230,111
	10%<=PD<16%	-	57,398	-	-	57,398
	16%<=PD<99.99%	-	80,682	-	-	80,682
	100%	-	-	34,197	14,907	49,104
- Среден бизнес	PD<2.5%	1,046,564	6,017	-	-	1,052,581
	2.5%<=PD<4%	-	3,669	-	-	3,669
	4%<=PD<10%	229,405	86,107	-	-	315,512
	10%<=PD<16%	-	63,016	-	-	63,016
	16%<=PD<99.99%	11,244	63,525	-	-	74,769
	100%	-	-	54,715	698	55,413
Общо		11,435,126	1,143,973	295,727	31,691	12,906,517
Корпоративно кредитиране						
	Силно	1,581,955	20,013	-	-	1,601,968
	Задоволително	2,391,621	426,506	-	-	2,818,127
	Под наблюдение	344,899	100,154	-	-	445,053
	Обезценени	-	-	88,912	15,605	104,517
Общо		4,318,475	546,673	88,912	15,605	4,969,665

31 декември 2022						
		Необезценени		Обезценени		
	Вътрешен кредитен рейтинг	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	POCI	Общо брутна балансова стойност
Кредитиране на дребно						
- Ипотечно	PD<2.5%	2,752,144	484	-	-	2,752,628
	2.5%<=PD<4%	-	1,850	-	-	1,850
	4%<=PD<10%	16,508	15,338	-	-	31,846
	10%<=PD<16%	-	66,361	-	-	66,361
	16%<=PD<99.99%	7,320	117,137	-	-	124,457
	100%	-	-	96,330	9,514	105,844
- Потребителски	PD<2.5%	140,813	3,691	-	-	144,504
	2.5%<=PD<4%	585,578	704	-	-	586,282
	4%<=PD<10%	855,525	6,354	-	-	861,879
	10%<=PD<16%	-	8,049	-	-	8,049
	16%<=PD<99.99%	146	193,603	-	-	193,749
	100%	-	-	74,901	21	74,922
- Кредити за малък бизнес	PD<2.5%	13,456	1,415	-	-	14,871
	2.5%<=PD<4%	19,610	742	-	-	20,352
	4%<=PD<10%	722,906	3,138	-	-	726,044
	10%<=PD<16%	-	3,154	-	-	3,154
	16%<=PD<99.99%	573	92,932	-	-	93,505
	100%	-	-	49,386	645	50,031
Корпоративно кредитиране						
-Голям бизнес	PD<2.5%	1,627,219	510	-	-	1,627,729
	2.5%<=PD<4%	289,425	-	-	-	289,425
	4%<=PD<10%	752,546	142,259	-	-	894,805
	10%<=PD<16%	-	38,103	-	-	38,103
	16%<=PD<99.99%	-	133,835	-	-	133,835
	100%	-	-	44,056	45,888	89,944
-Среден бизнес	PD<2.5%	385,892	10,996	-	-	396,888
	2.5%<=PD<4%	176,453	-	-	-	176,453
	4%<=PD<10%	606,892	3,135	-	-	610,027
	10%<=PD<16%	-	53,490	-	-	53,490
	16%<=PD<99.99%	5,047	160,819	-	-	165,866
	100%	-	-	72,155	1,572	73,727
Общо		8,958,053	1,058,099	336,828	57,640	10,410,620
Корпоративно кредитиране						
	Силно	2,052,188	-	-	-	2,052,188
	Задоволително	1,791,286	-	-	-	1,791,286
	Под наблюдение	-	543,147	-	-	543,147
	Обезценени		-	116,211	47,460	163,671
Общо		3,843,474	543,147	116,211	47,460	4,550,292

31 декември 2023

	Вътрешен кредитен рейтинг	Необезценени		Обезценени	Общо номинална стойност
		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	
Кредитни ангажименти Кредитиране на дребно					
Кредитни ангажименти	PD<2.5%	881,358	6,301	-	887,659
	2.5%<=PD<4%	11,190	13,102	-	24,292
	4%<=PD<10%	187,935	1,795	-	189,730
	10%<=PD<16%	-	3,651	-	3,651
	16%<=PD<99.99%	1	41,747	-	41,748
	100%	-	-	2,882	2,882
Договори за финансови гаранции и други ангажименти	PD<2.5%	16,370	-	-	16,370
	2.5%<=PD<4%	-	-	-	-
	4%<=PD<10%	111	-	-	111
	10%<=PD<16%	-	-	-	-
	16%<=PD<99.99%	-	-	-	-
	100%	-	-	2	2
Корпоративно кредитиране					
Кредитни ангажименти	Силно	611,303	-	-	611,303
	Задоволително	544,521	21,083	-	565,604
	Под наблюдение	40,188	5,285	-	45,473
	Обезценени	-	-	363	363
Договори за финансови гаранции и други ангажимент	Силно	104,128	455	-	104,583
	Задоволително	118,134	17,097	-	135,231
	Под наблюдение	88,207	613	-	88,820
	Обезценени	-	-	-	-
Общо		2,603,446	111,129	3,247	2,717,822

31 декември 2022					
	Вътрешен кредитен рейтинг	Необезценени		Обезценени	Общо номинална стойност
		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	
Кредитни ангажименти Кредитиране на дребно					
Кредитни ангажименти	PD<2.5%	488,485	4,732	-	493,217
	2.5%<=PD<4%	10,563	687	-	11,250
	4%<=PD<10%	169,640	10,409	-	180,049
	10%<=PD<16%	-	2,171	-	2,171
	16%<=PD<99.99%	-	8,363	-	8,363
	100%	-	-	709	709
Договори за финансови гаранции и други ангажименти	PD<2.5%	16,222	-	-	16,222
	2.5%<=PD<4%	-	-	-	-
	4%<=PD<10%	-	-	-	-
	10%<=PD<16%	-	-	-	-
	16%<=PD<99.99%	-	-	-	-
	100%	-	-	2	2
Корпоративно кредитиране					
Кредитни ангажименти	Силно	822,876	-	-	822,876
	Задоволително	302,633	-	-	302,633
	Под наблюдение	-	26,070	-	26,070
	Обезценени	-	-	205	205
Договори за финансови гаранции и други ангажимент	Силно	108,328	-	-	108,328
	Задоволително	72,661	-	-	72,661
	Под наблюдение	-	26,972	-	26,972
	Обезценени	-	-	1,291	1,291
Общо		1,991,408	79,404	2,207	2,073,019

Следващата таблица представя групирането на корпоративния портфейл съгласно вътрешния кредитен рейтинг (MRA/ NCR/ ICR рейтингова скала), което съответства на категориите за класификация на кредитното качество, представени в горните таблици, като първият и единствен критерий за категоризираното е фазата, в която е разпределен кредитополучателят.

Категория на кредитното качество	Фаза	Рейтинг (MRA/ ICR/ NCR)
Силно	Фаза 1	1-4
Задоволително	Фаза 1	4,1-8,6
Под наблюдение	Фаза 2	1,2-9,7
Обезценени	Фаза 3	3,2-11

Таблиците по-долу представят движението на брутните балансови суми за кредити и аванси на клиенти по продуктова линия по отношение на началните и крайните баланси за отчетния период от 01.01.2023 до 31.12.2023 г. и 01.01.2022 до 31.12.2022 г.:

Към 31 декември 2023																	
	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				Общо
	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	
Брутна балансова стойност към 1 януари	3,843,474	543,147	116,211	47,460	2,775,972	201,170	96,330	9,514	1,582,062	212,401	74,901	21	756,545	101,381	49,386	645	10,410,620
Нови финансови активи, първоначално създадени или закупени	831,318				919,099				1,002,548				285,512				3,038,477
Възникнали от придобиването, Трансфер между фази:									866,882			12,581					879,463
-към 12-месечен ОКЗ	147,015	(141,682)	(5,333)		121,995	(119,898)	(2,097)		61,712	(60,985)	(727)		23,818	(23,469)	(349)		-
-към ОКЗ за целия срок на кредита	(194,379)	194,529	(150)		(38,446)	43,723	(5,277)		(282,268)	285,469	(3,201)		(65,143)	66,588	(1,445)		-
-към ОКЗ за целия период на кредита обезценени	(30,962)	(1,438)	32,400		(3,202)	(5,793)	8,995		(38,497)	(25,477)	63,974		(2,986)	(6,298)	9,284		-
Финансови активи отписани през периода	-	-	(865)	-	-	-	(629)	-	-	-	(6,634)	-	-	-	(67)	-	(8,195)
Отписани суми	-	-	(30,614)	-	-	-	(12,895)	-	-	-	(38,031)	-	-	-	(11,762)	-	(93,302)
Погашения	(270,655)	(62,598)	(17,584)	-	(280,492)	(26,147)	(12,495)	-	(399,475)	(20,746)	(4,713)	-	(123,587)	(24,459)	(9,905)	-	(1,252,856)
Валутна разлика и други движения	(7,336)	14,715	(5,153)	(31,855)	(6,543)	8,357	2,543	(2,323)	(34,497)	(9,169)	11,369	(3,795)	(4,358)	652	260	(557)	(67,690)
Брутна балансова стойност към 31 декември	4,318,475	546,673	88,912	15,605	3,488,383	101,412	74,475	7,191	2,758,467	381,493	96,938	8,807	869,801	114,395	35,402	88	12,906,517

Кумулативни загуби от обезценка	(16,645)	(8,389)	(37,565)	(5,183)	(2,367)	(5,491)	(51,726)	(2,191)	(47,802)	(57,895)	(74,127)	(6,549)	(12,241)	(9,590)	(28,464)	(50)	(366,275)
Нетна балансова стойност към 31 декември	4,301,830	538,284	51,347	10,422	3,486,016	95,921	22,749	5,000	2,710,665	323,598	22,811	2,258	857,560	104,805	6,938	38	12,540,242

Към 31 декември 2022

	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				Общо
	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	
Брутна балансова стойност към 1 януари	3,546,133	532,800	127,726	55,633	2,284,363	155,042	120,636	11,177	1,258,751	176,632	63,171	165	563,130	129,345	66,604	1,381	9,092,689
Нови финансови активи, първоначално създадени или закупени	720,291				863,409				576,266				299,288				2,459,254
Трансфер между фази:																	
-към 12-месечен ОКЗ	334,898	(334,661)	(237)		55,937	(52,413)	(3,524)		55,571	(54,744)	(827)		59,726	(58,496)	(1,230)		-
-към ОКЗ за целия срок на кредита	(401,926)	401,926	-		(106,247)	116,547	(10,300)		(91,525)	94,879	(3,354)		(40,504)	43,445	(2,941)		-
-към ОКЗ за целия период на кредита обезценени	(15,354)	(16,355)	31,709		(1,940)	(7,773)	9,713		(11,583)	(20,611)	32,194		(3,315)	(6,520)	9,835		-
Финансови активи отписани през периода	-	-	-	-	-	-	(250)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(250)
Отписани суми	-	-	(3,482)	-	-	-	(3,965)	-	-	-	(16,183)	-	-	-	(12,682)	-	(36,312)
Погашения	(316,590)	(73,863)	(38,654)	-	(303,064)	(22,359)	(21,767)	-	(164,888)	(20,041)	(5,099)	-	(93,936)	(30,965)	(10,476)	-	(1,101,702)
Валутна разлика и други движения	(23,978)	33,300	(851)	(8,173)	(16,486)	12,126	5,787	(1,663)	(40,530)	36,286	4,999	(144)	(27,844)	24,572	276	(736)	(3,059)
Брутна балансова стойност към 31 декември	3,843,474	543,147	116,211	47,460	2,775,972	201,170	96,330	9,514	1,582,062	212,401	74,901	21	756,545	101,381	49,386	645	10,410,620
Кумулативни загуби от обезценка	(17,427)	(9,577)	(58,954)	(7,950)	(2,765)	(9,511)	(76,081)	(4,130)	(23,289)	(26,692)	(50,598)	(8)	(10,339)	(8,434)	(40,828)	(604)	(347,187)
Нетна балансова стойност към 31 декември	3,826,047	533,570	57,257	39,510	2,773,207	191,659	20,249	5,384	1,558,773	185,709	24,303	13	746,206	92,947	8,558	41	10,063,433

Финансови активи, отписвани през периода представляват продадените кредити, както и тези, които са модифицирани (когато модификацията е довела до отписване) през периода.

Обезценени кредити и аванси на клиенти

В таблицата по-долу е представен анализът на просрочията на кредити и аванси, които са обезценени (Фаза 3) по продуктова линия по brutната им балансова стойност, както и съответните кумулативни загуби от обезценка:

Към 31 декември 2023									
	Кредитиране на дребно								
	Ипотечни	POCI	Потребителски	POCI	Кредити за малък бизнес	POCI	Корпоративни	POCI	OK3 за живота на кредита - обезценени)
под 90 дни	33,878	4,903	29,689	3,529	14,482	54	50,924	13,993	151,452
90 до 179 дни	3,458	282	20,886	333	3,006	-	6,624	-	34,589
180 до 360 дни	1,099	-	22,810	1,379	3,661	-	6,088	-	35,037
над 360 дни	36,040	2,006	23,553	3,566	14,253	34	25,276	1,612	106,340
Обща brutна балансова стойност	74,475	7,191	96,938	8,807	35,402	88	88,912	15,605	327,418
Обезценка	(51,726)	(2,191)	(74,127)	(6,549)	(28,464)	(50)	(37,565)	(5,183)	(205,855)
Нетна балансова стойност	22,749	5,000	22,811	2,258	6,938	38	51,347	10,422	121,563
Стойност на обезпечението	22,006	4,766	38	-	5,710	38	43,090	10,420	86,068
Към 31 декември 2022									
	Кредитиране на дребно								
	Ипотечни	POCI	Потребителски	POCI	Кредити за малък бизнес	POCI	Корпоративни	POCI	OK3 за живота на кредита - обезценени)
под 90 дни	37,354	5,457	20,984	16	19,927	228	45,226	16,628	145,820
90 до 179 дни	5,555	115	8,833	-	3,031	-	20,932	2,729	41,195
180 до 360 дни	3,212	17	13,960	-	3,165	-	6,892	-	27,246
над 360 дни	50,209	3,925	31,124	5	23,263	417	43,161	28,103	180,207
Обща brutна балансова стойност	96,330	9,514	74,901	21	49,386	645	116,211	47,460	394,468
Обезценка	(76,081)	(4,130)	(50,598)	(8)	(40,828)	(604)	(58,954)	(7,950)	(239,153)
Нетна балансова стойност	20,249	5,384	24,303	13	8,558	41	57,257	39,510	155,315
Стойност на обезпечението	134,098	10,433	2,532	-	74,072	1,238	145,193	55,061	422,626

(Б) ОБЕЗПЕЧЕНИЯ И ПРИДОБИТИ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Обезпечения

Съотношението на кредита към стойността на обезпечението (LTV) за ипотечното кредитиране отразява брутната кредитна експозиция на датата на баланса към пазарната стойност на имота, държан като обезпечение.

Коефициентът LTV на ипотечния портфейл е представен по-долу:

	31 декември	
	2023	2022
Ипотеки		
Под 50%	1,190,573	898,880
50%-70%	1,216,935	1,035,542
71%-80%	599,453	510,905
81%-90%	510,277	474,839
91%-100%	19,547	25,142
101%-120%	98,017	84,392
121%-150%	18,000	22,184
Повече от 150%	18,659	31,102
Обща експозиция	3,671,461	3,082,986
Средно LTV	49.08%	50.06%

Видът обезпечения за различните видове активи е представен в таблицата по-долу:

Експозиция	Процент от експозицията, която е предмет на изисквания за обезпечение		Основен вид обезпечение
	31.12.2023	31.12.2022	
Деривативни инструменти за търгуване	100	100	Парични средства
Деривативни финансови инструменти	100	100	Парични средства
Предоставени кредити и аванси на клиенти на дребно			
Кредити за малък бизнес – обезпечени	100	100	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, гаранции, оборудване
Кредити за малък бизнес – необезпечени	под 100, без фиксиран процент на покритие	под 100, без фиксиран процент на покритие	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, гаранции, оборудване
Кредити за малък бизнес – Факторинг	100	100	Фактури за факторинг
Ипотечни кредити	100	100	Жилищен имот
Потребителски кредити, включително кредитни карти	-	-	няма
Предоставени кредити и аванси на корпоративни клиенти			
Корпоративно банкиране - Факторинг	100	100	Фактури за факторинг
Корпоративно банкиране	не е фиксиран задължителен процент на покритие	не е фиксиран задължителен процент на покритие	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, оборудване

Разпределението на обезпеченията и гаранциите е както следва:

Към 31 декември 2023					
	Стойност на полученото обезпечение				
	Недвижими имоти	Финансови	Други обезпечения	Общо	Получени гаранции
Кредити на дребно	3,942,412	22,036	307,973	4,272,421	184,921
Корпоративно кредитиране	1,374,730	27,945	1,566,918	2,969,593	332,484
Общо	5,317,142	49,981	1,874,891	7,242,014	517,405

Към 31 декември 2022					
	Стойност на полученото обезпечение				
	Недвижими имоти	Финансови	Други обезпечения	Общо	Получени гаранции
Кредити на дребно	3,465,330	182,432	310,920	3,958,682	12,032
Корпоративно кредитиране	1,292,055	358,862	1,451,747	3,102,664	119,702
Общо	4,757,385	541,294	1,762,667	7,061,346	131,734

Справедливата стойност на обезпеченията, представени в таблиците по-горе, е ограничена до размера на остатъчния баланс по съответния кредит.

Придобити обезпечения

Банката признава обезпеченията в баланса, когато получи собствеността върху обезпечението, обикновено чрез съдебни процеси или като упражнява права върху други кредитни застраховки. Основният вид обезпечение, което Банката придобива срещу погасяване или намаляване на непогасени кредити, е недвижимо имущество, което се признава в придобитите активи. Те са включени в Други активи (Приложение 23). Активите придобити на търг са държани временно за продажба и се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата.

В случаите, когато Банката използва придобити имоти като част от своята дейност, те се класифицират като собствени или инвестиционни имоти.

Следващите таблици представят обобщение на обезпеченията, които Банката е придобила и са били признати като придобити обезпечения, както и движението през 2023 г. и 2022 г.:

Тип на актива	2023	2022
Търговски имот и други движими активи	10,100	9,476
Жилищен имот	2,216	2,750
Земи	2,007	685
Общо	14,323	12,911

Равнение на движението на ниво 3:	2023	2022
Баланс към 1 януари	12,911	12,118
Допълнителни	6,270	3,109
Продажби	(1,387)	(1,046)
Обезценка	(3,519)	-
Трансфери	48	(1,271)
Баланс към 31 декември	14,323	12,911

Количествена информация за оценките на справедливата стойност с използване на значителни ненаблюдаеми данни (ниво 3)

Вид имот	Справедлива стойност 31/12/2023 (в хил.лв.)	Техника на оценяване	Вид цена	Обхват (лева) (средно претеглена) 2023	Обхват (лева) (средно претеглена) 2022	Връзка между ненаблюдаеми данни и справедливата стойност
Земя	2,007	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	0.90 - 1146.66 (24.75)	0.98 - 1466.87 (28.07)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до по-висока справедлива стойност
Жилище	2,216	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	30.00 - 1920.98 (140.56)	41.62 - 1811.99 (164.22)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до по-висока справедлива стойност
Комбинирано	10,100	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	22.94 - 1409.00 (323.76)	28.81 - 1908.89 (271.66)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до по-висока справедлива стойност
		Метод на дохода	наем за м ²	1.10 - 10.62 (3.32)	1.53 - 8.45 (3.18)	Значително увеличение на наема на м ² би довело до по-висока справедлива стойност
		Разходи за придобиване	цена за м ²	5.49 - 437.50 (156.14)	6.34 - 456.25 (156.30)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до по-висока справедлива стойност

(В) ГЕОГРАФСКИ И ОТРАСЛОВИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА КРЕДИТИТЕ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Банката държи диверсифицирани портфейли на пазарите и прилага лимити за концентрации, произтичащи от географското местоположение или дейността на групи кредитополучатели, които биха могли да бъдат засегнати по подобен начин от промени в икономическите или други условия, с цел намаляване на кредитния риск.

Таблицата по-долу представя експозициите на Банката по кредити и аванси на клиенти и кредитни ангажименти по тяхната брутна балансова стойност и номинална стойност съответно по фаза, продуктова линия, индустрия и географски регион, както и обезценката.

31 декември 2023

	България					Гърция					Други в Европа					Други страни				
	Брутна балансова стойност/номинална стойност																			
	12-месеч- на ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за срок на кредита необез- ценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обез- ценени – Фаза 3	РОСИ	Обез- ценка	12-месеч- на ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необез- ценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обез- ценени – Фаза 3	РОСИ	Обез- ценка	12-месеч- на ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необез- ценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обез- ценени – Фаза 3	РОСИ	Обез- ценка	12-месеч- на ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необез- ценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обез- ценени – Фаза 3	РОСИ	Обез- ценка
Кредити- ране на дребно	7,064,522	595,123	204,480	15,898	(295,957)	6,892	186	276	-	(289)	36,660	1,669	1,445	-	(1,430)	8,577	322	614	188	(817)
Ипотечни	3,452,051	100,962	73,308	7,003	(60,628)	4,657	67	-	-	(6)	25,260	383	702	-	(484)	6,415	-	465	188	(657)
Потребителски	2,742,670	379,774	95,770	8,807	(184,984)	2,235	119	276	-	(283)	11,400	1,278	743	-	(946)	2,162	322	149	-	(160)
Малък бизнес	869,801	114,387	35,402	88	(50,345)	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпо- ративно кредити- ране	4,092,998	546,673	88,912	15,605	(66,563)	14,362	-	-	-	(8)	202,048	-	-	-	(1,163)	9,067	-	-	-	(48)
Търговски услуги	95,913	8,417	14,198	29	(3,191)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Производ- ство	1,415,916	53,604	36,640	166	(20,385)	-	-	-	-	-	13,162	-	-	-	(50)	9,067	-	-	-	(48)
Строител- ство	98,154	850	-	-	(500)	-	-	-	-	-	128,090	-	-	-	(343)	-	-	-	-	-
Туризм	39,076	867	-	-	(41)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Енергиен сектор	344,584	40,711	3,890	1,025	(5,435)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други	2,099,355	442,224	34,184	14,385	(37,011)	14,362	-	-	-	(8)	60,796	-	-	-	(770)	-	-	-	-	-
Общо	11,157,520	1,141,796	293,392	31,503	(362,520)	21,254	186	276	-	(297)	238,708	1,669	1,445	-	(2,593)	17,644	322	614	188	(865)
Ангажи- менти свързани с кредити	2,537,297	110,912	1,572	1,671	(1,027)	4,010	86	-	4	-	61,334	124	-	-	-	805	7	-	-	-
Кредитни ангажимен- ти	2,210,347	92,747	1,570	1,671	(656)	4,010	86	-	4	-	61,334	124	-	-	-	805	7	-	-	-
Финансови гаранции и други анга- жименти	326,950	18,165	2	-	(371)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

31 декември 2022

	България					Гърция					Други в Европа					Други страни				
	Брутна балансова стойност/номинална стойност																			
	12-месеч- на ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита – необез- ценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обез- ценени – Фаза 3	POCI	Обез- ценка	12-месеч- на ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита – необез- ценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обез- ценени – Фаза 3	POCI	Обез- ценка	12-месеч- на ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита – необез- ценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обез- ценени – Фаза 3	POCI	Обез- ценка	12-месеч- на ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита – необез- ценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обез- ценени – Фаза 3	POCI	Обез- ценка
Кредити- ране на гребно	5,073,976	511,414	217,037	9,991	(249,711)	5,690	610	437	3	(353)	26,532	2,748	1,465	-	(1,470)	8,380	180	1,678	187	(1,745)
Ипотечни	2,749,197	199,266	94,388	9,324	(90,445)	3,391	411	-	3	(10)	17,249	1,464	473	-	(491)	6,136	29	1,468	187	(1,541)
Потребителски	1,568,237	210,767	73,278	21	(99,077)	2,299	199	437	-	(343)	9,283	1,284	977	-	(963)	2,242	151	210	-	(204)
Малък бизнес	756,542	101,381	49,371	646	(60,189)	-	-	-	-	-	-	-	15	-	(16)	2	-	-	-	-
Корпо- ративно кредити- ране	3,670,467	543,147	116,211	47,459	(92,920)	14,809	-	-	-	(13)	148,571	-	-	-	(909)	9,628	-	-	-	(66)
Търговски услуги	96,610	17,096	14,935	44	(3,964)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Производ- ство	1,236,013	49,087	40,187	1,698	(24,458)	-	-	-	-	-	14,455	-	-	-	(71)	9,628	-	-	-	(66)
Строител- ство	60,502	4,816	-	-	(401)	-	-	-	-	-	69,036	-	-	-	(329)	-	-	-	-	-
Туризм	33,226	-	-	-	(25)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Енергиен сектор	284,571	56,315	9,338	25,445	(12,013)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други	1,959,545	415,833	51,751	20,272	(52,059)	14,809	-	-	-	(13)	65,080	-	-	-	(509)	-	-	-	-	-
Общо	8,744,443	1,054,561	333,248	57,450	(342,631)	20,499	610	437	3	(366)	175,103	2,748	1,465	-	(2,379)	18,008	180	1,678	187	(1,811)
Ангажи- менти свързани с кредити	1,925,431	79,275	2,182	21	(969)	3,888	47	-	4	-	61,221	73	-	-	-	867	10	-	-	-
Кредитни ангажимен- ти	1,728,221	52,302	889	21	-	3,888	47	-	4	-	61,221	73	-	-	-	867	10	-	-	-
Финансови гаранции и други анга- жименти	197,210	26,973	1,293	-	(969)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Г) ПРАКТИКИ ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ ПРИ КРЕДИТИРАНЕ

Модификации на договорните условия на кредитите могат да възникнат поради различни фактори като промени в пазарните условия, задържане на клиенти и други фактори, както и поради потенциалното влошаване на финансовото състояние на кредитополучателите. Банката използва редица опции за реструктуриране, за да подобри управлението на взаимоотношенията с клиентите и ефективността на усилията за събиране на вземания, както и да подобри нивото на възстановяване на паричните потоци и да намали кредитните загуби както при кредитирането на дребно, така и при корпоративното кредитиране.

Класификация на програмите за реструктуриране

Практиките за реструктуриране, наблюдавани и докладвани от Банката въз основа на насоките за прилагане на техническите стандарти на Европейския банков орган (EBA ITS), се извършват само в случаите, когато договорните условия за плащане по кредит са променени, тъй като кредитополучателят изпитва, или има вероятност да изпита финансови затруднения да изпълни съществуващите условия на кредита и Банката предоставя отстъпки и по-благоприятни условия, които не би разглеждала, ако кредитополучателят не е бил във финансови затруднения.

Всички останали видове модификации, предоставени от Банката, когато няма известни финансови затруднения на кредитополучателя и могат да бъдат обусловени от фактори от бизнес характер, не се класифицират като мерки за реструктуриране.

Програми за реструктуриране

Програмите за реструктуриране се предоставят след оценка на способността и желанието на кредитополучателя да изплати задълженията си и могат да бъдат от краткосрочен или дългосрочен характер. Целта е да се подпомогнат кредитополучателите с финансови проблеми, като се предоговорят техните изходящи парични потоци за погасяване с устойчива модификация и в същото време се предпази Банката от понасяне на кредитни загуби. Банката използва целеви стратегии за сегментиране с цел да адаптира различни краткосрочни или дългосрочни устойчиви управленски решения към избрани групи кредитополучатели за посрещане на техните специфични финансови нужди.

Естеството и вида на опциите за реструктуриране могат да включват, но не са ограничени до едно или повече от следните:

- консолидация на дълга, при която съществуващите задължения на кредитополучателя се обединяват в един кредит;
- плащания само на лихва;
- гратисен период;
- план с намалени погасителни вноски;
- план за изплащане на просрочията;
- удължаване срока на договора/частично опрощаване на кредита/отписване;
- намаляване на лихвения процент;

- разделен баланс (комбинация от опции за реструктуриране, които основно включват капитализация на просрочените задължения, удължаване на срока на кредита и намаляване на лихвения процент);
- оперативно реструктуриране.

По-специално за необезпечени потребителски кредити (включително кредитни карти), програми за реструктуриране (напр. удължаване на срока) се прилагат в комбинация с консолидация на дълга, при която всички съществуващи потребителски баланси се обединяват. Решенията за реструктуриране се прилагат, за да се осигури достатъчно намаление на вноската и надеждно решение за кредитополучателя. В определени случаи консолидацията на дълга може да се комбинира с учредяване на ипотeka, за да се превърнат необезпечените кредитни експозиции в обезпечени.

В случай на ипотечни кредити намаляването на вноската може да се постигне чрез мерки за реструктуриране, като например удължени срокове за плащане, капитализация на просрочените задължения, разделен баланс и намалени погасителни планове.

Корпоративните експозиции подлежат на реструктуриране, когато има индикации за финансови затруднения на кредитополучателя, доказани от комбинация от фактори, включително влошаване на финансовите показатели, понижаване на кредитния рейтинг, забавяне на плащанията и други.

Звената за банкиране на дребно са отговорни за всички първоначални модификации на кредити, просрочени от 1 до 89 дни.

„Управление на проблемни активи“ (TAG) е независимият орган, който носи цялостната отговорност за управлението на портфейла на проблемните кредити на Банката, включително реструктурираните кредити, в съответствие с действащите регулации. TAG осигурява строг контрол и стриктно наблюдение на ефективността на схемите за реструктуриране и представянето на управляваните портфейли. TAG също така гарантира непрекъснатото подобряване и приспособяване на политиките и процедурите чрез извършване на прегледи за гарантиране на качеството и чрез оценка и отчитане на макроикономическото развитие, регулаторните и законови изисквания и промени, най-добрите международни практики и всички съществуващи или нови вътрешни изисквания.

TAG си сътрудничи с отдел Управление „Риск“, за да постигне взаимно разбиране и да разработи подходяща методология за оценка на рисковете, присъщи на всеки вид модификация и просрочие в портфе.

I) Класификация на кредитите с мерки по реструктуриране

Кредитите с мерки по реструктуриране се класифицират като необезпечени (Фаза 2) или обезпечени (Фаза 3) чрез оценка на техния статус на просрочие и кредитно качество.

Обезпечените кредити с мерки по реструктуриране влизат първоначално в изпитателен срок от една година, като изпълнението на плащанията на кредитополучателите се наблюдава отблизо. Ако в края на гореспоменатия период кредитополучателите са спазили условията на програмата и няма просрочени дължими суми и опасения по отношение на пълното погасяване на кредитите, кредитите се отчитат като необезпечени реструктурирани кредити (Фаза 2). Освен това, необезпечени реструктурирани кредити, включително тези, които са били класифицирани по-рано като обезпечени и отговарят

на условията на програмата, се наблюдават за период от две години. Ако в края на този период кредитополучателите са направили плащания на значителна сума, нямат дължими суми, просрочени повече от 30 дни и кредитите не са нито обезценени, нито са изпълнени други критерии за значително увеличение на кредитния риск, те излизат от статуса „преструктурирани“ и се класифицират като Фаза 1.

По-специално, категорията на обезценени кредити включва тези, които (а) към датата, на която са били предоставени мерки за преструктуриране, са били просрочени повече от 90 дни или са оценени като малко вероятно да бъдат изплатени, (б) в края на едногодишния изпитателен срок отговарят на критериите за влизане в статус за необезценени и през двегодишния период на мониторинг са били предоставени нови мерки за преструктуриране или са станали просрочени повече от 30 дни и (в) първоначално са класифицирани като необезценени и през двегодишния период на наблюдение са изпълнили критериите за влизане в статус „обезценени“.

Освен това кредити с мерки по преструктуриране, които не се обслужват съгласно новите модифицирани условия и впоследствие стават съдебни, престават да бъдат наблюдавани като част от дейностите по преструктуриране на Банката и се докладват като съдебни обезценени кредити (Фаза 3) в съответствие с управлението и наблюдението на всички съдебни кредити на Банката.

II) Преструктуриране на кредити

В случаите, когато договорните парични потоци на преструктуриран кредит са били съществено променени, първоначалният преструктуриран кредит се приключва и се признава нов кредит. Банката отчита модифицирания кредит като „нов“ финансов актив по справедлива стойност и разликата с нетната балансова стойност на съществуващия кредит се признава в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

В някои случаи може да има доказателства, че новият кредит е с кредитна обезценка при първоначалното признаване и следователно се признава като възникнал с кредитна обезценка (POCI). В случаите, когато модификацията, в резултат на мерките за преструктуриране, не се счита за съществена, Банката преизчислява брутната балансова стойност на кредита и признава разликата като печалба или загуба от модификация в отчета за доходите. Банката продължава да наблюдава модифицирания преструктуриран кредит, за да определи дали финансовият актив показва значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване по време на периода на преструктуриране.

Следващите таблици представят анализ на практиките на Банката за преструктуриране на кредити, оценени по амортизируема стойност. Съответните таблици по-долу са представени на база на брутната балансова стойност, докато кумулативната обезценка е показана отделно, в съответствие с вътрешния процес на Банката за наблюдение на кредитния риск, съгласно принципите на МСФО 9.

Следващата таблица представя обобщение на видовете реструктуриращи дейности на Банката:

Мерки за реструктуриране:	2023	2022
Удължаване срока на договора	252,302	156,942
Намалени плащания под дължимите лихви	16,443	11,044
Намаляване на лихвения процент	18,127	22,236
Намалени плащания над дължимите лихви	36,202	30,323
План за погасяване на просрочията	5	8
Само лихвата	80,400	50,091
Гратисен период	-	8,113
Общо брутна балансова стойност	403,479	278,757
Намалени с: кумулативни обезценки	(62,281)	(57,931)
Общо нетна балансова стойност	341,198	220,826

Следващите таблици представят обобщение на кредитното качество на реструктурираните кредити и аванси на клиенти:

Към 31 декември 2023			
	Общо кредити и аванси	Реструктурирани кредити и аванси	% от реструктурирани кредити и аванси
Брутна балансова стойност:			
12-месечна ОКЗ	11,435,126	-	-
ОКЗ за живота на кредита - необезценени	1,143,973	285,778	25%
ОКЗ за живота на кредита - обезценени	327,418	117,701	36%
Обща брутна балансова стойност	12,906,517	403,479	3%
Кумулативна ОКЗ за обезценка :			
12-месечна ОКЗ	(79,055)	-	
ОКЗ за живота на кредита (необезценени)	(81,365)	(8,934)	
ОКЗ за живота на кредита (обезценени), от които:	(205,855)	(53,347)	
- индивидуално оценени	(91,177)	(26,825)	
- колективно оценени	(114,678)	(26,522)	
Общо нетна балансова стойност	12,540,242	341,198	3%
Получено обезпечение	7,242,012	247,374	

Към 31 декември 2022

	Общо кредити и аванси	Преструктури- рани кредити и аванси	% от преструктури- рани кредити и аванси
Брутна балансова стойност:			
12-месечна ОКЗ	8,958,373	-	-
ОКЗ за живота на кредита - необезценени	1,060,910	175,217	17%
ОКЗ за живота на кредита - обезценени	391,337	103,540	26%
Обща брутна балансова стойност	10,410,620	278,757	3%
Кумулативна ОКЗ за обезценка :			
12-месечна ОКЗ	(53,820)	-	
ОКЗ за живота на кредита (необезценени)	(54,214)	(7,828)	
ОКЗ за живота на кредита (обезценени), от които:	(239,153)	(50,103)	
- индивидуално оценени	(129,969)	(26,249)	
- колективно оценени	(109,184)	(23,854)	
Общо нетна балансова стойност	10,063,433	220,826	2%
Получено обезпечение	7,061,346	242,405	

Следващата таблица представя движението на преструктурираните кредити и аванси:

Брутна балансова стойност към 1 януари 2022	244,869
Мерки за преструктуриране през годината	116,136
Погасяване по кредити	(24,287)
Отписване на преструктурирани кредити	(230)
Кредити и аванси, излизащи от статус преструктурирани	(76,194)
Други	18,463
Намалени с: кумулативни обезценки	(57,931)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2022	220,826
Брутна балансова стойност към 1 януари 2023	278,757
Мерки за преструктуриране през годината	207,349
Погасяване по кредити	(55,880)
Отписване на преструктурирани кредити	(270)
Кредити и аванси, излизащи от статус преструктурирани	(22,863)
Други	(3,614)
Намалени с: кумулативни обезценки	(62,281)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2023	341,198

Следващата таблица представя експозицията на Банката към реструктурирани кредити и аванси по продуктова линия:

	Към 31 декември	
	2023	2022
Кредити на дребно	131,003	151,144
- Ипотечни	28,612	53,108
- Потребителски	73,804	58,418
- Малък бизнес	28,587	39,618
Корпоративни кредити	272,476	127,613
Обща брутна балансова стойност	403,479	278,757
Намалена с: кумулативни обезценки	(62,281)	(57,931)
Обща нетна балансова стойност	341,198	220,826

Следващата таблица представя експозицията на Банката към реструктурирани кредити и аванси по географски региони:

	Към 31 декември	
	2023	2022
България	402,836	278,084
Други в Европа	408	530
Други държави	186	-
Гърция	49	143
Обща брутна балансова стойност	403,479	278,757
Намалена с: кумулативни обезценки	(62,281)	(57,931)
Обща нетна балансова стойност	341,198	220,826

Следващата таблица предоставя информация за измененията, дължащи се на мерките за реструктуриране върху кредитните експозиции, които не са довели до отписване. Тези финансови активи са модифицирани, докато са имали обезценка за загуба, измерена в размер, равен на очакваната кредитна загуба за целия живот на кредита:

	31 декември	
	2023	2022
Модифицирани кредити през годината		
Брутна балансова стойност към 31 декември	304,110	130,540
(Загуба) от модификация	(2,100)	(733)
Модифицирани кредити от първоначалното признаване		
Брутна балансова стойност към 31 декември, за която обезценката е променена на 12-месечна ОКЗ	34,245	98,571

5.2.1.3. ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА, КРЕДИТИ И АВАНСИ НА БАНКИ И ДЕРИВАТИ

В таблицата по-долу е представен анализ на дълговите ценни книжа, дериватите и пласментите при банки, нетирани от обезценка за очаквана кредитна загуба по рейтинг, присъден от кредитна агенция на базата на кредитна оценка от номинирани външни институции за кредитна оценка. Дълговите ценни книжа, пласментите при банки и финансовите активи са класифицирани във Фаза 1, съгласно изискванията на МСФО 9.

31 декември 2023 Необезценени						
Рейтинг	Ценни книжа за търгуване	Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	Дългови ценни книжа по цена на придобиване	Предоставени средства на банки	Деривати	Общо
AA- to AA+	-	175,246	629,805	197,016	-	1,002,067
A- to A+	-	347,303	18,319	260,039	-	625,661
BBB- to BBB+	35,646	633,309	721,108	195,642	-	1,585,705
BB- to BB+	-	-	78,259	126,509	-	204,768
По-ниски от BB-	-	-	-	-	5,537	5,537
Без рейтинг	-	-	359,615	4,028	13,118	376,761
Общо	35,646	1,155,858	1,807,106	783,234	18,655	3,800,499

31 декември 2022 Необезценени						
Рейтинг	Ценни книжа за търгуване	Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	Дългови ценни книжа по цена на придобиване	Предоставени средства на банки	Деривати	Общо
AA- to AA+	-	179,842	619,924	22,389	-	822,155
A- to A+	-	341,302	-	140,932	-	482,234
BBB- to BBB+	33,604	730,366	235,155	-	-	999,125
BB- to BB+	-	-	-	-	-	-
По-ниски от BB-	-	-	38,567	1,280,014	29,949	1,348,530
Без рейтинг	-	-	540,958	261	22,666	563,885
Общо	33,604	1,251,510	1,434,604	1,443,596	52,615	4,215,929

Концентрация на рисковете от финансови активи с кредитен риск

Следващата таблица представя разбивка на финансовите инструменти на Банката (с изключение на кредити и аванси на клиенти) по тяхната балансова стойност, категоризирани по географски регион ни към 31 декември. За тази таблица Банката е разпределила експозициите по региони въз основа на страната на местоживее на нейните контрагенти.

(а) Географски сектори

	България	Гърция	Други в Европа*	Други държави	Общо
Предоставени средства на банки	-	126,509	607,305	49,420	783,234
Ценни книжа за търгуване - дългови ценни книжа	35,646	-	-	-	35,646
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	218,226	-	774,736	162,896	1,155,858
Дериватни финансови инструменти	13,118	5,537	-	-	18,655
Дългови ценни книжа по амортизируема стойност	507,698	437,875	861,533	-	1,807,106
31 декември 2023 г.	774,688	569,921	2,243,574	212,316	3,800,499

*Петте най-големи експозиции на дългови ценни книжа имат емитенти от следните държави: Ирландия, Италия, Полша, Румъния и Франция.

	България	Гърция	Други в Европа*	Други държави	Общо
Предоставени средства на банки	-	1,280,014	104,870	58,712	1,443,596
Ценни книжа за търгуване - дългови ценни книжа	33,604	-	-	-	33,604
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	314,771	-	768,649	168,090	1,251,510
Дериватни финансови инструменти	22,666	29,949	-	-	52,615
Дългови ценни книжа по амортизируема стойност	195,079	279,474	960,051	-	1,434,604
31 декември 2022 г.	566,120	1,589,437	1,833,570	226,802	4,215,929

*Петте най-големи експозиции на дългови ценни книжа имат емитенти от следните държави: Ирландия, Италия, Полша, Франция, Румъния.

5.2.1.4. НЕТИРАНЕ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

Банката няма нетирани активи/пасиви, които да попадат под обхвата на МСС 32, т.е. нетната балансова стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато дружеството има правно основание да се прихванат признатите суми и е налице намерение за уреждане на нетна база, или за реализиране на актива и уреждане на пасива едновременно.

Банката има сключени рамкови споразумения за нетиране с банки-контрагенти, които са неотменими, в случай че даден контрагент не е в състояние да изпълни задълженията си. В допълнение приложимото законодателство позволява на Банката едностранно да урежда търговски вземания и задължения, които са станали дължими, при положение, че са деноминирани в същата валута и са към същата насрещна страна.

Те попадат в обхвата на оповестяването, ако са намерили отражение в отчета за финансовото състояние. Банката също така прави маржин депозити като обезпечение по своите деривативни позиции. Насрещната страна може да погаси задължението на Банката с маржин депозита в случай на неизпълнение.

	Сума преди нетиране в баланса, брутно	Сума нетирана в баланса, брутно	Сума след нетиране в баланса, нетно	Получени или предоставени финансови или парични обезпечения, признати или непризнати в баланса, които не са нетирани в баланса	Нетна сума на експозицията
	(a)	(b)	(c) = (a) - (b)	(d)	(c) - (d)
Активи към 31 декември 2023 г.					
Деривативни финансови инструменти	5,537	-	5,537	(5,537)	-
Пасиви към 31 декември 2023 г.					
Деривативни финансови инструменти	(15,345)	-	(15,345)	38,395	23,050

	Сума преди нетиране в баланса, брутно	Сума нетирана в баланса, брутно	Сума след нетиране в баланса, нетно	Получени или предоставени финансови или парични обезпечения, признати или непризнати в баланса, които не са нетирани в баланса	Нетна сума на експозицията
	(a)	(b)	(c) = (a) - (b)	(d)	(c) - (d)
Активи към 31 декември 2022 г.					
Деривативни финансови инструменти	29,949	-	29,949	(29,949)	-
Пасиви към 31 декември 2022 г.					
Деривативни финансови инструменти	(36,066)	-	(36,066)	45,713	9,647

5.2.2 ПАЗАРЕН РИСК

Банката е изложена на пазарен риск, който е рискът от потенциална финансова загуба поради неблагоприятна промяна в пазарните променливи.

Промени в лихвените проценти, валутните курсове, кредитните спредове, цените на акциите и други релевантни фактори, като имплицитните волатилности, могат да повлияят на приходите на Банката или на справедливата стойност на нейните финансови инструменти.

Пазарните рискове, на които е изложена Банката, се наблюдават, контролират и оценяват от отдел „Пазарен риск“. Това се извършва в тясно сътрудничество със звеното за пазарен риск и риск от контрагенти на Групата (GMCR).

Отдел „Пазарен риск“ отговаря за измерването, мониторинга, контрола и докладването на всички пазарни рискове, включително лихвения риск в банковия портфейл (ЛРБП/IRRBB) на банката. Отделът се отчита пред Главния директор по риска и основните му отговорности включват:

- Мониторинг на всички ключови пазарни и ЛРБП рискови индикатори (експозиции, чувствителност и др.);
- Прилагане на методологии за стрес тестове за пазарен риск и ЛРБП (исторически и хипотетични);
- Мониторинг и докладване на усвояването на лимитите за пазарен риск и ЛРБП;
- Развитие, поддръжка и разширяване на инфраструктурата за управление на риска.

Пазарните рискове, на които е изложена Банката, са следните:

(а) Лихвен риск

Банката поема експозиция към ефектите от колебанията в преобладаващите нива на пазарните лихвени проценти върху паричните и потоци и справедливата стойност на финансовите и позиции. Лихвеният риск на паричните потоци е рискът бъдещите парични потоци на финансов инструмент да варират поради промени в пазарните лихвени проценти. Рискът от лихвения процент по справедливата стойност е рискът стойността на даден финансов инструмент да се колебае поради промени в пазарните лихвени проценти. Лихвеният риск влияещ на справедливите стойности се разделя допълнително на „Общ“ и „Специфичен“. Първият (общият лихвен риск) се отнася до промени в справедливата оценка на позициите, които промени се дължат на движенията на референтните лихвени проценти, докато вторият (специфичният лихвен риск) се отнася до промени в справедливата оценка на позициите, дължащи се на движенията на изискваните доходности от конкретните емитенти и съответните кредитни спредове.

(б) Валутен риск

Банката поема експозиция към ефектите от колебанията в преобладаващите валутни курсове върху нейното финансово състояние и парични потоци. Основната част от валутната позиция на Банката е спрямо евро, докато валутният курс BGN/EUR остава фиксиран на 1.95583 като част от договореностите на валутния борд. Ръководството определя лимити за отворените позиции в отделни валути, както и за съвкупните открити обвързани валутни позиции и усвояването на тези лимити се наблюдава ежедневно.

(в) Риск, свързан с капиталови инструменти

Ценовият риск, свързан с акциите, е рискът от понижаване на справедливите стойности в резултат на промени в нивата на индекси и в стойностите на индивидуални емисии акции. Рискът, произтичащ от експозиция към капиталови инструменти на други емитенти, който Банката поема, е незначителен и произтича главно от инвестиционния портфейл, както и от малки участия в компании, предоставящи финансова инфраструктура. Ежедневен VaR се изчислява единствено за портфейла от публични борсово-търгувани акции.

(г) Имплицитни Волатилности

Банката затваря позициите си в (самостоятелни) опции изцяло и напълно огледално, като по този начин не носи никакъв или незначителен подразбиращ се риск от имплицитна волатилност (вега) за опциите, които притежава или е продала, тъй като не остават отворени позиции, свързани с опции.

Риск комитетът на Банката определя лимити за нивото на експозиция към пазарните рискове, като спазването на тези лимити се наблюдава регулярно. Допълнително се изготвят анализи на чувствителността и стрес тестове.

(и) Техники за измерване на пазарния риск

Банката се грижи за това всички съществени позиции, които са изложени на пазарен риск (FX, IR, цени на акциите), да бъдат включени в системата за измерване на пазарния риск.

Понастоящем измерването на пазарния риск се извършва с помощта на данни за номинална/условна експозиция и лимити на номинално/условно ниво, подкрепени от редовни стрес тестове и анализи на чувствителността. Банката не използва лимити, базирани на VaR. Ежедневният VaR се изчислява само за портфейла от публични борсово-търгувани акции. При решение на висшето ръководство в бъдеще Банката може да въведе допълнителен анализ на стойността под риск.

(II) Лихвени разлики и чувствителност

Следващата таблица представя лихвения gap на Банката, който анализира структурата на лихвените несъответствия в баланса (на промени/рестартирания на лихвените проценти). Финансовите активи/пасиви на Банката са включени по техните номинални/балансови стойности и са категоризирани на базата на (i) следващата договорна дата на преоценка, ако е с плаващ лихвен процент, или (ii) датата на падеж или call (което от двете се случи първо), ако е с фиксиран лихвен процент. Анализът по-году представя приблизителна оценка на експозицията към лихвен риск, тъй като транзакции с различна продължителност са агрегирани заедно по времеви периоди.

31.12.2023	Балансова стойност	До 1 месец	1-3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Повече от 5 години
Салда в централни банки	2,365,538	2,365,571	-	-	-	-
Задължения към кредитни институции	783,234	783,049	-	-	-	-
Дългови ценни книжа	3,028,859	529,812	279,579	280,646	1,301,949	721,902
Кредити и аванси към клиенти	12,540,242	4,443,903	6,987,533	675,066	518,684	43,998
Обща сума на активите	18,717,873	8,122,335	7,267,112	955,712	1,820,633	765,900
Задължения към кредитни институции	140,905	(140,755)	(8,481)	(215,141)	(801,890)	-
Задължения към клиенти	15,653,641	(11,668,016)	(1,040,981)	(2,099,036)	(807,234)	-
Общо пасиви	15,794,546	(11,808,771)	(1,049,462)	(2,314,177)	(1,609,124)	-
Деривативни финансови инструменти	(4,032)	(154,591)	(129,085)	(59,848)	342,859	-
Лихвени разлики		(3,841,027)	6,088,565	(1,418,313)	554,368	765,900

31.12.2022	Балансова стойност	До 1 месец	1-3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Повече от 5 години
Салда в централни банки	1,571,141	1,571,177	-	-	-	-
Задължения към кредитни институции	1,443,596	1,443,967	-	-	-	-
Дългови ценни книжа	2,747,713	339,101	289,176	298,580	1,404,902	535,920
Кредити и аванси към клиенти	10,063,433	3,903,092	5,948,122	164,742	37,809	1,023
Обща сума на активите	15,825,883	7,257,337	6,237,299	463,322	1,442,711	536,943
Задължения към кредитни институции	23,904	(23,892)	(160,822)	(215,141)	(97,792)	-
Задължения към клиенти	13,682,032	(10,782,390)	(872,427)	(1,767,041)	(254,479)	-
Общо пасиви	13,705,936	(10,806,281)	(1,033,249)	(1,982,182)	(352,271)	-
Деривативни финансови инструменти		16,513	(3,373)	121,681	82,584	(229,619)
Лихвени разлики		(3,532,431)	5,200,677	(1,397,179)	1,173,024	307,324

Банката извършва анализ на чувствителността, за да оцени въздействието върху нетния лихвен доход (НЛД) и върху другия всеобхватен доход (OCI) на хипотетична промяна в пазарните лихвени проценти.

Въздействието върху нетния лихвен доход се изчислява при сценарий на внезапно паралелно изместване на лихвените криви с +/- 100 базисни точки за период от 1 година, като се възприема подход на статичен баланс. Към 31 декември 2023 г. влиянието върху НЛД, при сценария на паралелно изместване на кривите на доходност, е 9,954 хил. лв. (+100 базисни пункта) и (2,850) хил. лв. (-100 базисни точки).

Въздействието върху другия всеобхватен доход (OCI) се изчислява като движението на справедливата стойност за всички финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI), нетно от евентуални хеджирания. Към 31 декември 2023 г. въздействието върху OCI, при сценария на паралелно изместване на кривите на доходност, е на ниво (28,563) хил. лв. (+100 б.т.) и 28,563 хил. лв. (-100 б.т.).

Чувствителност на активите и пасивите

Таблицата по-долу представя разпределението на активите и пасивите обект на пазарен риск между търговски и нетърговски портфейли:

Измерване на пазарен риск Към 31 декември 2023			
	Нетна балансова стойност	Търговски портфейл	Нетърговски портфейл
Активи, обект на пазарен риск			
Пари и салда при Централната банка	2,365,538	-	2,365,538
Активи за търгуване	37,272	37,272	-
Деривативни финансови инструменти	18,655	18,655	-
Предоставени средства на банки	783,234	-	783,234
Предоставени кредити и аванси на клиенти	12,540,242	-	12,540,242
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	3,028,859	-	3,028,859
Други финансови активи	91,789	-	91,789
Общо активи, обект на пазарен риск	18,865,589	55,927	18,809,662
Пасиви, обект на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	22,687	22,687	-
Привлечени средства от други банки	140,905	-	140,905
Привлечени средства от клиенти	15,653,641	-	15,653,641
Други привлечени средства	1,036,249	-	1,036,249
Други финансови пасиви	196,526	-	196,526
Общо пасиви, обект на пазарен риск	17,050,008	22,687	17,027,321

Измерване на пазарен риск Към 31 декември 2022

	Нетна балансова стойност	Търговски портфейл	Неттърговски портфейл
Активи, обект на пазарен риск			
Пари и салда при Централната банка	1,571,141	-	1,571,141
Активи за търгуване	35,228	35,228	-
Деривативни финансови инструменти	52,615	23,548	29,067
Предоставени средства на банки	1,443,596	-	1,443,596
Предоставени кредити и аванси на клиенти	10,063,433	-	10,063,433
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	2,747,713	-	2,747,713
Други финансови активи	52,232	-	52,232
Общо активи, обект на пазарен риск	15,965,958	58,776	15,907,182
Пасиви, обект на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	36,873	36,873	-
Привлечени средства от други банки	23,904	-	23,904
Привлечени средства от клиенти	13,682,032	-	13,682,032
Други привлечени средства	475,598	-	475,598
Други финансови пасиви	181,136	-	181,136
Общо пасиви, обект на пазарен риск	14,399,543	36,873	14,362,670

Концентрация на Валутен риск

Таблицата по-долу представя експозицията на Банката към Валутен риск към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.:

Към 31 декември 2023						
Активи	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	1,695,175	659,903	6,310	1,526	2,624	2,365,538
Предоставени средства на банки	3,655	657,545	57,201	28,187	36,646	783,234
Финансови активи държани за търгуване	37,272	-	-	-	-	37,272
Деривативни финансови инструменти	285	18,163	207	-	-	18,655
Кредити и аванси на клиенти	10,031,279	2,361,491	141,980	4,897	595	12,540,242
Инвестиционни ценни книжа	146,556	2,555,126	327,177	-	-	3,028,859
Други финансови активи	50,782	31,539	9,464	-	4	91,789
Общо финансови активи	11,965,004	6,283,767	542,339	34,610	39,869	18,865,589
Пасиви	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Привлечени средства от банки	3,129	136,518	708	266	284	140,905
Деривативни финансови инструменти	347	22,235	105	-	-	22,687
Привлечени средства от клиенти	9,848,709	4,876,788	809,666	32,834	85,644	15,653,641
Други привлечени средства	8,526	1,027,723	-	-	-	1,036,249
Други финансови пасиви	95,749	98,544	1,738	219	276	196,526
Общо финансови пасиви	9,956,460	6,161,808	812,217	33,319	86,204	17,050,008
Задбалансови позиции кредитни ангажименти	2,237,491	448,181	32,150	-	-	2,717,822

Към 31 декември 2022						
Активи	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	923,881	637,239	6,236	1,450	2,335	1,571,141
Предоставени средства на банки	-	1,280,171	60,213	22,675	80,537	1,443,596
Финансови активи държани за търгуване	35,228	-	-	-	-	35,228
Деривативни финансови инструменти	992	38,753	12,870	-	-	52,615
Кредити и аванси на клиенти	7,774,512	2,154,652	127,291	6,969	9	10,063,433
Инвестиционни ценни книжа	157,962	2,238,156	351,595	-	-	2,747,713
Други финансови активи	25,973	22,670	3,585	-	4	52,232
Общо финансови активи	8,918,548	6,371,641	561,790	31,094	82,885	15,965,958
Пасиви	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Привлечени средства от банки	2,599	804	20,094	194	213	23,904
Деривативни финансови инструменти	911	35,765	197	-	-	36,873
Привлечени средства от клиенти	8,439,740	4,326,256	779,497	29,538	107,001	13,682,032
Други привлечени средства	14,184	461,414	-	-	-	475,598
Други финансови пасиви	73,791	101,908	4,803	471	163	181,136
Общо финансови пасиви	8,531,225	4,926,147	804,591	30,203	107,377	14,399,543
Задбалансови позиции кредитни ангажменти	1,703,645	307,403	61,971	-	-	2,073,019

5.2.3. ЛИКВИДЕН РИСК

Съгласно дефиниция на Базелския комитет, ликвидност е “способността на Банката да финансира увеличение на активите си или да посрещне задълженията си, когато те станат изискуеми, без да претърпи неприемливи загуби”.

Ликвидният риск е рискът, при който Банката не може да посрещне плащания, свързани с нейните финансови пасиви, когато станат дължими, както и да възстанови средства след тяхното изтегляне. Последствията могат да бъдат невъзможност за изпълнение на задължения за изплащане на депозити и кредитиране.

Банката има ограничен апетит по отношение на ликвидния риск и приема потенциално увеличени разходи по поддържане на ликвидни буфери с оглед подsigуряване на адекватна ликвидна позиция.

Банката е изложена на ежедневни изисквания към/изтегляния от наличните ѝ парични ресурси поради теглене на депозити, падеж на средносрочни или дългосрочни облигации, падежираня на обезпечено или необезпечено финансиране (междубанкови репо сделки и финансираня от паричния пазар), усвояване на кредити, операции, свързани с гаранции и т.н.

Падежите на активите и пасивите, и способността да бъдат заменени на приемлива цена лихвоносните пасиви при техните падежираня, са важни фактори при оценката на ликвидността на Банката. Способността на Банката да мобилизира своите ликвидни и неликвидни активи за набиране на финансиране също е от голямо значение при цялостната оценка на управлението на ликвидността.

Рамка за управление на ликвидния риск

Банката поддържа подходящи политики за ликвидността, които подsigуряват наличието на адекватни практики в областта на управление на ликвидността.

Като част от своята рамка за управление на ликвидния риск, Банката съблюдава различни ликвидни съотношения и индикатори. Основните аспекти, които следва да бъдат взети под внимание при контрола на ликвидността, са ликвидните съотношения, наличието на достатъчно и качествени ликвидни активи и буфери, профилът на падежните несъответствия, разнообразието и стабилността на депозитната база, съотношението на кредити към депозити, резултатите от провежданите стрес тестове и др.

Освен вътрешно приетите ликвидни съотношения и отчети, във връзка с Регламент (ЕС) 575/2013, Регламент (ЕС) 2015/61 и Регламент (ЕС) 2016/313, Банката изготвя отчети за Коефициент за ликвидно покритие (Liquidity Coverage Ratio - LCR), допълнителни показатели за наблюдение на ликвидността (Additional Liquidity Monitoring Metrics - ALMM) на месечна база и отношение на нетно стабилно финансиране (Net Stable Funding Ratio - NSFR) на тримесечна база. През 2018 г., отчетът за ликвидност съгласно Наредба 11 на БНБ беше заменен от новия отчет „Падежна стълбича“ за целите на мониторинга на падежната структура на входящите и изходящи потоци. Отчетът „Падежна стълбича“ се изготвя по методологията на ЕБО съгласно Приложение 23 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2114 на Комисията.

Банката анализира ликвидната си позиция и при стресови сценарии, разработени да проверят способността ѝ да устои на кризисни ситуации (например значителен отлив на депозити, редуциране на кредитните линии и др.).

Управителният съвет (УС) на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) първостепенна отговорност да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел да управлява лихвения и ликвидния риск.

Политиките на Банката относно ликвидния риск определят следната надзорна и контролна структура:

- Ролята на Risk комитета е да одобрява всички стратегически решения за управление на ликвидния риск и да наблюдава количествените и качествените аспекти на ликвидния риск;
- Комитетът по активите и пасивите има мандата да формира и прилага политиката и насоките за ликвидност в съответствие с апетита за поемане на риск на Банката, и да преглежда поне веднъж месечно цялостната ликвидна позиция на Банката;
- Управление Ликвидност и Капиталови пазари отговаря за изпълнението на стратегията за ликвидност на Банката, като взема предвид най-актуалния план за финансиране и ежедневно управление на ликвидността на Банката;
- Отдел „Пазарен риск“ отговаря за измерване, контролиране, наблюдение и изготвяне на доклади на ликвидния риск на Банката;
- Отдел „Регулаторна отчетност и методология“ отговаря за изготвянето на регулаторните отчети за ликвидност.

КУАП е съставен от представители на висшия мениджмънт на Банката, заседава най-малко веднъж месечно и надлежно докладва за всички значими въпроси на Управителния съвет.

В неговите правомощия е да взема всички необходими решения по отношение на лихвената политика, управлението на ликвидността и активите и пасивите на Банката, както и да определя целевите параметри по потенциалното външно финансиране.

Относно управлението на активите и пасивите КУАП регулярно разглежда:

- Структурата, текущото състояние и тенденциите в развитието на активите и пасивите;
- Лихвения марж, генериран от активите и лихвения разход на привлечените средства (депозитна база, външни финансираня);
- Лихвени проценти, предлагани от основните конкуренти и пазарни дялове;
- Капиталова адекватност
- Ликвидни съотношения и ликвидни буфери, дефинирани от БНБ, ЕЦБ и регламентите на ЕС;
- Вътрешни ликвидни съотношения;
- Ликвидни буфери;
- Източници и употреба на ликвидност и прогнози за ликвидността;
- Ликвидни стрес тестове, отразяващи промените по надежната таблица на активите и пасивите при стрес сценарии и ефектите върху ликвидните буфери.

На стратегическо ниво КУАП управлява активите и пасивите на Банката с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения. Оперативното управление на ликвидността на Банката и изпълнението на решенията на КУАП относно управлението на ликвидността се възлагат на Началника на управление „Капиталови пазари“. При необходимост в управлението на ликвидността директно може да бъде ангажиран и КУАП, който мобилизира всички ресурси на Банката с цел посрещане на ангажиментите по разплащания.

Падежен анализ на активите и активи, държани за управление на ликвидния риск Парични потоци

Приложените таблици показват паричните потоци във връзка с вземания и задължения на Банката по финансови активи/пасиви, разпределени по остатъчен матуритет към датата на баланса. Посочените в таблиците стойности са договорните недисконтирани парични потоци към края на 2023 г. и 2022 г.

31 декември 2023							
	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови активи							
Недеривативни активи	18,846,934	21,627,645	6,194,186	517,948	1,916,098	6,986,557	6,012,856
Пари и депозити при ЦБ	2,365,538	2,365,538	2,365,538	-	-	-	-
Предоставени средства на банки	783,234	783,334	783,334	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	12,540,242	14,812,188	2,869,672	407,514	1,626,007	5,076,624	4,832,371
Финансови активи държани за търгуване	37,272	38,608	1,641	18	110	36,839	-
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	3,028,859	3,536,188	82,212	110,416	289,981	1,873,094	1,180,485
Други финансови активи	91,789	91,789	91,789	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	18,655	660,661	330,958	4,701	17,359	307,643	-
Входящи парични потоци на нетна база	-	91,785	7,145	4,701	17,359	62,580	-
Входящи парични потоци на брутна база	-	568,876	323,813	-	-	245,063	-
Общо активи (по договорен матуритет)	18,865,589	22,288,306	6,525,144	522,649	1,933,457	7,294,200	6,012,856

31 декември 2023 - Задбалансови позиции						
	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Кредитни ангажименти	(2,372,704)	(728,273)	(258,421)	(891,252)	(486,279)	(8,479)
Финансови гаранции и други ангажименти	(345,118)	(38,869)	(42,258)	(119,202)	(130,222)	(14,567)
Общо	(2,717,822)	(767,142)	(300,679)	(1,010,454)	(616,501)	(23,046)

31 декември 2022							
	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови активи							
Недеривативни активи	15,913,343	17,769,790	4,975,605	987,209	1,316,362	5,829,176	4,661,438
Пари и депозити при ЦБ	1,571,141	1,571,150	1,571,150	-	-	-	-
Предоставени средства на банки	1,443,596	1,444,267	857,518	586,749	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	10,063,433	11,602,482	2,386,106	275,688	1,107,676	4,044,246	3,788,766
Финансови активи държани за търгуване	35,228	37,668	1,640	18	33	35,977	-
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	2,747,713	3,061,991	106,959	124,754	208,653	1,748,953	872,672
Други финансови активи	52,232	52,232	52,232	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	52,615	1,470,247	1,331,991	3,790	18,978	97,864	17,624
Входящи парични потоци на нетна база	-	138,397	141	3,790	18,978	97,864	17,624
Входящи парични потоци на брутна база	-	1,331,850	1,331,850	-	-	-	-
Общо активи (по договорен матуритет)	15,965,958	19,240,037	6,307,596	990,999	1,335,235	5,927,170	4,679,037

31 декември 2022 - Задбалансови позиции						
	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Кредитни ангажименти	(1,847,543)	(320,783)	(210,333)	(862,186)	(442,082)	(12,159)
Финансови гаранции и други ангажименти	(225,476)	(19,159)	(45,861)	(78,850)	(59,150)	(22,456)
Общо	(2,073,019)	(339,942)	(256,194)	(941,036)	(501,232)	(34,615)

Задбалансови позиции

(а) Кредитни ангажименти

Сумите на задбалансовите ангажименти на Банката, които я задължават да предостави кредити на клиенти и други улеснения, са представени на виждане – в най-ранния период, в който може да бъде поискано Банката да плати.

(б) Финансови гаранции и други ангажименти

Финансовите гаранции са показани в приложената таблица на база най-ранната дата, на която гаранцията може да влезе в сила.

Паричните потоци от финансови гаранции и кредитни ангажименти са представени според надежа.

Ликвидният буфер на Банката представлява диверсифициран портфейл от парични средства и високоликвидни активи с цел да разполага с наличности, необходими за посрещане на задължения за плащане, както и на условни тегления на депозити в пазарна среда, подложена на стрес. Активите на Банката, държани за управление на ликвидния риск, включват:

- (а) Парични средства и салда в централни банки;
- (б) Допустими облигации и други финансови активи за целите на получаване на обезпечено финансиране; и
- (в) Разплащателни сметки в банки и междубанкови пласменти с падеж до един месец.

Въз основа на минал опит, договорните падежи на Банката не представляват очакваните падежи. Спестовните депозити и депозитите на виждане се предвижда да останат стабилни и не се очакват значителни колебания от нормалния ход на дейността.

Падежен анализ на пасивите

Сумите, оповестени в таблиците по-долу, са договорните недисконтирани парични потоци за годините 2023 и 2022. Задълженията без договорен падеж (депозити на виждане и спестовни депозити) са представени във времевата група „по-малко от 1 месец“. Банката е сключила договори за смекчаване на кредитния риск със своите междубанкови контрагенти (ISDA/CSA). Благодарение на тези договори, Банката вече е предоставила обезпечение, което покрива оценката на нейните нетни задължения от междубанкови деривати.

Трябва да се отбележи, че тази таблица представлява най-лошия сценарий, тъй като се основава на предположението, че всички задължения ще бъдат изплатени на падеж и няма да бъдат подновени (напр. всички срочни депозити се изтеглят на техния договорен падеж). Опитът показва, че дори в периоди на системна финансова криза, вероятността от подобно събитие е малка.

31 декември 2023							
	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови пасиви							
Недеривативни пасиви	17,119,355	(17,460,627)	(12,094,883)	(1,052,416)	(2,133,098)	(1,856,110)	(324,120)
Привлечени средства от банки	140,905	(141,025)	(141,025)	-	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	15,653,641	(15,689,903)	(11,755,826)	(1,032,938)	(2,065,007)	(836,132)	-
Други привлечени средства	1,036,249	(1,340,567)	-	(16,636)	(55,470)	(966,101)	(302,360)
Задължения по наеми	92,034	(92,606)	(1,506)	(2,842)	(12,621)	(53,877)	(21,760)
Други финансови пасиви	196,526	(196,526)	(196,526)	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	22,687	(653,165)	(328,984)	(4,701)	(16,363)	(303,117)	-
(Изходящи) парични потоци изплатени на нетна база	-	(84,926)	(5,288)	(4,701)	(16,363)	(58,574)	-
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база	-	(568,239)	(323,696)	-	-	(244,543)	-
Общо пасиви (договорен падеж)	17,142,042	(18,247,740)	(12,557,815)	(1,057,117)	(2,149,461)	(2,159,227)	(324,120)

31 декември 2023 - Задбалансови позиции						
	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Кредитни ангажименти	(2,372,704)	(728,273)	(258,421)	(891,252)	(486,279)	(8,479)
Финансови гаранции и други ангажименти	(345,117)	(38,869)	(42,258)	(119,202)	(130,222)	(14,567)
Общо	(2,717,822)	(767,142)	(300,679)	(1,010,454)	(616,501)	(23,045)

31 декември 2022							
	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови пасиви							
Недеривативни пасиви	14,447,610	(14,661,483)	(11,097,707)	(880,273)	(1,703,468)	(648,352)	(331,683)
Привлечени средства от банки	23,904	(23,914)	(23,914)	-	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	13,682,032	(13,685,417)	(10,891,289)	(870,492)	(1,665,620)	(258,016)	-
Други привлечени средства	475,598	(685,689)	-	(7,342)	(27,617)	(345,447)	(305,283)
Наети пасиви	84,940	(85,327)	(1,368)	(2,439)	(10,231)	(44,889)	(26,400)
Други финансови пасиви	181,136	(181,136)	(181,136)	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	36,873	(1,434,046)	(1,319,495)	(2,990)	(15,123)	(83,023)	(13,415)
(Изходящи) парични потоци изплатени на нетна база	-	(114,822)	(271)	(2,990)	(15,123)	(83,023)	(13,415)
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база	-	(1,319,224)	(1,319,224)	-	-	-	-
Общо пасиви (договорен падеж)	14,484,483	(16,095,529)	(12,417,202)	(883,263)	(1,718,591)	(731,375)	(345,098)

31 декември 2022 - Задбалансови позиции						
	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Кредитни ангажименти	(1,847,543)	(320,783)	(210,333)	(862,186)	(442,082)	(12,159)
Финансови гаранции и други ангажименти	(225,476)	(19,159)	(45,861)	(78,850)	(59,150)	(22,456)
Общо	(2,073,019)	(339,942)	(256,194)	(941,036)	(501,232)	(34,615)

5.2.4. РЕФОРМА ЗА ЛИХВЕНА РЕФЕРЕНТНА ОЦЕНКА - IBOR РЕФОРМА

През 2023 г. програмата на Банката за преход към IBOR беше насочена към отказ от настройките на 1M/3M/6M/12M USD Libor, които престанаха да бъдат представителни референтни показатели след 30 юни 2023 г. Банката одобри CME Term SOFR (за съответния тенор) като заместващ лихвен процент. Тъй като експозициите на Банката, рефериращи към USD Libor, бяха много ограничени от гледна точка на броя/размера на базовите транзакции, Банката възприе стратегия за предоговаряне към алтернативния бенчмарк (CME Term SOFR) преди датата на прекратяване на USD Libor (30.06.2023 г.). След прилагането на стратегията за замяна не беше реализирано съществено финансово въздействие поради ограничения характер на портфейла, базиран на USD Libor.

Към 31 декември 2023 г. Банката няма неуредени експозиции, рефериращи към IBOR, които да подлежат на прекратяване или загуба на представителност.

5.3. СПРАВЕДЛИВИ СТОЙНОСТИ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Справедливата стойност е цената, която може да бъде получена за продажбата на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущите пазарни условия (т.е. изходна цена). Когато няма котирана цена за идентичен актив или пасив, справедливата стойност се измерва посредством техники за оценка, които са уместни според обстоятелствата и максимизират използването на подходящи наблюдавани входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни. Наблюдаваните входящи данни се синтезират от пазарна информация, като публична информация за действителни събития или сделки и отразяват допускания, които пазарните участници биха използвали, когато оценяват финансови инструменти, например котираните цени на активни пазари за подобни инструменти, лихвени проценти и криви на доходност, имплицитна волатилност и кредитни спредове.

Справедливи стойности на финансови активи и пасиви, които не са оценени по справедлива стойност

Следната таблица представя балансовете и справедливите стойности на финансовите активи и пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в баланса, анализирани по нивото в йерархията на справедливата стойност, в която е включена всяка оценка на справедливата стойност:

Към 31 декември 2023					
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност	Обща балансова стойност
Финансови активи					
Предоставени кредити и аванси на клиенти					
- Корпоративни кредити	-	-	4,718,110	4,718,110	4,901,883
- Малък бизнес	-	-	936,862	936,862	969,341
- Потребителски кредити	-	-	3,132,671	3,132,671	3,059,332
- Ипотечни кредити	-	-	3,468,412	3,468,412	3,609,686
- Инв. Ценни книжа по цена на придобиване	980,456	845,467	-	1,825,923	1,807,106
Общо	980,456	845,467	12,256,055	14,081,978	14,347,348
Финансови пасиви					
Други привлечени средства	-	1,036,249	-	1,036,249	1,036,249

Към 31 декември 2022					
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност	Обща балансова стойност
Финансови активи					
Предоставени кредити и аванси на клиенти					
- Корпоративни кредити	-	-	4,248,674	4,248,674	4,456,384
- Малък бизнес	-	-	817,324	817,324	847,752
- Потребителски кредити	-	-	1,848,229	1,848,229	1,768,798
- Ипотечни кредити	-	-	2,810,150	2,810,150	2,990,499
- Инв. Ценни книжа по цена на придобиване	619,515	777,178		1,396,693	1,434,604
Общо	619,515	777,178	9,724,377	11,121,070	11,498,037
Финансови пасиви					
Други привлечени средства		475,598	-	475,598	475,598

Допусканията и методологиите, които лежат в основата на определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност към отчетната дата, са в съответствие с тези, използвани за определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, признати по справедлива стойност. Те са:

а) Кредити и аванси на клиенти

При кредитите и аванси на клиенти няма котирани пазарни цени, тъй като няма активни пазари, на които се търгуват тези инструменти. Справедливата стойност се определя като се дисконтират очакваните бъдещи парични потоци за времето, за което се очаква те да бъдат получени, като се използва подходящ дисконтов фактор, коригиран спрямо риска. Кредитите се обединяват в хомогенни групи активи със сходни характеристики (например: тип продукт, тип на кредитополучателя, кредитна история) с цел да се подобри прецизността на получените изходящи данни. При оценката на бъдещите парични потоци Банката отчита информацията за договорните условия, остатъчния матуритет и параметрите на кредитния риск на експозициите.

За други финансови инструменти, които са краткосрочни (пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка, предоставени средства на други банки, привлечени средства от Централни банки и други банки) или които се преоценяват на честни интервали (привлечени средства от клиенти), балансовите стойности представляват достоверни приближения на справедливите стойности.

Инвестиционни ценни книжа, оценени по амортизирана стойност: справедливите стойности се определят, като се използват цени, котиран на активен пазар, когато такива са налични. В други случаи справедливите стойности се определят, като се използват котиран пазарни цени за ценни книжа с подобен кредитен риск, матуритет и доходност, котиран пазарни цени на неактивни пазари за идентични или подобни финансови инструменти или чрез използване на метода на дисконтираните парични потоци. В допълнение, за някои висококачествени корпоративни облигации, за които не са налични котиран цени, справедливата стойност се определя с помощта на цени, които са извлечени от надеждни платформи за предоставяне на финансови данни, като част от тях се верифицират с помощта на пазарни участници (напр. брокери).

б) Дългове и други привлечени средства

За привлечените средства, които са или краткосрочни, или преоценявани на чести интервали, балансовата стойност представлява разумно приближение на справедливите стойности.

Справедливите стойности на привлечените средства с фиксиран лихвен процент се определят чрез дисконтиране на очакваните парични потоци с коригиран спрямо риска курс, при който собственият кредитен риск на Банката се определя чрез входни индиректно наблюдаеми, т.е. котирувани цени на подобни ценни книжа, емитирани от Банката или други емитенти.

Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност

Активите за търгуване, деривативните финансови инструменти и други сделки, които се извършват с цел търгуване, ценни книжа отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се оценяват по справедлива стойност, определена на база на котирувани цени, ако има такива. Ако няма котирувани цени, справедливата стойност се определя като се използват подходящи техники за оценка.

Финансовите инструменти, които се отчитат по справедлива стойност, са групирани в зависимост от това дали входящите данни за справедливата цена са наблюдаеми или ненаблюдаеми по следния начин в трите нива на йерархията на справедливата стойност към 31 декември 2021 г.:

Ниво 1 – Финансови инструменти, оценявани на базата на котирувани цени на активни пазари за идентични финансови инструменти, до които Банката има достъп към датата на оценката. Пазарът се счита за активен, ако котираните цени са лесно и редовно предоставяни от борси, дилъри, брокери, индустриални групи, оценителски компании или регулаторни агенции и тези цени представляват действителни и редовно осъществявани пазарни трансакции. Те включват котирувани дългови инструменти, капиталови и деривативни инструменти, търгувани на борси, както и взаимни фондове и други продукти свързани с дялове, които имат редовни и често публикувани котировки.

Ниво 2 – Финансови инструменти, оценявани посредством оценителски методи със следните входящи данни: i) котирувани цени на подобни финансови инструменти на активни пазари, ii) котирувани цени за идентични или подобни финансови инструменти на пазари, които не са активни; iii) входящи данни, различни от котирувани цени, които са наблюдаеми пряко или косвено – основно наблюдаеми на стандартни интервали лихвени проценти и криви на доходност за стандартни интервали, форуърдни валутни курсове, цени на капиталови инструменти, кредитни спредове и имплицитна волатилност, получени от международно признати доставчици на пазарни данни и iv) може да включват и други ненаблюдаеми входящи данни, които обаче имат незначителен дял за цялостната оценка на справедливата стойност. Финансовите инструменти от Ниво 2 включват основно извънборсови деривати и по-малко ликвидни дългови инструменти.

Ниво 3 – Финансови инструменти, оценявани посредством оценителски методи със значителни ненаблюдаеми входящи данни. Когато се определят ненаблюдаемите входящи данни, се използва най-добрата налична информация, включително собствена информация, като същевременно се вземат под внимание допусканията на пазарните участници (например допускания относно риска). Финансовите инструменти от Ниво 3 включват некотирувани капиталови инструменти и неликвидни дългови ценни книжа. Категоризацията на йерархията на справедливата стойност на активите и пасивите, признати по справедлива стойност, е представена в следващата таблица:

31 декември 2023				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:				
Финансови активи, държани за търгуване				
- Дългови ценни книжа	35,646	-	-	35,646
- Капиталови ценни книжа	1,626	-	-	1,626
Деривативни финансови инструменти	-	18,655	-	18,655
Инвестиционни ценни книжа				
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	783,418	372,440		1,155,858
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	51,862	14,033	65,895
Общо финансови активи	820,690	442,957	14,033	1,277,680
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативни финансови инструменти	-	22,687	-	22,687
Общо финансови пасиви	-	22,687	-	22,687
31 декември 2022				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:				
Финансови активи, държани за търгуване				
- Дългови ценни книжа	33,604	-	-	33,604
- Капиталови ценни книжа	1,624	-	-	1,624
Деривативни финансови инструменти	-	52,615	-	52,615
Ценни книжа в инвестиционен портфейл				
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	855,989	395,521	-	1,251,510
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	179	48,065	13,355	61,599
Общо финансови активи	891,396	496,201	13,355	1,400,952
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативни финансови инструменти	-	36,873	-	36,873
Общо финансови пасиви	-	36,873	-	36,873

Равнение на измерване на справедливата стойност на Ниво 3	2023 г.	2022 г.
Балансова стойност на 1 януари	13,355	17,573
Общо печалба (загуба) за периода включена в печалбата или загубата	678	(4,218)
Балансова стойност на 31 декември	14,033	13,355

Реализираната печалба / загуба за инструменти от ниво 3 се признава в реда „Печалба от ценни книжа в инвестиционен портфейл, нетно“.

Влияние на ненаблюдаемите входящи данни върху оценката на справедливата стойност от ниво 3

Таблицата по-долу предоставя подробна информация за значимите ненаблюдаеми входящи данни, където е приложимо, използвани при оценката на финансовите инструменти от ниво 3 към 31 декември 2023 г:

Вид финансови инструменти	Справедлива стойност към 31 декември 2023	Справедлива стойност към 31 декември 2022	Оценителски метод	Ненаблюдаеми входящи данни
Акции	9,137	9,174	Дисконтиран паричен поток	Очакван процент на растеж Изискуема норма на възвръщаемост
Ненаблюдаеми входящи данни	Диапазон на оценките (среднопретеглена стойност) за ненаблюдаеми входящи данни	Диапазон на оценките (среднопретеглена стойност) за ненаблюдаеми входящи данни	Чувствителност на оценката на справедливата стойност към ненаблюдаеми входящи данни	
	2023	2022		
Очакван процент на растеж	3.00-3.20% (3.15%)	3.80-4.10% (3.97%)	значително увеличение на очаквания темп на растеж би довело до по-висока справедлива стойност	
Изискуема норма на възвръщаемост	11.55-12.05% (11.81%)	13.20-13.70% (13.45%)	значително увеличение на изискваната норма на възвръщаемост на собствения капитал би довело до по-ниска справедлива стойност	

Ненаблюдаеми входящи данни са използвани за акции на местни финансови институции и са представени, както следва:

- Очакваният темп на растеж е изведен от очаквания темп на растеж на БВП на страната.
- Изискваната норма на възвръщаемост на собствения капитал се получава от безрисковата норма на възвръщаемост, коригирана с рисковата премия.

Въпреки че Банката вярва, че нейните оценки са подходящи, използването на различни методологии или предположения може да доведе до различни оценки на справедливата

стойност. Използването на разумно възможни алтернативни предположения би довело до следното въздействие:

Вид финансови инструменти		Ефект върху справедливата стойност	
		Благоприятен	Неблагоприятен
Акции	2023:	336	(420)
	2022:	388	(412)

Благоприятните и неблагоприятните ефекти от използването на разумно възможни алтернативни допускания за оценката на капиталовите инструменти на финансовите институции са изчислени по отношение на горния и долния квантил на диапазона от оценки на Банката. Основните допускания, използвани в модела към 31 декември 2023 г., включват среднопретеглен очакван темп на растеж от 3,15% (с разумно възможни алтернативни допускания от 3% и 3,20%) и изискуема норма на възвръщаемост от 11,81% (с разумно възможни алтернативни допускания от 11,55% и 12,05%). Реализираната печалба/загуба за инструментите от ниво 3 се признава на ред "Печалби минус загуби от инвестиционни ценни книжа".

Процесите на оценяване, използвани от Банката

Банката използва широко приети модели за оценка за определяне на справедливата стойност на обичайни финансови инструменти като лихвени и валутни суапи и форуърди, за които се използват само наблюдавани пазарни данни и изискват малки управленски преценки. Наблюдавани цени или входящи данни за моделите обикновено са налични за борсово търгувани дългови или капиталови ценни книжа, борсови или обикновени извънборсови деривати. Наличието на наблюдавани пазарни цени и входящи данни за моделите намалява нуждата от управленски преценки и също така намалява несигурността, свързана с определянето на справедливата стойност.

Там, където за определянето на справедливата стойност на финансови инструменти са използвани оценителски методи, те се потвърждават спрямо исторически данни и публикувани прогнози, а където е възможно спрямо текущи или скорошни наблюдавани сделки с различни инструменти, като периодично се прави преглед от квалифициран персонал, различен от персонала, който ги е създал. Всички модели се одобряват преди да бъдат използвани и се коригират, за да бъде подсигурано, че изходящите данни отразяват действителна информация и сравними пазарни цени. Оценки на справедливата стойност, получени от модели, се коригират и с други фактори като ликвиден риск или несигурност в модела до степен, до която пазарните участници биха ги взели под внимание при оценяване на инструментите. Справедливата стойност отразява кредитния риск на инструмента и включва корекции, които вземат под внимание кредитния риск на Банката и контрагента, когато е уместно.

Банката следва процеси и процедури за определяне на справедливата стойност, които са въведени на групово ниво от сектор „Пазарен и контрагентски риск“ на Групата. Някои от специфичните оценителски контроли включват: потвърждаване на наблюдаваното оценяване, повторно извършване на оценките съгласно модела, процес на преглед и одобрение на новите модели или промени в моделите, допълнителни настройки и бек-тестване спрямо наблюдавани пазарни сделки, когато такива са налични, анализи на значителни движения в оценките и др. Там, където за определяне на справедливата стойност са използвани оценки от трети страни, те се подлагат на преглед, за да се осигури съответствие с изискванията на МСФО 13.

Техники за оценяване

Справедливата стойност на извънборсовите деривативни финансови инструменти се определя като се дисконтират очакваните парични потоци, използвайки пазарни лихвени

проценти към датата на оценка. Към извънборсовите деривативни инструменти се прилагат корекции за кредитен риск на контрагента и собствен кредитен риск там, където е приложимо. Двустранните корекции за кредитен риск вземат под внимание очакваните парични потоци между Банката и контрагентите ѝ, съответните условия на деривативните инструменти и ефекта на кредитния риск върху оценката на тези парични потоци. Когато е уместно, Банката взема под внимание и ефектите на всички споразумения за редуциране на кредитния риск, включително обезпечителни споразумения и рамкови споразумения за нетиране, при изчисляването на корекциите за оценка на кредитния риск (CVAs).

Банката определя справедливата стойност на дълговите инструменти, които притежава, като използва котировки от активни пазари за ценни книжа със сходен кредитен риск, матуритет и доходност или като използва метода на дисконтираните парични потоци.

Справедливата стойност на нерегистрираните за търговия капиталови инструменти се изчислява основно: 1) като се използват оценителски доклади от трети страни, основани на нетните активи на дружеството, в което е инвестирано и ръководството не извършва допълнителни корекции, 2) оценка на нетните активи, коригирани, където се прецени за необходимо.

6 Нетен доход от лихви		
Приходи от лихви и подобен приход	2023 г.	2022 г.
Предоставени кредити на клиенти	617,521	390,888
Предоставени средства на банки	30,679	20,210
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	76,852	26,914
Приход от лихви изчислен по метода на ефективната лихва	725,052	438,012
Деривативни инструменти	10,972	9,464
Ценни книжа в оборотен портфейл	635	628
Приход от лихви по финансов лизинг	2,144	1,221
Друг приход от лихви	13,751	11,313
Общо приход от лихви	738,803	449,325

Сумата на компенсиране на дисконтирането на ОКЗ (Приложение 18) в размер на 4,047 хил. лв. (2022 г.: 3,149 хил. лева) е включена в приходите от лихви по обезценени кредити и аванси.

Лихвените приходи включват начислени лихви по обезценени кредити на клиенти в размер на 13,149 хил. лева (2022 г.: 10,116 хил. лева), от които 1,441 хиляди лева (2022 г.: 970 хил. лева) остават дължими от клиенти към края на годината.

Приходите от лихви включват 40,029 хил. лв. (2022: 21,017 хил. лв.) приходи от застрахователи, свързани с платени премии по застраховки от кредитополучателите като неразделна част от основната кредитна сделка.

Разходи за лихви и подобен разход	2023 г.	2022 г.
Депозити от клиенти	39,931	6,157
Хеджиращи инструменти	2,666	3,439
Депозити от банки	12,261	3,972
Други привлечени средства	46,444	8,572
Оперативен лизинг	120	69
Деривативни инструменти	624	14
Общо разход за лихви и подобен разход	102,046	22,223
Общо нетен доход от лихви	636,757	427,102

7 Нетен доход от такси и комисиони

Приходи от такси и комисиони	2023 г.	2022 г.
Преводи	50,271	44,281
Поддържане на сметки	43,625	40,034
Постъпления от продажба на услуги	31,281	35,529
Комисиони от покупко-продажба на валута	27,861	26,170
Касови операции	17,680	15,851
Такси свързани с кредитиране	16,720	13,572
Управление, попечителски услуги и търговия с ценни книжа	2,697	2,347
Други такси	1,232	1,080
Общо приходи от такси и комисиони от договори с клиенти	191,367	178,864
Договори за финансова гаранция и ангажименти за заем	3,430	3,049
Общо приходи от такси и комисионни	194,797	181,913
Разходи за такси и комисиони	2023 г.	2022 г.
Такси свързани с кредитиране	9,741	9,121
Преводи	31,391	24,799
Касови операции и кореспондентски сметки	1,774	1,299
Други такси	2,435	3,951
Управление, попечителски услуги и търговия с ценни книжа	855	706
Общо разходи за такси и комисионни	46,196	39,876
Общо нетен доход от такси и комисионни	148,601	142,037

8 Други оперативни приходи, нетно

	2023 г.	2022 г.
Нетна печалба от отписване на финансови активи	4,669	4,082
Нетна печалба от продажба на дълготрайни активи	171	391
Приходи от наеми	129	118
Други приходи (Оперативен лизинг МСФО 16)	6	(21)
Обезценка на инвестиционни и собствени имоти	(280)	(351)
Общо	4,695	4,219

9 Нетна печалба от търгуване		
	2023 г.	2022 г.
Нетен резултат от деривативни инструменти	1,642	(862)
от които:		
(Загуба) от деривативни инструменти – хеджиращи (Приложение 25)	3,182	(2,231)
Печалба от деривативни инструменти - нехеджиращи	(1,540)	1,369
Общо	1,642	(862)

10 Други разходи за дейността		
	2023	2022
Разходи за персонала (Приложение 11)	173,915	130,946
Амортизация на ДМА и активи с право на ползване (Приложение 21)	30,163	23,914
Разходи за софтуер	25,818	14,407
Ремонт и поддръжка	18,015	17,054
Външни услуги	16,257	12,295
Разходи, свързани със сделки	12,820	-
Реклама и маркетинг	11,920	8,968
Амортизация на нематериални активи (Приложение 22)	10,511	11,270
Други оперативни разходи	11,382	8,763
Сигурност	9,265	8,069
Разходи за командировки	1,925	1,068
Материали	1,751	1,169
Наеми по оперативен лизинг	1,343	1,043
Застраховки	927	1,068
Комуникации	838	788
Общо	326,850	240,822

Начислени суми през 2023 г. за предоставените услуги от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит, са следните: за КПМГ Оudit ООД - 434 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тули Клиту и Партньори ООД - 84 хил. лева без ДДС.

През 2023 г. Банката е начислила суми за други незадължителни одиторски услуги, предоставени от КПМГ Оudit ООД на обща стойност 257 хил. лева без ДДС и Бейкър Тули - 23 хил. лева без ДДС.

Начислени суми през 2022 г. за предоставените услуги от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит, са следните: за КПМГ Одит ООД - 370 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД - 41 хил. лева без ДДС.

През 2022 г. Банката е начислила суми за други незадължителни одиторски услуги, предоставени от КПМГ Одит ООД на обща стойност 219 хил. лева без ДДС и Бейкър Тили - 16 хил. лева без ДДС.

11 Разходи за персонала		
	2023 г.	2022 г.
Заплати и други възнаграждения	136,399	108,482
Разходи за пенсионно осигуряване – планове с дефинирани вноски	14,916	11,875
Разходи за социално осигуряване	8,642	6,956
Други	13,156	3,075
Разходи за пенсионно осигуряване – планове с дефинирани доходи (Приложение 30)	802	558
Общо	173,915	130,946

12 Разходи от обезценка за кредитни загуби		
	2023 г.	2022 г.
Преизчислени загуби от провизии	(106,968)	(77,654)
Възникнали или закупени нови финансови активи	(23,509)	(16,296)
Предоставени кредити на клиенти (Приложение 18)	(130,477)	(93,950)
Възстановявания от отписвания	27,600	22,072
Провизии по задбалансови ангажименти –(заделени)/възстановени	(59)	(640)
Други (заделени)/възстановени загуби от обезценка	2,156	(3,467)
Общо	(100,780)	(75,985)

Други възстановени/(заделени) загуби от обезценка включват възстановени или начислени разходи за очаквани кредитни загуби през 2023 г. и 2022 г. съгласно МСФО 9 по финансови активи, различни от кредити предоставени на клиенти (ценни книжа, банкови депозити и др.).

13 Разход за данъци		
	2023 г.	2022 г.
(Приходи)/Разходи по отсрочени данъци (Приложение 28)	2,261	1,088
Данък за текущата година	32,528	22,136
Общо	34,789	23,224

Официалната данъчна ставка е 10% (2022 г.: 10%) върху облагаемата печалба съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане.

Данъкът върху доходите от дейността се различава от теоретичната сума, която би възникнала в случай, че се приложи основната данъчна ставка, както следва:

	2023 г.		2022 г.	
	Дан. ставка	Сума	Дан. ставка	Сума
Печалба преди данъци		342,869		230,050
Данък, изчислен по основната данъчна ставка	10%	34,287	10%	23,005
Данъчен ефект от:				
Разходи, непризнати за данъчни цели	(0.5%)	(1,838)	(2.4%)	(5,558)
Приходи, непризнати за данъчни цели	1.7%	5,782	(0.5%)	(1,063)
(Печалба)/ загуба, призната в друг всеобхватен доход	(1.0%)	(3,442)	3%	6,840
Разход за данъци	10.15%	34,789	10.1%	23,224

Втори Стълб данъци върху дохода

Законодателството по Втория Стълб, което въвежда минимална глобална данъчна ставка от 15% за мултинационални предприятия с консолидирани приходи над 750 милиона евро (допълнителен данък), е прието в България от 1 януари 2024 г. Текущата номинална ставка на корпоративния данък (КД) в България е 10%, а ефективната данъчна ставка по Втори Стълб е 15%.

Банката, като гъщерно дружество на мултинационално дружество с консолидирани приходи над 750 милиона евро, попада в обхвата на изискването за допълване на данъка по Втория Стълб. Банката прилага изключението за признаване и оповестяване на информацията относно отсрочени данъчни активи и пасиви, свързани с данъци върху дохода по Втори Стълб, както е предвидено в измененията на МСС 12, издадени през май 2023 г. и одобрени от ЕС през ноември 2023 г.

Тъй като законодателството не е в сила към 31.12.2023 г., Банката няма свързана текуща данъчна експозиция към отчетната дата. Ако допълнителният данък беше приложен през 2023 г., тогава прогнозната ефективна данъчна ставка (ЕДС) през 2023 г. щеше да бъде 10,15 процента, а данъчната ставка за допълване щеше да бъде 4,85 процента.

Освен това делът на печалбата преди данъци и ефективните данъчни ставки през финансовата година, започваща на 1 януари 2024 г., ще зависят от фактори като приходи/разходи на Банката и разпоредбите на българския Кодекс за корпоративно подоходно облагане.

Допълнителна информация за данъчните временни разлики е изложена в Приложение 28.

Данъчните власти могат да проверяват Банката по всяко време за 5 годишен период, следващ отчетната данъчна година, като могат да наложат допълнителни данъци и глоби. Ръководството на Банката няма информация за събития, които могат потенциално да доведат до значителни данъчни задължения.

Последната пълна данъчна проверка приключи през 2014 г. и обхваща периода 2008 г. – 31.03.2013 г. по ЗДДС и 2008 г. – 31.12.2012 г. по ЗКПО.

14 Ефект на данъка върху печалбата върху всеобхватния доход

	Годината, завършваща на 31 декември 2023 г.			Годината, завършваща на 31 декември 2022 г.		
	Стойност преди данъци	Данъчни (разходи)/ приходи	Стойност след данъци	Стойност преди данъци	Данъчни (разходи)/ приходи	Стойност след данъци
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	34,418	(3,442)	30,976	(68,389)	6,839	(61,550)
Промяна в справедливата стойност на имоти и оборудване, нетно от данък	(667)	67	(600)	3,593	(359)	3,234
Преизчислени задължения по планове с дефинирани доходи	1,240	(124)	1,116	558	(56)	502
Общо	34,991	(3,499)	31,492	(64,238)	6,424	(57,814)

15 Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка

	2023 г.	2022 г.
Пари и парични еквиваленти	202,852	183,171
Салда при Централната банка	2,162,686	1,387,970
Общо	2,365,538	1,571,141
от които: Задължителен резерв в БНБ в съответствие с Наредба 21 на БНБ	1,872,182	1,268,308

Задължителните резерви в БНБ представляват минималното ниво на средни месечни депозити, които Банката е задължена да поддържа по сметки в БНБ. Към края на 2023 г. и 2022 г. Банката е изпълнила задължението си да поддържа минимум 100% покритие на изискуемите резерви с парични средства в БНБ на месечна база. Тези суми могат да бъдат ползвани от Банката свободно на дневна база, при условие, че се поддържа определено средно месечно ниво на депозитите.

16 Предоставени средства на банки

	2023 г.	2022 г.
Депозити в банки	783,264	1,444,087
Намалено с обезценка	(30)	(491)
Общо	783,234	1,443,596

В сумата на предоставените средства на други банки е включена начислена лихва в размер на 214 хиляди лева (2022 г.: 120 хиляди лева). Направените обезценки по МСФО 9 към края на 2023 г. възлизат на 30 хил. лв. (2022 г.: 491 хиляди лева).

Приблизително 75 % (2022 г.: 100%) от предоставените средства на други банки представляват депозити в банки, опериращи в страните членки на ОИСР (Организация за икономическо сътрудничество и развитие).

17 Ценни книжа в оборотен портфейл

	2023 г.	2022 г.
Български държавни облигации	35,646	33,604
от които заложени	5,323	14,537
Акции	1,626	1,624
Общо	37,272	35,228
Капиталови ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	1,626	1,624
Дългови ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	35,646	33,604
от които заложени	5,323	14,537
Облигациите включват начислена лихва в размер на 23 хиляди лева (2022 г.: 23 хиляди лева).		
Печалба/ (загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл	2023 г.	2022 г.
Дългови ценни книжа	1,095	(2,520)
Капиталови ценни книжа	(226)	430
Общо	869	(2,090)

18 Предоставени кредити и аванси на клиенти

	2023 г.	2022 г.
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	3,245,705	1,869,385
- Малък бизнес	1,019,686	907,957
- Ипотечни кредити	3,671,461	3,082,986
- Корпоративни кредити	4,969,665	4,550,292
Кредити и аванси (брутни)	12,906,517	10,410,620
Минус разходи от обезценка за кредитни загуби	(366,275)	(347,187)
Нетна балансова стойност на кредитите и аванси на клиенти	12,540,242	10,063,433

В сумата на предоставените кредити и аванси е включена начислена лихва от 44,937 хиляди лева (2022 г.: 33,941 хиляди лева). През 2023 г., Банката придоби портфейл от потребителски кредити на БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А., клон България в размер на 879,467 хил. лв. към датата на придобиването. (През 2022 г., Банката не е придобивала портфейли).

	2023 г.	2022 г.
Десетте най-големи експозиции към клиенти	889,567	893,263
Процент от брутните кредити	6.89%	8.58%

Промените в провизиите за обезценка на кредити и аванси по класове са както следва:

Към 31 декември 2023																	
	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				
	12- месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезце- нени кредити фаза 3	POCI	12- месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезце- нени кредити фаза 3	POCI	12- месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезце- нени кредити фаза 3	POCI	12- месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезце- нени кредити фаза 3	POCI	Общо
Салдо към 1 януари	17,427	9,577	58,954	7,950	2,765	9,511	76,081	4,130	23,289	26,692	50,598	8	10,339	8,434	40,828	604	347,187
Нови кредити и аванси възникнали или закупени	1,889	-	-	-	358	-	-	-	19,657	-	-	-	1605	-	-	-	23,509
Трансфери между фази																	
- с 12-месеца ОКЗ	4,184	(2,164)	(2,020)	-	5,079	(4,111)	(968)	-	5,054	(4,729)	(325)	-	3,827	(3,245)	(582)	-	-
- с ОКЗ за живота на кредита	(1,238)	1,316	(78)	-	(222)	2,120	(1,898)	-	(1,875)	3,064	(1,189)	-	(1,014)	1,758	(744)	-	-
- с ОКЗ за живота на обезценени кредити	(95)	(107)	202	-	(38)	(566)	604	-	(232)	(3,702)	3,934	-	(51)	(760)	811	-	-
Ефект от нетно преизчисление на ОКЗ	(2,649)	2,491	22,227	-	(921)	1,064	2,222	-	(7,747)	15,288	58,325	-	2,571	5,597	8,500	-	106,968
Отписани кредити и аванси/ реклаифицирани въдържани за продажба	-	-	(865)	-	-	-	(629)	-	-	-	(6,634)	-	-	-	(67)	-	(8,195)
Изписани кредити	-	-	(30,614)	-	-	-	(12,895)	-	-	-	(38,031)	-	-	-	(11,762)	-	(93,302)
Компенсирани на дисконтирането	-	-	(1,815)	-	-	-	(37)	-	-	-	(2,182)	-	-	-	(13)	-	(4,047)
Курсови разлики и други движения	(2,873)	(2,724)	(8,426)	(2,767)	(4,654)	(2,527)	(10,754)	(1,939)	9,656	21,282	9,631	6,541	(5,036)	(2,194)	(8,507)	(554)	(5,845)
Салдо към 31 декември	16,645	8,389	37,565	5,183	2,367	5,491	51,726	2,191	47,802	57,895	74,127	6,549	12,241	9,590	28,464	50	366,275

Към 31 декември 2022

	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				
	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	Общо
Салдо към 1 януари	5,672	1,857	51,354	8,351	2,379	9,088	72,815	2,953	19,241	17,519	40,981	121	7,833	7,571	49,946	1,057	298,738
Нови кредити и аванси Възникнали или закупени	1,226	-	-	-	1,400	-	-	-	12,030	-	-	-	1,640	-	-	-	16,296
Трансфери между фази																	
- с 12-месеца ОКЗ	1,009	(1,008)	(1)	-	3,380	(2,521)	(859)	-	4,079	(3,729)	(350)	-	3,705	(3,167)	(538)	-	-
- с ОКЗ за живота на кредита	(536)	536	-	-	(137)	2,616	(2,479)	-	(1,438)	2,787	(1,349)	-	(615)	1,783	(1,168)	-	-
- с ОКЗ за живота на обезценени кредити	(17)	(54)	71	-	(34)	(725)	759	-	(177)	(3,100)	3,277	-	(35)	(811)	846	-	-
Ефект от нетно преизчисление на ОКЗ	3,054	6,787	26,342	179	791	(426)	10,368	1,337	(5,631)	3,030	26,491	7	1,348	(743)	5,058	(338)	77,654
Отписани кредити и аванси/ реклафицирани в държани за продажба	-	-	-	-	-	-	(250)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(250)
Изписани кредити	-	-	(3,482)	-	-	-	(3,965)	-	-	-	(16,184)	-	-	-	(12,681)	-	(36,312)
Компенсирани на дисконтирането	-	-	(1,538)	-	-	-	(159)	-	-	-	(1,430)	-	-	-	(22)	-	(3,149)
Курсови разлики и други движения	7,019	1,459	(13,792)	(580)	(5,014)	1,479	(149)	(160)	(4,815)	10,185	(838)	(120)	(3,537)	3,801	(613)	(115)	(5,790)
Салдо към 31 декември	17,427	9,577	58,954	7,950	2,765	9,511	76,081	4,130	23,289	26,692	50,598	8	10,339	8,434	40,828	604	347,187

**Кредитни ангажменти, финансови гаранции и други ангажменти
към 31 Декември 2023 и 31 Декември 2022**

	12-месечна ОКЗ фаза 1	ОКЗ за живота на кредита – необезценени фаза 2	ОКЗ за живота на кредита – обезценени фаза 3	Общо
Салдо към 1 януари 2023 г.	416	458	95	969
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка	793	-	-	793
Увеличение на провизиите през годината	(237)	(17)	(85)	(339)
Валутни разлики и други движения	17	(404)	(9)	(396)
Салдо към 31 декември 2023 г.	989	37	1	1,027
Салдо към 1 януари 2022 г.	203	5	120	328
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка	134	-	-	134
Увеличение на провизиите през годината	269	396	(25)	640
Валутни разлики и други движения	(190)	57	-	(133)
Салдо към 31 декември 2022 г.	416	458	95	969

	2023	2022
Салдо към 1 януари	347,187	298,738
Изписани кредити	(93,302)	(36,312)
Движение в печалби/загуби	130,477	93,950
Компенсиране на дисконтирането	(4,047)	(3,149)
Кредити и аванси, отписани през годината	(8,195)	(250)
Други движения (Разходи за събиране, валутни преоценки, модификации)	(5,845)	(5,790)
Салдо към 31 декември	366,275	347,187

19 Ценни книжа в инвестиционен портфейл

а) Ценни книжа в инвестиционен портфейл разпределение	2023 г.	2022 г.
Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	26,614	23,935
Инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност	1,810,028	1,436,645
от които заложили	58,661	72,212
ОКЗ за инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност	(2,922)	(2,041)
Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти	1,155,858	1,251,510
от които заложили	286,321	521,774
Инвестиция във взаимни фондове оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	39,281	37,664
Общо	3,028,859	2,747,713
Капиталови Ценни книжа	-	179
- Листвани на фондова борса	65,895	61,421
- Нелиствани на фондова борса		
Дългови Ценни книжа	2,389,938	1,513,537
- Листвани на фондова борса	573,026	1,172,576
- Нелиствани на фондова борса		
Общо	3,028,859	2,747,713

б) Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Движението на инвестиционните ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е представено в таблицата по-долу:

Балансова стойност към 31 декември 2023 г.	1,155,858
Закупени ценни книжа	123,022
Продадени ценни книжа	(89,251)
Изменение в начислените лихви	68
Амортизация на скonto и премия	(28,149)
Намаление в справедливата стойност	67,110
Курсови разлики от преоценка	(8,074)
Падежирани	(160,378)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	1,251,510
Закупени ценни книжа	734,000
Продадени ценни книжа	(364,718)
Изменение в начислените лихви	1,731
Амортизация на скonto и премия	(23,990)
Намаление в справедливата стойност	(98,087)
Курсови разлики от преоценка	24,387
Падежирани	(633,539)
Балансова стойност към 31 декември 2021г.	1,611,726

Печалба, намалена със загуба и обезценка на инвестиционни ценни книжа	2023 г.	2022 г.
Преоценъчен резерв, прехвърлен от друг всеобхватен доход в отчета за доходите	(421)	(220)
Печалба/ (загуба) от продажба на ценни книжа отчетени в друг всеобхватен доход	30	223
Печалба/ (загуба) отчетена от обезценка на ценни книжа в инвестиционен портфейл	3,399	(1,461)
Печалба/ (загуба) от операции с деривативни инструменти (хеджиращи)	1,616	(1,461)
Общо	4,624	(2,919)
в) Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2023 г.	2022 г.
Облигации издадени от банки	792,161	645,892
ОКЗ на облигациите издадени от банки	(2,181)	(1,538)
Държавни облигации	526,710	195,539
ОКЗ на държавните облигации	(694)	(460)
Други корпоративни облигации	491,157	595,214
ОКЗ на Други корпоративни облигации	(47)	(43)
Общо	1,807,106	1,434,604

Движението на провизиите за обезценка на инвестиционните ценни книжа е представено в таблицата по-долу:

	Инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност 12-месечна ОКЗ	Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход 12-месечна ОКЗ
Салдо към 01 Януари 2022	1,287	1,464
Нововъзникнали или купени финансови инструменти	1,289	717
Промени, дължащи се на промяна в рисковите параметри на ОКЗ (различни от трансферите)	(504)	2,109
Финансови активи отписани през периода	(31)	(449)
Салдо към 31 декември 2022	2,041	3,841
Нововъзникнали или купени финансови инструменти	1,319	337
Промени, дължащи се на промяна в рисковите параметри на ОКЗ (различни от трансферите)	(396)	(2,302)
Финансови активи отписани през периода	(43)	(616)
Салдо към 31 декември 2023	2,921	1,260

20 Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти се държат с цел увеличаване на стойността на капитала и не се обитават от Банката.

Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти се актуализира с цел да отразява пазарните условия към края на отчетния период, като се използват оценителски доклади на лицензирано оценителско дружество. Справедливата стойност на инвестиционния имот е цената, която може да бъде получена при продажба на имота в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Най-добрият пример за справедлива стойност е текущата цена на активен пазар за подобни недвижими имоти. При липсата на подобна информация, оценката на справедливата стойност, извършена от външен оценител, се основава на скорошни цени на имоти в различно състояние или местоположение, с корекции отразяващи тези различия.

За целите на оповестяването справедливата стойност се основава на оценителски доклади, изготвени от оценителско дружество към края на отчетния период. При определяне на справедливи цени на имотите, ръководството на Банката прави преценка доколко на имотния пазар е налице достатъчна активност, която да осигурява сравними цени за обичайни сделки със сходни имоти.

Инвестиционни имоти	2023 г.	2022 г.
В началото на годината	488	797
Нетни загуби от промени в справедливата стойност	(75)	(417)
Модификации	28	108
В края на годината	441	488

Към 31 декември 2023 г. размерът на правото на ползване на инвестиционен имот, включен в горната таблица, е 0 хил. лв. (2022 г.: 48 хил. лв.).

Количествена информация за оценка на справедливата стойност чрез използването на значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3).

Вид недвижим имот	Справедлива стойност към 31/12/2023 г. в хиляди лева	Методи за оценка	Значими ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглен) за 2023 г. в лева	Интервал (средно претеглен) за 2022 г. в лева	Връзка между ненаблюдаваните входящи данни и справедливата стойност
Земя	441	Подход на пазарните сравнения	Цена на м ²	13.02	13.01	Значително увеличение на цената на м ² ще доведе до по-висока справедлива стойност

21 Имоти и оборудване						
	Земя и сгради	Подобре-ния на наети активи	Обзавеж-дане и инвентар	Земя и сгради - Активи с право на ползване	Автомобили Активи с право на ползване	Общо имоти и оборудване
Към 31 декември 2021 г.						
Отчетна стойност	104,222	34,928	88,616	106,941	2,210	336,917
Натрупана амортизация	(760)	(20,955)	(47,913)	(30,594)	(1,440)	(101,662)
Балансова стойност	103,462	13,973	40,703	76,347	770	235,255
Към 31 декември 2022 г.						
В началото на периода	103,462	13,973	40,703	76,347	770	235,255
Новопридобити активи	7,144	17,479	18,860	8,629	2,474	54,586
Преоценени и отписани	3,372	(56)	(37)	-	-	3,279
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	6,999	(700)	6,299
Движение в натрупана амортизация						
Разход за амортизация (Приложение 10)	(2,515)	(2,253)	(6,370)	(12,078)	(698)	(23,914)
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	1,999	680	2,679
В края на периода	111,463	29,143	53,156	81,896	2,526	278,184
Отчетна стойност	111,984	51,852	100,739	122,569	3,984	391,128
Натрупана амортизация	(521)	(22,709)	(47,583)	(40,673)	(1,458)	(112,944)
Балансова стойност	111,463	29,143	53,156	81,896	2,526	278,184
Към 31 декември 2023г.						
В началото на периода	111,463	29,143	53,156	81,896	2,526	278,184
Новопридобити активи	11,091	11,145	19,151	3,768	1,727	46,882
Произтичащи от придобиването	-	32	1,840	4,566	-	6,438
Преоценени, обезценени и отписани	(3,559)	48	(1,292)	-	-	(4,803)
Трансферирани	(82)	85	(3)	-	-	-
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	9,208	(711)	8,497
Движение в натрупана амортизация						
Разходи за амортизации (Приложение 10)	(2,875)	(2,543)	(8,553)	(15,280)	(912)	(30,163)
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	4,164	752	4,916
В края на периода	116,038	37,910	64,299	88,322	3,382	309,951
Към 31 декември 2023 г.						
Отчетна стойност	118,577	61,654	117,357	140,113	5,000	442,701
Натрупана амортизация	(2,539)	(23,744)	(53,058)	(51,791)	(1,618)	(132,750)
Балансова стойност	116,038	37,910	64,299	88,322	3,382	309,951

Таблицата по-долу показва каква би била стойността на Земята и сградите, ако те бяха оценени по цена на придобиване, намалена с амортизацията, получена след коригиране на преоценената сума:

	2023 г.	2022 г.
Земя и сгради по преоценена стойност	116,038	111,463
Преоценен резерв, нетно от данъци	(8,770)	(9,371)
Разлика между натрупаната амортизация, изчислена по цена на придобиване и по преоценена стойност, нетрансферирана към неразпределена печалба	629	630
Отсрочени данъци по преценка	(974)	(1,041)
Земя и сгради по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация	106,923	101,681

21 Имоти и оборудване

Количествена информация за оценка на справедливата стойност чрез използването на значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3):

Вид недвижим имот	Справедлива стойност към 31/12/2023 г. в хиляди лева	Методи за оценка	Значими ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглен) за 2023 г. в лева	Интервал (средно претеглен) за 2022 г. в лева
Земя	15,070	Метод на пазарните сравнения	Наем на м ²	11.87 - 775.63 (451.92)	11.25 - 778.17 (451.68)
Офис	91,681	Метод на база на приходите	Цена на м ²	4.95 - 31.10 (19.61)	5.53 - 32.52 (18.81)
Офис	9,051	Метод на пазарните сравнения	Наем на м ²	58.53 - 3818.80 (1036.01)	60.59 - 3700.43 (1276.71)
Офис	236	Метод на историческата стойност	Цена на м ²	29.53	34.9
Общо	116,038				

Земята и сградите са класифицирани изцяло на Ниво 3 в йерархията на справедливата стойност. Равнението на движението на Ниво 3 за годината може да бъде видно в таблиците, показани по-горе.

22 Нематериални активи					
	Софтуер	Лицензи	Вътрешно разработени	Лицензи	Общо нематериални активи
Към 31 декември 2021 г.					
Отчетна стойност	97,653	34,923	8,760	-	141,336
Натрупана амортизация	(39,590)	(18,571)	(3,505)	-	(61,666)
Балансова стойност	58,063	16,352	5,255	-	79,670
Към 31 декември 2022 г.					
В началото на периода	58,063	16,352	5,255	-	79,670
Новопридобити активи	9,167	5,155	1,291	-	15,613
Преоценени и отписани	(18)	(3,422)	(1)	-	(3,441)
Разход за амортизация (Приложение 10)	(8,523)	(2,216)	(531)	-	(11,270)
В края на периода	58,689	15,869	6,014	-	80,572
Към 31 декември 2022 г.					
Отчетна стойност	98,651	33,361	9,223	-	141,235
Натрупана амортизация	(39,962)	(17,492)	(3,209)	-	(60,663)
Балансова стойност	58,689	15,869	6,014	-	80,572
Към 31 декември 2023 г.					
В началото на периода	58,689	15,869	6,014	-	80,572
Възникнали от придобиване /вливане	1,506	-	-	82,126	83,632
Новопридобити активи	12,042	2,034	1,256	-	15,332
Преоценени и отписани	(4,376)	-	(8)	-	(4,384)
Трансфери	167	(167)	-	-	-
Разход за амортизация (Приложение 10)	(8,156)	(1,824)	(531)	-	(10,511)
В края на периода	59,872	15,912	6,731	82,126	164,641
Към 31 декември 2023					
Отчетна стойност	105,906	26,640	9,438	82,126	224,110
Натрупана амортизация	(46,034)	(10,728)	(2,707)	-	(59,469)
Балансова стойност	59,872	15,912	6,731	82,126	164,641

23 Други активи		
	2023 г.	2022 г.
Преводи	66,614	47,001
Разходи за бъдещи периоди	28,324	20,057
Други дебитори	27,648	7,319
Активи за препродажба	14,323	12,911
Други активи	1,297	1,741
Материали	815	752
Минус: обезценка на други финансови активи	(3,770)	(3,829)
Общо	135,251	85,952

Финансовите активи, включени в Други активи, са в размер на 91,789 хиляди лева (2022 г.: 52,232 хиляди лева). Натрупаната обезценка на финансовите активи е в размер на 3,770 хиляди лева (2022 г.: 3,829 хиляди лева). Нефинансовите активи в размер на 43,462 хиляди лева (2022 г.: 33,720 хиляди лева) се очаква да бъдат използвани в рамките на 12 месеца.

Обезценка на други активи	2023 г.	2022 г.
Начално салдо към 1 януари	3,829	1,710
Начислени обезценки в отчета за доходите	379	638
Освободени обезценки в отчета за доходите	(1)	(3)
Увеличени/(Използвани) през годината	(437)	1,484
Крайно салдо към 31 декември	3,770	3,829

24 Привлечени средства от банки		
	2023 г.	2022 г.
Разплащателни сметки	6,881	3,996
Депозити на други банки	134,024	19,908
Общо	140,905	23,904

25 Деривативни финансови инструменти

Банката сключва следните договори за деривативни инструменти, както с цел хеджиране, така и за нехеджиращи (бизнес) цели: валутни форуърди, валутни суапи, лихвени суапи, междувалутни лихвени суапи в различни валути, форуърдни договори с фиксиран лихвен процент (FRA), валутни опции и лихвени опции.

Договорите за валутни форуърди представляват задължение определена сума от дадена валута да бъде обменена за друга валута по определен обменен курс на конкретна бъдеща дата. Тъй като валутните форуърди са извънборсови сделки, те могат да бъдат структурирани така, че точно да отговарят на изискванията на клиентите по отношение на размера, точната бъдеща дата и използваната валутна двойка.

Валутните суапи представляват ангажимент за обмен на един набор от парични потоци срещу друг. Икономическият резултат от суапите е размяна на валути или комбинация от валути и лихвени проценти (при лихвени суапи в различни валути). Кредитният риск за Банката се представя чрез потенциалните разходи за замяна на договорите за суап, в случай, че съответните контрагенти не изпълнят задължението си. Тъй като при валутните суапи се изисква размяна на главниците в съответните валути в края на договора (съответно засилената значимост на ефекта на дифузия), профилът на потенциалната кредитна експозиция обикновено е възходящ.

Тези рискове и съответно настояща справедлива стойност и потенциална бъдеща кредитна експозиция (включително като дял от съответните условни стойности) се следят както текущо, така и в перспектива. За да контролира поетия кредитен риск, Банката изготвя кредитни оценки на контрагентите, прилагайки подобни техники, които използва при кредитната си дейност.

Лихвените суапи са ангажименти за обмен на един набор от парични потоци за друг. Икономическият резултат от суапите е обмен на лихвени проценти. Профилите на очакваната и максималната кредитни експозиции по лихвени суапи се оценяват непосредствено преди сключването им с помощта на финансово моделиране. Те зависят от „ефекта на дифузия“ (волатилността на базисния инструмент и други стохастични свойства) и „ефекта на амортизация“ (изтичането на живота на сделката с изминаване на времето). Експозицията достига своя пик в междинна точка от живота на суапвата сделка. Тъй като самите условни суми не биват разменяни, сумата, изложена на кредитен риск, представлява относително малък процент от условния размер при обичайни условия на пазара.

Форуърдният договор с фиксиран лихвен процент (FRA) представлява сделка между два контрагента, при която една от страните (купувачът или заемащият „дълга позиция“) се съгласява да направи предварително известно лихвено плащане към другата страна (продавача или заемащия „къса“ позиция) на определена бъдеща дата, като продавачът се съгласява да направи лихвено плащане към купувача на базата на неизвестен към момента на сключването на сделката процент, който ще бъде определен при изтичането на договора. Повечето FRA договори се базират на добре установен референтен лихвен процент като например доларов LIBOR или EURIBOR.

Опциите са финансови инструменти, които предоставят на едната страна правото, но не и задължението, да закупи или продаде базовия актив от или на друга страна, при фиксирана цена за определен период от време или на определена предварително конкретна бъдеща дата. Опциите обикновено не са свързани с периодични плащания, а се характеризират със заплащане на премия при сключването на договора и окончателно изплащане на съответната дължима сума при упражняването на правото. Обикновено ефектът на дифузия е по-силен от ограничения ефект на амортизация – по-дългите времеви периоди се транслират в по-широки диапазони на движение на базовата променлива, което би могло да доведе до голяма кредитна експозиция, свързана с опцията (при закупени опции).

Условните суми по някои видове финансови инструменти представляват база за сравнение с инструментите в баланса на Банката, но не е задължително те да са индикатор за размера на бъдещите парични потоци, свързани с инструмента или за настоящата му справедлива

стойност и следователно не представляват измерител за експозицията на Банката към кредитен или пазарен риск. Деривативните инструменти могат да доведат до положителен резултат (активи) или отрицателен резултат (пасиви) като следствие от флукуациите на пазарните лихвени проценти или обменни курсове и съпоставянето на тези променливи със заложените в договора условия. Общата договорна или условна сума на наличните деривативни финансови инструменти, степента до която те са печеливши или губещи, и съответно агрегираната справедлива стойност на деривативните финансови активи и пасиви, могат да варират значително в някои случаи.

Справедливите стойности на деривативните инструменти са посочени по-долу:

	Справедлива стойност		
	Номинална стойност	Активи	Пасиви
Към 31 декември 2023 г.			
Деривати, държани за търгуване, които не отговарят на изискванията за деривати държани за хеджиране			
Валутни деривати			
Валутни форуърди	-	-	-
Извънборсови валутни суапи	544,038	175	523
Общо валутни деривати	544,038	175	523
Лихвени деривати			
Извънборсови лихвени суапи	707,065	18,163	21,847
Извънборсови лихвени опции купени и продадени	46,491	317	317
Общо лихвени деривати	753,556	18,480	22,164
Деривати за хеджиране			
Извънборсови лихвени суапи	-	-	-
Общо извънборсови лихвени деривати за хеджиране	-	-	-
Общо признати деривативни активи/пасиви	-	18,655	22,687
Към 31 декември 2022 г.			
Деривати, държани за търгуване, които не отговарят на изискванията за деривати държани за хеджиране			
Валутни деривати			
Извънборсови валутни суапи	3,827	123	117
Общо валутни деривати	1,268,380	76	12,654
Лихвени деривати	1,272,207	199	12,771
Деривати за хеджиране			
Извънборсови валутни суапи			
Извънборсови лихвени опции купени и продадени	523,944	22,543	23,295
Общо лихвени деривати	54,361	807	807
Общо признати деривативни активи/пасиви	578,305	23,350	24,102
Извънборсови лихвени суапи	335,969	29,066	-
Общо извънборсови лихвени деривати за хеджиране	335,969	29,066	-
Общо признати деривативни активи/пасиви		52,615	36,873

Банката хеджира част от лихвеният си риск, произтичащ от евентуалното намаление в справедливата стойност на облигации с фиксиран лихвен процент, деноминирани в чуждестранна валута, като използва лихвени суапове.

За допълнителна информация относно хеджирането на справедлива стойност вижте бележка 2.2.3 Деривативни финансови инструменти.

Към 31 декември 2023 г.

Лихвен риск	Номинална стойност	Балансова стойност		Нота в отчета за финансовото състояние, в която е включен хеджиращият инструмент	Натрупана сума в промяната на справедлива стойност на хеджа	Изменение в справедливата стойност	Промяна в справедливата стойност
		Вземания	Задължения				
Лихвени суапове - хеджиране на дългови ценни книжа	-	-	-	Деривативни финансови инструменти	-	(318)	-
Хеджирани дългови ценни книжа	-	-	-	Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти	42,826	3,500	3,182

Балансовата стойност на инструментите, представени в горната таблица към 31 декември, е нула, тъй като всички хеджиращи взаимоотношения са прекратени в края на годината.

Към 31 декември 2022 г.

Лихвен риск	Номинална стойност	Балансова стойност		Нота в отчета за финансовото състояние, в която е включен хеджиращият инструмент	Натрупана сума в промяната на справедлива стойност на хеджа	Изменение в справедливата стойност	Промяна в справедливата стойност
		Вземания	Задължения				
Лихвени суапове - хеджиране на дългови ценни книжа	335,969	29,066	-	Деривативни финансови инструменти	-	51,855	-
Хеджирани дългови ценни книжа	335,969	299,424	-	Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти	25,232	(54,086)	(2,231)

Към 31 декември 2023 г. и 2022 г. падежирането на номиналната сума на финансовите инструменти, определени от Банката по отношение на хеджиране на справедливата стойност, е представен в таблиците по-долу:

Хеджиране на справедливата стойност						
Към 31 декември 2023 г.						
Номинална сума	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Лихвени суапове	-	-	-	-	-	-
Общо	-	-	-	-	-	-

Хеджиране на справедливата стойност						
Към 31 декември 2022 г.						
Номинална сума	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Лихвени суапове	-	-	-	106,349	229,620	335,969
Общо	-	-	-	106,349	229,620	335,969

26 Привлечени средства от клиенти		
	2023 г.	2022 г.
Големи корпоративни клиенти	3,567,444	3,053,112
Средни корпоративни клиенти	880,301	754,426
Общо корпоративни клиенти	4,447,745	3,807,538
Клиенти на дребно	11,205,896	9,874,494
Общо	15,653,641	13,682,032

В привлечените средства от клиенти са включени задължения по начислени лихви, възлизащи на 38,378 хиляди лева (2022 г.: 5,696 хиляди лева).

Към 31 декември 2023 г. задълженията към клиенти включват придобития портфейл от депозити на BNP Paribas Personal Finance в размер на 201,015 хиляди лева към датата на придоби-ването. Придобитият портфейл е представен в Клиенти на дребно.

27 Други привлечени средства		
	2023 г.	2022 г.
Получен кредит във връзка с минималното изискване за собствени средства и допустими задължения (MREL) Юробанк С.А.	810,688	461,414
Подчинен кредит от Юробанк С.А.	217,036	-
Получени кредити от Българската банка за развитие	8,525	14,184
Общо	1,036,249	475,598

Движението на задълженията, произтичащи от финансиращите дейности, е представено в таблицата по-долу:

	2023 г.	2022 г.
Салдо към 1 януари	475,598	166,578
Получено ново финансиране	557,412	312,933
Изплащане на дългосрочен дълг (главница)	(5,654)	(5,654)
Разход за лихви	46,445	8,571
Платени лихви	(37,552)	(6,830)
Салдо към 31 декември	1,036,249	475,598

а) Кредити, получени от Българската банка за развитие

През юли 2015 г. Юробанк България АД и Българската банка за развитие подписаха договор за кредит по партньорска програма “НАПРЕД” за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес, в размер на 30,000 хиляди лева. Средствата от кредита се усвояват на три равни транша от по 10,000 хиляди лева всеки, в рамките на съответно договорения период за усвояване. Към 31 декември 2023 г. общата сума на задължението е 5,322 хиляди лева. (2022 г.: 8,854 хиляди лева).

С придобиването на Банка Пиреос България АД, Юробанк България АД наследи договор за заем от Българската банка за развитие по партньорска програма “НАПРЕД”. Договорът за заем е сключен при сходни условия с този, получен от Пощенска банка през 2015 г. – за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес и комбиниране на финансиране и споделяне на риска. Към 31 декември 2023 г. общата сума на задължението е 3,203 хиляди лева (2022 г.: 5,330 хиляди лева).

б) Целеви финансираня в рамките на гаранционно споразумение между Юробанк България и Международната Финансова Корпорация (IFC), член на групата на Световната Банка

През февруари 2012 г. Юробанк България АД и Международната Финансова Корпорация (IFC), член на Световната Банка, договориха Споразумение за Търговско Финансиране за подпомагане на търговски сделки на местно ниво под формата на краткосрочно финансиране на пред- експортни/импортни трансакции, предоставяне на гаранции и акредитиви, в размер на 20,000 хиляди щатски долара. През декември 2013 г. размерът на лимита бе увеличен до 40,000 хиляди щатски долара.

Към 31 декември 2023 г. и 2022 г. използваният лимит по тази кредитна линия е 0 лева.

в) Кредит от Юробанк С.А (дълг по линията на МИСКПЗ)

През декември 2021 г. Юробанк България АД получи вътрешно-групов заем от Юробанк С.А. в размер на 75,000 хиляди евро (146,678 хиляди лева) за покриване на регулаторното минимално изискване за собствен капитал и приемливи задължения съгласно Регламент (ЕС) № 806/2014. Към 31 декември 2023, общата сума на задължението по заема е 146,797 хиляди лева (2022: 146,856 хиляди лева).

През юни 2022 г. Юробанк България АД получи нов вътрешногрупов заем от Юробанк С.А. в размер на 50,000 хиляди евро (97,792 хиляди лева) за допълване на покритието до регулаторното минимално изискване за собствен капитал и приемливи задължения съгласно Регламент (ЕС) № 806/2014. Към 31 декември 2023, общата сума на задължението по заема е в размер на 97,869 хиляди лева (2022: 97,869 хиляди лева).

През декември 2022 г. Юробанк България АД получи нов вътрешногрупов заем от Eurobank S.A. в размер на 110,000 хил. евро (215,141 хиляди лева). Целта на заема е да покрие регулаторните изисквания за MREL в съответствие с Регламент (ЕС) № 806/2014. Банката е подала заявление за регулаторно одобрение заемът да бъде включен в капитала от втори ред като подчинен заем. Към 31 декември 2023 г. непогасеното салдо по заема е в размер на 217,036 хиляди лева (2022: 216,689 хиляди лева).

Съгласно Директива 2014/59 (Директива за възстановяване и реструктуриране на банки или BRRD), изменена с Директива 2019/879 (BRRD II), която беше транспонирана в българското законодателство съгласно Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, от Европейските банки се изисква да отговарят на минималното изискване за собствени средства и допустими задължения (MREL). Съгласно законодателството целта за MREL се определя от съответния орган за реструктуриране, което изискване банките трябва да спазват от 1 януари 2024 г., когато междинните обвързващи цели са в сила от 1 януари 2022 г.

През март 2023 г. Юробанк България АД получи нов вътрешногрупов заем от Eurobank S.A. в размер на 50,000 хил. евро (97,792 хиляди лева). Целта на заема е да покрие регулаторните изисквания за MREL в съответствие с Регламент (ЕС) № 806/2014. Към 31 декември 2023 г. непогасеното салдо по заема е в размер на 97,842 хиляди лева.

През юни 2023 г. Юробанк България АД получи нов вътрешногрупов заем от Eurobank S.A. в размер на 135,000 хил. евро (264,037 хиляди лева). Целта на заема е да покрие регулаторните изисквания за MREL в съответствие с Регламент (ЕС) № 806/2014. Към 31 декември 2023 г. непогасеното салдо по заема е в размер на 272,218 хиляди лева.

През декември 2023 г. Юробанк България АД получи нов вътрешногрупов заем от Eurobank S.A. в размер на 100,000 хил. евро (195,583 хиляди лева). Целта на заема е да покрие регулаторните изисквания за MREL в съответствие с Регламент (ЕС) № 806/2014. Към 31 декември 2023 г. непогасеното салдо по заема е в размер на 195,962 хиляди лева.

28 Отсрочени данъци

Отсроченият данък е изчислен върху всички временни разлики по балансовия пасивен метод като е използвана данъчна ставка от 10% (2022 г.: 10%). Движението на отсрочените данъци е както следва:

	2023 г.	2022 г.
Отсрочени данъчни активи в началото на годината	(7,053)	(8,556)
Отсрочени данъчни пасиви, признати в друг всеобхватен доход, нетно	58	415
(Приходи)/разходи по отсрочени данъци (Приложение 13)	2,261	1,088
Нетно отсрочени данъчни (активи)/пасиви в края на годината	(4,734)	(7,053)

Отсрочени данъчни активи и пасиви се отнасят до следните елементи:

	2023 г.	2022 г.
Отсрочени данъчни пасиви		
Ускорена амортизация	7,899	6,035
Преоценка на дълготрайни активи	975	1,041
Печалба от замяна на акции	519	519
Отсрочени данъчни пасиви свързани с печалба по придобиване (справедлива стойност на кредити, акции)	311	311
Договори отчитани по МСФО 16	6,010	4,369
Общо	15,714	12,275
Отсрочени данъчни активи		
Начисления за неизползвани отпуски	179	122
Провизии по съдебни дела	1,399	1,193
Задължения по планове с дефинирани доходи	952	887
Отсрочен данъчен актив свързан с актюерски загуби	(672)	(548)
Отсрочен данъчен актив по провизии за реструктуриране	2,823	629
Отсрочени данъчни активи свързани с печалба по придобиване (справедлива стойност на ценни книжа, гаранции/акредитиви)	7,274	10,402
Отложен данъчен актив за инвестиционен имот отчитан по МСФО 16	-	521
Други временни разлики	2,950	2,215
Договори отчитани по МСФО 16	5,543	3,907
Общо	20,448	19,328

(Приход)/разход по отсрочени данъци, посочени в отчета за доходите, произтича от следните временни разлики:

	2023 г.	2022 г.
Амортизация	1,865	1,170
Начисления за неизползвани отпуски	(57)	(2)
Провизии по съдебни дела и задбалансови задължения	(206)	(80)
Други временни разлики	(735)	(840)
Провизии за реструктуриране и за други задължения	(2,195)	(350)
Задължения по планове с дефинирани доходи	(66)	(32)
Разход по отсрочени данъци, признати за погасени кредити от Банка Пиреос	3,129	1,122
Отложен данъчен актив инв.имот по МСФО 16	521	(45)
Отложен данъчен пасив – договори по МСФО 16	1,641	1,433
Отложен данъчен актив – договори по МСФО 16	(1,636)	(1,288)
(Приходи)/ разходи по отсрочени данъци (Приложение 13)	2,261	1,088

29 Провизии по други пасиви

а) Съдебни процедури

Банката е страна в съдебни процедури, възникващи в нормалния ход на дейността ѝ. Периодът, в който се очакват изходящи парични потоци във връзка със съдебни дела не може да бъде точно определен. Базирайки се на преценка на Ръководството, се очаква до две години изходящият поток да бъде реализиран. По-детайлна информация е представена в Приложение 35 (а).

В таблицата по-долу е представено движението на провизиите по съдебните искове:

Провизии по съдебни спорове	2023 г.	2022 г.
Начално салдо към 1 януари	11,933	11,113
Произтичащи от придобиването	107	-
Начислени в отчета за доходите	4,250	4,815
Използвани през годината	(1,809)	(1,889)
Освободени през годината	(446)	(2,121)
Валутна преоценка	30	15
Крайно салдо	14,065	11,933

б) Провизии за реструктуриране

През 2023 г. Банката призна резерви за реструктуриране в съответствие с МСС 37, след одобряването на официален план за реструктуриране с оглед придобиването на

Банка Пиреос България. Планът предвижда съществени и големи договори, локализация на клонове и оптимизиране на персонала, и се очаква да се проведе в тригодишен хоризонт след сливането.

Таблицата по - долу показва движението на провизиите по реструктуриране:

Провизии по реструктуриране	2023 г.	2022 г.
Начално салдо към 1 януари	304	304
Начислени към отчета за доходите	20,735	-
Използвани през годината	(2,686)	-
Крайно салдо	18,353	304

в) Заложени активи

Активи са заложени като обезпечение по бюджетни сметки и по получено дългосрочно финансиране от Българска банка за развитие и по Споразумение за заем на ценни книжа с Дойче Банк. В съответствие с националното законодателство Банката поддържа задължителните резерви в БНБ, изчислени като процент върху депозитната база, основно за обезпечаване на ликвидността:

	Активи		Съответни пасиви	
	2023 г.	2022 г.	2023 г.	2022 г.
Пари по сметки в БНБ (задължителни резерви)	1,872,182	1,268,308	16,593,431	14,188,272
ЦК заложени по бюджетни сметки	207,745	219,010	146,696	72,359
Инвестиционни ценни книжа (заложени по договор за заем на ценни книжа)	-	389,512	-	-
Инвестиционни ценни книжа (заложени по репо споразумение)	142,560	-	134,024	-
Кредити, заложени във връзка с дългосрочно финансиране	6,203	9,098	8,525	14,184
Общо	2,228,690	1,885,928	16,882,676	14,274,815

Заложениите финансови активи, служещи като обезпечения по задължения (включващи сумите, отразени по-горе), към 31 декември 2023 г. са 2,228,690 хил. лв. (2022 г.: 1,885,928 хил. лв.). Тези трансакции са направени при обичайни условия за стандартно кредитиране, за наети/отдадени под наем ценни книжа, както и изискванията, определени за размяна, когато Банката участва като посредник.

Сумата от 299 хил. лева (2022 г.: 299 хил. лева) е блокирана по сметката в БНБ, свързана с оспорвано постановление на съда. Заложениите средства по Споразумение за кредитна подкрепа са 32,856 хил. лева (2022 г.: 15,764 хил. лева).

Банката е установила, че задържа всички рискове и ползи от заложените кредити и ценни книжа за търгуване в инвестиционен портфейл и поради това тези активи не са били отписани. Съответните пасиви са признати в „Привлечени средства от клиенти“ (Приложение 26) и „Други привлечени средства“ (Приложение 27).

30 Задължения по планове с дефинирани доходи

МСС 19 „Доходи на наети лица“ установява принципа, че разходите за доходи на персонала трябва да се признават в периода, в който са заработени от служителя, а не когато са платени или дължими. Плановите с дефинирани доходи включват актюерски допускания при измерването на задълженията и разходите. В следствие на това възниква актюерска печалба и загуба. Задълженията се изчисляват чрез дисконтиране, тъй като те биха могли да бъдат уредени много години, след като наетите лица са ги заработили.

Според ревизирувания МСС 19, задължението за доходи на наети лица, признато в баланса в края на годината трябва да е равно на задължението в баланса към началото на годината след ефекта от:

- разходи за текущ трудов стаж;
- разходи за лихви;
- вноски на работодателите;
- изплатени обезщетения;
- печалби или загуби от свиване или уреждане на плана;
- печалби или загуби в актюерските задължения или активите на плана.

Задължения по планове с дефинирани доходи	2023 г.	2022 г.
Задължения по планове с дефинирани доходи към 1 януари	3,389	3,629
Произтичащи от придобиването	1,225	-
Разходи за текущ трудов стаж	679	536
Разходи за лихви	123	22
Изплатени обезщетения	(150)	(238)
Преизчисление	(1,240)	(560)
Задължения по планове с дефинирани доходи към 31 декември	4,026	3,389
Разходи, признати в отчета за доходите		
Разходи за текущ трудов стаж	679	536
Разходи за лихви	123	22
Обща сума, включена в разходите за персонал (Приложение 11)	802	558
Общо преизчисление признато в отчета за всеобхватния доход	(1,240)	(560)
Значителни актюерски предположения:	2023 г.	2022 г.
Норма на дисконтиране	3.65%	3.23%
Процент на бъдещо увеличение на заплатите:		
2024 г.:	4.00%	3.00%
2025 г.:	4.00%	3.00%
2026 г.:	3.00%	-

МСС19 изисква използването на дисконтов фактор, определен чрез позоваване на доходността на висококачествени корпоративни облигации или ДЦК към отчетната дата, ако няма „дълбок“ пазар за подобен дълг. Дисконтовият фактор трябва да отразява процентът, при който задълженията се очаква да бъдат изцяло уредени. Дисконтовият фактор се определя на базата на доходността по дългосрочни ДЦК с фиксиран лихвен процент, емитирани от българското правителство.

Анализ на чувствителността

Количественият анализ на чувствителността, основан на разумно очаквани промени на значими актюерски допускания към 31 декември 2023 година, включва:

Увеличение/намаление на дисконтовия фактор с 0.5% би довело до понижение/увеличение на стандартните законови задължения за обезщетение при пенсиониране с 3.9% или 157 хил. лева / с 4.2% или 169 хил. лева.

Увеличение/намаление на бъдещите предполагаеми увеличения на работните заплати с 0.5% би довело до повишение/намаление на стандартните законови задължения за обезщетение при пенсиониране с 4.2% или 169 хил. лева / с 4.0% или 161 хил. лева.

Анализът на чувствителността, описан по-горе, е основан на промяна в определени допускания при непроменени стойности на останалите допускания. В действителност подобно предположение е малко вероятно да се случи и при промени в някои от допусканията може да има корелация със стойностите на други допускания.

Методите и допусканията, използвани при изготвянето на горния анализ на чувствителността, са прилагани последователно при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи и не са променяни спрямо предходната година.

31 Други пасиви		
	2023г.	2022г.
Лизингови задължения	92,034	84,940
Други кредитори	68,165	66,022
Начислени разходи	46,817	33,115
Задължения за данъци	7,312	8,439
Начисления за неизползвани отпуски	1,786	1,215
Други	1,227	1,351
Приходи за бъдещи периоди	334	334
Общо	217,675	195,416

Към 31 декември 2023 г. финансовите пасиви, включени в Други пасиви, са в размер на 196,526 хиляди лева (2022 г.: 181,136 хиляди лева).

32 Капитал, резерви и дивиденди

а) Акционерен капитал

Към 31 декември 2023 г. общият брой на акциите на Юробанк България АД е 560,323,302 с номинал стойност 1 лев на акция. Юробанк С.А. притежава пряко 99.99% и 0.01% се притежават от миноритарни акционери (31 декември 2022 г.: 56.14% пряко притежавани от Юробанк С.А., другите 43.85% от капитала са притежание на И Ар Би Ню Юрп Холдинг Б.В. и 0.01% се притежават от миноритарни акционери).

б) Същност и предназначение на резервите

I) Фонд резервен

Съгласно чл. 246 от Търговския закон в България, Банката трябва да заделя една десета от печалбата във фонд „Законови резерви“, докато не достигне една десета от собствения капитал на Банката. Средствата от резерва могат да се използват само за покриване на загуби от текущата или от предходната година. Съгласно банковото законодателство средствата, акумулирани в сметката за законови резерви, не могат да бъдат разпределени като дивидент без съгласието на местния банков регулатор.

II) Резерв от промяна в справедливата стойност (преоценъчен резерв)

Резервът от промяна на справедлива стойност включва нетната промяна в справедливата стойност на дълговите ценни книжа с натрупване, измерена в FVOCI, докато активите не бъдат отписани или рекласифицирани. Резервът се коригира със сумата на натрупаната загуба по сметката за обезценка (Приложение 2.2.10).

III) Преоценъчен резерв от собствени имоти

Преоценъчният резерв на собствени имоти включва промените в справедливата стойност на земя и сгради доколкото Банката прилага преоценъчния метод по МСС16. Този метод предполага, че активът се отчита по преоценената му стойност, представляваща неговата справедлива стойност към датата на преценка и последваща амортизация и обезценка, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно определена (Приложение 2.2.7).

в) Дивиденди

Банката не е изплатила дивиденди на акционерите през 2023 г. и 2022 г.

33 Парични средства и еквиваленти

За целите на отчета за паричния поток, паричните средства и еквиваленти се състоят от следните активи с падеж до 90 дни от датата на възникване:

	2023 г.	2022 г.
Пари и парични еквиваленти (Приложение 15)	202,852	183,171
Парични средства в БНБ с изключение на минималното ниво на задължителни резерви	1,226,628	753,852
Предоставени средства на банки	750,405	1,444,087
Общо парични средства и еквиваленти	2,179,885	2,381,110
Намлаени с обезценка	(62)	(528)
Общо парични средства и еквиваленти - нетно	2,179,823	2,380,582

50% от минималното ниво на задължителните резерви, държани в БНБ, се считат за част от паричните средства и еквиваленти, тъй като Банката може да ги използва по всяко време, без да е необходимо да заплаща лихва.

34 Сделки със свързани лица

Юробанк Ергасиас Сървисиз енд Холдингс С.А. („Дружеството“ или „Юробанк Холдингс“) е компания майка на Юробанк С.А.

Бордът на Директорите (БД) на Юробанк Холдингс е същият като Борда на Директорите на Юробанк С.А. и част от Ключовият Управленски персонал на Юробанк С.А, предоставящ услуги на Юробанк Холдингс, съгласно условията на съответното споразумение между двете дружества.

Смята се, че Феърфакс Груп, която притежава 32,93% от правата на глас на Юробанк Холдингс към 31 декември 2023 г. (31 декември 2022 г.: 32,99%), има значително влияние върху Дружеството.

Обемите на сделките със свързани лица, салдата в края на годината и свързаните с тях разходи и приходи за годината са както следва:

	31 декември 2023			31 декември 2022		
	Компания майка	Други лица от групата*	Ръководен персонал	Компания майка	Други лица от групата*	Ръководен персонал
Кредити и аванси към банки (средно претеглен лихвен процент 2023 г.: 3.91%, 2022 г.: 1.87%)	126,514	-	-	1,280,498	-	-
Предоставени кредити на клиенти (средно претеглен лихвен процент 2023 г.: 0.97%, 2022 г.: 0.45%)	-	-	905	-	-	985
Дългови ценни книжа	361,212	-	-	201,889	-	-
Деривативни финансови активи	5,537	-	-	29,949	-	-
Други активи	-	-	-	-	74	2
Акции в дъщерни предприятия	-	1,000	-	-	-	-
Привлечени средства от банки	1,163,652	408	-	462,020	336	-
Привлечени средства от клиенти (средно претеглен лихвен процент 2023 г.: 0.68%, 2022 г.: 0.002%)	-	1,000	2,081	-	4,370	2,181
Деривативни финансови пасиви	15,283	-	-	36,066	-	-
Други пасиви	-	-	-	-	59	-
Приходи от лихви	30,907	-	9	29,435	940	-
Разходи за лихви	(49,065)	-	(14)	(11,696)	-	-
Приходи от такси и комисиони	3,450	717	-	2,522	810	-
Разходи за такси и комисиони	(142)	(7)	-	(131)	(4)	-
Нетен приход/(разход) от търговия	14,204	-	-	36,110	-	-
Възнаграждения и други краткосрочни доходи	-	-	3,513	-	-	3,238
Приходи/(разходи) за наем	-	-	-	-	5	-
Други разходи	(59)	(890)	-	-	(565)	-

*представяват други дружества с общ контрол

Отпуснатите кредити на свързани лица към 31 декември 2023 и 31 декември 2022 г. са категоризирани като необезценени (Фаза 1) съгласно политиката на Банката за провизиране. Крайното контролиращо дружество на Банката е Юробанк С.А.

Ключовият ръководен персонал включва членовете на Управителния и Надзорния съвет на Банката.

Списък на свързаните дружества за Банката през 2023 г. е представен в таблицата по-долу:

Свързано дружество (име на компанията)	Държава	Свързаност с дружеството
Eurobank S.A.	Гърция	Дружество майка
Be-Business Exchanges S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Eurobank Direktna A.D. (former Eurobank A.D. Beograd)	Сърбия	Дружеството е продадено на трета страна на 02/11/2023
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
Eurobank Holding S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Eurobank Factors Single Member S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
IMO Property Investments Sofia E.A.D.	България	Дружеството е продадено на трета страна на 31/05/2023 г.
IMO 03 E.A.D.	България	Дружеството е продадено на трета страна през 02.2022 г.
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
IMO Property Investments Bucuresti S.A.	Румъния	Друго дружество от Групата
ПБ Пърсънъл Файненс ЕАД	България	Ново дъщерно дружество, основано на 30/05/2023

35 Условни пасиви и ангажименти

(а) Съдебни иски

Банката е обект на определен брой съдебни иски, произтичащи от обичайната дейност. Освен провизиите, които са начислени (Приложение 29), не са оповестени други условни пасиви, свързани с правни иски, тъй като професионалното становище е, че практически е невъзможно да се определи времето на възникване на съществени загуби в бъдеще.

(б) Ангажименти по кредити, гаранции и други финансови улеснения

Към 31 декември 2023 и 31 декември 2022 Банката има договорени суми по своите задбалансови финансови инструменти, които я задължават допълнително да предостави кредити на клиенти, да осъществи плащане по гаранции и други финансови улеснения, както следва:

	2023 г.	2022 г.
Финансови гаранции	215,160	182,742
Акредитиви	129,957	42,734
Ангажименти по кредити и други кредитни пасиви	2,372,705	1,847,543
Общо	2,717,822	2,073,019

(в) Капиталови разходи

Към 31 декември 2023 Банката има следните ангажименти по капиталови разходи:

	2023 г.	2022 г.
Капиталови разходи	26,681	23,398

36 Лизинг

Банката като лизингополучател

Банката наема помещения за офиси и клонове, и моторни превозни средства.

По-голямата част от наетите от Банката имоти са при условията на дългосрочни договори (за срок от 12 месеца или повече в случаите, когато наетите активи са недвижими имоти), с възможност за продължаване или прекратяване на лизинга съгласно условията на всеки договор и обичайните условия на търговски лизинг, приложими във всяка юрисдикция, докато договорите за наем на моторните превозни средства обикновено имат продължителност до 4 години. Опциите за удължаване, с които Банката разполага, се включват в срока на лизинга, когато въз основа на преценка на ръководството е достатъчно сигурно, че опциите ще бъдат упражнени.

Информация за лизинговите договори, по които Банката е лизингополучател, е представена по-долу:

Активи с право на ползване

Към 31 декември 2023 г. активите с право на ползване, включени в имоти и оборудване, възлизат на 91,704 хил. лв. (2022 г.: 84,422 хил. лева) (Приложение 21), докато тези, които отговарят на определението за инвестиционни имоти, възлизат на 0 хил. лева (2022 г.: 48 хил. лв.) (Приложение 20).

Задължение за лизинг

Към 31 декември 2023 г. лизинговите задължения, включени в други пасиви са 92,034 хил. лева (2022 г.: 84,940 хил. лв.) (Приложение 31). Падежният анализ на лизинговите задължения към 31 декември 2023 г. въз основа на недисконтираните договорни парични потоци е представен в Приложение 5.2.3 – Ликвиден риск.

Суми признати в печалба или загуба

Лихвите по лизинговите задължения са представени в Приложение 6, а разходите за лизинг, свързани с краткосрочни лизинги, са представени в Приложение 10. През 2023 г. Банката отчита общо изходящи парични потоци за лизинг в размер на 17,842 хил. лв. (15,518 хил. лв. през 2022 г.).

Сравнението на движенията на задължението за лизинг към паричните потоци, произтичащи от дейности по лизингово финансиране, е представено в таблицата по-долу:

	2023 г.	2022 г.
Начално салдо към 1 януари	(84,940)	(79,114)
Произтичащи от придобиването	(4,567)	-
Нови договори за лизинг	(5,494)	(11,072)
Погасяване на главници от лизинговото задължение	16,379	14,406
Разход за лихви	(120)	(69)
Платени лихви	120	69
Разходи за лизинг на активи с ниска стойност	(1,343)	(1,043)
Плащания за лизинг на активи с ниска стойност	1,343	1,043
Валутна преоценка	22	(47)
Модификации	(13,434)	(9,113)
Салдо към 31 декември	(92,034)	(84,940)

Банката като лизингодател

Оперативен лизинг

Банката отдава под наем инвестиционния си имот при обичайните условия на търговски лизинг, приложими във всяка юрисдикция. Когато такъв лизинг не прехвърля по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността върху лизингованите активи, Банката класифицира този лизинг като оперативен лизинг. Падежният анализ на вземанията от оперативен лизинг въз основа на недисконтираните лизингови плащания, които ще бъдат получени след датата на отчета, е представен по-долу:

	2023 г.	2022 г.
до 1 година	142	81
от 1 до 2 години	105	39
от 2 до 3 години	-	33
Общо	247	153

Финансов лизинг

В таблицата по-долу са представени салдата по финансов лизинг за Банката като лизингодател за периода, приключващ на 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.:

	2023 г.	2022 г.
до 1 година	15,934	14,448
от 1 до 2 години	12,418	11,590
от 2 до 3 години	8,621	8,257
от 3 до 4 години	6,185	4,575
от 4 до 5 години	2,994	2,495
Над 5 години	143	289
Брутна инвестиция във финансов лизинг	46,295	41,654
Намалена с: финансови приходи за бъдещи периоди	(6,047)	(5,325)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	40,248	36,329
Намалена с натрупана обезценка	(711)	(756)
Общо	39,537	35,573

37 Акции в дъщерни дружества

През май 2023 г. е учредено ПБ Пърсънъл Файненс ЕАД с акционерен капитал от 1000 акции с номинална стойност 1000 лева на акция или общ акционерен капитал 1 милион лева. "Юробанк България" АД притежава пряко 100% от акционерния капитал на новоучреденото дружество. Дружеството е регистрирано и ще извършва дейност в България, и е създадено с цел предоставяне на брокерски услуги за пенсионно осигуряване.

38 Придобиване на БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А., клон България от "Юробанк България" АД

Придобиване на БНП Париба Лични Финанси от Юробанк България

На 5 декември 2022 г. Пощенска банка подписа писмо в полза на БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А. за придобиване на бизнеса ѝ в България ("Бизнесът"). След успешното приключване на консултативния процес, Пощенска банка и БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А. подписаха на 20 януари 2023 г. споразумение за прехвърляне на бизнеса. На 31 май 2023 г., след получаване на одобренията от всички компетентни регулаторни органи, сделката беше завършена и БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А. стана част от Юробанк България ефективно от 1 юни 2023 г.

Придобиването е отчетено като бизнес комбинация, като се използва методът на счетоводно отчитане на покупката. В съответствие с условията на споразумението, договореностите за финансиране на бизнеса бяха изключени от задълженията, поети от Банката.

Стойностите на баланса и предварителните справедливи стойности на установените активи и пасиви на предприятието към датата на придобиването и произтичащата от това репутация са представени в таблиците по-долу:

	Балансова стойност	Корекция на справедлива стойност	Справедлива стойност
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	5,031	-	5,031
Предоставени кредити и аванси на клиенти	901,162	(21,695)	879,467
Други активи *	19,504	(2,136)	17,368
Общо активи	925,697	(23,831)	901,866
Задължения към клиенти	201,015	-	201,015
Други пасиви	17,178	(380)	16,798
Общо пасиви	218,193	(380)	217,813
Общо нетни активи	707,504	(23,451)	684,053

* Други активи включват имоти, машини, съоръжения и оборудване, нематериални активи и други активи.

Към датата на придобиване справедливата стойност на придобитите кредити е 879,467 хил. лв. Брутният договорен размер на придобитите кредити е 978,113 хил. лв., а натрупаната им обезценка 76,951 хил. лв.

Кредитите и авансите на придобити клиенти бяха справедливо оценени от външен оценител. Справедливите стойности се оцениха чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци през периода, в който се очаква да бъдат възстановени, като се използват подходящи дисконтови проценти, коригирани спрямо риска.

Балансовите суми на паричните еквиваленти и кредитите и авансите на банките, както и задълженията към клиенти са равни на справедливата им стойност поради тяхната ликвидност, пазарните цени и краткосрочен характер.

Балансовите суми на материалните и нематериалните активи бяха оценени като представителни за справедливата им стойност.

Активите и пасивите на RoU бяха преоценени в съответствие със счетоводната политика на Банката и остатъчния матурирмет на договорите.

Балансовите суми на други активи бяха оценени за обезценка. Счита се, че обезценената балансова стойност е равна на справедливата стойност.

За други пасиви нивата на провизиране бяха преразгледани, балансовите стойности бяха равни на справедливата им стойност.

Репутацията, произтичаща от придобиването, се признава, както следва:

Общо платено	(766,179)
Справедлива стойност на установените активи	684,053
Репутация	(82,126)

Разходите, свързани с придобиване, признати за разход към 31 декември 2023 г., са 690 хил. лв., свързани с външни закони и разходи за надлежни проверки. Тези разходи са включени в "Други оперативни разходи" като "Външни услуги" (бележка 10).

Подробности за плащанията, свързани с придобиването на гъщерно предприятие, без придобитите парични средства, могат да бъдат намерени по-долу:

Платено парично възнаграждение	(766,179)
По-малко: Придобити баланси	
Пари и парични еквиваленти	5,031
Нетен изходящ поток от парични средства – инвестиционни дейности	(761,148)

Резултатите от дейността са включени във финансовите отчети на банката за бъдещи периоди към 1 юни 2023 г. Ако придобиването беше станало на 1 януари 2023 г., Бизнесът щеше да внесе нетна печалба от 23 млн. лв. в банката за периода от 1 януари 2023 г. до 31 май 2023 г.

39 Оповеляване съгласно чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции

Предоставените данни са към 31 декември 2023 г.:

Име	Описание на дейността	Седалище	Сума на оборота	Брой служители	Печалба преди данъци	Начислен данък	Възвръщаемост на активите	Получени държавни субсидии *
Юробанк България АД	Кредитна институция	България, София	797,188	4,213	342,869	(34,789)	1.74%	188

* През 2023 и 2022 г. Банката се е възползвала от преференциите по Програмата за компенсиране на небитови клиенти на електрическа енергия и е отчела тази отстъпка като правителствена безвъзмездна помощ по МСС 20.

Банката счита, че безвъзмездната помощ е предназначена да компенсира нейните оперативни разходи и в тази връзка ползата се разпределя в Разходи за ремонт и поддръжка. Предоставените данни са към 31 декември 2022.:

Име	Описание на дейността	Седалище	Сума на оборота	Брой служители	Печалба преди данъци	Начислен данък	Възвръщаемост на активите	Получени държавни субсидии *
Юробанк България АД	Кредитна институция	България, София	632,218	3,333	230,050	(23,224)	1.36%	2,854

40 Събития след датата на баланса

Няма значими събития след датата на баланса, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2023 г.

